

การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม

โดย

นางสาวจุฬารัตน์ อินทร์อุดม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2561

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

THE DEVELOPMENT OF READING COMPREHENSION ABILITY
OF MATHAYOMSUKSA 1 STUDENTS BY USING SQ4R TECHNIQUE
AND POWER QUESTION

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education (TEACHING THAI LANGUAGE)
Department of Curriculum and Instruction
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2018
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

58255302 : การสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโทบัณฑิต

คำสำคัญ : ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ, เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม

นางสาว จุฬารัตน์ อินทร์อุดม: การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : อาจารย์ ดร. ณัฐกิตติ์ สิริวัฒนาทากุล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถามกับเกณฑ์ที่กำหนด ร้อยละ 80 และ 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนวัดนิยมธรรมวราราม มีนักเรียนจำนวน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม 2) แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที่แบบไม่อิสระต่อกัน (t-test dependent) วิเคราะห์เกณฑ์ร้อยละ 80 แบบ One Sample t-test และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความสามารถทางการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
2. ความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม คิดเป็นร้อยละ 83.43 สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
3. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด

58255302 : Major (TEACHING THAI LANGUAGE)

Keyword : THE READING COMPREHENSION ABILITY, SQ4R TECHNIQUE AND POWER QUESTION

MISS CHULARAT INUDOM : THE DEVELOPMENT OF READING COMPREHENSION ABILITY OF MATHAYOMSUKSA 1 STUDENTS BY USING SQ4R TECHNIQUE AND POWER QUESTION THESIS ADVISOR : NATTHAKIT SIRIWATTHANATHAKUN, Ph.D.

The purposes of experimental designs were to: 1) compare reading comprehension ability of Mathayomsuksa1 students between before and after learning management by using SQ4R technique and power question 2) compare reading comprehension ability of Mathayomsuksa1 students after learning management by using SQ4R technique and power question with the criteria of 80 percentage 3) investigate the opinion of Mathayomsuksa1 student on learning management for using SQ4R technique and power question. The simple group of 30 Mathayomsuksa1/2 students of Watniyomthamwararam school in the first semester of the academic year of 2018 were selecting in this student by cluster random sampling.

The research instrument were to: 1) lesson plan about reading comprehension by using SQ4R technique and power question 2) reading comprehension ability test 3) Questionnaire on learning management by using SQ4R technique and power question. Statistic in this research uses the average value, standard deviation, t-test dependent, One Sample t-test and Content analysis.

The finding were as follow:

1) The outcomes of reading comprehension ability of Mathayomsuksa1 students after using SQ4R technique and power question were higher than before the scores were statistically significant difference at .05

2) The reading comprehension ability achievement of Mathayomsuksa1 students after learning management by using SQ4R technique and power question had an average score 83.43 percentage higher than criteria significantly at .05

3) The students's opinion on studying by using SQ4R technique and power question were highly positive

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีด้วยความกรุณาและความอนุเคราะห์จากอาจารย์ ดร.ณัฐกิตติ์ สิริวัฒนาทากุล ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษบา บัวสมบุญรณ์ และอาจารย์ ดร.พิทักษ์ สุวรรณโณภาพ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าให้คำปรึกษา ให้กำลังใจและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ตลอดจนงานวิจัยเล่มนี้ให้ความถูกต้องและสมบูรณ์ จนวิจัยสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.มีชัย เอี่ยมจินดา ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์เป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รสริน ดิษฐบรรจง ที่กรุณาตรวจสอบและให้คำแนะนำเพื่อนำไปแก้ไขข้อบกพร่องวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พินดา วราสุนันท์ อาจารย์ ดร.กิงกาญจน์ บุรณสินวัฒนกุล และอาจารย์ ดร.ฐิติพร สังข์รัตน์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย อีกทั้งให้คำปรึกษา เสนอแนะและแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ ทำให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการวิจัยและเก็บข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนวัดนิยมธรรมวราราม ที่ให้ความอนุเคราะห์ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้วิจัยได้พัฒนาตนเอง ขอขอบพระคุณ คุณครูโรงเรียนวัดนิยมธรรมวรารามทุกท่านที่คอยให้กำลังใจและให้คำปรึกษาแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณ คุณครู อาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้กับผู้วิจัย ขอขอบคุณ น้องชลธิชา นานา น้องวีรชญา ดอนจินดา พร้อมทั้งพี่ ๆ น้อง ๆ ระดับปริญญาโท สาขาวิชาการสอนภาษาไทยทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัย ผ่านพ้นอุปสรรค และมีแรงใจในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้จนสำเร็จ

ท้ายที่สุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณคุณแม่บ้านเย็น อินทร์อุดม ผู้ให้ชีวิต อบรมเลี้ยงดู พร้อมทั้งให้การสนับสนุนส่งเสริมผู้วิจัยได้มีโอกาสศึกษาเล่าเรียนอย่างเต็มความสามารถ ตลอดจนคอยห่วงใยและเป็นกำลังใจ จนทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี และทำให้ผู้วิจัยสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท ดังที่มุ่งหมายไว้ คุณค่า และประโยชน์จากงานวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบเพื่อเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดามารดา คณาจารย์ทุกท่าน หนังสือ และตำราทุกเล่มที่ทำให้วิจัยนี้สำเร็จได้ด้วยดี

จุฬารัตน์ อินทร์อุดม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	6
คำถามในการวิจัย.....	7
วัตถุประสงค์.....	7
สมมติฐานการวิจัย.....	7
ขอบเขตการวิจัย.....	7
ระยะเวลาในการทดลอง.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	10
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	11
1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนวัดนิยมธรรมวราราม ตำบล ทุ่งบัว อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม.....	12
1.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย.....	12

1.2	หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโรงเรียนวัดนิยมนิคมวราราม พุทธศักราช 2553 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2557) ตำบลทุ่งบัว อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม	14
2.	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน.....	25
2.1	ความหมายของการอ่าน	25
2.2	ความสำคัญของการอ่าน	26
2.3	จุดมุ่งหมายของการอ่าน	27
2.4	ประโยชน์ของการอ่าน.....	29
3.	การอ่านจับใจความสำคัญ.....	29
3.1	ความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ	30
3.2	ความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญ	31
3.3	จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ	31
3.4	ประเภทของการอ่านจับใจความสำคัญ.....	32
3.5	หลักในการอ่านจับใจความสำคัญ	39
3.6	ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความสำคัญ	41
4.	แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R.....	45
4.1	ความเป็นมาของวิธีสอนแบบ SQ4R.....	45
4.2	ความหมายของเทคนิค SQ4R.....	46
4.3	ขั้นตอนของเทคนิค SQ4R.....	46
4.4	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R	49
4.5	ประโยชน์ของวิธีสอนแบบ SQ4R.....	50
5.	พลังคำถาม	50
5.1	ความหมายของพลังคำถาม	50
5.2	คำถามเชิงวิเคราะห์ (Analytic Questions)	51

5.3	ความสำคัญของการใช้คำถาม.....	54
5.4	ทักษะการใช้คำถาม.....	55
5.5	กลยุทธ์การตั้งพลังคำถาม.....	57
6.	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	58
6.1	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความสำคัญ.....	58
6.1.1	งานวิจัยในประเทศ.....	58
6.1.2	งานวิจัยต่างประเทศ.....	60
6.2	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R.....	61
6.2.1	งานวิจัยในประเทศ.....	61
6.2.2	งานวิจัยต่างประเทศ.....	64
บทที่ 3	วิธีดำเนินการ.....	67
1.	ขั้นตอนที่ 1 ขั้นเตรียมการวิจัย.....	67
1.1	การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการวิจัย.....	67
1.2	ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	68
1.3	ตัวแปร.....	68
1.4	ระยะเวลา.....	68
2.	ขั้นตอนที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	68
3.	ขั้นตอนที่ 3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	69
3.1	แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ.....	69
3.2	แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ.....	73
3.3	แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม.....	76
4.	ขั้นตอนที่ 4 ขั้นตอนการวิจัย.....	78
4.1	แบบแผนการวิจัย.....	78

4.2 การดำเนินการทดลอง.....	78
5. ขั้นตอนที่ 5 ชั้นวิเคราะห์และสรุปผลข้อมูล.....	79
5.1 การวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ.....	79
5.2 การทดสอบสมมติฐาน.....	79
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม.....	81
2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถามกับเกณฑ์ที่กำหนด.....	86
3. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการ จัดการเรียนรู้โดยใช้ เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม.....	87
บทที่ 5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	90
1. สรุปผลการวิจัย.....	91
2. อภิปรายผล.....	91
3. ข้อเสนอแนะ.....	96
3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้.....	96
3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....	97
ภาคผนวก.....	98
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	99
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	101
ภาคผนวก ค การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	173
รายการอ้างอิง.....	202
ประวัติผู้เขียน.....	209

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ตารางแสดงรายละเอียดการดำเนินการทดลอง	9
ตารางที่ 2 มาตรฐาน ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 1 การอ่านระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1	13
ตารางที่ 3 โครงสร้างหลักสูตร	21
ตารางที่ 4 แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ	69
ตารางที่ 5 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม	70
ตารางที่ 6 การวิเคราะห์เนื้อหาของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ โดย ใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม ตามแนวคิดด้านพุทธิพิสัยของบลูม	73
ตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับ พลังคำถาม	81
ตารางที่ 8 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม แยกตามแนวคิด ด้านพุทธิพิสัยของบลูม	82
ตารางที่ 9 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม แยกตามเนื้อหา ของแบบทดสอบ	84
ตารางที่ 10 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม กับเกณฑ์ที่กำหนด ร้อยละ 80	86
ตารางที่ 11 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม	87
ตารางที่ 12 ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม ทั้ง 6 แผน	174

ตารางที่ 13 ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ แบบทดสอบ
วัดความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม 180

ตารางที่ 14 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม..... 197

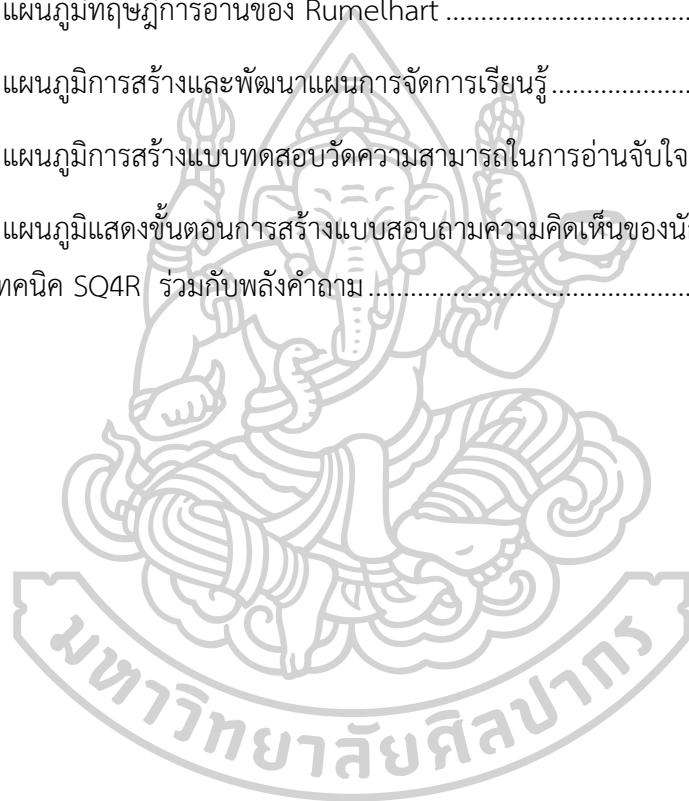
ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ
วัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 198

ตารางที่ 16 คะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังเรียนที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม 201

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1	แผนภูมิกรอบแนวคิดการวิจัย..... 6
ภาพที่ 2	แผนภูมิทฤษฎีการอ่านของ Trabasso 42
ภาพที่ 3	แผนภูมิทฤษฎีการอ่านของ Chase และ Clark 42
ภาพที่ 4	แผนภูมิทฤษฎีการอ่านของ Rumelhart 43
ภาพที่ 5	แผนภูมิการสร้างและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้..... 72
ภาพที่ 6	แผนภูมิการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ 75
ภาพที่ 7	แผนภูมิแสดงขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม 77

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคที่ความเจริญก้าวหน้ามีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว การศึกษาไร้พรมแดน ซึ่งเป็นโลกแห่งข้อมูลข่าวสาร เป็นโลกแห่งเทคโนโลยีที่ก้าวหน้า มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และเป็นโลกที่มีการแข่งขัน คุณภาพของประชากรจึงต้องเป็นคุณภาพที่มีความสามารถในการสื่อสาร มีคุณธรรม จริยธรรม ใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีทักษะในการแสวงหาความรู้ มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต ความท้าทายด้านการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ในการเตรียมนักเรียนให้พร้อม เป็นเรื่องสำคัญของการปรับเปลี่ยนทางสังคมที่เกิดขึ้น ส่งผลต่อวิถีการดำรงชีพของสังคมอย่างทั่วถึง ครูจึงต้องมีความตื่นตัว และเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 โดยทักษะที่สำคัญที่สุด คือ ทักษะการเรียนรู้ (Learning Skill) ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนรู้เพื่อให้เด็กในยุคนี้ มีความรู้ ความสามารถ และทักษะจำเป็น ซึ่งเป็นผลจากการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการเตรียมความพร้อมด้านต่าง ๆ ทั้งนี้ วิจารณ์ พานิช (2555: 16-21) ได้กล่าวถึงทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษนี้ไว้ว่า สาระวิชาก็มีความสำคัญ แต่ไม่เพียงพอสำหรับการเรียนรู้เพื่อมีชีวิตในโลกยุคนี้ ปัจจุบันการเรียนรู้สาระวิชา (content หรือ subject matter) ควรเป็นการเรียนจากการค้นคว้าเองของศิษย์ โดยครูช่วยแนะนำ และช่วยออกแบบกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนแต่ละคนสามารถประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเองได้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาของชาติว่าต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตและสามารถอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 2) ที่ให้ความสำคัญกับการสอนการอ่าน และได้กำหนดหลักการของหลักสูตรไว้ว่า เป็นการจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ ซึ่งกำหนดว่าสถานศึกษาต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นเป็นการศึกษาเพื่อปวงชน ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มีการยึดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลาและการจัดการเรียนรู้ และเป็นหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยแบ่งออกเป็น 5 สาระการเรียนรู้ ได้แก่ สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน สาระที่ 3 การฟัง ดู และพูด สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย และสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม ซึ่งสาระที่ 1 การอ่าน เป็นทักษะที่สำคัญทักษะหนึ่งเพราะเป็นทักษะที่จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้จากสิ่งต่าง ๆ ได้ ช่วยให้เข้าใจความหมายของสิ่งที่อ่านได้ ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ ผู้ที่เข้าใจในสิ่งที่อ่านและจับประเด็นในเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว ย่อมเป็นผู้ที่ประสบความสำเร็จในการรับสารจากการอ่านและเป็นผู้ที่ทันต่อเหตุการณ์ ความสำเร็จในชีวิตการเรียน การศึกษา และการประกอบอาชีพหลายอย่างขึ้นอยู่กับ การอ่านเป็นองค์ประกอบสำคัญยิ่ง ถ้าคิดให้ละเอียดลึกซึ้งแล้วจะเห็นได้ว่าในชีวิตคนเรานั้นแทบทุกชีวิตและทุกระดับชั้นไม่อาจหลีกเลี่ยงการอ่านไปได้ เนื่องจากสารสนเทศในปัจจุบันมากมายที่ผู้อ่านได้อ่านมากก็ย่อมมีความรู้มากมายตามสารสนเทศนั้นๆ นอกจากนี้การอ่านยังมีความสำคัญที่ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของพลเมืองให้เกิดความเจริญงอกงามทั้งในด้านความรู้ ความคิด สติปัญญาและรวมไปถึงวิจารณ์ญาณ ผู้ที่อ่านหนังสือมากย่อมได้รับความรู้มากและเป็นสมาชิกที่มีประสิทธิภาพของสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เล็กจนโต มีความสำคัญต่อการพัฒนาอาชีพและการศึกษา การอ่านเป็นหัวใจในการเรียนการสอนที่จะพัฒนาความรู้ความสามารถอยู่ตลอดเวลา เพราะจะเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้อ่านทำความเข้าใจกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ได้ แต่ถ้าอ่านไม่สม่ำเสมอผลที่ตามมาคือผู้อ่านต้องใช้เวลาอ่านมากกว่าปกติ และจับใจความสำคัญได้ไม่ครบถ้วน นอกจากนี้ยังมีความสำคัญในการถ่ายทอดสิ่งที่อ่านให้ผู้อื่นได้รับรู้ได้ตรงประเด็น ซึ่งสอดคล้องกับ จีรวัดน์ เพชรรัตน์และอัมพร ทองใบ (2556: 2) ที่กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นสิ่งจำเป็นต่อชีวิต ต่อความเจริญในด้านต่าง ๆ ของมนุษย์มาก การอ่านหนังสือนอกจากจะทำให้ผู้อ่านเป็นผู้ตลกกว้างแล้ว คนอ่านจะเป็นผู้ทันต่อเหตุการณ์ความเคลื่อนไหวของโลกปัจจุบัน และอาจเป็นเครื่องกระตุ้นให้เกิดความสนใจ ส่งเสริมวิจารณ์ญาณและประสบการณ์ให้เพิ่มพูนขึ้น ดังที่ ศิวกานท์ ปทุมสูติ (2553: 53) กล่าวว่า การอ่านเป็นพื้นฐานสำคัญยิ่งที่จะช่วยสร้างเสริมและพัฒนาพื้นฐานข้ออื่น ๆ ให้ผู้อ่านมีความงอกงามและความก้าวหน้าในการอ่านอีกด้วย ซึ่งสรุปได้ว่า การอ่านนั้นมีความสำคัญต่อการพัฒนาอาชีพและการศึกษา ผู้ที่อ่านมากย่อมได้รับประสบการณ์ การอ่านมาก สามารถนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไปได้ นอกจากนี้การอ่านยังเป็นหัวใจสำคัญในการเรียนการสอนที่จะพัฒนาความรู้ความสามารถอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะการอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญเป็นการอ่านในระดับพื้นฐานที่ผู้เรียนทุกคนควรมีและเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการอ่านในระดับสูงต่อไป แต่การอ่านจับใจความสำคัญเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนด้วยการอ่านอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านอ่านได้รวดเร็วและจับใจความได้ถูกต้อง เพราะจะเป็นส่วน

สำคัญที่ทำให้ผู้อ่านทำความเข้าใจกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์ได้ นอกจากนี้ยังมีความสำคัญในการถ่ายทอดสิ่งที่อ่านให้ผู้อื่นได้รับรู้ได้ตรงประเด็น ดังแนวคิดของ สายใจ ทองเนียม (2560: 100) ให้ความเห็นว่า การอ่านเป็นทักษะที่สำคัญ ผู้เรียนต้องรู้จักการอ่านคำ คือ อ่านออก รู้ความหมายของกลุ่มคำ สำนวน วลี และประโยค จับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ เพราะผู้ถ้าผู้อ่านไม่สามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ อาจส่งผลต่อการอ่านเพื่อจุดประสงค์อื่น ๆ ซึ่งยากกว่าสอดคล้องกับ แวมมยุรา เหมือนนิล (2556: 17) ได้กล่าวว่า การอ่านจับใจความเป็นความเข้าใจเรื่องที่อ่านระดับต้น และเป็นพื้นฐานสำคัญมากสำหรับการอ่านระดับสูงต่อไป เช่น ถ้านักเรียนจับใจความเรื่องที่อ่านไม่ได้ ก็คงไม่สามารถอ่านเพื่อวิจารณ์ว่าเรื่องนั้นดีหรือไม่ดีได้เลย ดังที่ฟองจันทร์ สุขยิ่ง (2551: 17) ได้กล่าวว่า การอ่านจับใจความสำคัญทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว และถือเป็นการฝึกกระบวนการทางความคิดที่ดีช่วยให้ผู้อ่านสามารถวิเคราะห์สิ่งต่าง ๆ ได้รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากขึ้น หากผู้อ่านสามารถจับใจความสำคัญในเรื่องที่อ่านได้ดี ย่อมส่งผลให้ผู้อ่านเข้าใจและเรียนรู้สิ่งนั้น ๆ ได้เร็วขึ้น สอดคล้องกับบวรภรณ์ อุ่นเรือน (2560: 74) ที่กล่าวว่า การจับใจความของเรื่อง คืออ่านแล้วรู้เรื่องราวที่อ่านตลอดทั้งเรื่อง สรุปสาระสำคัญ และเข้าใจความหมายในเนื้อหาของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง ดังนั้น การอ่านจับใจความสำคัญจึงเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญที่ควรหมั่นฝึกฝนอยู่เสมอ เพื่อให้สามารถจับประเด็นสำคัญและเข้าใจเนื้อหาของเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง

อย่างไรก็ตามแม้ว่าการอ่านจับใจความสำคัญจะมีความสำคัญ แต่การสอนการอ่านจับใจความสำคัญก็ยังไม่ประสบผลสำเร็จ ยังพบว่านักเรียนไม่สามารถอ่านจับใจความสำคัญได้ สอดคล้องกับผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ปีการศึกษา 2559 ที่มีผลเฉลี่ย สาระการเรียนรู้ภาษาไทย เฉลี่ย 43.93 และสาระที่ 1 การอ่าน มีคะแนนเฉลี่ย 43.45 มีผลการประเมินต่ำกว่าระดับประเทศ ซึ่งยังไม่เป็นที่น่าพอใจ (รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน) นอกจากนี้ ผลการทดสอบตามแนวทางการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ PISA ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น มีคะแนนเฉลี่ย อยู่ที่ 55.18 ซึ่งยังไม่ผ่านตามเกณฑ์พึงพอใจ ที่สถานศึกษากำหนด คือ ร้อยละ 60 (ข้อมูลผลการทดสอบโรงเรียนวัดนิยมธรรมวราราม) ผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าจากการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในทักษะด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ผู้วิจัยได้ตรวจแบบฝึกหัดและใบงานเกี่ยวกับการอ่านจับใจความสำคัญ พบว่านักเรียนไม่สามารถบอกได้ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และทำไม จากเรื่องที่อ่านได้ตามเป้าหมายของการจัดการเรียนรู้ และไม่มีการพัฒนา จึงทำให้การเรียนเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ซึ่งสอดคล้องกับศศิธร ธัญลักษณ์นันท์ (2542: 72) ที่กล่าวว่า ความสามารถในการสรุปประเด็น

ความสำคัญจากข้อความที่อ่านและเขียน นักเรียนส่วนมากอ่อนในเรื่องการทำความเข้าใจประเด็นสำคัญ

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ถึงปัญหาของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญไม่เป็นตามเกณฑ์ พบว่า เกิดจากสาเหตุ การขาดทักษะการอ่าน ไม่ได้รับการฝึกฝน การอ่านอย่างสม่ำเสมอ สื่อที่ใช้ในการฝึกทักษะยังไม่เพียงพอ อีกทั้งนักเรียนไม่ได้มีนิสัยรักการอ่าน และจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนในรายวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 3 คน เกี่ยวกับปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียน (บุญธรมภา ภูมิลา อัจฉรา สังคนาคินทร์ และมนัสชยา ปลีทอง สัมภาษณ์, 25 กันยายน 2560) พบว่าครูผู้สอนมีความเห็นตรงกันว่าปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียน มาจากผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานในเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญน้อย ขาดความเข้าใจ ขาดทักษะความรู้ในเรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ นักเรียนไม่มีความกระตือรือร้นในการเรียนเท่าที่ควร เพราะไม่มีเทคนิคที่จะช่วยฝึกทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ และกระบวนการคิด ที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วและประหยัดเวลาในการเรียนรู้ นักเรียนได้รับมอบหมายงานให้ทำที่ซ้ำซาก แบบฝึกหัดไม่ครอบคลุมเนื้อหาและไม่น่าสนใจ อีกทั้งไม่ได้เรียงลำดับตามความยากง่าย และความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถไม่เท่ากัน เมื่อครูไม่มีเทคนิคในการสอนหรือใช้สื่อและนวัตกรรมที่ไม่น่าสนใจหรือไม่ใช้สื่อเลย จึงทำให้ผู้เรียนไม่สนใจที่จะเรียนรู้ในเรื่องที่ครูสอน นอกจากนี้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในปัจจุบันด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ครูยังเน้นการสอนแบบบรรยายฝ่ายเดียวไม่ได้เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ไม่มีการจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน ไม่มีสื่อในการจัดกิจกรรมการอ่านที่หลากหลาย ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของครูผู้สอนที่ควรหาวิธีสอนหรือสื่อการสอนที่จะช่วยพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญ ดังที่ ดวงกมล สีนเพ็ง (2553: 266) กล่าวว่า ผู้สอนต้องปรับวิธีการเรียนการสอนที่เน้นเนื้อหาความจำมาก ไม่เป็นผู้บรรยายความรู้แต่ฝ่ายเดียวแบบครูเป็นศูนย์กลาง ปรับวิธีการที่จะกระตุ้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมให้มาก ใช้วิธีการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย ฝึกทักษะการคิดให้ผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ศศิธร ธัญลักษณ์นันท์ (2542: 74) ที่กล่าวว่าครูบางคนสอนมากเกินไป เคยใช้วิธีสอนแบบใดก็ใช้แต่แบบนั้น ไม่ยอมเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะการสอนแบบที่ครูเป็นจุดศูนย์กลาง ในขณะที่ตนเองก็ไม่สนใจการศึกษาเนื้อหาความรู้ให้เข้าใจ หรือปรับความรู้ประกอบการเรียนให้ทันสมัย ทันต่อเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน ไม่ใช่เทคนิคการสอนแบบต่าง ๆ เพื่อสร้างความสนใจของผู้เรียน ไม่จัดกิจกรรมใด ๆ ในห้องเรียน นอกจากนี้ เด็กไม่ได้รับการฝึกทักษะในด้าน การอ่านจับใจความสำคัญเท่าที่ควร ทำให้เด็กไม่สามารถที่จะจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้ อีกทั้งเด็กไม่มีนิสัยรักการอ่าน เนื่องจากไม่ได้รับการปลูกฝังให้เห็นความสำคัญของการอ่าน

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม เป็นอีกวิธีที่จะช่วยแก้ไข ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญอย่างต่อเนื่อง ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการอ่านของนักเรียน และเป็น การสอนอ่านโดยใช้คำถามพัฒนาแนวคิด อีกทั้ง การสอนอ่านแบบ SQ4R ยังเป็นวิธีการสอนอ่าน ที่ส่งเสริมการอ่าน การสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นเนื่องจากมีขั้นตอน การสอนที่ชัดเจน มีวิธีการกำกับการอ่านของนักเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์จากชั้นต่าง ๆ วิธีสอนแบบ SQ4R เป็นวิธีการสอนอ่านที่พัฒนามาจากการสอนอ่านแบบ SQ3R ที่ Robinson (1961, อ้างถึงใน กานต์ธิดา แก้วกาม, 2556: 4-5) ได้เสนอไว้ ต่อมาในปี 1984 Walter Pauk ได้เสนอแนะ วิธีสอนอ่านแบบ SQ4R มีขั้นตอนในการจัดกิจกรรม 6 ขั้นตอน คือ 1) Survey (S) การสำรวจเพื่อให้ เห็นภาพกว้าง ๆ เกี่ยวกับเรื่อง 2) Question (Q) การตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน 3) Read (R) การอ่านเพื่อค้นหาคำตอบให้แก่คำถามที่ตั้งไว้ 4) Record (R) การทบทวนอ่านซ้ำอย่างรอบคอบ 5) Recite (R) การเขียนสรุปใจความสำคัญด้วยภาษาของตนเอง 6) Reflect (R) การวิเคราะห์ วิจัยเรื่องที่อ่านแล้วแสดงความคิดเห็นหรือโต้แย้งในประเด็นที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย โดยมี การเพิ่มขึ้นตอนบันทึก (Record) หลังจากนักเรียนได้อ่านบทอ่านและเปลี่ยนขั้นตอน การทบทวน (Review) เป็นขั้นตอนให้นักเรียนได้วิเคราะห์บทอ่าน (Reflect)

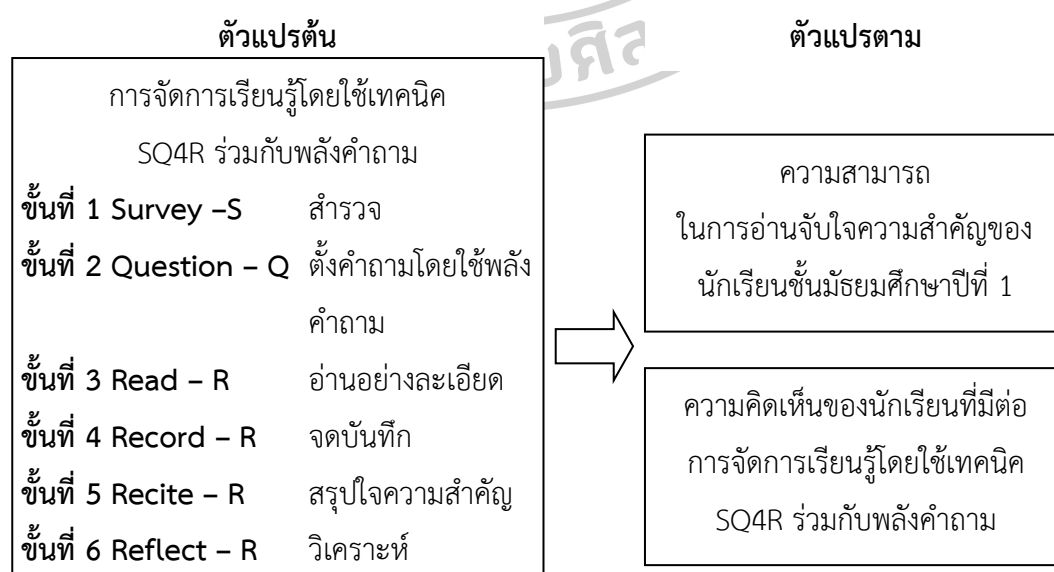
นอกจากศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R แล้ว ผู้วิจัยยังได้ศึกษาเพิ่มเติม ในเรื่องของ พลังคำถาม เข้ามาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ด้วย ซึ่งเป็นการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นให้นักเรียนได้ศึกษาด้วยตนเอง การใช้คำถามเข้ามาเสริมในเทคนิค SQ4R จะเป็นตัวช่วยจุดประกายคำถามใหม่ทำให้กระบวนการคิดมีความต่อเนื่องมาได้ ดังที่ บรรจง อมรชิวิน (2556: 34) กล่าวถึงพลังคำถามว่าคุณภาพของการคิดขึ้นอยู่กับคุณภาพของ คำถามของเรา เราไม่อาจเป็นนักคิดที่ดีได้เลยหากว่าเราเป็นนักถามที่ไม่ดี คำถามจะเป็นสิ่งที่สะท้อน ออกมาถึงสภาพปัญหา ประเด็น และสิ่งที่สงสัยนับว่าเป็นการขับเคลื่อนความคิดของเราให้เดินหน้า ต่อไป ในขณะที่คำตอบก็เป็นการส่งสัญญาณจุดที่จะหยุดของความคิดในขณะหนึ่ง แต่คำถามใหม่ ทำให้กระบวนการคิดมีความต่อเนื่องมาได้ จิตของคนที่ไม่เคยมีคำถามอาจนับได้ว่าเป็นจิต ที่ขาดปัญญา นอกจากนี้อาจกล่าวได้ว่า หากไม่มีการถามก็อาจมีค่าเท่ากับการไม่มีความเข้าใจ หรือการถามอย่างผิวเผินก็มีค่าเท่ากับการเข้าใจอย่างผิวเผินเช่นกัน คำถามที่ไม่ชัดเจนก็จะเท่ากับ ความเข้าใจที่ไม่ชัดเจน หากว่าจิตของคุณไม่อาจกระตุ้นให้เกิดคำถามและคงไม่ได้เข้าสู่สภาวะ

จากการศึกษาปัญหาและผลการวิจัยต่าง ๆ ทำให้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการพัฒนา ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม เป็นวิธีหนึ่ง ที่เหมาะสมสำหรับการแก้ปัญหาการอ่านจับใจความสำคัญ และจะช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำเทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม โดยได้นำ แนวคิดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ดังที่ สุกนธ์ สินธพานนท์ (2554: 226) ได้กล่าวถึง

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ว่า เป็นการจัดการสอนตามระบบวิธีการสอน 6 ขั้นตอน คือ 1. Suvey (S) การสำรวจ 2. Question (Q) การตั้งคำถาม 3. Read (R) อ่านอย่างละเอียด 4. Record (R) จดบันทึก 5. Recite (R) สรุปลงใจความสำคัญ และ 6. Reflect (R) วิเคราะห์ มาใช้ในการพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญของผู้เรียน ทั้งนี้เพื่อจะให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญที่สูงขึ้น ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางการพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุจุดประสงค์และเป้าหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ต่อไป

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาปัญหาและผลการวิจัยต่าง ๆ จะเห็นได้ว่าการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม จะทำให้นักเรียนสามารถสรุปลงใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีขั้นตอนการสอนที่ชัดเจน นักเรียนเข้าใจในเนื้อหาได้ง่าย เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม นอกจากนี้การสอนอ่านแบบ SQ4R ยังเป็นวิธีการสอนอ่านที่ส่งเสริมการอ่าน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม โดยศึกษาแนวคิด วิธีการสอนอ่านจับใจความสำคัญจากนักวิชาการและงานวิจัยต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนมีความสนใจอ่านและมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน มีวิธีการอ่านจับใจความสำคัญที่ทำให้สามารถอ่านจับใจความสำคัญของเรื่องได้ถูกต้อง มีความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญที่สูงขึ้น ซึ่งการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม มีกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ภาพที่ 1 แผนภูมิกรอบแนวคิดการวิจัย

คำถามในการวิจัย

1. ความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม สูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่
2. ความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม หลังเรียนเป็นไปตามเกณฑ์ ร้อยละ 80 หรือไม่
3. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ อยู่ในระดับใด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม
2. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถามกับเกณฑ์ที่กำหนด ร้อยละ 80
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม

สมมติฐานการวิจัย

1. ความสามารถทางการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน
2. ความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม เป็นไปตามเกณฑ์ร้อยละ 80
3. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนวัดนิยมธรรมวราราม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จำนวน 2 ห้องเรียน มีนักเรียนรวมทั้งสิ้น 61 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนวัดนิมมธรรมวราราม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 30 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยของการสุ่ม (Unit of Sampling)

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

3.2.1 ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม

3.2.2 ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม

4. เนื้อหา

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย คือ สารที่ 1 การอ่าน มาตรฐานที่ 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน ตัวชี้วัดที่ 2 จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน เนื้อหาที่ใช้ในการอ่านจับใจความสำคัญ คือ ประเภทร้อยแก้ว ได้แก่ บทความ สารคดี เรื่องสั้น นิทาน และประเภทร้อยกรอง ได้แก่ กวีนิพนธ์

ระยะเวลาในการทดลอง

ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ใช้เวลาทดลอง 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 คาบ คาบละ 1 ชั่วโมง จำนวน 12 ชั่วโมง และรวมเวลาทดสอบก่อนเรียนและทดสอบหลังเรียนอีก 2 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 14 ชั่วโมง ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตารางแสดงรายละเอียดการดำเนินการทดลอง

ลำดับที่	เนื้อหา	เวลา (ชั่วโมง)
1	ทดสอบก่อนเรียน	1
2	- หลักการอ่านจับใจความสำคัญ - การอ่านจับใจความสำคัญนิทาน	2 1
3	- การอ่านจับใจความสำคัญนิทาน - การอ่านจับใจความสำคัญบทความ	1 2
4	- การอ่านจับใจความสำคัญเรื่องสั้น - การอ่านจับใจความสำคัญสารคดี	2 1
5	- การอ่านจับใจความสำคัญสารคดี - การอ่านจับใจความสำคัญกวีนิพนธ์	1 2
6	ทดสอบหลังเรียน	1

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **การอ่านจับใจความสำคัญ** หมายถึง การอ่านที่ผู้อ่านต้องทำความเข้าใจเรื่องราวที่อ่านจับสาระสำคัญของเรื่อง ได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และทำไม ขยายใจความสำคัญของเรื่องเชื่อมโยงรายละเอียดที่สำคัญภายในเรื่องได้

2. **ความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ** หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดความสามารถทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดนิคมธรรมวาราราม โดยมีลักษณะเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

3. **เทคนิค SQ4R** หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่สังเคราะห์มาจากวิธีสอนอ่านของ วอลเตอร์ พอค (Walter Pauk) มีขั้นตอน ดังนี้

Survey-S นักเรียนสำรวจ บทอ่านและอ่านเนื้อเรื่องอย่างคร่าว ๆ

Question-Q นักเรียนตั้งคำถาม โดยใช้พลังคำถามเป็นคำถามกระตุ้นการคิดจากบทอ่าน

Read-R นักเรียนอ่านบทอ่านอย่างละเอียด และค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ตั้งไว้

Record-R นักเรียนจดบันทึก ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่านโดยบันทึกตามความเข้าใจของตนเอง พร้อมจดบันทึกคำตอบจากคำถามที่ตั้งไว้

Recite-R นักเรียนสรุปใจความสำคัญ โดยใช้ภาษาของตนเอง

Reflect-R นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทบทวน วิเคราะห์วิจารณ์บทอ่านแสดงความคิดเห็น ครูจะทบทวนคำถามและคำตอบที่ได้จากบทอ่าน หากข้อมูลที่สำคัญหายไปให้นักเรียนกลับไปอ่านซ้ำ

4. แบบทดสอบวัดความสามารถทางการเรียน หมายถึง แบบวัดความสามารถทางการเรียน เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดนิยมนิคมวราราม แบบปรนัย เลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

5. พลังคำถาม หมายถึง นักเรียนตั้งคำถามจากเรื่องโดยตั้งคำถามในประเด็น ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และทำไม หลังจากนักเรียนอ่านเนื้อเรื่องในชั้นสำรวจแล้ว

6. นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนวัดนิยมนิคมวราราม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เป็นแนวทางในการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. นักเรียนมีโอกาสเรียนด้วยตนเองตามความสามารถของตน เป็นการตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนจะเรียนที่ใดหรือเมื่อใดก็ได้
3. นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อกระบวนการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและมีความกล้าแสดงความคิดเห็น มีความรับผิดชอบ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้ารวบรวมเอกสาร
และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระเรียนรู้ภาษาไทย
และหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโรงเรียนวัดนิคมธรรมวราราม
ตำบลทุ่งบัว อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน
  - 2.1 ความหมายของการอ่าน
  - 2.2 ความสำคัญของการอ่าน
  - 2.3 จุดมุ่งหมายของการอ่าน
  - 2.4 ประโยชน์ของการอ่าน
3. การอ่านจับใจความสำคัญ
  - 3.1 ความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ
  - 3.2 ความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญ
  - 3.3 จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ
  - 3.4 ประเภทของการอ่านจับใจความสำคัญ
  - 3.5 หลักในการอ่านจับใจความสำคัญ
  - 3.6 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความสำคัญ
4. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R
  - 4.1 ความเป็นมาของวิธีการสอนแบบ SQ4R
  - 4.2 ความหมายของเทคนิค SQ4R
  - 4.3 ขั้นตอนของเทคนิค SQ4R
  - 4.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R
  - 4.5 ประโยชน์ของวิธีสอนแบบ SQ4R
5. พลังคำถาม
  - 5.1 ความหมายของพลังคำถาม
  - 5.2 คำถามเชิงวิเคราะห์

- 5.3 ความสำคัญของการใช้คำถาม
- 5.4 ทักษะการใช้คำถาม
- 5.5 กลยุทธ์การตั้งพลังคำถาม
- 6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความสำคัญ
  - 6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนวัดนิคมธรรมวราราม ตำบลทุ่งบัว อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

1.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเกณฑ์ ในการกำหนดคุณภาพของนักเรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งสาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย มี 5 สาระ คือ สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน สาระที่ 3 การฟัง การดู การพูด สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย และสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเห็นเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความและเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณ และสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณกรรมและวรรณคดี

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดี และวรรณกรรมไทย
 อย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตารางที่ 2 มาตรฐาน ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 1 การอ่านระดับชั้นมัธยมศึกษา
 ปีที่ 1

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.1	1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้ว และ บทร้อยกรองได้ถูกต้องเหมาะสม กับเรื่องที่อ่าน	การอ่านออกเสียง ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - บทร้อยแก้วที่เป็นบทบรรยาย - บทร้อยกรอง เช่น กลอนสุภาพ กลอนสักวา กาพย์ยานี 11 กาพย์ฉบัง 16 กาพย์สุรางคนางค์ 28 และโคลงสี่สุภาพ
	2. จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน 3. ระบุเหตุและผล และข้อเท็จจริง กับข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน 4. ระบุและอธิบายคำเปรียบเทียบ และคำที่มีหลายความหมายใน บริบทต่างๆ จากการอ่าน 5. ตีความคำยากในเอกสารวิชาการ โดยพิจารณาจากบริบท	การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - เรื่องเล่าจากประสบการณ์ - เรื่องสั้น - บทสนทนา - นิทานชาดก - วรรณคดีในบทเรียน - งานเขียนเชิงสร้างสรรค์ - บทความ
	6. ระบุข้อสังเกตและความ สมเหตุสมผลของงานเขียน ประเภทชักจูงโน้มน้าวใจ	<ul style="list-style-type: none"> - สารคดี - บันเทิงคดี - เอกสารทางวิชาการที่มีคำ ประโยค และข้อความที่ต้องใช้บริบทช่วยพิจารณา ความหมาย - งานเขียนประเภทชักจูงโน้มน้าวใจเชิง สร้างสรรค์
	7. ปฏิบัติตามคู่มือแนะนำวิธีการ ใช้งาน ของเครื่องมือหรือ เครื่องใช้ในระดับที่ยากขึ้น	การอ่านและปฏิบัติตามเอกสารคู่มือ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	8. วิเคราะห์คุณค่าที่ได้รับจากการอ่านงานเขียนอย่างหลากหลายเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิต	<p>การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น</p> <ul style="list-style-type: none"> - หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย - หนังสืออ่านที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน
	9. มีมารยาทในการอ่าน	มารยาทในการอ่าน

1.2 หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโรงเรียนวัดนิยมธรรมวราราม พุทธศักราช 2553 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2557) ตำบลทุ่งบัว อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

ความนำ

ความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองในประเทศไทยและสากล มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำรงชีวิตของประชาชนในประเทศไทย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาของโรงเรียนวัดนิยมธรรมวราราม ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนวัดนิยมธรรมวราราม เพื่อสร้างเด็กและเยาวชนให้เป็นคนดี มีปัญญา อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขันและร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในโลก

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 กำหนดให้บุคคลมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายการจัดการศึกษาของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและชุมชน ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดให้การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้ เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกฝนอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคมแห่งการเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้คณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐานยังกำหนดให้มีการจัดทำหลักสูตรแกนกลางสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และโรงเรียนเป็นผู้จัดทำสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นให้ไปตามที่หลักสูตรแกนกลางกำหนด มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน โดยโรงเรียนวัดนิยมธรรมวรารามได้สอดแทรกสาระท้องถิ่นและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในหน่วยการเรียนรู้ (รายวิชาพื้นฐาน)

จัดหน่วยการเรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นเพิ่มเติมใน (รายวิชาพื้นฐานและรายวิชาเพิ่มเติม) สร้างความเชื่อมั่นในภูมิปัญญาของตนเอง สามารถผสมผสานให้สอดคล้องกับภูมิปัญญาสากล ในอันที่จะนำไปใช้พัฒนาวิธีการดำเนินชีวิตของตนเองและเสริมสร้างสังคม ชุมชนท้องถิ่นให้เป็น สังคมแห่งการเรียนรู้ และสร้างปัญญาทำให้เกิดชุมชนเข้มแข็ง พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน ภายใต้สมุดุทธธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมทั้งปัจจุบันและอนาคต

จากการวิจัย และติดตามประเมินผลการใช้หลักสูตรในช่วงระยะเวลา 6 ปีที่ผ่านมา (สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา, 2546 ก., 2546 ข., 2548 ก., 2548 ข. ; สำนักงานเลขาธิการสภา การศึกษา, 2547; สำนักผู้ตรวจราชการและติดตามประเมินผล, 2548; สุวิมล ว่องวานิช และนงลักษณ์ วิรัชชัย, 2547; Nutravong, 2002; Kittisunthorn, 2003) พบว่า หลักสูตรการศึกษา ชั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีจุดดีหลายประการ เช่น ช่วยส่งเสริมการกระจายอำนาจทาง การศึกษาทำให้ท้องถิ่นและสถานศึกษามีส่วนร่วมและมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรให้ สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และมีแนวคิดและหลักการในการส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียน แบบองค์รวมอย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาดังกล่าวยังได้สะท้อนให้เห็นถึงประเด็นที่เป็น ปัญหา และความไม่ชัดเจนของหลักสูตรหลายประการทั้งในส่วนของเอกสารหลักสูตร กระบวนการ นำหลักสูตรสู่การปฏิบัติ และผลผลิตที่เกิดจากการใช้หลักสูตร ได้แก่ ปัญหาความสับสนของผู้ปฏิบัติ ในระดับสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษากำหนดสาระและผลการเรียนรู้ ที่คาดหวังไว้มาก ทำให้เกิดปัญหาหลักสูตรแน่น การวัดและประเมินผลไม่สะท้อนมาตรฐาน ส่งผลต่อ ปัญหาการจัดทำเอกสารหลักฐานทางการศึกษา และการเทียบโอนผลการเรียน รวมทั้งปัญหา คุณภาพของผู้เรียนในด้านความรู้ ทักษะ ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ยังไม่เป็นที่ น่าพอใจ

นอกจากนั้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 – 2554) ได้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการปรับเปลี่ยนจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพคนในสังคมไทยให้ มีคุณธรรม และมีความรอบรู้อย่างเท่าทัน ให้มีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และศีลธรรม สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง แนวการ พัฒนาคณะดังกล่าว มุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม มีจิตสาธารณะ พร้อมทั้งมี สมรรถนะ ทักษะและความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการดำรงชีวิต อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศแบบ ยั่งยืน (สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2549) ซึ่งแนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบาย ของกระทรวงศึกษาธิการในการพัฒนาเยาวชนของชาติเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริม ผู้เรียนมีคุณธรรม รักความเป็นไทย ให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ สร้างสรรค์ มีทักษะด้านเทคโนโลยี สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

จากข้อค้นพบในการศึกษาวิจัยและติดตามผลการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่ผ่านมา ประกอบกับข้อมูลจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาคนในสังคมไทย และจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ในการพัฒนาเยาวชนสู่ศตวรรษที่ 21 จึงเกิดการทบทวนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 เพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มีความเหมาะสม ชัดเจน ทั้งเป้าหมายของหลักสูตรในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน พัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมพัฒนาประเทศพื้นฐานในการดำรงชีวิต การพัฒนาสมรรถนะและทักษะกระบวนการนำ หลักสูตรไปสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษา โดยได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์ จุดหมาย สมรรถนะสำคัญ ของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่ชัดเจน เพื่อใช้เป็นทิศทาง ในการจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนในแต่ละระดับ นอกจากนี้ได้กำหนดโครงสร้างเวลาเรียน ขั้นต่ำของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ในแต่ละชั้นปีไว้ในหลักสูตรแกนกลาง สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อีกทั้งได้ปรับกระบวนการวัดและประเมินผลผู้เรียน เกณฑ์การจบการศึกษาแต่ละระดับ และเอกสาร แสดงหลักฐานทางการศึกษาให้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และมีความชัดเจนต่อ การนำไปปฏิบัติ

เอกสารหลักสูตรแกนกลางสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนวัดนิยมธรรมวราราม พุทธศักราช 2552 นี้ จัดทำขึ้นสำหรับใช้เป็นกรอบและทิศทางในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็ก และเยาวชนทุกคนในโรงเรียนวัดนิยมธรรมวราราม ให้มีคุณภาพด้านความรู้และทักษะที่จำเป็น สำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิต

มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนวัดนิยมธรรมวราราม พุทธศักราช 2552 นี้ ช่วยทำให้คณะครูและผู้ที่เกี่ยวข้องเห็นผลคาดหวัง ที่ต้อง การในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ชัดเจน ซึ่งจะสามารถช่วยให้การพัฒนาศึกษาของ โรงเรียนวัดนิยมธรรมวราราม มีคุณภาพ ทั้งยังช่วยให้เกิดความชัดเจนเรื่องการวัดและประเมินผลการ เรียนรู้และช่วยแก้ ปัญหาการเทียบโอนระหว่างสถานศึกษา ดังนั้นในการพัฒนาหลักสูตรแกนกลาง สถานศึกษาโรงเรียนวัดนิยมธรรมวรารามจะสะท้อนคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนตามมาตรฐานการ เรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 รวมทั้งเป็นกรอบทิศทางในการจัดการศึกษาทุกรูปแบบ และครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายในระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน

วิสัยทัศน์

มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนเป็นคนดี มีมารยาท สุขภาพแข็งแรง มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา สามารถดำรงชีวิตตามแนวคิดหลักเศรษฐกิจพอเพียง ภายใต้การมีส่วนร่วมของชุมชน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดังนี้

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึก และทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผลและความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3. ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา และมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม และการรู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

5. **ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี** เป็นความสามารถในการเลือก และใช้ เทคโนโลยี ด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการ เรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้อง เหมาะสม และมีคุณธรรม

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย
4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่ระบุดังสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ พึงปฏิบัติได้ มีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม มีสุขภาพกาย สุขภาพจิต และบุคลิกภาพดี มาตรฐานการเรียนรู้ประกอบด้วย

มาตรฐานการเรียนรู้ที่เป็นความเก่ง

1.1 ความสามารถในการใช้ภาษาไทย มีดังนี้

ท 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ท 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียน เรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงาน การศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

- ท 3 การฟัง การดู และการพูด**
- มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และความรู้สึกในโอกาสต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์
- ท 4 หลักการใช้ภาษาไทย**
- มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ
- ท 5 วรรณคดีและวรรณกรรม**
- มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่าง เห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ท21101 ภาษาไทย

รายวิชาพื้นฐาน

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ภาคเรียนที่ 1

เวลา 60 ชั่วโมง

จำนวน 1.5 หน่วยกิต

.....

ศึกษา การอ่านจับใจความสำคัญจากสื่อต่าง ๆ การอ่านเพื่อวิเคราะห์ หลักการอ่านเพื่อเข้าใจความหมายของถ้อยคำ การอ่านตีความ การอ่านงานเขียนประเภทชกแจงโน้มน้าวใจ เชีงสร้างสรรค้ มารยาทในการอ่าน การคัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด การเขียนสื่อสาร การเขียนบรรยาย การเขียนจดหมายส่วนตัว การเขียนจดหมายกิจธุระ การพูดรายงาน มารยาทในการฟัง การดู และการพูด เสียงในภาษาไทย ชนิดของคำและหน้าที่ของคำในประโยค ภาษาพูด และภาษาเขียน การวิเคราะห์คุณค่าวรรณคดีและวรรณกรรม การสรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่าน

โดยใช้ทักษะกระบวนการอ่านจับใจความสำคัญ ระบุเหตุและผล อ่านตีความ ระบุข้อสังเกต และความสมเหตุสมผล ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร คัดลายมือตัวบรรจงครึ่งบรรทัด เขียนสื่อสารเขียนบรรยายประสบการณ์ เขียนจดหมายส่วนตัวและเขียนจดหมายกิจธุระ พูดรายงานเรื่อง หรือประเด็นที่ศึกษา อธิบายลักษณะของเสียงในภาษาไทย วิเคราะห์ชนิดและหน้าที่ของคำใน ประโยค วิเคราะห์ความแตกต่างของภาษาพูดและภาษาเขียน วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรม อธิบายคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน สรุปความรู้และข้อคิดจากการอ่าน

เพื่อประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง มีนิสัยรักการอ่าน มีมารยาทในการอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด รัก ชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ชื่อสัตย์ มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นทำงาน รักความเป็นไทยและมีจิตสาธารณะ

รหัสตัวชี้วัด

ท 1.1 ม.1/2, ม.1/3, ม.1/4, ม.1/5, ม.1/6, ม.1/9

ท 2.1 ม.1/1, ม.1/2, ม.1/3, ม.1/7

ท 3.1 ม.1/5, ม.1/6

ท 4.1 ม.1/1, ม.1/3, ม.1/4,

ท 5.1 ม.1/2, ม.1/3, ม.1/4

รวมทั้งหมด 18 ตัวชี้วัด

ตารางที่ 3 โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างรายวิชา

รายวิชา ท21102 ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เวลารวม 60 ชั่วโมง 1.5 หน่วยกิต

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้ / ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
1	การพัฒนา ทักษะ การเขียน	ท 2.1 ม.1/1, ม.1/2, ม.1/3, ม.1/7	ทักษะการเขียนเป็น ทักษะ สำคัญในชีวิตประจำวัน ของทุกคนที่จำเป็นต้องหมั่นฝึกฝน เรียนรู้ให้เกิดความชำนาญ ไม่ว่าจะ จะเป็น การคัดลายมือตัวบรรจง ครึ่งบรรทัด การเขียนสื่อสาร การเขียนบรรยาย การเขียน จดหมายส่วนตัว การเขียน จดหมาย กิจธุระ จะเป็นส่วน สำคัญสามารถพัฒนาทักษะการคิด การเขียนเพื่อการประกอบอาชีพ ได้ต่อไป	8	9
2	การอ่าน จับใจความ สำคัญ	ท 1.1 ม.1/2, ม.1/3, ม.1/4, ม.1/5, ม.1/6, ม.1/9	การอ่านเพื่อจับใจความ สำคัญมีความสำคัญและจำเป็น มากสำหรับผู้เรียนทุกระดับชั้น ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการฝึกการ อ่านเพื่อจับใจความสำคัญ ตั้งแต่ เริ่มต้นเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะและ ความเชี่ยวชาญ อ่านจับใจความ สำคัญจากสื่อต่าง ๆ ระบุเหตุและ และข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็น เข้าใจความหมายของถ้อยคำ การอ่านตีความ การอ่านงานเขียน	12	15

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้ / ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
			ประเภทซ้ ก จู ง โ น้ ม น้ า ว ไ จ เชิงสร้างสรรค์ และมีมารยาท ในการอ่าน		
3	การพูด รายงาน	ท 3.1 ม.1/5, ม.1/6	การพูดรายงานเป็น การพูดบอกกล่าวเรื่องราวที่ไป ค้นคว้าจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ในชุมชนและท้องถิ่นไปทดลอง ไปรับรู้ หรือไปเห็นมาให้ผู้สนใจได้ ทราบ ดังนั้นผู้รายงาน จึงมีความ จำเป็นที่จะต้องหมั่นฝึกฝนให้มี ความสามารถในการเก็บใจความที่ มีเนื้อหาสาระที่สำคัญอย่างย่อ มีเหตุผล และมีข้ออ้างอิง จากการศึกษาค้นคว้ารวบรวม ข้อมูลจนถึงขั้นนำเสนอข้อมูลได้ โดยที่ผู้ฟังรายงานสามารถเข้าใจ เรื่องราว ที่นำมารายงานได้ เป็นอย่างดี และมีมารยาทใน การฟัง การดู และการพูด	4	5
4	เสียงใน ภาษาไทย	ท 4.1 ม.1/1	เสียงในภาษาไทย ประกอบ ด้วยเสียงพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์เป็นความรู้ขั้น พื้นฐานของการเรียนหลัก ภาษาไทย เมื่อนักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องดีแล้วจะทำให้ นักเรียนเขียนสะกดคำ ถูกต้อง และสามารถนำ ความรู้นี้ไปเรียนรู้	5	6

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้ / ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
			เรื่องพยางค์ คำ ประโยคใน ระดับสูงได้		
5	ชนิดของคำ หน้าที่ของ คำใน ประโยค	ท 4.1 ม.1/3	การเรียบเรียงประโยค เพื่อใช้ในการสื่อสาร จำเป็นต้อง ทราบเกี่ยวกับชนิด และหน้าที่ของ คำเพื่อจะได้นำคำมาเรียบเรียงเข้า ประโยคได้อย่างถูกต้องสละสลวย	5	6
6	ภาษาพูด และภาษา เขียน	ท 4.1 ม.1/4	ภาษาเป็นสิ่งที่มนุษย์ใน แต่ละสังคมกำหนดขึ้น เพื่อทำ ความเข้าใจตกลงกันระหว่าง สมาชิกในกลุ่มฉะนั้นการใช้ภาษา จึงต้องใช้ได้ตรงตามกำหนดของ สังคม ไม่ว่าจะเป็นภาษาพูดหรือ ภาษาเขียน หากสิ่งใดผิดแปลกไป จากข้อตกลงการสื่อสารก็จะ หยุดชะงักล่าช้าลง ผิดแผกไปจาก เจตนาหรือไม่สามารถสื่อสารได้ ดังนั้นภาษาพูดและ ภาษาเขียน จึงมีความสำคัญที่นักเรียน จำเป็นต้องศึกษาให้เข้าใจ และฝึก ใช้ให้ถูกต้อง โดยคำนึงถึงความ เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล	4	6
7	นิราศภูเขา ทอง	ท 5.1 ม.1/2, ม.1/3, ม.1/4	การอ่านหนังสือไม่ว่าจะ เป็นหนังสือประเภทวรรณคดี วรรณกรรม หรือหนังสือประเภท อื่นใดจะต้องอ่านอย่างพินิจ พิเคราะห์ ใช้ความคิดไตร่ตรอง	7	8

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้ / ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
			เพื่อแยกแยะ หาเหตุและผลสรุป ความรู้และข้อคิดที่ดี และไม่ ดี ส่วนที่มีประโยชน์ และโทษ เพื่อประเมินคุณค่ารวมทั้ง การวินิจฉัยเพื่อนำ ไปใช้เป็น ประโยชน์ในการเรียนและการ ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง		
8	โคลงโลกนิติ	ท 5.1 ม.1/2, ม.1/3, ม.1/4	การอ่านหนังสือไม่ว่าจะ เป็นหนังสือประเภทวรรณคดี วรรณกรรม หรือหนังสือประเภท อื่นใดจะต้องอ่านอย่างพินิจ พิเคราะห์ ใช้ความคิดไตร่ตรอง เพื่อแยกแยะหาเหตุและผล สรุปความรู้และข้อคิดที่ดีและ ไม่ดี ส่วนที่มีประโยชน์ และโทษ เพื่อประเมินคุณค่ารวมทั้งการ วินิจฉัยเพื่อนำ ไปใช้เป็น ประโยชน์ในการเรียน และการ ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	7	8
9	สุภาษิต พระร่วง	ท 5.1 ม.1/2, ม.1/3, ม.1/4	การอ่านหนังสือไม่ว่าจะ เป็นหนังสือประเภทวรรณคดี วรรณกรรม หรือหนังสือประเภท อื่นใดจะต้องอ่านอย่างพินิจ พิเคราะห์ ใช้ความคิดไตร่ตรอง เพื่อแยกแยะหาเหตุและผล สรุปความรู้และข้อคิดที่ดีและ ไม่ดี ส่วนที่มีประโยชน์และโทษ	6	7

หน่วย ที่	ชื่อหน่วย การเรียนรู้	มาตรฐาน การเรียนรู้ / ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
			เพื่อประเมินคุณค่ารวมทั้งการ วินิจฉัยเพื่อนำไปใช้เป็นประโยชน์ ในการเรียนและการประยุกต์ใช้ใน ชีวิตจริง		
รวมระหว่างภาค				58	70
ปลายภาค				2	30
รวม				60	100

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

2.1 ความหมายของการอ่าน

การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้ และเป็นทักษะสำหรับนักเรียนที่จะนำไปสู่การเรียนวิชาอื่นๆ ซึ่งมีนักการศึกษาได้ให้ความหมายของการอ่านดังนี้

จิรวัดน์ เพชรรัตน์และอัมพร ทองใบ (2555: 256) กล่าวว่า การอ่านเป็นพฤติกรรม การสนทนาโต้ตอบ ระหว่างผู้อ่านกับผู้เขียนเป็นกระบวนการของการรับรู้ และเข้าใจสาระที่เขียนขึ้น เป็นการรวบรวมความคิด ตีความทำความเข้าใจในสิ่งที่อ่าน เพื่อพัฒนาตนเอง ทั้งในด้านสติปัญญา อารมณ์ และสังคม

กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์ (2551: 86) ให้ความหมายของการอ่านว่า หมายถึง การแปล ความหมายและการทำความเข้าใจกับความหมายของลายลักษณ์อักษรที่ปรากฏอย่างถ่องแท้ รวมถึง สิ่งเกี่ยวข้องและมีความหมายที่ปรากฏร่วมกับลายลักษณ์อักษรด้วย

สมพร มั่นตะสูตร แผงพิพัฒน์ (2547: 8) กล่าวถึงการอ่านไว้ว่า การอ่าน หมายถึง การสร้างความเข้าใจและรับรู้ความหมายของตัวอักษรและสัญลักษณ์ ซึ่งมีส่วนช่วยให้ผู้อ่านเกิดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น

เปลื้อง ณ นคร (2542: 12) ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่าน คือ กระบวนการทำความเข้าใจความหมายที่ติดอยู่กับตัวอักษรหรือตัวหนังสือ หรืออาจกล่าวได้ว่าการอ่านคือ การเข้าใจ ความหมายของตัวอักษร

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการสื่อความหมายระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน โดยการแปลความหมายจากตัวอักษรให้ได้ความหมายที่ถูกต้องชัดเจน เป็นเครื่องมือพื้นฐานที่สำคัญสำหรับนักเรียนในการเรียน ที่มีส่วนช่วยให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน เป็นการรวบรวมความคิด เพื่อพัฒนาตนเอง และที่สำคัญเป็นทักษะที่จะคงอยู่ได้นานที่สุดซึ่งเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ของผู้เรียน

2.2 ความสำคัญของการอ่าน

ผู้ที่อยู่ในสถานการศึกษา จะต้องอ่านหนังสือให้มากกว่าบุคคลประเภทอื่น เพราะการอ่านหนังสือเป็นชีวิต และเป็นสิ่งจำเป็นแก่บุคคลประเภทนี้อย่างยิ่ง ด้วยเหตุที่ว่าผู้ที่กำลังอยู่ระหว่างการศึกษาก็ต้องติดตามความเคลื่อนไหวทางวิชาการอย่างใกล้ชิดอยู่เสมอ ฉะนั้นจึงจำเป็นจะต้องอาศัยการสื่อสารรับรู้เรื่องราวด้วยการอ่านหนังสือจากสิ่งพิมพ์ต่างๆ เป็นประจำ ดังที่มิถุนวารวิชาการศึกษาก็กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้

จิรวุฒน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ (2555: 257) กล่าวว่า การอ่านมีความสำคัญ เพราะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจสังคม และสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัว ส่งเสริมให้ผู้อ่านมีพัฒนาการในความรู้และความคิด มองโลกที่กว้างไกล เข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมผ่านสื่อการอ่าน

กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์ (2551: 87 - 90) กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านว่าเป็นทักษะการรับสารที่มีส่วนช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์ให้เกิดขึ้นได้ และนอกจากนั้นการอ่านยังมีความสำคัญ ดังนี้

1. เสริมสร้างองค์ความรู้ มีส่วนช่วยเสริมสร้างองค์ความรู้ ทั้งเพิ่มพูนความรู้เดิมที่มีอยู่ให้มุมมองที่แตกต่างไปจากความรู้หรือความคิดเดิมของผู้อ่าน
2. พัฒนาคูณค่าทางอารมณ์ ช่วยให้ผู้อ่านได้รับความสุขหรือความบันเทิงใจ ซึ่งส่งผลดีต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกาย
3. ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้หรือแนวคิด รวมทั้งส่งเสริมจินตนาการ เพื่อนำมาสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบต่างๆ ให้เป็นประโยชน์ในทางใดทางหนึ่ง

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2545: 2) กล่าวว่า การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการเสาะแสวงหาความรู้ การรู้และใช้วิธีอ่านที่ถูกต้องเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้อ่านทุกคน การรู้จักฝึกฝนอ่านอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้ผู้อ่านมีพื้นฐานในการอ่านที่ดี ช่วยให้เกิดความชำนาญ และมีความรู้กว้างขวางด้วย

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า หนังสือ คือ ประทีปแห่งความรู้ หนทางที่จะเข้าสู่แหล่งความรู้นี้ คือ การอ่าน การอ่านจึงมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เกิดจนโต และจนกระทั่งถึงวัยชรา การอ่านทำให้รู้ข่าวสารต่างๆ ทำให้ผู้อ่านนั้นมีความสุข มีความหวัง และมีความอยากรู้อยากเห็น การอ่าน

จะช่วยในการพัฒนาตนเอง คือ พัฒนาการศึกษา พัฒนาอาชีพ พัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้เป็นคนทันสมัยทันต่อโลก มองโลกที่กว้างไกล ช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจสังคม และสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัว เข้าใจปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมผ่านสื่อการอ่าน และเหตุการณ์ต่างๆ การที่จะพัฒนาประเทศให้มีความเจริญรุ่งเรืองก้าวหน้าได้จะต้องอาศัยคนที่มีความรู้ความสามารถ ซึ่งความรู้ต่างๆ นั้นก็ได้มาจากการอ่านนั่นเอง

2.3 จุดมุ่งหมายของการอ่าน

การอ่านที่ดีนั้น ผู้อ่านควรมีจุดมุ่งหมายในการอ่านที่ชัดเจนว่าต้องการรู้สิ่งใดจากการอ่าน เพราะจุดมุ่งหมายของการอ่านนั้นมีอยู่หลายประการ เช่น การอ่านเพื่อความรู้ การอ่านเพื่อต้องการรู้ข่าวสารข้อมูล อ่านเพื่อการแก้ปัญหา อ่านเพื่อความเพลิดเพลิน หากผู้อ่านกำหนดความมุ่งหมายให้ชัดเจน จะช่วยให้การอ่านเป็นไปในทิศทางที่ต้องการ ไม่ต้องเสียเวลาไปอย่างเปล่าประโยชน์ และยังช่วยให้การอ่านนั้นมีประสิทธิภาพ ดังที่มีผู้เสนอแนะไว้ดังนี้

จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ (2556: 9 - 10) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการอ่านไว้ว่า การอ่านมีจุดประสงค์ที่กำหนดขึ้นตามความต้องการของผู้อ่าน ซึ่งอาจต้องการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพื่อประโยชน์เชิงวิชาการ หรืออ่านเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ การอ่านแต่ละคนมีจุดมุ่งหมายแตกต่างกันออกไป ซึ่งจำแนกได้ ดังนี้

1. อ่านเพื่อหาความรู้หรือเพิ่มพูนความรู้ เป็นความรู้จากหนังสือประเภทตำราทางวิชาการ สารคดีทางวิชาการ การวิจัยประเภทต่างๆ หรือการอ่านผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์
2. อ่านเพื่อให้ทราบข่าวสาร ความคิด เป็นการอ่านเพื่อให้ทราบข่าวสารความคิดเข้าใจแนวคิด ซึ่งได้แก่ การอ่านหนังสือประเภทบทวิจารณ์ข่าว รายงานการประชุม
3. อ่านเพื่อความเพลิดเพลิน หรือเพื่อความบันเทิง ความชื่นชม การอ่านเป็นอาหารใจให้เกิดความบันเทิงใจ อ่านแล้วเกิดความเพลิดเพลิน สนุกสนาน ที่ได้จากการอ่านหนังสือประเภทบันเทิงคดี เช่น นวนิยาย เรื่องสั้น เรื่องแปล การ์ตูน เป็นต้น
4. อ่านเพื่อพัฒนาวิจาร์ณญาณและค่านิยม การอ่านเพื่อพัฒนาวิจาร์ณญาณและค่านิยม จะเกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนในระดับที่สูงขึ้น และมีการเพิ่มพูนมวลประสบการณ์ทางโลกและชีวิตที่เจนจัดมากขึ้น
5. อ่านเพื่อกิจธุระหรือประโยชน์อื่นๆ การอ่านเพื่อกิจธุระอื่นๆ เป็นการอ่านเพื่อประโยชน์เฉพาะกิจ เช่น อ่านแบบฟอร์มชนิดต่างๆ อ่านหนังสือสัญญาเงินกู้ จำนอง และซื้อขาย อ่านใบสมัคร และระเบียบการ เป็นต้น

สุมาลี ลีประเสริฐ (2547: 125-127) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ว่า ผู้อ่านควรมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้บรรลุประโยชน์ที่ตั้งไว้ หากอ่านโดยไร้เป้าหมาย ก็จะเป็นการอ่านที่เสียเวลาและไม่ได้ประโยชน์จากเรื่องที่อ่าน โดยกำหนดจุดมุ่งหมายของการอ่าน แบ่งได้ 3 ประการ คือ

1. การอ่านเพื่อรับข่าวสาร การรับข้อมูลข่าวสารเป็นพื้นฐานและสำคัญที่ควรจะได้รับรู้ เพื่อช่วยในการตัดสินใจหลาย ๆ เรื่องได้ เช่น ข่าวพยากรณ์อากาศ ช่วยให้ตัดสินใจได้ว่าจะเตรียมตัวอย่างไรก่อนออกจากบ้าน

2. การอ่านเพื่อพัฒนาความรู้ การอ่านลักษณะนี้เป็นเรื่องสำคัญสำหรับผู้ที่อยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียน และผู้ใฝ่หาความรู้เพื่อนำมาพัฒนาตนเอง จำเป็นสำหรับทั้งผู้ที่อยู่และไม่ได้อยู่ในวัยศึกษา ด้วยความรู้เป็นสิ่งที่แสวงหาได้โดยไม่จำกัดอายุ สำหรับผู้ที่อยู่ในวัยศึกษา การอ่านเพื่อให้ได้ความรู้เป็นเป้าหมายที่เห็นได้อย่างชัดเจนเพราะการจะสำเร็จการศึกษาต้องผ่านกระบวนการการวัดผลของความรู้ ส่วนผู้ที่พ้นวัยศึกษาแต่ใฝ่หาความรู้ ทำให้พัฒนาตนเองให้ทันความเจริญก้าวหน้า

3. การอ่านเพื่อจรรโลงจิตใจ การอ่านเป็นกิจกรรมที่ช่วยบำบัดความเครียด และช่วยทำให้จิตใจผ่องใสพร้อมกันได้ การเลือกอ่านเรื่องที่ชอบ โดยไม่จำเป็นต้องเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับการเรียนหรือความรู้ในการทำงาน เป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้ลืมภาระ หรือปัญหาที่ต้องเผชิญอยู่ได้ในช่วงเวลาหนึ่ง

ขวัญดี อัตวาวุฒิชัย และคณะ (2546: 49) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านไว้ 4 ประการคือ

1. อ่านเพื่อการเขียน คือ หลังจากอ่านแล้วผู้อ่านนำข้อมูลหรือแนวคิดจากเรื่องที่อ่านนั้นมาเขียนแสดงความคิดเห็น ทำรายงาน หรือเขียนเชิงสร้างสรรค์ แต่ก่อนจะนำข้อมูลหรือความคิดของผู้อ่านไปใช้ ผู้อ่านพึงวิเคราะห์ความถูกต้องของข้อมูล คัดเลือกข้อมูลที่เหมาะสม และนำไปใช้เขียนหรืออ้างอิงอย่างถูกต้องและมีมารยาทด้วย

2. อ่านเพื่อหาคำตอบ เมื่อเราต้องการตอบคำถามว่า “เรียนอย่างไรจึงจะสำเร็จภายใน 4 ปี” เราจะคิดอ่านหนังสือที่กล่าวถึงวิธีการเรียนให้ได้รับความสำเร็จ ในการอ่านข้อนี้หากผู้อ่านรู้แหล่งค้นคว้าจากเอกสารประเภทต่าง ๆ ก็จะเป็นผู้รอบรู้และเพิ่มพูนความรู้อย่างไม่หยุดยั้ง

3. อ่านเพื่อปฏิบัติตาม เป็นการอ่านเพื่อทำตามคำแนะนำในข้อความหรือหนังสือที่อ่าน

4. อ่านเพื่อสะสมความรู้ การอ่านตามจุดมุ่งหมายข้อนี้จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับนักศึกษา เมื่ออ่านตำราเรียนเล่มใดเล่มหนึ่ง หรือหนังสือหรือวัสดุการอ่านใด ๆ ก็ตาม ควรเก็บรวบรวมประเด็นสำคัญและน่าสนใจไว้ โดยการบันทึกในบัตรข้อมูลเพื่อค้นคว้าในโอกาสต่อไปโดยไม่ต้องอ่านทั้งหมดอีกครั้งหนึ่ง

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายในการอ่าน เป็นสิ่งที่ผู้อ่านคาดหวังไว้ก่อนที่อ่านหนังสือเพื่อให้เกิดประโยชน์ตามที่ต้องการ ในการอ่านทุกครั้งผู้อ่านจะต้องมีจุดมุ่งหมาย ซึ่งในการอ่านแต่ละครั้งจุดมุ่งหมายย่อมไม่เหมือนกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการของผู้อ่านว่าต้องการอ่านเพื่ออะไร จุดมุ่งหมายในการอ่านโดยทั่วไป แบ่งออกได้เป็น อ่านเพื่อหาความรู้ และอ่านเพื่อความเพลิดเพลินบันเทิงใจ

2.4 ประโยชน์ของการอ่าน

การอ่าน นอกจากจะทำให้คุณค่าด้านความรู้ ความคิด และความบันเทิงเฉพาะของผู้อ่านแล้ว ยังเกิดประโยชน์อีกมากมาย ดังที่มีนักวิชาการศึกษาได้กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านไว้ดังนี้

จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ (2556: 7) กล่าวว่า หนังสือที่ดี ย่อมให้คุณค่าแก่ผู้อ่านเสมอ ไม่ว่าจะป็นหนังสือวิชาการ หรือเรื่องอ่านเล่น ทันทึที่หยิบหนังสือขึ้นมาอ่าน แม้จะเพียง 2-3 นาที ผู้อ่านก็จะได้ประโยชน์ไม่ด้านใดก็ด้านหนึ่ง เช่น ประโยคที่ไพเราะ ประทับใจ มีข้อคิดซึ่งอาจแก้ปัญหาที่คิดไม่ตกอยู่นานแล้ว

ขวัญดี อัตวาวุฒิชัย และคณะ (2546: 47) กล่าวถึงประโยชน์ของการอ่านไว้ว่า ในการอ่าน หนังสือหรือเอกสารใด ๆ ย่อมได้ประโยชน์ 3 ประการ คือ

1. ความรู้ ความอยากรู้อยากเห็นเป็นปกติของมนุษย์ทั่วไป วิธีการสำคัญวิธีหนึ่งที่ช่วยให้มนุษย์มีความรู้เรื่องที่ตนไม่เคยรู้มาก่อน คือ การอ่าน

2. ความเข้าใจ ในขณะที่เราอ่านหนังสือหรือตำราเรียน เราอาจสงสัยความคิดหรือไม่เข้าใจ ความหมายของคำเฉพาะบางคำซึ่งปรากฏในหนังสือหรือตำราเล่มนั้น เมื่อเกิดความสงสัยเราจะพยายามอ่านต่อไปอย่างไม่ลดละเพื่อหาคำอธิบายแก้ข้อสงสัย เพื่อจะได้เข้าใจเรื่องนั้น ๆ

3. ความเพลิดเพลิน เมื่อผู้อ่านได้อ่านหนังสือที่แต่งดี น่าอ่าน เนื้อหาน่าสนใจ ผู้อ่านย่อมมีความสุขความเพลิดเพลิน อ่านได้นาน เกิดอารมณ์คล้อยตามอารมณ์เรื่องนั้น ๆ เปรียบได้กับการสนทนาอย่างถูกใจกับเพื่อนรักคนหนึ่ง

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การอ่านมีประโยชน์แก่ผู้อ่าน ทั้งด้านความรู้ ความเข้าใจ ความบันเทิงเพลิดเพลิน และหากเราได้อ่านในสิ่งที่เราสนใจ อยากรู้ก็จะทำให้เพิ่มความรู้ในสิ่งที่เราไม่เคยรู้ไม่เข้าใจมาก่อนจากการอ่าน

3. การอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญจัดเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ในยุคสังคม ข้อมูลข่าวสาร นอกจากนี้ยังเป็นทักษะพื้นฐานที่มีความจำเป็นต่อการอ่าน เพราะหากนักเรียนไม่สามารถอ่านจับใจความได้ ก็ไม่สามารถที่จะอ่านในระดับที่สูงและยากขึ้นได้ เพราะการอ่านทุกประเภท ไม่ว่าจะเป็นบทความ นิทาน เรื่องสั้น สารคดี และกวีนิพนธ์ ต้องอาศัยการอ่านจับใจความสำคัญเป็นพื้นฐาน การอ่านจับใจความมีความสำคัญต่อการอ่านมาก เพราะเป็นเครื่องมือสำคัญของนักเรียนที่จะแสวงหาความรู้ ซึ่งต้องใช้การฝึกฝนจากการอ่านอย่างสม่ำเสมอ เพื่อจะทำให้อ่านได้อย่างรวดเร็วและจับใจความได้อย่างถูกต้อง

3.1 ความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างมากในการอ่าน เมื่ออ่านแล้วจับใจความสำคัญได้ จะทำให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องราวที่ผู้เขียนเสนอไว้ ได้มีผู้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญไว้ ดังนี้

นวมภรณ์ อุ่นเรือน (2560: 74) กล่าวว่า การจับใจความของเรื่องทีอ่านได้ คือ อ่านแล้วรู้ เรื่องราวที่อ่านตลอดทั้งเรื่อง สรุปสาระสำคัญ และเข้าใจความหมายในเนื้อหาของเรื่องทีอ่านได้ ถูกต้อง

แววมยุรา เหมือนนิล (2556: 12) กล่าวว่า การอ่านจับใจความ คือ การอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่องหรือของหนังสือแต่ละเล่มว่าคืออะไร ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ส่วนที่เป็นใจความสำคัญ
2. ส่วนที่ขยายใจความสำคัญหรือส่วนประกอบ เพื่อให้เรื่องชัดเจนยิ่งขึ้น

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2554: 45) กล่าวว่า การอ่านจับใจความสำคัญ คือการเอาข้อความหรือประโยคที่เป็นหัวใจของเรื่องนั้นออกมาให้ได้

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาหยัน อิมสำราญ (2552: 42) ให้ความหมายของการอ่านจับใจความว่า การอ่านจับใจความ หมายถึง การจับประเด็นหลักหรือสาระสำคัญของเรื่องทีอ่านว่า ผู้เขียนต้องการส่งสารหรือให้ข้อคิดเห็นอะไรเป็นสำคัญ

ฟองจันทร์ สุขยิ่ง (2551: 13) ให้ความหมายของการอ่านจับใจความไว้ว่า การอ่านจับใจความ คือ การอ่านที่มุ่งค้นหาสาระสำคัญของข้อความหรือของหนังสือเล่มนั้นว่าส่วนใดเป็นใจความสำคัญที่ผู้เขียนนำเสนอและส่วนใดเป็นส่วนที่ขยายใจความสำคัญให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ส่วนที่เป็นใจความสำคัญอาจอยู่ช่วงต้น ช่วงกลางหรือช่วงท้ายของเรื่องหรือย่อหน้านั้น ๆ ก็ได้

สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีกาญจน์ (2550: 14-15) ได้กล่าวถึงการอ่านจับใจความสำคัญไว้ว่า เป็นการสรุปความคิดจากเรื่องทีอ่าน โดยตลอดระยะเวลาทีอ่านนั้น ผู้อ่านจำเป็นต้องคำนึงอยู่เสมอว่าจะได้รับความรู้หรือความคิดอะไรจากเรื่องทีอ่าน ผู้อ่านจะต้องพิจารณาอย่างละเอียดว่าส่วนใดคือใจความหลัก หรือส่วนสำคัญของเรื่อง ส่วนใดคือใจความรอง และส่วนใดคือส่วนประกอบที่จะช่วยเสริมหรือสนับสนุนเรื่องราวหรือข้อความเหล่านั้น

จิตต์นิภา ศรีไสย์ (2549: 30) กล่าวว่า การอ่านจับใจความสำคัญ หมายถึง เมื่อผู้อ่านได้อ่านเรื่องนั้น ๆ แล้วสามารถจับประเด็นสำคัญของข้อความทีกล่าวมาทั้งหมดของเรื่องนั้นได้อย่างสมบูรณ์ และโดยสรุปอย่างย่อ ๆ โดยรู้จักแยกแยะประเด็นสำคัญว่าอะไรเป็นประเด็นหลัก อะไรเป็นประเด็นสำคัญรองลงมาได้ถูกต้อง แล้วสามารถมีความคิดทีเป็นระบบ โดยนำข้อความมาเรียบเรียงต่อเนื่องกัน ได้โดยใช้ภาษาของผู้อ่านจับใจความสำคัญเอง

สวางค์ ดำเนินสวัสดิ์ และคณะ (2546: 88) ได้ให้ความหมายของการอ่านจับใจความสำคัญไว้ว่า การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ เป็นการอ่านเพื่อเก็บแนวคิดที่ต้องการ และอ่านข้ามตอนที่ไม่ต้องการ

สุปราณี พัดทอง (2546: 65) ได้กล่าวว่า การอ่านจับใจความสำคัญ คือ ผู้อ่านต้องจับสาระและความคิดสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ หยั่งรู้ความหมายอันแท้จริงที่ผู้เขียนซ่อนอยู่ในถ้อยคำได้

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การอ่านจับใจความ คือ การอ่านเพื่อทำความเข้าใจสาระในเรื่องที่อ่าน จับสาระและความคิดสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ โดยแยกแยะประเด็นสำคัญว่าอะไรเป็นประเด็นหลัก อะไรเป็นประเด็นสำคัญรองลงมาได้ และนำข้อความมาสรุปใจความสำคัญเรียงเรียงต่อเนื่องกัน โดยใช้ภาษาตนเอง

3.2 ความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความมีความสำคัญต่อการอ่าน เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ทั้งในด้านการศึกษาและการใช้ชีวิตประจำวัน ดังนั้น การอ่านจับใจความจึงมีความสำคัญในการพัฒนาทักษะด้านการอ่าน ดังที่นักวิชาการได้กล่าวไว้ เช่น

ธนู ทดแทนคุณ และกุลวดี แพทย์พิทักษ์ (2548: 48) กล่าวว่า การอ่านจับใจความ เป็นทักษะเบื้องต้นของการอ่านหนังสือ เพื่อที่จะเข้าถึงแก่นของเรื่องที่ผู้เขียนต้องการสื่อให้ผู้อ่านทราบ

สุปราณี พัดทอง (2546: 65) กล่าวว่า การอ่านจับใจความสำคัญเป็นทักษะเบื้องต้นของการอ่านหนังสือ ที่ผู้อ่านจำเป็นต้องมี เพื่อให้รับสารที่ผู้เขียนมุ่งสื่อให้ได้รวดเร็วและถูกต้องตรงประเด็น

จากความสำคัญของการอ่านจับใจความสำคัญสรุปได้ว่า การอ่านจับใจความสำคัญเป็นทักษะเบื้องต้นของการอ่านหนังสือที่ผู้อ่านจำเป็นต้องมี เพื่อให้เข้าถึงแก่นเรื่อง การอ่านที่ถูกวิธีจะทำให้การอ่านมีประสิทธิภาพ ช่วยให้การอ่านประสบผลสำเร็จในการเรียนและเกิดความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน หากมีการฝึกฝนอยู่เสมอและมีความจำเป็นในการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ให้มีคุณภาพที่ดีขึ้น

3.3 จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญเป็นสิ่งสำคัญต่อการอ่านทุกประเภท การที่ผู้อ่านจะสามารถอ่านจับใจความได้ดีนั้น ผู้อ่านต้องมีจุดมุ่งหมายในการอ่านจึงจะทำให้เข้าใจเรื่องที่อ่านและทำให้การอ่านเกิดประสิทธิภาพ

ศิริพร ลิ้มตระกูล (2541: 99-100) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความไว้ 6 ประเภท ดังนี้

ประเภทที่ 1 ผู้อ่านจับใจความมุ่งอ่านรายละเอียดของเนื้อเรื่องโดยไม่คำนึงถึงอัตราเร็วในการอ่าน เป็นการอ่านอย่างละเอียดเพื่อจะได้ไม่พลาดเนื้อหาที่สำคัญ ซึ่งผู้อ่านมีจุดหมายเพื่อนำรายละเอียดของเรื่องไปใช้ประโยชน์ หรืออ่านเพื่อความบันเทิง

ประเภทที่ 2 ผู้อ่านจับใจความมุ่งอ่านเรื่อง เพื่อเสริมความมั่นใจให้กับตนเองเป็นการอ่านที่ผู้อ่านเคยมีความรู้ในเรื่องนั้นมาก่อนแล้วแต่ลืมรายละเอียด จึงต้องอ่านอีกครั้งผู้อ่านไม่จำเป็นต้องอ่านรายละเอียดทุกตอนแต่จะอ่านจับใจความอย่างคร่าวๆ เพื่อให้ระลึกได้เป็นการทบทวนเนื้อเรื่องเพื่อให้เกิดความมั่นใจ

ประเภทที่ 3 ผู้อ่านจับใจความมุ่งทำความเข้าใจความคุ้นเคยกับคำศัพท์ใหม่ ๆ โดยใช้เนื้อหาของเรื่องสื่อการอ่านจึงมักใช้การสำรวจและตรวจสอบ ซึ่งการอ่านลักษณะนี้ผู้อ่านมักนำไปใช้ประโยชน์ในการอ่านจับใจความเรื่องที่เป็นวิชาการในระดับสูง

ประเภทที่ 4 ผู้อ่านจับใจความมุ่งอ่านเพื่อพัฒนาความคิดให้กว้างไกลเป็นการอ่านที่ผู้อ่านต้องอ่านอย่างละเอียดเพื่อพัฒนาข้อมูลให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนด เช่น การอ่านโดยใช้วิธีคาดคะเนตามแนวทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งลักษณะการคิดเช่นนี้จะช่วยให้ผู้อ่านสามารถรวบรวมโดยใช้วิธีอ่านจับใจความแล้ววิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินผลต่อไป

ประเภทที่ 5 ผู้อ่านจับใจความมุ่งเน้นอัตราเร็วในการอ่าน เป็นการอ่านที่ผู้อ่านต้องการจับใจความสำคัญของเรื่องในเวลาจำกัดและต้องอ่านให้ได้เนื้อเรื่องมากที่สุด

ประเภทที่ 6 ผู้อ่านจับใจความมุ่งอ่าน เพื่อศึกษาเนื้อหาของเรื่องที่ตนไม่เคยมีพื้นความรู้มาก่อนเป็นการอ่านที่ผู้อ่านมักใช้วิธีอ่านจับใจความในลักษณะสำรวจและตรวจสอบคือในขั้นสำรวจจะใช้วิธีกวาดสายตาดูเนื้อหาอย่างคร่าวๆ และขั้นตรวจสอบด้วยการอ่านอย่างละเอียดอีกครั้งหนึ่ง

จากข้างต้นสรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความนั้น เพื่อให้ผู้อ่านสามารถใจความของเรื่องที่ได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร และเข้าใจความหมาย แนวคิดของผู้เขียนและเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง และเพื่อพัฒนาความคิดของผู้อ่านให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

3.4 ประเภทของการอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญได้มีการจัดประเภทไว้ตามหลักและทฤษฎีของนักวิชาการทางการศึกษา โดยผู้วิจัยได้นำเสนอในส่วนที่สำคัญ ดังนี้

สมบัติ ศิริจันดา (2549: 40) กล่าวว่า การอ่านจับใจความสำคัญมี 2 ลักษณะ คือ

1. จับใจความสำคัญโดยสรุป คือ การจับเฉพาะประเด็นสำคัญของเรื่อง ให้ทราบว่าเป็นเรื่องอะไร เกี่ยวกับใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร

2. จับใจความสำคัญอย่างละเอียด คือ การทำความเข้าใจรายละเอียดอื่น ๆ ที่อธิบาย ขยายความหรือเพิ่มเติมใจความสำคัญให้เด่นชัดยิ่งขึ้น โดยเป็นการพิจารณาเรื่องของ คำ สำนวน โวหาร น้ำเสียง อารมณ์ เจตนาของผู้เขียนที่แฝงอยู่ในงานเขียนนั้น ตลอดจนตัวอย่างต่าง ๆ

ศิริพร ลิ้มตระกูล (2541: 99 – 100) กล่าวถึงประเภทของการอ่านจับใจความว่าโดยทั่วไป การอ่านจับใจความแบ่งได้เป็น 6 ประเภท คือ

ประเภทที่ 1 ผู้อ่านจับใจความมุ่งอ่านรายละเอียดของเนื้อเรื่องโดยมิได้คำนึงถึงอัตราเร็วในการอ่าน การอ่านในลักษณะนี้เป็นการอ่านจับใจความอย่างละเอียดเพื่อจะได้ไม่พลาดเนื้อหา

ประเภทที่ 2 ผู้อ่านจับใจความมุ่งอ่านเพื่อเสริมความมั่นใจให้กับตนเอง การประเภทนี้ผู้อ่านมีความรู้ในเรื่องนั้นมาก่อน ซึ่งผู้อ่านไม่จำเป็นต้องอ่านอย่างละเอียดทุกตอน แต่จะจับใจความอย่างคร่าว ๆ เพื่อให้ระลึกได้

ประเภทที่ 3 ผู้อ่านจับใจความมุ่งทำความเข้าใจความคุ้นเคยกับคำศัพท์ใหม่ ๆ เช่น การทำความเข้าใจความหมายวิธีการใช้คำ และลักษณะหน้าที่ของคำ โดยใช้เนื้อหาของเรื่องเป็นสื่อเพื่อให้เข้าใจในสิ่งที่ตนต้องการ การอ่านในลักษณะนี้ผู้อ่านมักนำไปใช้ประโยชน์ในการอ่านจับใจความเรื่องที่เป็นวิชาการในระดับสูง

ประเภทที่ 4 ผู้อ่านจับใจความมุ่งอ่านเพื่อพัฒนาความคิดให้กว้างไกล ผู้อ่านต้องอ่านอย่างละเอียดเพื่อพิจารณาข้อมูลให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไว้

ประเภทที่ 5 ผู้อ่านจับใจความเน้นอัตราเร็วในการอ่าน ผู้อ่านต้องการจับใจความสำคัญของเรื่องในเวลาจำกัดและต้องอ่านให้ได้เนื้อเรื่องมากที่สุด

ประเภทที่ 6 ผู้อ่านจับใจความมุ่งอ่านเพื่อศึกษาเนื้อหาของเรื่องที่ตนไม่เคยมีพื้นฐานความรู้มาก่อน ผู้อ่านมักใช้วิธีการอ่านจับใจความในลักษณะสำรวจและตรวจสอบซึ่งแบ่งวิธีอ่านเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นสำรวจด้วยวิธีการกวาดสายตาดูเนื้อหาอย่างคร่าว ๆ และขั้นตรวจสอบด้วยการอ่านอย่างละเอียดอีกครั้งหนึ่ง

จากความคิดเห็นดังกล่าวสรุปได้ว่า การอ่านจับใจความสำคัญมี 2 ลักษณะใหญ่ ๆ คือ การอ่านจับใจความส่วนรวมกับการอ่านจับใจความสำคัญ ซึ่งการอ่านทั้งสองนี้จะต้องมีความเกี่ยวเนื่องกัน เพราะหากผู้อ่านไม่สามารถจับประเด็นใจความส่วนรวมได้ ก็ไม่สามารถอ่านจับใจความสำคัญได้

การอ่านเพื่อจับใจความสำคัญเป็นหัวใจในการอ่านหนังสือทุกชนิด เพราะถ้าผู้อ่านไม่สามารถจับใจความสำคัญได้ ก็จะไม่สามารถทำความเข้าใจในเนื้อหาของเรื่องที่อ่านได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ศึกษางานเขียนแต่ละประเภท เพื่อนำมาใช้ในการอ่านจับใจความสำคัญ ดังนี้

3.4.1 นิทาน

นพดล สังข์ทอง (2549: 14) ได้ให้ความหมายของคำว่านิทานไว้ว่า นิทาน คือ เรื่องราวที่แต่งขึ้น หรือเล่าสืบต่อกันมา เน้นความสนุกสนานเพลิดเพลินเป็นหลัก นิทานจะต้องมีเหตุการณ์ มีตัวละคร และบางครั้งเรื่องราวในนิทานอาจสอดแทรกความรู้ หรือข้อคิดต่าง ๆ ให้ผู้ฟังหรือผู้อ่านตามสมควร

ศรีวิไล พลมณี (2545: 17) กล่าวว่า นิทาน คือ เรื่องของจินตนาการที่สมมุติขึ้นหรืออาจมีเค้าความจริงอยู่บ้าง ซึ่งเนื้อเรื่องจะให้ความสนุกสนาน พร้อมทั้งให้คติสอนใจไว้ท้ายเรื่อง

แววมยุรา เหมือนนิล (2541: 78 - 80) กล่าวถึงนิทานว่า นิทาน คือ เรื่องราวที่เล่าต่อ ๆ กันเป็นเวลานานมาแล้ว แต่ไม่ทราบแน่ชัดว่าเริ่มต้นเล่ากันมาตั้งแต่เมื่อใด การเล่านิทานมีจุดหมายก็เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน และให้ความรู้เพื่อสอนให้เป็นคนดี อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และบางครั้งก็สอดแทรกคติเพื่อเป็นข้อคิดและนำไปปฏิบัติ

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า นิทาน คือ เรื่องราวที่เล่าต่อ ๆ กันมา อาจเป็นเรื่องที่สมมุติขึ้นหรืออาจมีเค้าความจริงอยู่ มีจุดมุ่งหมายเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน และให้คติสอนใจเพื่อเป็นข้อคิดและนำไปปฏิบัติ

ลักษณะของนิทาน

1. เป็นเรื่องเล่าปากเปล่าด้วยภาษาร้อยแก้ว
2. ถ่ายทอดโดยการเล่าจากปากต่อปาก ไม่มีการจดบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร ในอดีตนิทานต่าง ๆ จะดำรงอยู่นานเท่าใดย่อมขึ้นอยู่กับความทรงจำของผู้เล่าและผู้ฟังนิทาน แต่สมัยต่อมาคนรู้หนังสือมากขึ้นได้มีการจดบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร
3. ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง อ้างกันแต่ว่าเป็นของเก่าที่จำมาจากบรรพบุรุษ เช่น เรื่องแม่นาคพระโขนง เป็นนิทานผีที่อ้างต่อกันมา มีการอ้างชื่อสถานที่
4. เนื้อเรื่องมีการเปลี่ยนแปลงได้ ไม่มีรูปแบบตายตัว ขณะที่มีการเล่านิทานผู้เล่าจะทำหน้าที่เป็นผู้แต่งไปด้วยในตัว ตัดทอนเรื่องให้สั้นลงหรือขยายออกไปหรือเปลี่ยนแปลงเนื้อหาให้เข้ากับสภาพวัฒนธรรมของผู้เล่าก็ได้

3.4.2 บทความ

วัฒนา แซ่มวงษ์ (2556: 2) ได้อธิบายความหมายของบทความไว้ว่า บทความ หมายถึงงานเขียนที่ผู้เขียนเรียบเรียงขึ้นเพื่อนำเสนอเรื่องราวบนพื้นฐานของข้อเท็จจริงให้ผู้อ่านได้รับความเข้าใจ รวมถึงทราบแนวคิดหรือข้อเสนอแนะของผู้เขียนในเรื่องนั้น ๆ โดยผู้อ่านต้องใช้วิจารณญาณในการพิจารณาตัดสิน

วชิรณี วงศ์ศิริอำนวยการ (2552: 1) กล่าวว่า บทความ คือ งานเขียนประเภทร้อยแก้ว ที่เขียนขึ้นเพื่อเสนอความรู้ ความคิดเห็น หรือความเพลิดเพลิน โดยที่ความรู้ ความคิดเห็น หรือความเพลิดเพลินนั้น เขียนขึ้นจากข้อเท็จจริงที่มีสาระ มีหลักฐานที่เชื่อถือได้ รวมทั้งบทความดังกล่าว จะต้องเป็นเรื่องที่อยู่ในความสนใจของผู้คนโดยทั่วไป

วรวรรณ ศรียาภัย (2555: 92) ให้ความหมายของบทความไว้ว่า บทความ หมายถึง งานเขียนในลักษณะเรียงความหรือความเรียงที่เขียนขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเสนอข้อเท็จจริงที่สามารถอ้างอิงได้ โดยเรื่องนั้นเกี่ยวกับข่าว เหตุการณ์ สถานการณ์ เรื่องราวที่เกิดขึ้นในสังคม และผู้เขียนต้องสอดแทรกความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเชิงสร้างสรรค์

สุทิตี ชัตติยะ (2552: 103) อธิบายเกี่ยวกับบทความไว้ว่า บทความ คือ ข้อเขียนที่เขียนเพื่อแสดงออกซึ่งความรู้สึก ความคิดเห็น หรือความรู้ในลักษณะเช่นเดียวกับการเขียนเรียงความ โดยส่วนมากมักเสนอข้อเขียนในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือต่อเหตุการณ์หนึ่งเหตุการณ์ใดที่เกิดขึ้น โดยมีหลักฐานข้อเท็จจริงสามารถนำมาอ้างอิงเพื่อวิเคราะห์และวิจารณ์และผู้เขียนต้องแทรกข้อคิดเห็นในเชิงสร้างสรรค์ไว้ด้วย

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า บทความ คือ งานเขียนประเภทร้อยแก้วที่เขียนขึ้นเพื่อเสนอความรู้ที่เป็นข้อเท็จจริง มีหลักฐานที่เชื่อถือได้ อยู่ในความสนใจของคนทั่วไป หรือเขียนเพื่อแสดงออกถึงความรู้สึก ความคิดเห็นในเรื่องใดเรื่องหนึ่งเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งที่เกิดขึ้น

ลักษณะของบทความ

บทความ เป็นงานเขียนที่ครอบคลุมเนื้อหาและรูปแบบกว้างขวาง อย่างไรก็ตามบทความจึงมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกับงานเขียนร้อยแก้วโดยทั่วไป ซึ่งพอสรุปลักษณะที่สังเกตได้ดังนี้

1. ข้อเท็จจริงที่นำมาเขียนบทความจะต้องเป็นข้อเท็จจริงที่มีสาระ มีหลักฐานที่เชื่อถือได้ ให้ความรู้ ให้ความคิดเห็นแก่ผู้อ่าน
2. บทความเป็นเรื่องที่ไม่จำเป็นต้องสมบูรณ์ในตัว ความรู้และความคิดที่เสนอเป็นส่วนหนึ่งของเนื้อหาทั้งหมด ซึ่งบทความอาจเสนอประเด็นปัญหาในบางแง่มุมเท่านั้น
3. บทความจะต้องเสนอเรื่องที่กำลังเป็นที่สนใจของคนโดยทั่วไป โดยมีจุดเด่นของเรื่องมีความสำคัญต่อความรู้และความรู้สึกนึกคิด
4. บทความจะต้องเขียนชวนให้อ่านตามยุทธวิธีที่เร้าความสนใจ โดยเฉพาะ
5. บทความต้องเน้นแนวคิดที่แปลก แต่จะต้องมีสาระและเหตุผลการใช้ภาษาและลีลาการเขียน

3.4.3 เรื่องสั้น

ยูวพาส์ ซัยคิลป์วัฒนา (2559: 5) ได้ให้ความหมายของเรื่องสั้นไว้ว่า เรื่องสั้น คืองานประพันธ์ร้อยแก้วที่ผู้แต่งเขียนขึ้นจากจินตนาการ จากความประทับใจหรือจากความตระหนักรู้บางอย่าง เพื่อแสดงความคิดและทัศนคติเกี่ยวกับชีวิตและอื่น ๆ

แวมมยุรา เหมือนนิล (2543: 131) กล่าวถึงเรื่องสั้นไว้ว่า เรื่องสั้น เป็นงานเขียนประเภทร้อยแก้วเกี่ยวกับเรื่องราวที่สมมติขึ้น มีโครงเรื่องง่าย ๆ และมีความสัมพันธ์เกี่ยวโยงไปถึงจุดสุดยอดของเรื่องที่กำหนดไว้ ดำเนินเรื่องราวอย่างรวดเร็วภายในระยะเวลาสั้น ๆ ภายใต้แนวคิดสำคัญเพียงแนวคิดเดียว

ถวัลย์ มาศจรัส (2545: 24) ให้ความหมายของเรื่องสั้นไว้ว่า เรื่องสั้น คือ งานเขียนในรูปของบันเทิงคดีที่เสนอความคิดสำคัญเพียงความคิดเดียว เหตุการณ์เดียว ในเวลาจำกัด

จากความหมายของเรื่องสั้นข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า เรื่องสั้น คือ งานเขียนประเภทร้อยแก้ว เขียนขึ้นจากจินตนาการ เรื่องราวสมมติขึ้น มีโครงเรื่องง่าย ๆ ดำเนินเรื่องราวอย่างรวดเร็วในระยะเวลาสั้น ๆ มีเหตุการณ์เดียว แนวคิดสำคัญเพียงความคิดเดียว

ลักษณะของเรื่องสั้น

1. มีโครงเรื่อง หมายถึง กลวิธีในการแสดงพฤติกรรมในลักษณะขัดแย้งกันระหว่างตัวละคร ขัดแย้งกับตัวเอง ขัดแย้งกับสังคม หรือขัดแย้งกับธรรมชาติ เป็นจุดเริ่มต้นของความยุ่งยากให้ผู้อ่านฉงน อยากรู้ว่าจะเกิดมีอะไรต่อไป พยายามทำให้ผู้อ่านสนใจใคร่รู้ แล้วดำเนินเรื่องให้จบลงด้วยผลอย่างอย่างหนึ่ง

2. มีจุดมุ่งหมายของเรื่องอย่างเดียว และมีผลอย่างเดียว คือผู้เขียนจะต้องเสนอแนวคิดหรือแก่นเรื่องเพียงอย่างเดียว อาจจะเป็นทัศนคติหรือความคิดแง่ใดแง่หนึ่งของชีวิตเพียงอย่างเดียว เช่น ความไม่แน่นอนของชีวิตมนุษย์ ผู้เขียนจะต้องแสดงชะตาคนเพียงอย่างเดียว

3. มีตัวละครน้อย ตัวละครที่แสดงบทบาทสำคัญที่สุดควรมีตัวเดียวแล้วมีตัวประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวเอกเพื่อให้เรื่องดำเนินอย่างรวดเร็วรวบรัด โดยปกติไม่ควรมีตัวละครเกิน 5 ตัว ซึ่งจะต้องสนับสนุนตัวเอกให้เด่นชัดขึ้นเท่านั้น

4. ใช้เวลาน้อย ระยะเวลาในท้องเรื่องไม่ควรใช้เวลานานกว่าจะจบเรื่องอาจจะมีระยะเวลาหนึ่ง หากใช้เวลานาน อาจทำให้การติดต่อสืบเนื่องของเหตุการณ์ขาดตอน เรื่องไม่ชัดเจน ยิ่งใช้น้อยเท่าใด เรื่องยิ่งชัดเจน

5. มีขนาดสั้น การเขียนเรื่องสั้นจะพรรณนายืดยาดไม่ได้ ต้องใช้คำอย่างประหยัดตรงไปตรงมา ความสั้นมักจะกำหนดเป็นคำ ขนาด 4,000–5,000 คำ เป็นเรื่องยาวพอเหมาะ ในเรื่องของจำนวนคำนี้ ไม่ได้จำกัดกันลงไปอย่างแน่นอน บางเรื่องอาจใช้ 15,000 คำแต่บางเรื่องอาจใช้ 7,000 – 10,000 คำ จึงทำให้เกิดการเรียกชื่อเรื่องที่สั้นกว่าธรรมดาว่า “เรื่องสั้น”

3.4.4 สารคดี

เกศินี จุฑาวิจิตร (2552: 259) กล่าวว่า สารคดี คือ ความเรียงที่มุ่งนำเสนอข่าวสารข้อมูล ความรู้ และข้อเท็จจริงพร้อมกับให้ความเพลิดเพลิน และความพึงพอใจ ผ่านการใช้ภาษาที่พิถีพิถัน คมคาย และงดงาม

ชลอ รอดลอย (2551: 3) กล่าวถึงความหมายของสารคดีไว้ว่า สารคดี คือ งานเขียนประพันธ์ ร้อยแก้วที่ผู้เขียนมุ่งที่จะเสนอความรู้และความจริงเกี่ยวกับเรื่องราวต่าง ๆ เป็นหลักเพื่อให้ผู้อ่านได้รับ ทั้งความรู้และความเพลิดเพลินไปพร้อมกันด้วย

สุทิตี ชัตติยะ (2552: 107) อธิบายความหมายสารคดีไว้ว่า สารคดี คือ งานเขียนที่ยึดถือ เรื่องราวจากความเป็นจริงมาเขียนเพื่อแสดงความจริง ความรู้ ทักษะหรือความคิดเห็นเป็นหลัก โดยการจัดระเบียบความคิดในการนำเสนอผสมผสานกับเทคนิควิธีการถ่ายทอดเพื่อสร้างความสนใจใฝ่รู้ ของผู้อ่าน และเพื่อให้เกิดคุณค่าทางปัญญา

ถวัลย์ มาศจรัส (2545: 244) อธิบายว่า สารคดี คือ งานเขียนที่ยึดถือเรื่องราวจากความเป็นจริงนำมาเขียน เพื่อมุ่งแสดงความรู้ทรรศนะความคิดเห็นเป็นหลัก ด้วยการจัดระเบียบความคิด ในการนำเสนอ ผสมผสานในการถ่ายทอด ส่งผลต่อความสนใจใฝ่รู้ของผู้อ่านเพื่อให้เกิดคุณค่าทางปัญญา

วนิดา บำรุงไทย (2545: 9) ได้ให้ความหมายของสารคดีไว้ว่า สารคดี คือ เรื่องสร้างสรรค์ บางครั้งมีความเป็นอัตวิสัย เป็นข้อเขียนที่มุ่งให้ความบันเทิงและข่าวสารเกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบัน สถานการณ์หรือแง่มุมชีวิตที่น่าสนใจ

แวมยุรา เหมือนนิล (2541: 142) กล่าวว่า สารคดีเป็นงานเขียนสร้างสรรค์ประเภทร้อยแก้ว ที่มีเนื้อหาเป็นข้อเท็จจริง เป็นเรื่องราวที่เกิดขึ้นจริง มุ่งเสนอความรู้ที่น่าสนใจ และความบันเทิง ความเพลิดเพลินในการอ่าน โดยมีการใช้ภาษาที่ทันสมัย คมคาย งดงาม ได้รับความสนใจ อาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับบุคคล หรือสถานการณ์ และบางครั้งอาจแทรกจินตนาการของผู้เขียนลงไปด้วย

จากความหมายข้างต้นสรุปได้ว่า สารคดี คือ งานเขียนสร้างสรรค์ประเภทร้อยแก้วที่เป็น ข้อเท็จจริง มุ่งเสนอความรู้ และความเพลิดเพลิน ใช้ภาษาที่ทันสมัย ได้รับความสนใจ อาจเป็นเรื่องเกี่ยวกับบุคคล สถานที่หรือเหตุการณ์ปัจจุบัน

ลักษณะของสารคดี

สารคดีเป็นงานเขียนที่ผู้เขียนมุ่งให้ผู้อ่านได้รับรู้สิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในโลก จึงเป็นข้อมูล เรื่องราวที่เป็นเรื่องจริง มีรูปแบบการนำเสนอที่ไม่เจาะลึกด้านเนื้อหา และมีลีลาการเขียนที่สร้างความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน ซึ่งมีความแตกต่างจากงานเขียนประเภทอื่นๆ ลักษณะของสารคดี มีดังนี้

1. ความคิดสร้างสรรค์ (creativity) ในการเขียนสารคดี ผู้เขียนมีอิสระที่จะใช้ความสามารถ ในการผูกเรื่อง ลำดับความตามต้องการ

2. ความเป็นอัตวิสัย (subjectivity) ผู้เขียนสามารถถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึก ความนึกคิดของตนให้ผู้อื่นได้ทราบ โดยเลือกใช้ภาษาให้เหมาะสม

3. ความมีสาระ (informativeness) สารคดีเป็นงานเขียนที่นำเสนอข้อมูล เรื่องราวที่เป็นเรื่องจริง ข้อเท็จจริง ซึ่งความจริงบางเรื่องไม่มีคุณสมบัติพอที่จะเขียนเป็นข่าว แต่สามารถนำมาเขียนเป็นสารคดีที่ให้สาระและแง่คิดได้

4. ความบันเทิง (entertainment) ผู้เขียนมุ่งให้ความรู้ที่น่าสนใจ และความเพลิดเพลินแก่ผู้อ่าน ซึ่งเป็นการผ่อนคลายความเครียดจากการอ่านข่าว

5. ความไม่ล้าสมัย (unperishable) สารคดีนั้นเป็นงานเขียนที่ไม่ต้องคำนึงถึงข้อจำกัดด้านเวลา ซึ่งแตกต่างจากข่าวที่ต้องสด รวดเร็วต่อเหตุการณ์

3.4.5 กวีนิพนธ์

กวีนิพนธ์ เป็นคำประพันธ์ที่แต่งขึ้นอย่างมีศิลปะ และมีคุณสมบัติเป็นสื่อกลางของความเข้าใจระหว่างผู้แต่งกับผู้อ่านคำประพันธ์ที่มีศิลปะในการแต่งจะต้องใช้ภาษาที่งดงาม มีเสียงจังหวะใช้ถ้อยคำที่เป็นสัญลักษณ์ ทำให้ผู้อ่านนึกเห็นภาพอย่างสวยงาม มีจินตนาการ มีความรู้สึกสะเทือนใจ ลึกซึ้งสื่อกลางของความเข้าใจระหว่างผู้แต่งกับผู้อ่านก็คือแนวคิด เนื้อหาที่ถ่ายทอดจากประสบการณ์ของผู้เขียนที่ตรงหรือสอดคล้องกับประสบการณ์ของผู้อ่าน (ภาทิพย์ ศรีสุทธิ, 2558 เข้าถึงเมื่อ 8 พฤษภาคม 2561 เข้าถึงได้จาก http://www.st.ac.th/bhatips/thai_poetry.html)

นิตยา แก้วคัลลนา (2557: 5) กล่าวว่า กวีนิพนธ์ คือ รูปแบบต่าง ๆ ของการเรียบเรียงถ้อยคำอย่างมีจังหวะที่มนุษย์ใช้แสดงออกถึงความคิดความเข้าใจอันลึกซึ้ง ซึ่งเกิดจากจินตนาการเกี่ยวกับโลกมนุษย์ และเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโลกกับมนุษย์

ยุวพาส์ ชัยศิลป์วัฒนา (2542: 3) อธิบายว่า กวีนิพนธ์ คือ บทประพันธ์ที่แต่งเป็นร้อยกรอง มีความไพเราะในเรื่องของการใช้ภาษา มีลักษณะแบบแผน รูปแบบ และกฎเกณฑ์บังคับในการแต่งเฉพาะเจาะจงลงไปอีก โดยรวมแล้วกวีนิพนธ์จะต้องมีความงามอันเกิดจากการเลือกสรรการใช้ภาษาของกวี และการเสนอเนื้อหาสาระต้องก่อให้เกิดอารมณ์ ความรู้สึก และจินตนาการควบคู่กันไป

จากการนิยามกวีนิพนธ์ข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า กวีนิพนธ์ เป็นคำประพันธ์ที่แต่งขึ้นอย่างมีศิลปะ เป็นบทประพันธ์ที่แต่งเป็นร้อยกรอง มีความงามความไพเราะจากการเลือกสรรภาษาของกวี เนื้อหาก่อให้เกิดอารมณ์ ความรู้สึก และจินตนาการ มีลักษณะแบบแผน รูปแบบและกฎเกณฑ์บังคับในการแต่งเฉพาะเจาะจง

ลักษณะสำคัญของกวีนิพนธ์

1. ความมีศิลปะหรือความงามและการสื่อความหมาย
2. กวีนิพนธ์ต้องมีความงาม และมีลักษณะเฉพาะ ได้แก่ การมีจังหวะการเรียบเรียงและการจัดลำดับความตลอดจนมีจุดประสงค์สำคัญ
3. มีรูปแบบที่ลักษณะตามแบบแผนแต่เดิม หรือฉันทลักษณ์อิสระ เช่น กลอนเปล่าและวรรณรูป

3.5 หลักในการอ่านจับใจความสำคัญ

การอ่านจับใจความสำคัญ เป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนด้วยการอ่านอย่างสม่ำเสมอ จึงจะทำให้ผู้อ่านอ่านได้รวดเร็วและจับใจความสำคัญได้ถูกต้องครบถ้วน สำหรับหลักในการอ่านจับใจความสำคัญได้มีนักวิชาการศึกษาได้เสนอไว้หลายท่าน ดังนี้

สฤติภรณ์ ศรีทริธ (2559: 66) กล่าวว่า การที่จะสามารถอ่านจับใจความสำคัญได้ ผู้อ่านควรทราบสาระสำคัญของเรื่องเสียก่อน โดยอาศัยการสังเกตคำสำคัญในชื่อเรื่อง และการวิเคราะห์สาระสำคัญโดยรวมจากเรื่องนั้น

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาทยัน อิมสำราญ (2552: 43-47) ได้กล่าวถึงวิธีการอ่านจับใจความว่าควรปฏิบัติตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. อ่านเรื่องที่จะจับใจความทั้งหมด ผู้อ่านต้องอ่านย่อหน้าที่จะจับใจความนั้นให้จบอย่างคร่าว ๆ ถ้าเป็นเรื่องยาวมีหลายย่อหน้า ก็ต้องอ่านทั้งเรื่องเช่นกัน เพื่อให้เข้าใจว่าเรื่องที่อ่านมีเนื้อหาโดยรวมเกี่ยวกับอะไร
2. หาใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านต้องอ่านข้อความทั้งหมดอีกครั้ง ถ้าเป็นเรื่องยาว ๆ มีหลายย่อหน้า ต้องอ่านทีละย่อหน้าอย่างพิถีพิถันวิเคราะห์ เพื่อจะได้เข้าใจเนื้อเรื่องและสามารถจับใจความของแต่ละย่อหน้าได้

2.1 การหาใจความสำคัญ ผู้อ่านต้องค้นหาให้ได้ใจความสำคัญและสรุปเอาเองวิธีการหาใจความสำคัญของย่อหน้าดังกล่าวอาจทำได้ดังนี้

2.1.1 การหาใจความสำคัญที่ผู้เขียนแสดงไว้ชัดเจน ถ้าผู้เขียนกำหนดความคิดสำคัญที่จะเขียนออกมาเป็นประโยคใจความสำคัญไว้ชัดเจน ผู้อ่านจะสามารถจับใจความสำคัญได้ง่ายและรวดเร็ว เพราะจะปรากฏประโยคใจความสำคัญไว้ในตำแหน่งต่าง ๆ ของย่อหน้า คือ วรรคที่ตอนต้นย่อหน้า ตอนท้ายย่อหน้า ตอนกลางย่อหน้า หรือทั้งตอนต้นและตอนท้ายย่อหน้า

2.1.2 การหาใจความสำคัญที่ผู้เขียนไม่ได้ระบุไว้ชัดเจน กรณีที่ผู้เขียนไม่ได้แสดงความคิดสำคัญเป็นประโยคใจความสำคัญไว้ ผู้อ่านต้องค้นหาและสรุปเองจากรายละเอียดต่าง ๆ ที่ปรากฏในย่อหน้า ขั้นแรกต้องทบทวนเรื่องราวในย่อหน้าอีกครั้งแล้วรวบรวมความคิดให้ได้ว่า

ย่อหน้านั้นกล่าวถึงเรื่องอะไร จากนั้นลองตั้งคำถามสองข้อ ข้อแรกถามว่าย่อหน้านั้นกล่าวถึงบุคคลใด หรือสิ่งใด และบุคคลนั้นกำลังทำอะไรหรือสิ่งนั้นเป็นอย่างไร แล้วรวบรวมและเรียบเรียงคำตอบที่ได้ ให้เป็นประโยค ก็จะได้ประโยคใจความสำคัญของย่อหน้านั้น

2.2 การหาใจความรอง เมื่อผู้อ่านสามารถหาใจความสำคัญที่ปรากฏอยู่ในย่อหน้า หรือที่ผู้อ่านสรุปเองแล้ว ก็อาจพิจารณาว่ายังมีใจความรองที่เป็นความคิดย่อยที่มีเนื้อหาเสริมใจความสำคัญและสมควรที่จะนำมารวมอยู่ในใจความสำคัญหรือไม่ใจความรองนี้จะปรากฏเป็นประเด็น ชัดเจน และประเด็นเหล่านั้นจะขยายความใจความสำคัญนั้นให้เข้าใจสมบูรณ์ขึ้น

3. ประมวลใจความ เมื่อได้ใจความสำคัญและใจความรองแล้วก็นำเฉพาะใจความสำคัญ และใจความรองที่เป็นความคิดย่อยมาประมวลเข้าด้วยกัน ส่วนใจความรองที่เป็นรายละเอียดนั้น ไม่จำเป็นต้องนำมาใช้เพราะเป็นส่วนขยายความเท่านั้น แม้ส่วนนี้จะไม่นำมาใช้แต่ก็มีส่วนช่วยให้ ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้มากขึ้น

จิตต์นิภา ศรีไสย์ (2549: 35) กล่าวถึงหลักในการอ่านจับใจความสำคัญไว้ว่า ควรมีขั้นตอน ดังนี้

1. ควรอ่านข้อความทั้งหมด 1 ครั้ง
2. ถ้าเป็นข้อความที่มีคำถามอยู่ข้างล่าง ให้อ่านข้อความที่เป็นคำถามอย่างคร่าว ๆ
3. เมื่อดูคำถามแล้วให้กลับไปอ่านข้อความนั้นอีกครั้งหนึ่ง
4. ผู้อ่านควรแยกแยะประเด็นให้ได้ว่าข้อความใดเป็นใจความสำคัญที่สุดหรือประเด็นหลัก ข้อความใดเป็นประเด็นรอง
5. จับใจความสำคัญ โดยเรียบเรียงเป็นภาษาของตัวเองให้สั้น กะทัดรัด และได้ ความหมายครบถ้วนหรือตอบคำถามถ้ามีคำถาม
6. ถ้าสารที่อ่านมีหลายย่อหน้า ให้จับใจความสำคัญทีละย่อหน้า แล้วนำใจความสำคัญ ของทุกย่อหน้ามาเรียบเรียงถ้อยคำให้ต่อเนื่องเป็นเรื่อง ตัดคำฟุ่มเฟือยออก

สมบัติ ศิริจันดา (2549: 38) กล่าวถึงหลักในการอ่านจับใจความสำคัญไว้ว่า การอ่านเพื่อ จับใจความสำคัญ ผู้อ่านต้องสามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ครบถ้วนตามที่ผู้เขียน ต้องการ โดยทำความเข้าใจกับเนื้อหาสาระส่วนรวมของงานเขียน แล้วตั้งคำถามว่างานเขียนนั้น เกี่ยวกับเรื่องอะไร เกี่ยวกับใคร ทำอะไร เกิดขึ้นที่ไหน เมื่อไร อย่างไร

ธนู ทดแทนคุณ และกุลวดี แพทย์พิทักษ์ (2548: 48-49) กล่าวถึงหลักในการอ่านจับใจความ สำคัญไว้ดังนี้

1. จับใจความสำคัญจากชื่อเรื่อง เพราะชื่อเรื่องมักจะสัมพันธ์กับเนื้อเรื่อง

2. หาใจความสำคัญแต่ละย่อหน้า ย่อหน้าแต่ละย่อหน้ามักจะมีใจความสำคัญเพียงใจความเดียว หรืออาจไม่มีใจความสำคัญเลยก็ได้ ทั้งนี้ใจความสำคัญมักจะมีอยู่ที่ต้นย่อหน้าหรือไม่ก็ท้ายย่อหน้า

3. นำใจความสำคัญของเรื่องมาเรียบเรียง เพื่อให้ได้เนื้อความที่สั้น ครบถ้วนและเนื้อหาสมบูรณ์

สุปราณี พัดทอง (2546: 66-67) กล่าวถึงแนวทางการจับใจความสำคัญ ไว้ดังนี้

1. อ่านเรื่องที่ต้องการจับใจความสำคัญโดยเริ่มตั้งแต่ชื่อเรื่อง ให้อ่านตั้งแต่ต้นจนจบ เพื่อให้เห็นเนื้อหาส่วนรวม แล้วตอบคำถามให้ได้ว่า เรื่องที่อ่านเป็นเรื่องอะไร ใครทำอะไรที่ใด เมื่อไร อย่างไร ทำไม

2. พิจารณาหาใจความสำคัญจากแต่ละย่อหน้า โดยใช้ความรู้พื้นฐานเรื่องการเขียนย่อหน้า

3. นำใจความสำคัญของเรื่องที่จับมาได้ทั้งหมดมาเรียบเรียงให้ต่อเนื่องสละสลวย โดยรักษาเนื้อความเดิมไว้ก็จะได้ใจความสำคัญของทั้งเรื่อง

4. เมื่อเรียบเรียงเสร็จแล้วควรทบทวนว่าใจความสำคัญที่เรียบเรียงใหม่นั้นมีเนื้อความต่อเนื่องกันดีหรือยัง มีใจความสำคัญครบถ้วนหรือไม่ หากใจความสำคัญส่วนใดขาดหายไปให้เติมและหากข้อความตอนใดผิดเพี้ยนหรือเกินความจำเป็นให้ตัดออก

สรุปได้ว่าหลักการอ่านจับใจความสำคัญนั้น ผู้อ่านต้องมีจุดหมายในการอ่าน เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดเรื่องในการอ่านได้ถูกต้อง แล้วอ่านผ่าน ๆ โดยตลอด จากนั้นอ่านให้ละเอียด เพื่อให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างความคิดต่าง ๆ เก็บใจความของย่อหน้าในการอ่านทุกครั้ง เมื่ออ่านจับใจความสำคัญควรมีการตั้งคำถามในเรื่องที่อ่านว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร ผู้อ่านควรทราบสาระสำคัญของเรื่องเสียก่อน จากนั้นหาใจความสำคัญและใจความรองที่เป็นความคิดย่อยที่มีเนื้อหาเสริมใจความสำคัญเพื่อนำมาประมวลใจความ จากนั้นเรียบเรียงเป็นสำนวนภาษาของตนเองเพื่อให้เกิดความเข้าใจในเรื่องที่อ่านยิ่งขึ้น

3.6 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความสำคัญ

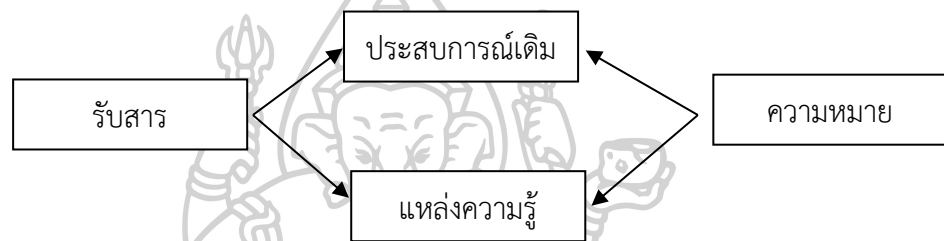
ทฤษฎีการอ่านที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความสำคัญมีหลากหลายทฤษฎี เช่น ทฤษฎีเน้นความสัมพันธ์ของข้อความ ทฤษฎีประสบการณ์เดิม (Schema theory) แต่ละทฤษฎีมีรายละเอียดดังนี้

3.6.1 ทฤษฎีเน้นความสัมพันธ์ของข้อความ

ทฤษฎีเน้นความสัมพันธ์ของข้อความ เป็นทฤษฎีเน้นใจความสำคัญของสิ่งที่อ่านเป็นหลัก เพราะในแต่ละข้อความจะมีใจความสำคัญ เมื่ออ่านแล้วก็จะนำใจความสำคัญของแต่ละข้อความนั้นมารวมกัน ทำให้เกิดเป็นความเรียง ซึ่งทฤษฎีนี้แยกออกไปตามแนวคิดของนักการศึกษา ได้แก่ ทฤษฎี

ของ Trabasso ทฤษฎีของ Chase กับ Clark และทฤษฎีของ Rumelhart ดังที่ สุนันทามัน เศรษฐวิทย์ (2545: 56-58) ได้กล่าวถึงทฤษฎีต่าง ๆ ไว้ดังนี้

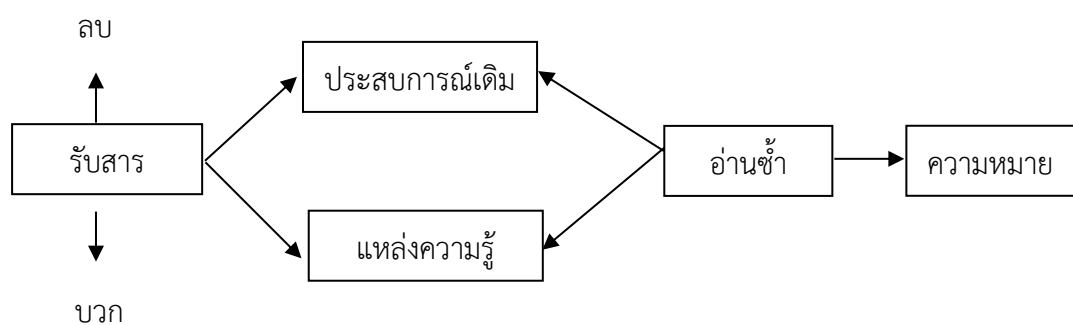
1. ทฤษฎีของ Trabasso ได้กล่าวว่าการอ่านเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องและมีความสัมพันธ์กัน 2 ประการ คือ ผู้อ่านรับรู้สาร ต่อจากนั้นจะทำการเปรียบเทียบโดยอาศัยประสบการณ์เดิม ทฤษฎีนี้ได้เน้นว่าระดับการอ่านของผู้อ่านจะไม่คงที่ในขณะที่อ่านข้อความผู้อ่านจะควบคุมเพียงโครงสร้างผิวเผินจนกว่าสารที่รับรู้จะได้รับการเปรียบเทียบ เช่น เมื่อเด็กอ่านประโยค “ฉันเห็นลูกบอลสีแดง” เมื่ออ่านเสร็จแล้ว หากยังไม่เคยมีประสบการณ์ก่อนว่าสีแดงเป็นอย่างไร ก็จำเป็นต้องอาศัยผู้รู้แนะนำช่วยตัดสินใจ เมื่อเด็กพบสิ่งของที่มีสีแดงก็จะใช้ประสบการณ์ ที่เคยมีมาก่อนพิจารณาตัดสินใจได้ ดังนั้นลำดับขั้นของการอ่านตามพื้นฐาน ทฤษฎีนี้จึงแบ่งเป็น 3 ขั้น ดังแผนภูมิ

ภาพที่ 2 แผนภูมิทฤษฎีการอ่านของ Trabasso

- ก. การรับสาร โดยใช้สายตารับรู้
- ข. การใช้ประสบการณ์เดิม ความจริงและภาพทำการเปรียบเทียบกับสารที่ได้รับว่าแตกต่างไปจากประสบการณ์เดิมหรือไม่ ถ้าเป็นเรื่องที่ไม่รู้จักผู้อ่านจะอ่านทบทวน 2-3 ครั้งจนกว่าจะตัดสินใจว่าอะไรคือคำตอบที่แท้จริง
- ค. คำตอบที่ได้จากการเปรียบเทียบกับประสบการณ์เดิมหรืออาศัยความรู้จากแหล่งอื่นมาช่วยตัดสินใจนั้น ถือว่าเป็นความรู้ที่ได้จากการอ่าน

2. ทฤษฎีของ Chase และ Clark เป็นทฤษฎีที่เน้นความสัมพันธ์ของใจความที่อ่านกับประสบการณ์เดิม โดยมีขั้นตอนของการอ่านดังแผนภูมิ

ภาพที่ 3 แผนภูมิทฤษฎีการอ่านของ Chase และ Clark

ก. ผู้อ่านจะรับสารแล้วทำการเปรียบเทียบกับประสบการณ์ของจริงและภาพ ถ้าไม่ตรงกับข้อมูลดังกล่าว หรือยังไม่มีสมาธิ ก็จะใช้วิธีการอ่านซ้ำข้อความนั้น

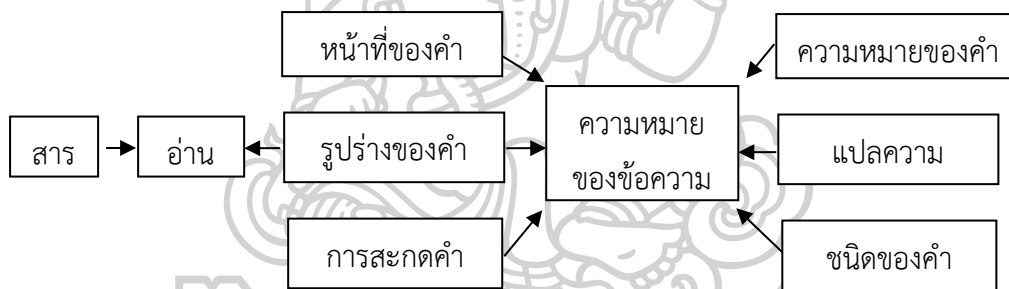
ข. สารที่ให้ความรู้สึกในทางลบ จะใช้เวลาในการรับรู้ไวและนาน หมายความว่า เมื่อรับรู้แล้วจะเก็บไว้นานกว่าสารที่ให้ความรู้สึกทางบวก ซึ่งระยะเวลาในการเก็บจะสั้นกว่าหรืออาจลืมได้เร็วกว่าสารที่ให้ความรู้สึกทางลบ

มาลีเป็นเด็กดี เธอจึงได้รับคำชมเชยจากครู (บวก)

นิตไม่ทำการบ้าน จึงถูกอาจารย์ตี 3 ที (ลบ)

ค. ความเข้าใจเกี่ยวกับรูปร่าง ลักษณะและความหมายของคำจะได้รับการบันทึกไว้ในสมอง

3. ทฤษฎีของ Rumelhart ได้กล่าวถึงการอ่านว่าเป็นกระบวนการที่ทำงานคล้ายกับเครื่องคอมพิวเตอร์ มีความซับซ้อน แต่ละขั้นตอนจะมีความสัมพันธ์กัน ถ้าขาดอย่างใดอย่างหนึ่งก็จะทำให้การอ่านไม่สมบูรณ์ ดังแผนภูมิ

ภาพที่ 4 แผนภูมิทฤษฎีการอ่านของ Rumelhart

ผู้อ่านจะเริ่มต้นด้วยการอ่านสารโดยพิจารณารูปร่างของคำที่รู้จัก เพื่อทำความเข้าใจความหมาย ต่อจากนั้นจึงทำการเปรียบเทียบความหมายของคำกับความรู้อื่นที่มีอยู่ เพื่อเป็นการพิสูจน์หาข้อเท็จจริง โดยผู้อ่านจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับหน้าที่ของคำ ความหมายของการสะกดคำ และชนิดของคำ องค์ประกอบเหล่านี้จะช่วยให้ผู้อ่านสามารถแปลความของสารได้ หลักสำคัญของทฤษฎี มีอยู่ 4 ประการ คือ

ก. การที่ผู้อ่านจะรับรู้คำนั้นเป็นคำชนิดใดต้องสังเกตหน้าที่ของคำที่อยู่ใกล้เคียงในประโยคเดียวกันหรือในข้อความใกล้เคียงกันว่าคำนั้นทำหน้าที่อย่างไร

ข. การที่ผู้อ่านจะรับรู้ความหมายของคำนั้นขึ้นอยู่กับความเข้าใจความหมายของคำใกล้เคียงอาจเป็นคำที่มาก่อนหรือมาหลังคำใหม่จะเป็นแนวทางช่วยชี้แนะหน้าที่ของคำใหม่ให้ผู้อ่านเข้าใจ

ค. การที่ผู้อ่านจะรับรู้หน้าที่ของคำนั้น ขึ้นอยู่กับความเข้าใจของผู้อ่านเกี่ยวกับหน้าที่ของคำคำอื่นที่มาก่อนหรือมาหลังคำใหม่ จะเป็นแนวทางช่วยชี้แนะหน้าที่ของคำใหม่ ให้ผู้อ่านเข้าใจ

ง. การที่ผู้อ่านจะแปลความหมายของคำขึ้นอยู่กับบริบทที่แน่ชัดของคำบางคำ จะเห็นว่าทฤษฎีเหล่านี้เน้นความสัมพันธ์ของคำ ประโยค และข้อความ ผู้อ่านจะต้องรู้จักความหมายของคำ ชนิด / รูปร่าง หน้าที่ และสะกดได้ จะช่วยให้เข้าใจความหมายของเรื่องราวทั้งหมด

3.6.2 ทฤษฎีโครงสร้างประสบการณ์เดิม (Schema theory)

ทฤษฎีประสบการณ์เดิมมีแนวความคิดเชื่อว่า ประสบการณ์เดิมของผู้เรียนมีผลต่อการเรียนรู้ เพราะในการเรียนรู้ผู้เรียนจำเป็นต้องนำความรู้เดิมที่เก็บสะสมไว้เข้ามาช่วยในการตีความเพื่อให้เข้าใจความรู้ใหม่ได้ดีขึ้น

Rumelhart (1981: 4-12) ให้ความหมายของ schema ว่า หมายถึง โครงสร้างข้อมูลที่ใช้แทนความหมายของแนวคิดกว้าง ๆ ที่เก็บสะสมไว้ในความทรงจำ โดยข้อมูลที่เก็บสะสมไว้นั้น อาจเป็นแนวคิดเกี่ยวกับสิ่งของ สถานการณ์ทั่ว ๆ ไป เหตุการณ์ ลำดับเหตุการณ์ การกระทำ หรือลำดับการกระทำ ซึ่งเป็นกระบวนการที่ต้องมีขั้นตอนย่อย ๆ คือ sub-schema ดังนั้นความรู้หรือแนวคิด schema จะประกอบด้วย แนวความคิดย่อย ๆ และอธิบายแนวความคิดย่อย ๆ เหล่านั้น เพื่อให้เข้าใจระบบของการรวมแนวความคิดย่อย ๆ มาเป็นแนวความคิดรวมหรือความรู้

ในส่วนของการอ่าน การใช้ทฤษฎีประสบการณ์เดิมเข้ามาอธิบายในส่วนของการตีความสิ่งที่อ่าน การทำความเข้าใจสิ่งที่อ่าน เพราะประสบการณ์เดิมจะช่วยทำให้ผู้อ่านเข้าใจโครงสร้างของข้อความที่มีความซับซ้อน เข้าใจเนื้อเรื่องอย่างมีเหตุผล Rumelhart (1981: 22-23) ได้อธิบายว่าการที่มนุษย์จะเกิดความเข้าใจในการอ่านได้นั้น ผู้อ่านจะต้องมีความรู้ทางภาษาและมีความรู้ทั่วไปด้วย เพราะในการอ่านผู้อ่านจะต้องใช้ประสบการณ์เดิมทางภาษาและความรู้ทั่วไปมาช่วยในการทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง เพราะข้อเขียนต่าง ๆ เป็นเพียงข้อมูลทางภาษาเท่านั้น ผู้อ่านจะต้องพยายามสร้างความหมายขึ้นมาเอง โดยนำประสบการณ์เดิมที่มีอยู่เข้ามาสัมพันธ์กับข้อเขียน

โครงสร้างประสบการณ์เดิมจะไม่มีที่จบสิ้น แต่จะคงมีไว้เพื่อสะสมข้อมูลใหม่ตามแนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีโครงสร้างเป็นแนวคิดของการเพิ่มพูนโครงสร้างลงไปในกระบวนการที่เรียกว่า การเติมช่องว่าง (slot filling) ในโครงสร้างประสบการณ์เดิมจะมีช่องว่างอยู่ และช่องว่างนี้จะถูกเติมเต็มด้วยประสบการณ์ส่วนตัว และสิ่งที่ได้จากการอ่านเมื่อช่องว่างมีความสมบูรณ์ความเข้าใจก็จะเกิดขึ้น นอกจากการเพิ่มพูนโครงสร้างจะก่อให้เกิดความเข้าใจในการอ่านแล้ว บางครั้งต้องมีการปรับเปลี่ยน โครงสร้างเดิมที่มีอยู่ให้สามารถเข้ากับข้อมูลใหม่ด้วย เพื่อที่จะได้เกิดประโยชน์ในการตีความ และทำให้เกิดโครงสร้างความรู้ใหม่ ๆ ขึ้นจากทฤษฎีโครงสร้างประสบการณ์เดิมนี้อาจจะทำให้

ครูผู้สอนมีแนวทางในการสอนอ่านได้เข้าใจยิ่งขึ้น คือ เมื่อครูผู้สอนเตรียมให้นักเรียนอ่านข้อความหรือเนื้อเรื่อง ครูจะต้องเข้ามามีบทบาทในการกระตุ้นความรู้เดิมของผู้เรียนให้เกิดขึ้น และเหมาะสมกับสิ่งที่อ่านในบางครั้งเรื่องที่อ่านอาจจะเป็นสิ่งที่นักเรียนไม่คุ้นเคย ครูควรสร้างภูมิหลังที่จำเป็นให้นักเรียนก่อนที่จะสั่งให้นักเรียนอ่านหรือควรให้มีการอภิปรายร่วมกัน เป็นการกระตุ้นประสบการณ์เดิม หรือให้แนวคิดเพื่อให้นักเรียนมีข้อมูลเล็กน้อยก่อนที่จะได้อ่านข้อมูลใหม่ ซึ่งจะเป็นการช่วยเหลือให้นักเรียนสร้างโครงสร้างความรู้ใหม่ขึ้นมาได้ (Robert, 1996: 207, อ้างถึงใน กานต์ธิดา แก้วกาม, 2556: 42-43)

ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความสำคัญมีหลากหลายทฤษฎี ทั้งทฤษฎีเน้นความสัมพันธ์ของข้อความ ที่เน้นใจความสำคัญของสิ่งที่อ่านเป็นหลัก การนำเอาใจความสำคัญของแต่ละข้อความมาเรียบเรียงให้เกิดความต่อเนื่อง ส่วนทฤษฎีเน้นโครงสร้างประสบการณ์เดิม (Schema Theory) เชื่อว่าประสบการณ์เดิมของผู้อ่านมีผลต่อการเรียนรู้ ผู้เรียนมีความจำเป็นต้องนำความรู้เดิมมาใช้ในการตีความ เพื่อให้เกิดความเข้าใจ

4. แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R

เทคนิคการสอนแบบ SQ4R เป็นขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่เป็นระบบ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจแนวคิดเกิดของเรื่องที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถจับใจความ เข้าใจแนวคิดของเรื่องที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ เข้าใจแนวคิดอย่างมีจุดมุ่งหมาย ในแต่ละขั้นตอนจะช่วยพัฒนาทักษะการอ่านของผู้เรียนอย่างเป็นระบบได้เป็นอย่างดี อีกทั้งเป็นการสอนอ่านที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญอีกด้วย

4.1 ความเป็นมาของวิธีสอนแบบ SQ4R

วิธีสอนแบบ SQ4R เป็นวิธีการสอนอ่านที่พัฒนามาจากวิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R Bernadowski (2010: 56-57) กล่าวว่า Robinson ได้เสนอวิธีสอนแบบ SQ3R ไว้ว่า เป็นกลยุทธ์การเรียนการสอนที่ใช้กับข้อความอธิบายหรือสารคดี กลยุทธ์การอ่านนี้จะช่วยให้นักเรียนสามารถจัดระเบียบและสังเคราะห์ข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้สามารถเรียกค้นได้ง่าย เมื่อจำเป็น SQ3R ไม่ใช่เพียงเป็นกลยุทธ์การอ่านที่มีประสิทธิภาพเท่านั้น แต่ยังเป็นทักษะในการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์เมื่อเตรียมตัวสอบ เป็นขั้นตอนห้าขั้นตอนซึ่งรวมถึงการสำรวจบทก่อนอ่าน ถามคำถามเกี่ยวกับข้อความขณะอ่าน อ่านข้อความท่องสิ่งที่อ่านหลังจากอ่าน และทบทวนข้อมูลที่ได้เรียนรู้หลังจากอ่านข้อความ กลยุทธ์นี้ช่วยให้นักเรียนปรับปรุงความเข้าใจของตนเอง เพราะเน้นทักษะทางปัญญาที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการอธิบายซึ่งสนับสนุนข้อความ เช่น หัวเรื่องย่อยอย่างในตำราบทความวิชาการและเว็บไซต์ที่มีการออกแบบอย่างดีเพื่อเสริมสร้างการอ่านข้อมูลและการอ่านเพื่อจุดประสงค์ ซึ่งการสอนแบบ SQ3R มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. **Survey : การสำรวจ** เมื่อเราอ่านข้อความต่าง ๆ เราจะทำการจับใจความสำคัญจากข้อความโดยที่เราไม่จำเป็นต้องอ่านทั้งหมด โดยเราอาจจะดูจากกราฟ รูปภาพ เราก็จะรู้ใจความของข้อความนั้นแล้วนำมาจัดการ เรียบเรียง ข้อความที่เราอ่านด้วยความเข้าใจของเราเอง

2. **Question : การถาม** เมื่ออ่านข้อความหรือคำถาม เราต้องตั้งคำถาม ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ทำไม จากหัวข้อใหญ่ไปหัวข้อย่อย เพื่อทำความเข้าใจในข้อความหรือคำถามนั้น เราต้องเรียนทำความเข้าใจจากคุณครูหรือหัวข้อคำถามนั้น โดยเราสามารถเริ่มอ่านหัวข้อใหญ่เพื่อให้เรามีความเข้าใจหรือความรู้เพิ่มมากขึ้น

3. **Read : การอ่าน** อ่านข้อความนั้นแล้ว จับเฉพาะใจความสำคัญของหัวข้อนั้น ๆ มาเขียนใส่สมุดเล่มเล็ก ๆ เป็นคำถามหลักแต่ละข้อ เพื่อทำความเข้าใจให้มากขึ้น และง่ายต่อการจดจำ

4. **Recite : การจำ** พยายามจดจำหรือเรียบเรียงข้อความหรือคำถามเป็นยังไงโดยเรียบเรียงข้อความของตนเอง วิธีนี้ช่วยในการจดจำและทำให้เข้าใจมากขึ้น

5. **Review : การทบทวน** กลับไปอ่านข้อความหรือคำถามนั้นอีกครั้งเพื่อเช็คเข้าใจ จดจำใจความหลัก ได้มากขึ้นภายในระยะเวลาสั้น ๆ

4.2 ความหมายของเทคนิค SQ4R

การศึกษาความหมายของเทคนิค SQ4R นั้น ผู้วิจัยได้ศึกษาในส่วนที่สำคัญ ดังนี้

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ (2554: 287 – 291) ได้ให้ความหมายของ SQ4R ไว้ว่า เป็นการอ่านอย่างคร่าว ๆ เพื่อให้ได้คำตอบที่ตั้งไว้ ลักษณะการสอนจะเน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้วยตนเอง แต่ความชำนาญจะขึ้นอยู่กับการฝึกฝนและความรู้เดิมของผู้เรียน มีการปูพื้นฐานเดิมให้กับผู้เรียน

จากข้อความดังกล่าวสรุปได้ว่า เทคนิค SQ4R เป็นวิธีสอนอ่านเป็นระบบ เป็นการอ่านคร่าว ๆ โดยใช้คำถามเป็นตัวกำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่าน ลักษณะการสอนเป็นการสอนเพื่อการสื่อสาร เพราะขั้นตอนของการอ่านแบบ SQ4R ประกอบไปด้วย การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เป็นการอ่านเพื่อหาสาระ จับใจความสำคัญและวิเคราะห์จากการอ่านด้วยตนเอง

4.3 ขั้นตอนของเทคนิค SQ4R

นักวิชาการได้เสนอวิธีการสอนแบบ SQ4R มีหลักการดังนี้

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ และคณะ (2554: 225) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการจัดกิจกรรมแบบ SQ4R ว่ามีขั้นตอนการจัดกิจกรรม 6 ขั้นตอน ดังนี้

1. **Survey – S** คือ การสำรวจเพื่อให้เห็นภาพกว้าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ เพื่อดูขอบเขตของเนื้อหาของข้อเขียนนั้นอย่างคร่าว ๆ

2. Question – Q คือ การตั้งคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่อ่าน การตั้งคำถามในขณะที่อ่าน จะช่วยให้เราตั้งใจ และจดจ่ออยู่กับสิ่งที่อ่าน

3. Read – R คือ การอ่านเพื่อค้นหาคำตอบให้แก่คำถามที่ตั้งไว้ คำที่พิมพ์ด้วยลักษณะ ที่แตกต่างไปจากปกติ และภาพประกอบต่าง ๆ ซึ่งช่วยให้เข้าใจเนื้อเรื่อง เมื่อพบคำตอบที่ต้องการ ควรทำเครื่องหมายไว้เพื่อให้มองเห็นได้ง่าย แล้วเขียนคำสำคัญไว้ในที่ว่างด้านข้างหรือขอบ ของหนังสือแต่ยังไม่ต้องบันทึกข้อความที่ได้จากการอ่าน เพราะอาจต้องอ่านข้อเขียนนั้นซ้ำอีกถ้ายังมี ปัญหายังไม่เข้าใจดีพอ

4. Record – R คือ การทบทวนอ่านซ้ำอย่างรอบคอบ ให้ผู้เรียนบันทึกข้อมูลที่ได้อ่าน จากขั้นตอนที่ 3 บันทึกเฉพาะส่วนที่สำคัญและจำเป็น เป็นการบันทึกย่อ ๆ ตามความเข้าใจ ของผู้เรียน

5. Recite – R คือ การเขียนสรุปใจความสำคัญ ด้วยภาษาของตนเอง ถ้ามีข้อสงสัยไม่แน่ใจ ในตอนใดตอนหนึ่งให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่

6. Reflect – R คือ การวิเคราะห์ วิจัยเรื่องที่อ่านแล้วแสดงความคิดเห็นหรือโต้แย้ง ในประเด็นที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย โดยใช้เหตุผลสนับสนุน อาจจะได้โดยการเชื่อมโยงความคิด จากเรื่องที่อ่านกับความรู้เดิมโดยใช้ภาษาอย่างถูกต้อง

Wong (2000, อ้างถึงใน มยุรฉัตร ฉัตรพุดธิชัย, 2559: 35) ได้กล่าวถึงการอ่านแบบ SQ4R ไว้ว่ามี 6 ขั้นตอน โดยเสนอแนะวิธีการอ่านโดยใช้แต่ละขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นการสำรวจ (Survey) หมายถึง การมองภาพรวมทั้งหมดของบทอ่าน การอ่านสังเกต ส่วนสำคัญของบทอ่าน และการหาจุดสำคัญในตอนจบของบทอ่าน ประโยชน์ของการสำรวจนั้นมีอยู่ หลายด้านดังนั้นการสำรวจทั้งหมดของบทอ่านเป็นสิ่งที่ถูกแนะนำเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตามผู้อ่าน สามารถสำรวจเฉพาะส่วนใดส่วนหนึ่งของบทอ่านก็ได้หากบทอ่านนั้นยาวจนเกินไป เพื่อเป็นการ สำรวจบทอ่านขั้นตอนต่อไปนี้เป็นส่วนที่ควรจะทำการศึกษา เช่น ชื่อเรื่อง ส่วนนำ

2. ขั้นการตั้งคำถาม (Questions) ในขั้นนี้เป็นการสร้างคำถามสำหรับแต่ละหัวข้อหลัก และหัวข้อย่อยโดยใช้คำต่อไปนี้ which, when, what, why, where, how หรือ who ในการ ตั้งคำถาม การตั้งคำถามเป็นการพัฒนาความเข้าใจของผู้อ่านและคำถามนั้นสามารถนำไปใช้ในการ ทบทวนบทอ่าน

3. ขั้นการอ่าน (Reading) ในขั้นการอ่านนี้จะกระตุ้นให้ผู้อ่านอ่านอย่างระมัดระวังสำหรับ หนังสือเรียนส่วนใหญ่ผู้อ่านควรอ่านเพียงหนึ่งย่อหน้าและหยุดอ่านซึ่งวิธีนี้ทำให้ผู้อ่านสามารถสร้าง ความเข้าใจในแต่ละย่อหน้าได้ดี

4. ขั้นจดบันทึก (Record) การอ่านเพื่อความเข้าใจเป็นการหาใจความสำคัญและการจดจำ รายละเอียดสนับสนุน หลังจากผู้อ่านอ่านหนึ่งย่อหน้าอย่างละเอียดแล้ว ขั้นต่อไปคือขั้นจดบันทึก

โดยการให้การจดบันทึกข้อมูลที่สำคัญ ผู้อ่านสามารถใช้วิธีการจดบันทึก เช่น การขีดเส้นใต้หรือการขีดเน้นข้อความ การจดบันทึกด้านข้างหนังสือ หรือการใช้แผนผังความคิด เป็นต้น

5. ขั้นการจดจำ (Recite) ก่อนที่ผู้อ่านจะอ่านในย่อหน้าถัดไป ผู้อ่านควรหยุดอ่านและใช้ขั้นการจดจำ ขั้นนี้ให้บันทึกใจความสำคัญรวมไปถึงรายละเอียดสนับสนุนและจดจำข้อมูลใหม่ ๆ ที่หามาได้ การสรุปข้อมูลที่อ่านมาควรเขียนลงในบันทึก เปล่งเสียงออกมาและเติมคำตอบจากคำถามให้สมบูรณ์

6. ขั้นทบทวน (Review) หลังจากที่ผู้อ่านดำเนินการในขั้นการสำรวจ การตั้งคำถามการอ่าน การจดบันทึก และการจดจำแล้ว ขั้นทบทวนเป็นขั้นสุดท้าย ซึ่งทำได้โดยวิธีดังต่อไปนี้ เช่น ตอบคำถามในส่วนท้ายของบท ตอบคำถามในขั้นตั้งคำถาม ศึกษาและจดจำจากบันทึกที่เขียนในขั้นจดบันทึก หรือการเขียนสรุปความจากบทอ่าน เป็นต้น

จากขั้นตอนที่กล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า มีการพัฒนาขั้นตอนเพิ่มมาจาก SQ3R ที่ Hennings (1982: 27-28) ได้กล่าวว่า วิธีการหนึ่งที่สนับสนุนโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านเพื่อช่วยให้นักเรียนได้รับความหมายจากข้อความที่เขียนขึ้นจะเรียกว่า SQ3R นักเรียนจะเริ่มจากการสำรวจโดยการตรวจสอบส่วนหัวรูปภาพและส่วนแนะนำและสรุป จากการสำรวจครั้งแรกผู้อ่านจะสร้างชุดคำถามที่จะตอบในขณะที่อ่านเนื้อหา ขั้นตอนนี้เป็นแผนการศึกษาของแต่ละบุคคลจะสอดคล้องกับสิ่งที่ได้รับก่อนหน้านี้เรียกว่า การเตรียมพร้อมสำหรับการรับตอบคำถามต่าง ๆ นักเรียนอ่านเพื่อตอบคำถามและเขียนบันทึก จากนั้นผู้อ่านท่องหรือตอบคำถามให้กับตัวเอง ขั้นตอนการอ่านเป็นสิ่งสำคัญในการทำความเข้าใจเนื้อหาที่ซับซ้อน เนื่องจากผู้อ่านสามารถอ่านเนื้อหานั้นได้โดยใส่คำพูดของตนเอง ในระหว่างการศึกษานักเรียนควรมีแนวทางที่แนะนำด้วยแนวทาง SQ3R ครูและนักเรียนสามารถทำงานผ่านเนื้อเรื่องหลายครั้งด้วยวาจาโดยใช้แบบสำรวจคำถามย้ำและทบทวนขั้นตอนจนกระทั่งทุกคนรู้ว่าเนื้อเรื่องเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร หลังจากนั้นนักเรียนสามารถจัดการกับข้อความที่เทียบเคียงได้ด้วยวิธีเดียวกัน หลังจากนั้นนักเรียนสามารถทำงานร่วมกันในทีมและทำขั้นตอนการอ่านซ้ำ ๆ จากนั้นกลับไปตำราเพื่อทบทวนเนื้อหาที่พลาดหรือไม่เข้าใจ

จากการศึกษาแนวคิดและขั้นตอนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R สามารถสรุปได้ว่า ขั้นตอนเทคนิค SQ4R มีขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ที่กระตุ้นความสนใจของนักเรียน เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่เรื่องที่จะอ่าน
2. ขั้นสอน เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญโดยมีขั้นตอน 1) Survey (S) ให้นักเรียนอ่านสำรวจ 2) Question (Q) นักเรียนตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน 3) Read (R) นักเรียนอ่านอย่างละเอียด 4) Record (R) นักเรียนจดบันทึกการอ่าน 5) Recite (R) นักเรียนสรุปใจความสำคัญ โดยใช้ภาษาของตนเอง 6) Reflect (R) นักเรียนวิเคราะห์วิจารณ์เรื่อง

3. ขั้นสรุป นักเรียนและครูร่วมกันสรุปผลการเรียนรู้

4.4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R

จากการศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R ผู้วิจัยได้นำเสนอในส่วนที่สำคัญ ดังนี้

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ และคณะ (2554: 226-227) กล่าวถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ดังนี้

1. ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน เป็นการสร้างบรรยากาศในชั้นเรียนให้รู้สึกสบาย ไม่เคร่งเครียด เสนอสิ่งจูงใจ กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียนบทเรียนใหม่ เนื้อหาที่เตรียมมาใช้อ่านให้ผู้เรียนเตรียมมาเองก็ได้ หรือผู้สอนเป็นผู้จัดเตรียม

2. ขั้นสอน ซึ่งกระทำการสอนตามระบบวิธีการสอนแบบ SQ4R มี 6 ขั้นตอน คือ

1. Survey (S) อ่านอย่างคร่าว ๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง ใช้เวลาสั้น ๆ การอ่านคร่าว ๆ ช่วยให้ผู้อ่านสามารถเรียบเรียงแนวคิดเรื่องที่อ่านได้

2. Question (Q) การตั้งคำถาม เป็นการกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความอยากรู้อยากเห็น จึงมีความสนใจมีความเข้าใจในการอ่านเพิ่มขึ้น คำถามจะช่วยให้ผู้อ่านระลึกถึงความรู้เดิมเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านที่มีอยู่ คำถามจะต้องสัมพันธ์กับเรื่องที่อ่าน และครอบคลุมใจความสำคัญของเรื่องนั้น คือ เป็นคำถามว่า ใคร อะไร ทำไม อย่างไร สิ่งใด ตอนไหน เมื่อไร การตั้งคำถามจะช่วยให้การอ่านในขั้นต่อไปมีจุดมุ่งหมายในการอ่าน และสามารถจับประเด็นสำคัญของเรื่องได้ถูกต้อง

3. Read (R) การอ่านข้อความในแต่ละตอนช้าอย่างละเอียดพร้อมกับค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ได้ตั้งไว้ เป็นการอ่านเพื่อจับใจความและจับประเด็นสำคัญ ขณะที่กำลังอ่านอยู่ ถ้านึกคำถามได้อีกก็เขียนคำถามเพิ่มไว้ แล้วตั้งใจอ่านต่อไปจนกว่าจะได้รับคำตอบที่ต้องการ

4. Record (R) ให้ผู้เรียนจดบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้อ่านจากขั้นตอนที่ 3 โดยมุ่งจดบันทึกในส่วนที่สำคัญและสิ่งที่จำเป็น เขียนอย่างย่อ ๆ ตามความเข้าใจของผู้เรียน

5. Recite (R) ให้ผู้เรียนเขียนสรุปใจความสำคัญ โดยใช้ภาษาของตนเอง หากยังไม่แน่ใจในบทใดหรือตอนใดให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่

6. Reflect (R) ให้ผู้เรียนวิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่อ่านแล้วแสดงความคิดเห็นหรือโต้แย้งในประเด็นที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย พร้อมทั้งให้เหตุผลประกอบ ผู้เรียนอาจเชื่อมโยงความคิดจากเรื่องที่อ่านกับความรู้เดิมโดยใช้ภาษาอย่างถูกต้อง

3. ขั้นสรุปและประเมินผล เมื่อจบขั้นตอนการสอนแบบ SQ4R แล้วควรมีการวัดและประเมินผลว่าผู้เรียนได้ความรู้ตามจุดประสงค์หรือไม่ เพื่อนำผลมาพัฒนาผู้เรียนและช่วยผู้ที่เรียนอ่อน

4.5 ประโยชน์ของวิธีสอนแบบ SQ4R

จากการศึกษาเกี่ยวกับประโยชน์ของวิธีสอนแบบ SQ4R ผู้วิจัยได้นำเสนอในส่วนที่สำคัญ ดังนี้

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์ และคณะ (2554: 227) กล่าวถึงประโยชน์ของเทคนิค SQ4R ไว้ว่า ผู้เรียนได้ฝึกอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะมีจุดมุ่งหมายในการอ่าน โดยตั้งคำถามไว้ล่วงหน้าให้รู้ว่ หลังการอ่านแล้วต้องรู้อะไร สามารถสรุปใจความสำคัญและแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่อ่านได้

เอกสารวิชาการของ Cuesta College (2003, อ้างถึงในธิดา บุษามสาย 2559: 38) กล่าวถึง ข้อดีของการสอนด้วยวิธี SQ4R ว่า ในขั้นตอนการตั้งคำถามจะทำให้กระบวนการอ่านเป็นการช่วยฝึก ความคิดอย่างมีวิจารณญาณ และช่วยรวบรวมความสนใจของนักเรียนให้อยู่กับข้อมูลที่นักเรียน ต้องการได้จากการอ่าน

สรุปได้ว่าเทคนิค SQ4R เป็นการสอนอ่านที่ช่วยพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความ สำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นวิธีที่ทำให้ผู้อ่านมีจุดมุ่งหมายในการอ่าน ได้ฝึกการคิดโดยการ ตั้งคำถามไว้ล่วงหน้า สามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้อง

5. พลังคำถาม

การใช้คำถามเป็นเครื่องมือในการเสาะแสวงหาความรู้ที่มีประสิทธิภาพ เป็นกลวิธีที่พัฒนา ทักษะการคิด การตีความ การไตร่ตรอง การถ่ายทอดความคิด สามารถนำไปสู่กระบวนการเรียนรู้ ได้เป็นอย่างดี การตั้งคำถามเป็นการจัดระบบระเบียบความคิดความรู้สึก เป็นตัวช่วยในการค้นหา คำตอบจากคำถามที่เราสนใจ ซึ่งมีนักวิชาการการศึกษาที่กล่าวถึงพลังคำถามไว้ ดังนี้

5.1 ความหมายของพลังคำถาม

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2560: 33) กล่าวว่า พลังคำถาม เป็นคำถามกระตุ้น การคิดและนำไปสู่การเรียนรู้ เป็นคำถามที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ เป็นคำถามที่มี ประสิทธิภาพมากกว่าเป็นคำถามทั่ว ๆ ไป

บรรจง อมรชีวิน (2556: 34-37) ได้กล่าวถึงพลังคำถามไว้ว่า คุณภาพของการคิดขึ้นอยู่กับ คุณภาพของคำถามของเรา เราไม่อาจเป็นนักคิดที่ดีได้เลยหากว่าเราเป็นนักถามที่ย่ำแย่ คำถามจะเป็น สิ่งที่สะท้อนออกมาถึงสภาพปัญหา ประเด็น และสิ่งที่สงสัยนับว่าเป็นการขับเคลื่อนความคิดของเรา ให้เดินหน้าต่อไป ในขณะที่คำตอบก็เป็นการส่งสัญญาณจุดที่จะหยุดของความคิดในขณะหนึ่ง แต่คำถามใหม่ทำให้กระบวนการคิดมีความต่อเนื่องมาได้ จิตของคนที่ไม่เคยมีคำถามอาจนับได้ว่าเป็น จิตที่ขาดปัญญา นอกจากนี้อาจกล่าวได้ว่า หากไม่มีการถามก็อาจมีค่าเท่ากับการไม่มีความเข้าใจ หรือการถามอย่างผิวเผินก็มีค่าเท่ากับการเข้าใจอย่างผิวเผินเช่นกัน คำถามที่ไม่ชัดเจนก็จะเท่ากับ

ความเข้าใจที่ไม่ชัดเจน หากว่าจิตของคุณไม่อาจกระตุ้นให้เกิดคำถามอย่างแข็งขันได้ ก็อาจหมายความว่า การเรียนของคุณก็ไม่ได้เข้าสู่สภาวะไปได้

การคิดในหลักวิชาการต่างๆ ไม่ได้ขับเคลื่อนด้วยคำตอบ แต่ด้วยคำถามอันจำเป็น หากปราศจากคำถามที่แม้จะเริ่มต้นเป็นรากฐานวิชาการต่างๆ อาทิ ฟิสิกส์ หรือชีววิทยา ก็จะไม่พัฒนา มาจนถึงปัจจุบันนี้ อย่างวิชาชีววิทยาที่เกิดขึ้นและพัฒนาด้วยคำถามที่ว่า อะไรคือคุณลักษณะของระบบสิ่งมีชีวิต โครงสร้างที่เป็นอยู่คืออะไร หน้าที่ของเหล่าโครงสร้างนี้ทำงานเพื่ออะไร แต่ละวิชาล้วนเกิดจากการที่เรามีข้อสงสัยมีคำถามแล้วต้องการที่จะหาคำตอบให้ได้ และถ้าเกิดคำถามใหม่ ๆ ที่สงสัยตามมาที่ต้องหาคำตอบ

เราไม่อาจที่จะมีทักษะในการคิดได้ดี หากเราไม่มีทักษะในการตั้งคำถาม อันจะเป็นกุญแจสู่การคิดอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้ง และช่วยให้การดำรงชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2553: 224) กล่าวถึงพลังคำถามว่า การตั้งคำถาม ไม่ว่าจะเริ่มโดยครูหรือผู้เรียนก็ตาม จะช่วยฝึกทักษะการคิดและช่วยสร้างกระบวนการคิดอย่างสร้างสรรค์ และช่วยเสริมสร้างนิสัยการเรียนรู้ตลอดชีวิตอีกด้วย

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า พลังคำถามเป็นการขับเคลื่อนความคิดทำให้มีกระบวนการคิดที่ต่อเนื่อง ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ลึกซึ้ง การตั้งคำถามจะเป็นการช่วยฝึกทักษะการคิดและเป็นแนวทางที่จะนำไปสู่การคิดที่มีประสิทธิภาพ

5.2 คำถามเชิงวิเคราะห์ (Analytic Questions)

การถามคำถามเชิงวิเคราะห์นั้นว่าเป็นเรื่องจำเป็นต่อการมีความคิดที่เยี่ยมยอด เมื่อเราวิเคราะห์ เราจะแบ่งสิ่งทั้งหมดออกเป็นส่วนๆ เราทำแบบนี้ก็เพราะว่าปัญหาโดยรวมที่จริงแล้วประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ

ในการตั้งคำถามเชิงวิเคราะห์ อาจพิจารณาแนวทางดังต่อไปนี้ Paul and Elder (2007, อ้างถึงใน บรรจง อมรชวิน, 2556: 35)

1. คำถามที่ค้นหาจุดมุ่งหมายและเป้าประสงค์

ทุกความคิดสะท้อนออกมาในรูปของวาระ (ประเด็นหลัก) หรือจุดมุ่งหมาย หากว่าเราไม่เข้าใจความคิดก็แสดงว่าเรายังไม่รู้จุดมุ่งหมายข้างต้นนั้น คำถามที่จะช่วยให้เราเข้าใจถึงจุดมุ่งหมายในการคิดประกอบด้วย

- อะไรที่เรา กำลังพยายามทำให้สำเร็จ?
- อะไรคือความมุ่งหมาย (Aim) หรืองานในความคิดนี้?
- อะไรคือจุดมุ่งหมาย (ของการประชุมนี้ บทนี้ นโยบายนี้ กฎหมายนี้ ฯลฯ) ?
- อะไรคือวาระกลาง เป้าประสงค์อื่นอะไรที่เราต้องการพิจารณาอีก?

- ทำไมเราเขียนเรื่องนี้ ใครคือผู้รับฟัง อะไรคือสิ่งที่ต้องการชักชวนเรา ?

2. คำถามของคำถาม

ทุกความคิดก็คือการตอบสนองต่อคำถาม และคำถามที่จะช่วยให้เราเข้าใจได้มากขึ้น ก็คือ

- ไม่มั่นใจว่าคำถามที่หยิบยกหมายถึงอะไร? ช่วยอธิบาย
- คำถามเจาะถูกจุดหรือยัง หรือเป็นการถามเพิ่มเติมย้าเข้าไปแค่นั้น?
- คำถามในความคิดของผมก็คือ..... คุณเห็นด้วยหรือมองต่างไป?
- เราควรจะถามคำถามไปในทางที่หรือว่าไปในทางอื่น?
- จากมุมมองเชิงอนุรักษ์คำถามคือ ..... จากมุมมองก็คือ ..... ทางไหนจะหยั่งรู้ได้มาก จุดใน

มุมมองของคุณคือ .....

3. คำถามเกี่ยวกับสารสนเทศ ข้อมูล และประสบการณ์

ทุกความคิดนั้นสันนิษฐานได้ว่ามีฐานจากสารสนเทศ สมมติว่าคุณยังไม่เข้าใจความคิดทั้งหมด จนกว่าเราจะได้เข้าใจภูมิหลังของสารสนเทศนั้นก่อน คำถามที่จะช่วยให้เราเข้าใจในเรื่องนี้ คือ

- ข้อคิดเห็นวางอยู่บนรากฐานสารสนเทศอะไร?
- ประสบการณ์อะไรสร้างให้เรามั่นใจเรื่องนี้ ประสบการณ์บิดเบี้ยวหรือไม่?
- เรารู้ได้อย่างไรว่าสารสนเทศนี้ถูกต้อง เราตรวจสอบความจริงได้อย่างไร?
- เราล้มเหลวที่จะพิจารณาสารสนเทศหรือข้อมูลที่ต้องการหรือไม่?
- อะไรคือรากฐานข้อมูล พัฒนามาอย่างไร ข้อสรุปของเรามีรากฐานอยู่บนข้อมูลที่แน่นหนัก

แน่นหรือหละหลวม?

4. คำถามสู่การสรุปและข้อสรุป

ทุกความคิดต้องการการสรุปและข้อสรุปและหากว่าเรายังไม่เข้าใจความคิดได้ดี ต้องอาศัยคำถามช่วยทำให้เกิดความเข้าใจ คือ

- คุณนำไปสู่การสรุปอย่างนั้นได้อย่างไร?
- คุณอธิบายเหตุผลนั้นได้อย่างไร?
- มีทางเลือกอื่นในการสรุปเรื่องนั้นหรือไม่?
- ข้อมูลทั้งหมดนำไปสู่ข้อสรุปที่ดีที่สุดได้อย่างไร

5. คำถามเกี่ยวกับแนวคิดและความคิด

ทุกความคิดล้วนกำกับด้วยแนวคิดและความคิด คำถามที่จะช่วยให้เกิดความเข้าใจมากขึ้นคือ

- ทุกความคิดหลักในการให้เหตุผลคืออะไร อธิบายแนวคิดได้ไหม?
- เราใช้แนวคิดในการให้เหตุผลอย่างเหมาะสมหรือไม่ หรือว่าต้องปรับแนวคิดใหม่ให้เหมาะกับปัญหา?
- เราต้องการข้อเท็จจริงมากกว่านี้หรือไม่หรือว่าจะคิดใหม่?

- คำถามของเราเป็นเรื่องเกี่ยวกับกฎหมาย ทฤษฎี หรือจริยธรรม?

6. คำถามเกี่ยวกับข้อสมมติฐาน

- อะไรบ้างที่คุณทักท้วงเอา?
- ทำไมคุณสันนิษฐานอย่างนั้น เราจะสันนิษฐานอย่างอื่นหรือไม่?
- ข้อสมมติฐานอะไรที่อยู่ภายใต้มุมมองของเรามีทางเลือกในข้อสมมติฐานอะไรที่หยิบยกขึ้น?

7. คำถามเกี่ยวกับข้อบ่งชี้และผลสืบเนื่อง

ทุกความคิดมุ่งไปสู่บางทิศทางด้วยข้อบ่งชี้และผลสืบเนื่อง คำถามที่จะช่วยสร้างความเข้าใจเรื่องนี้เป็นคือ

- คุณกำลังหมายถึงอะไรยามที่คุณพูด?
- หากเราทำเรื่องนี้ อะไรจะเป็นผลลัพธ์ตามมา?
- คุณกำลังหมายถึงว่า.....
- คุณได้พิจารณาข้อบ่งชี้ของนโยบายนี้ (หรือการปฏิบัติ) หรือไม่?

8. คำถามที่เกี่ยวกับมุมมอง

ความคิดเกิดขึ้นภายใต้มุมมอง แต่หากว่าเรายังไม่เข้าใจตรงนี้ คำถามต่อไปนี้จะช่วยให้เรามีความกระจ่างมากขึ้น

- คุณใช้มุมมองอะไรในการพิจารณาเรื่องนี้?
- มีมุมมองอื่นอีกหรือไม่ที่เราควรพิจารณา?
- มุมมองอะไรที่เป็นไปได้ที่ดูมีเหตุผลในสถานการณ์นั้น?

นอกจากนี้ยังมีคำถามของ Mrs. Potter ที่เป็นเทคนิคการใช้ชุดคำถามเพื่อให้เกิดการสะท้อนคิดหรือคิดไตร่ตรอง (Reflective Thinking Tools) ที่จะช่วยครูในการสร้างความกระจ่างทางความคิดกับนักเรียน ชุดคำถาม อาทิ

คำถามช่วงที่มอบหมายงานให้นักเรียนทำ

- เธอ (นักเรียน) กำลังพยายามทำอะไร? (ถามเพื่อดูการวางแผน)
- อะไรที่กำลังไปได้ดี? (ถามเพื่อการติดตาม)
- อะไรที่ทำไม่ค่อยดีนัก? (ถามเพื่อการติดตาม)
- เธอจะปรับปรุงมันได้อย่างไร? (ถามเพื่อช่วยการปรับ/จัดระเบียบ)

คำถามนักเรียนเมื่องานเสร็จสิ้นแล้ว

- อะไรที่เธอทำได้ดี? (ถามเพื่อประเมินผล)
- อะไรที่เธอทำไม่ได้ดี? (ถามเพื่อประเมินผล)
- เธอจะปรับปรุงมันได้อย่างไร? (ถามเพื่อช่วยการปรับ/จัดระเบียบ)
- เธอทำงานได้ครบถ้วนหรือไม่? (ถามเพื่อประเมินผล)

จากข้อมูลดังกล่าว สรุปได้ว่า พลังคำถามเป็นคำถามกระตุ้นการคิดและนำไปสู่การเรียนรู้ คุณภาพของการคิดขึ้นอยู่กับคุณภาพของคำถาม เราไม่สามารถจะเป็นนักคิดที่ดีได้ หากคำถามของเราไม่สามารถตอบปัญหาของเราได้ คำถามจะช่วยให้เราเข้าใจถึงจุดมุ่งหมายในการคิด ทุกความคิดคือการตอบสนองต่อคำถาม ทุกความคิดต้องการการสรุปและข้อสรุป หากเราไม่เข้าใจ ในความคิดได้ดีต้องอาศัยคำถามช่วยทำให้เกิดความเข้าใจ คำถามเชิงวิเคราะห์ที่มีความจำเป็นต่อการ มีความคิดที่เยี่ยมยอด

5.3 ความสำคัญของการใช้คำถาม

การใช้คำถามนั้นมีความสำคัญมากสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เนื่องจากการใช้คำถามเป็นสื่อในการแสวงหาความรู้ด้วยตัวเอง และเป็นแนวทางเพื่อค้นหาคำตอบ คำถามที่ดี จะช่วยให้การเรียนรู้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ดังที่นักวิชาการการศึกษาได้กล่าวไว้ดังนี้

Andrew Sobel (2012, อ้างถึงใน พรรณี ชูจิรวงศ์, 2556: 12) กล่าวว่า คำถามที่ดี จะทำลายกระบวนการคิด ช่วยปรับเปลี่ยนและขยับกรอบให้เราเห็นปัญหาในแง่มุมใหม่ ช่วยให้เรา เลิกยึดติดกับสมมติฐานเก่า ๆ บีบให้เรารอกจากรูปแบบการคิดเดิม ๆ กระตุ้นให้เรอยากศึกษาค้นคว้ามากขึ้น ตลอดจนย้ำเตือนเราว่าอะไรสำคัญที่สุดในชีวิต

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2553: 3) กล่าวถึงความสำคัญของการใช้คำถามไว้ว่า คำถาม มีความสำคัญมากในการช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาทางความคิด คำถามจะทำให้ผู้เรียน มีแง่มุมความคิดที่แปลกใหม่ เกิดการอภิปรายอย่างกว้างขวางนำไปสู่ความเข้าใจและเกิดการเรียนรู้ ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ผู้สอนที่ใช้คำถามที่ใช้ทักษะการคิดการขั้นสูงจะช่วยยกระดับการเรียนรู้ ของผู้เรียนได้

ชนาธิป พรกุล (2543: 81) กล่าวว่า การถามคำถามที่เหมาะสมเป็นศิลปะที่ซับซ้อนทั้ง ๆ ที่ ในชีวิตเราถามคำถามกันเป็นจำนวนหลายพันคำถาม การถามคำถามเป็นหัวใจสำคัญของการสอนที่ดี มีปฏิสัมพันธ์ การถามคำถามควรคำนึงถึงระดับ ประเภท และคำที่ใช้ในคำถาม

ทัศนีย์ ศุภเมธี (2542: 88) ได้กล่าวถึงความสำคัญของคำถามไว้ว่า ในการเรียนการสอนนั้น คำถามมีความจำเป็น และมีความสำคัญที่สามารถสรุปได้ดังนี้ คือ

1. เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีความสามารถในการคิด และรู้จักคิด
2. เป็นการกระตุ้นให้นักเรียนสนใจเรียนในขณะสอน และผลที่ตามมาคือ ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้
3. เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน
4. เป็นการก่อให้เกิดการคิดค้น มีนิสัยรักการค้นคว้า

5. ใช้ในการวัดผลการเรียน เพราะจากการตอบคำถามจะทำให้ครูทราบว่านักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ และเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้มากนักน้อยเพียงใด

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นว่า การใช้คำถามนั้นมีความสำคัญและมีความจำเป็นต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ทำให้มีความคิดแปลกใหม่ มีความคิดสร้างสรรค์ คำถามที่ดีจะทำทลายกระบวนการคิดช่วยให้เราเห็นปัญหาในแง่มุมใหม่ ทำให้เกิดการเรียนรู้ อีกทั้งครูผู้สอนก็สามารถนำมาวัดผลการเรียนของผู้เรียนได้จากการตอบคำถามของนักเรียนว่าเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้มากนักน้อยเพียงใด

5.4 ทักษะการใช้คำถาม

คำถามเป็นเครื่องมือนำทางความคิดของเรา ในการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบันการตั้งคำถามจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะการตั้งคำถามสามารถนำทางเราไปหาคำตอบที่เราต้องการ หากคำถามเราคลุมเครือไม่ชัดเจน ความคิดเราก็จะขาดความชัดเจน และเราไม่สามารถจะมีทักษะการคิดที่ดีได้ หากเราไม่มีทักษะในการตั้งคำถาม ดังนั้นทวิวิชาการศึกษาได้กล่าวถึงทักษะการใช้คำถามไว้ดังนี้

ฉันทนา วิริยเวชกุล (2558: 64) กล่าวว่า การใช้คำถาม คือ ความสามารถในการตั้งคำถามและวิธีถาม เพื่อให้นักเรียนตอบโดยใช้การสังเกต ความคิดเห็น เหตุผล และอื่น ๆ ที่ใช้ความสามารถในระดับสูงกว่าความจำทั้งให้มีการปฏิสัมพันธ์ในระหว่างกันและกันอีกด้วย

วัชรรา เล่าเรียนดี (2547: 66-67) ได้กล่าวถึงทักษะการใช้คำถามไว้ว่า การใช้คำถามหรือการถามคำถามในชั้นเรียน ในขณะที่มีการจัดการเรียนการสอนมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้และความสามารถในการคิดของนักเรียนโดยตรง ดังนั้นเพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้และทักษะการคิดจึงมีข้อคิดหรือคำถามที่ต้องพยายามหาคำตอบ คือประเด็นที่ 1) ครูจะกระตุ้นให้นักเรียนอาสาตอบคำถามต่าง ๆ อย่างทั่วถึงอย่างไร เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ข้อนี้ครูต้องถามตนเองและตอบตนเองให้ได้ว่า ตั้งคำถามอย่างไรเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนที่มากกว่าการจำข้อเท็จจริง และตอบเด็กนักเรียนทุกเพศทุกวัยเช่นเดียวกับบุคคลอื่น ๆ เมื่อถามคำถามนักเรียนอาจจะให้นักเรียนตอบในสมองหรือเขียนตอบในสมุด (ขึ้นอยู่กับประเภทของคำถาม) หรือหลังจากถามคำถาม (ใช้คำถามง่าย ๆ) แล้ว ให้นักเรียนหันหน้าหาเพื่อนที่นั่งข้าง ๆ พยายามช่วยกันตอบให้เวลาในการคิดหาคำตอบ ประเด็นที่ 2) คือ การตั้งคำถามที่ทำทลาย ซึ่งต้องใช้การคิดและการปฏิบัติในส่วนของผู้สอนโดยปกติคำถามที่ทำทลายนี้นักเรียนจะต้องใช้ความคิดมากขึ้นกว่าการสาธยายข้อเท็จจริงหรือบรรยายภาพทั่ว ๆ ไป ครูอาจส่งเสริมการเรียนรู้โดยช่วยให้นักเรียน วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินสาระความรู้ต่าง ๆ ได้ ครูจะต้องกระตุ้นนักเรียนให้เกิดความอยากรู้อยากเห็นในขณะเดียวกันก็ช่วยกันอภิปรายความคิดรวบยอด หรือสาระความรู้ที่หน้าชั้นเรียนหรือภายในกลุ่ม

ในฐานะครู ครูควรจะสามารถใช้คำถาม ตั้งคำถามที่ท้าทายตลอดเวลาเรียนเพื่อดึงความสนใจนักเรียนอย่างต่อเนื่อง

ทัศนีย์ ศุภเมธี (2542: 87-89) ได้กล่าวถึงทักษะการใช้คำถามไว้ว่า การใช้คำถามมีความจำเป็นต่อการเรียนการสอนมาก เพราะจุดมุ่งหมายของการศึกษาในปัจจุบันต้องการให้นักเรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น ในการที่จะให้การสอนบรรลุจุดประสงค์ดังกล่าว ผู้สอนย่อมต้องมีวิธีการสอนหลายอย่าง กลวิธีอย่างหนึ่งคือ การใช้คำถาม ซึ่งครูสอนจำเป็นต้องศึกษาลักษณะของคำถามต่าง ๆ ตลอดจนฝึกฝนการใช้คำถามให้คล่องแคล่ว ประเภทของคำถามเหล่านั้น ได้แก่

1. คำถามที่ใช้ความคิดพื้นฐาน เป็นคำถามง่าย ๆ ได้แก่ คำถามที่ถามความจำ คำถามจากการสังเกต
2. คำถามเพื่อการคิดค้น เป็นคำถามที่มีขั้นตอนความคิดซับซ้อนขึ้นกว่าความคิดพื้นฐาน ได้แก่ คำถามที่เกี่ยวกับความเข้าใจ การนำไปใช้ การเปรียบเทียบ การถามเหตุผลและผลการถามเพื่อสรุปหลักการ
3. คำถามที่ขยายความคิด เป็นคำถามที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ เพราะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิดส่วนตัวมากที่สุด คำถามประเภทนี้ได้แก่ คำถามเชิงคาดคะเน คำถามเพื่อสนองการวางแผน คำถามเพื่อให้วิจารณ์ คำถามเพื่อประเมินค่า

แนวทางการนำเทคนิคการใช้คำถามไปใช้

การใช้คำถามต้องมีศิลปะ ฉะนั้นการตั้งคำถามที่ดี ต้องมีการฝึกทักษะ ดังนั้น ในการใช้คำถาม มีข้อปฏิบัติบางประการ ในการนำไปใช้ดังนี้

1. ครูต้องมีความมั่นใจในเนื้อหาสาระก่อนเพื่อที่จะบอกได้ว่าคำตอบที่ได้รับนั้นถูกหรือผิดอย่างไร เมื่อมีความมั่นใจในเนื้อหาที่สอน ครูก็จะสามารถถามคำถามด้วยความมั่นใจ
2. คำถามควรมีความกลมกลืนกับเนื้อหา และควรถามเป็นระยะ ๆ ไปไม่ใช่เอาไว้ถามตอนท้ายชั่วโมงรวบยอดเพียงครั้งเดียว เมื่อการอธิบายเนื้อหา ควรมีการถามนักเรียนบ้างเพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจและติดตามการเรียนการสอนต่อไปทุกระยะ
3. คำถามที่ใช้ถาม ควรเป็นภาษาพูดง่าย ๆ สั้น ๆ และสื่อความหมายได้ตรงประเด็น
4. เมื่อถามคำถามแล้วควรให้เวลาคิด อย่าเร่งรัดคำตอบจากนักเรียนเร็วเกินไป
5. เทคนิคของการถามคำถามที่ดี ควรตั้งคำถามเพื่อถามนักเรียนทั้งห้องก่อน ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการคิดหาคำตอบ หลังจากเว้นระยะให้คิด แล้วจึงเรียกคนใดคนหนึ่งให้ตอบการใช้คำถามแบบนี้จะทำให้ นักเรียนทั้งห้องคิดหาคำตอบทุกคน
6. เมื่อนักเรียนตอบคำถาม ปฏิกริยาของครูต่อคำตอบของนักเรียนนั้น มีความสำคัญมากว่าจะเป็นการส่งเสริม หรือบั่นทอนความคิดและกำลังใจของนักเรียน ครูควรมีเทคนิควิธีการเสริม

กำลังใจ ด้วยอากัปกิริยาท่าทาง หรือวาทะที่เป็นไปในทางเสริมแรง ที่สำคัญที่สุด คือควรทบทวนคำตอบของนักเรียนอีกครั้ง เพื่อให้นักเรียนได้ยินทั่วห้อง

7. ใช้ศิลปะในการตั้งคำถาม ใช้คำถามหลาย ๆ ประเภทในขณะสอนครั้งหนึ่ง ๆ การมีศิลปะในการถามที่ดี จะทำให้นักเรียนติดตามกิจกรรมการเรียนและตั้งใจเรียนตลอดเวลาและผลของการเรียนการสอนย่อมมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะวิชาภาษาไทย มีสาระและวิธีการที่จะถามคำถามหรือให้นักเรียนตั้งคำถามกันเองได้อย่างกว้างขวาง

จากข้างต้นสรุปได้ว่า ทักษะการใช้คำถามนั้นมีความจำเป็นต่อการเรียนการสอน อีกทั้งเป็นการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในการคิดของนักเรียนโดยตรง ซึ่งการใช้คำถามนั้น ครูจะต้องกระตุ้นให้นักเรียนตอบคำถามต่าง ๆ ให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการตอบคำถาม ซึ่งครูต้องมีความมั่นใจในเนื้อหาสาระก่อนเพื่อที่จะบอกได้ว่าคำตอบที่ได้รับนั้นถูกหรือผิดอย่างไร และครูต้องตั้งคำถามที่เป็นการส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนมากกว่าการจำข้อเท็จจริง

5.5 กลยุทธ์การตั้งพลังคำถาม

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2560: 33-34) กล่าวถึง กลยุทธ์การตั้งพลังคำถามว่ามีวิธีการดังนี้

1. วางแผนการตั้งคำถามที่หลากหลายล่วงหน้า โดยเป็นคำถามที่ตอบสนองจุดประสงค์ให้มีความสำคัญกับการถามในเชิงวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า คิดวิจารณ์ญาณ คิดเป็นระบบ คิดแก้ปัญหา และคิดสร้างสรรค์

2. หลีกเลี่ยงการใช้คำถามที่ชี้นำคำตอบ (Leading Questions) เพราะจะทำให้ผู้เรียนไม่ต้องใช้ความคิด

3. เว้นระยะเวลาให้ผู้เรียนคิดหาคำตอบ โดยการตั้งคำถามแต่ละคำถามจะต้องเว้นช่วงระยะเวลาที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนได้คิดแสวงหาคำตอบ

4. ไม่ย้าคำถาม การย้าคำถามหรือถามซ้ำจะทำให้ผู้เรียนขาดความสนใจในคำถามของผู้โค้ช เพราะเกิดการเรียนรู้ว่าผู้โค้ชจะต้องถามซ้ำ ๆ ดังนั้น จึงไม่จำเป็นต้องสนใจคำถามของผู้โค้ช

5. ถามด้วยคำถามที่ชัดเจน มีความเฉพาะเจาะจง เพราะจะทำให้ผู้เรียนมีประเด็นการคิดหาคำตอบการตั้งคำถามที่กว้างมากเกินไป ทำให้ผู้เรียนสับสนว่าผู้โค้ชต้องการถามอะไร

6. ถามทีละหนึ่งคำถาม ไม่ถามหลายคำถามในครั้งเดียวกัน เพราะทำให้คำถามลดความสำคัญลง และยังทำให้ผู้เรียนเกิดความสับสนอีกด้วย

7. ใช้คำถามที่หลากหลาย ได้แก่ คำถามปลายปิด คำถามปลายเปิด ตลอดจนการเชื่อมโยงสาระที่ถามให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในชีวิตจริง เป็นเรื่องใกล้ตัวผู้เรียน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนให้ความสนใจคำถามมากยิ่งขึ้น

ฉันทนา วิริยเวชกุล (2558: 64) กล่าวว่า การตั้งคำถามที่ดี ควรเป็นคำถามที่ชัดเจน กระชับ เข้าใจง่าย ยั่วให้เกิดความคิดและอยากตอบ หลีกเลี่ยงคำถามประเภทใช่หรือไม่ใช่ แต่ควรถามเร้าให้ผู้เรียนตอบอย่างมีเหตุผล ไม่ควรเน้นถามเฉพาะความจำ ควรเน้นให้คิดอย่างลึกซึ้ง

จากข้อมูลดังกล่าว สรุปได้ว่า กลยุทธ์การตั้งพลังคำถาม คือ วางแผนการตั้งคำถามที่หลากหลายไว้ล่วงหน้า เป็นคำถามที่ชัดเจน เข้าใจง่าย เป็นคำถามที่ทำให้เกิดความคิด หลีกเลี่ยงการใช้คำถามซึ่งนำคำตอบ เว้นระยะเวลาเพื่อให้ผู้เรียนได้คิดหาคำตอบ ไม่ย้ำคำถาม เพราะจะทำให้ผู้เรียนขาดความสนใจในคำถาม คำถามจะต้องมีความชัดเจน เฉพาะเจาะจง ไม่ถามหลายคำถามในครั้งเดียว และใช้คำถามที่หลากหลาย เน้นให้คิดอย่างลึกซึ้ง เชื่อมโยงให้สอดคล้องกับเรื่องใกล้ตัว จะทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจคำถามมากขึ้น

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

6.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความสำคัญ

6.1.1 งานวิจัยในประเทศ

วรัญญา บุรินทร์รัตน์ (2559) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การสอนแบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL plus โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการอ่านจับใจความ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การสอนแบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL plus และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การสอนแบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL plus กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/5 โรงเรียนสมุทรสาครวุฒิชัย จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องการอ่านจับใจความ โดยใช้การสอนแบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL plus แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เรื่อง การอ่านจับใจความ และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียน เรื่องการอ่านจับใจความโดยใช้การสอนแบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL plus ผลวิจัยปรากฏดังนี้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการอ่านจับใจความ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การสอนแบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL plus หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความคิดเห็นที่มีต่อการเรียนเรื่องการอ่านจับใจความ โดยใช้การสอนแบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL plus อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

วิวัฒน์ สงวนทรัพย์ (2559) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบรรหารแจ่มใสวิทยา 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 ห้อง ม.2/6 จำนวน 48 คน เครื่องมือที่ใช้วิจัยได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.60-1.00 แบบทดสอบวัดความสามารถอ่านจับใจความ ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่าง 0.60-1.00 ค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.21-0.79 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.25-0.83 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.75 และแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีการต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 ผลวิจัยปรากฏดังนี้ ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

รังษิมา สุริยารังสรรค์ (2555) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรีให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการใช้แบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัด และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนปริยัติรังสรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี 1 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวน 53 คน ได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบฝึกการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความ ซึ่งเป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อและแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกการอ่านจับใจความโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 10 ข้อ ผลวิจัยปรากฏ ดังนี้ ผลการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของแบบฝึกการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี พบว่า แบบฝึกการอ่านจับใจความมีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.26/82.50 ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความโดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการใช้แบบฝึกสูงกว่าก่อนใช้แบบฝึก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และผลการศึกษา

ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียน โดยใช้แบบฝึกการอ่านจับใจความของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี ในภาพรวมนักเรียนเห็นด้วยระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 4.59 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) = 0.50 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า นักเรียนเห็นด้วยมากที่สุดด้านประโยชน์เป็นอันดับที่ 1 ด้านเนื้อหาเป็นลำดับที่ 2 และด้านบรรยากาศการเรียนเป็นลำดับสุดท้าย

สมาลี ศิริกุล (2554) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้แบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ พัฒนาแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 หาค่าดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะ การอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนกับก่อนเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 25 คน ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนหนองหญ้าปล้องสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาภาคเหนือ เขต 3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 8 แผน แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ จำนวน 8 ชุด แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภาษาไทย แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ และแบบสอบถาม ความพึงพอใจของ นักเรียน จำนวน 25 ข้อ ผลการวิจัยปรากฏว่า แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการ เรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 81.33/82.74 ตามเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ค่าดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการ เรียนรู้ ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเท่ากับ 0.79 นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 79 ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะ การอ่านจับใจความกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการอ่าน จับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 0.13

6.1.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Pearman (2004) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาผลกระทบของการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่มีต่อ การอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่าข้อมูลทางด้านสถิติ พบว่าค่าคะแนนเฉลี่ยทั้งหมดในส่วนของการเล่นเรื่องด้วยปากเปล่ามีระดับสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

เมื่อใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในส่วนของทฤษฎีวิเคราะห์ค่าคะแนนจากการเล่าเรื่องด้วยปากเปล่าของนักเรียนที่มีระดับทักษะทางด้านการอ่านในหลาย ๆ ระดับพบว่านักเรียนที่ถูกจัดอยู่ในกลุ่มที่มีทักษะทางด้านการอ่านในระดับต่ำก็สามารถทำคะแนนได้สูงขึ้นได้อย่างมีนัยสำคัญเมื่อใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์เช่นกัน

Fortes (2001) ได้ศึกษาถึงยุทธศาสตร์การอ่านเพื่อความเข้าใจของผู้อ่านชาวลาตินที่เรียนสองภาษาในระดับเกรด 5 เป้าหมายการศึกษา เพื่อที่จะสำรวจและเปรียบเทียบยุทธวิธีการอ่านที่ถูกใช้โดยนักเรียนที่เรียนภาษาและที่เรียนด้วยเนื้อหาทั้งสาม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่แบบสัมภาษณ์ การคิดแบบมีเสียง และการจดจำข้อเขียน จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ผู้อ่านที่ประสบความสำเร็จในการอ่านภาษาที่สองโดยใช้ยุทธวิธีการเรียนภาษาที่สอง เช่น การแปลและจดจำสิ่งที่เป็นประเภทเดียวกัน และทักษะที่เข้มแข็งในภาษาแรกมีอิทธิพลต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาที่สอง

Johnson (1988) ได้ศึกษาเรื่องผลของการใช้แผนผังสรุปโยงเรื่องเป็นแบบฝึกชนิดเติมเพื่อฝึกการอ่านจับใจความของนักเรียนเกรด 4 ผลการวิจัยพบว่า ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่เรียนด้วยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องด้วยตนเอง แตกต่างจากกลุ่มที่เรียนด้วยการตอบคำถามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Perkins (1982) ได้ศึกษาเรื่องทักษะการแปลความ ตีความและความรู้เกี่ยวกับศัพท์เพื่อการอ่านจับใจความ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับ 4 จำนวน 91 คน เครื่องมือที่ใช้มีแบบทดสอบคำศัพท์เพื่อการอ่านจับใจความ ผลการวิจัยพบว่า การเข้าใจความหมายของคำศัพท์ทำให้สามารถอ่านจับใจความได้ดีขึ้น

6.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R

6.2.1 งานวิจัยในประเทศ

ชลธิชา หงษ์เหม (2560) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิด และศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/2 โรงเรียนคงคาราม อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี จำนวน 45 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิด แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์ และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับ

แผนที่ความคิด ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิด สูงกว่าก่อนจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิดอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

จรรยา ศรีบัวหลวง (2559) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด และเพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด กับเกณฑ์ร้อยละ 70 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนสีคิ้ว “สวัสดีผดุงวิทยา” ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 31 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนเตรียมความพร้อมการจัดการเรียนรู้แบบ SA4R จำนวน 1 แผน แผนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด จำนวน 7 แผน แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ จำนวน 30 ข้อ ผลการวิจัยปรากฏว่า ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด ก่อนเรียนนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.87 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.86 หลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 25.68 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.80 ความก้าวหน้าของความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ในภาพรวมนักเรียน ได้คะแนนเพิ่มขึ้นเท่ากับ 11.81 หรือ คิดเป็นร้อยละ 39.35 ความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิดหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

มยุรฉัตร ฉัตรพุดิษฐ์ (2559) ได้วิจัยเรื่อง ผลการใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังกราฟิกต่อผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสระกะเทียมวิทยาคม “สังวรเจษฎ์ประภาคอุปถัมภ์” จังหวัดนครปฐม มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาอังกฤษของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังเรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังกราฟิก และเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสระกะเทียมวิทยาคม “สังวรเจษฎ์ประภาคอุปถัมภ์” จังหวัดนครปฐม ที่มีต่อการใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังกราฟิกต่อผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาอังกฤษ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสระกะเทียมวิทยาคม “สังวรเจษฎ์ประภาคมอุปถัมภ์” จังหวัดนครปฐม จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาอังกฤษที่ใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังกราฟิก และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสระกะเทียมวิทยาคม “สังวรเจษฎ์ประภาคมอุปถัมภ์” จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังจากได้รับการสอนโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังกราฟิกสูงกว่าความสามารถในการอ่านก่อนได้รับการสอนโดยใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังกราฟิก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และนักเรียนมีความคิดเห็นต่อการใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังกราฟิกต่อผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาอังกฤษโดยเฉลี่ยระดับความคิดเห็นเฉลี่ยรวมเท่ากับ ($\bar{X} = 4.26$, $SD = 0.74$) นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังกราฟิกโดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

สมัย ลาสุวรรณ (2559) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้เทคนิค SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้ ผลการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความโดยใช้เทคนิค SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพ 84.72/83.15 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ด้านการอ่านจับใจความ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิค SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้เทคนิค SQ4R ประกอบแบบฝึกทักษะ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, $SD = 0.10$)

สิริพร รัตนมุง (2559) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยวิธีสอนแบบ SQ4R โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R และศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนราชินีบูรณะ จังหวัดนครปฐม จำนวน 46 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง การพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยวิธีสอนแบบ SQ4R แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยวิธีสอนแบบ SQ4R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก

กานต์ธิดา แก้วกาม (2556) ได้วิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R กับวิธีสอน แบบปกติ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ โดยวิธีสอนแบบ SQ4R กับวิธีสอนแบบปกติ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R และ 3) ศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความโดยวิธีสอนแบบ SQ4R กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนถาวรานุกุล อำเภอเมืองจังหวัดสมุทรสงครามภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 2 ห้องเรียน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม แล้วจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R เรื่องการอ่านจับใจความ แผนการจัดการเรียนรู้แบบปกติ เรื่องการอ่านจับใจความ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความ ซึ่งเป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.32 - 0.79 มีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.21 - 0.58 ค่าความเชื่อมั่น 0.73 และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R ผลวิจัยปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R สูงกว่าวิธีสอน แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R อยู่ในระดับมากทุกด้าน

6.2.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Bulut (2017) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนเกรด 4 ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา จุดประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนที่มีความแตกต่างกันในขั้นก่อน ระหว่างและหลังการเรียนหรือไม่ 2) เพื่อศึกษาวิธีการใช้ SQ3R ของนักเรียนเป็นกลยุทธ์ในการอ่าน 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนในการใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองคือ 10 สัปดาห์ ๆ ละ 3 วัน ๆ ละ 3 คาบ ซึ่งการวิจัยนี้เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลจากการบันทึกของครู แบบทดสอบการอ่านเพื่อความเข้าใจ การสัมภาษณ์นักเรียน และแบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การใช้วิธีสอนแบบ SQ3R ทำให้ความเข้าใจการอ่านของนักเรียนเพิ่มสูงขึ้น นักเรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์บทความ มีความคิดวิเคราะห์ และการจดบันทึกพัฒนาขึ้น

Hasibuan, Azizah Khairiyah (2010) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของการใช้รูปแบบ SQ4R และ Accelerate กับความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้รูปแบบ SQ4R มีความสามารถในการอ่านได้ดีกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบ Accelerate

Casety E. Wendling (2005) ได้ศึกษาผลกระทบของการใช้เทคนิค SQ4R ในการพูดทวนเรื่อง การอธิบายข้อความของนักเรียนที่เรียนวิทยาศาสตร์ในชั้นปีที่ 4 ในการอ่านหนังสือวิชาวิทยาศาสตร์ โดยได้ประเมินความรู้และความเข้าใจของนักเรียน พบว่าหลังจากใช้เทคนิค SQ4R นักเรียนมีระดับความรู้ที่สูงขึ้น

Miner (2005) ศึกษาวิธีการอ่านด้วยวิธี SQ4R ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านวิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยให้นักเรียนฝึกอ่านเป็นคู่และฝึกอ่านเป็นรายบุคคล ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีคะแนนผลการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์หลังการฝึกอ่านสูงกว่าก่อนการฝึกอ่านด้วยวิธี SQ4R

Bradshaw (2002) ศึกษาผลของการใช้วิธีสอนแบบการสร้างเรื่องใหม่ และการสอนแบบ SQ4R เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจตำราเรียนของนักศึกษา ในระดับอุดมศึกษาที่เรียนในระดับมหาวิทยาลัยและวิทยาลัยชุมชน โดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบกึ่งทดลอง ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนโดยมีกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม และกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม ผลการศึกษาพบว่าความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักศึกษาไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Kasyulita (2017, อ้างถึงใน มยุรฉัตร ฉัตรพุดชัย, 2559: 62) ศึกษาผลของการใช้เทคนิค SQ4R ในการอ่านเพื่อความเข้าใจสำหรับนักเรียนปี 2 ในมหาวิทยาลัย Paris Pengaraian วัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของนักเรียนในการอ่านเพื่อความเข้าใจระหว่างนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยเทคนิค SQ4R และนักเรียนที่สอนแบบปกติ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 45 คน โดยเป็นนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง 30 คน และนักเรียนกลุ่มควบคุม 15 คน เครื่องมือในการวิจัยคือ แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนในการอ่านเพื่อความเข้าใจ และวิเคราะห์ค่าสถิติโดยใช้ t-test นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยเทคนิค SQ4R มีคะแนนเฉลี่ย 15.96 และนักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติมีคะแนนเฉลี่ย 11.66 และมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ในระดับ .05 ผลการวิจัยพบว่าเทคนิค SQ4R มีประสิทธิภาพในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียน

Hedberg (2005, อ้างถึงใน จรรยา ศรีบัวหลวง, 2559: 49) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิค SQ4R กับผู้เรียนในระดับประถมศึกษา จำนวน 3 คน ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนทั้ง 3 คน มีความสามารถในการอ่านที่สูงขึ้น มีการใช้ทักษะและกระบวนการคิดในการอ่านโดยการตั้งคำถาม ผู้เรียนสามารถจำรายละเอียดและบทเรียนได้มากขึ้น หลังจากได้รับการสอนโดยใช้เทคนิค SQ4R เป็นระยะเวลา 6 สัปดาห์

Ghaith Shaaban and Hatal (2000, อ้างถึงใน พิบูลย์ ตัญญาบุตร, 2557: 33) ได้ศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพของเทคนิคที่ส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านกับผู้เขียนภาษาอังกฤษในระดับที่สูงที่เป็นชาวอาหรับ ทั้งหมด 45 คน ผู้เรียนได้รับเทคนิคการสอนความเข้าใจในการอ่านทั้งหมด 3 วิธี คือ เอส คิว โฟร์ อาร์ เป็นเทคนิคการอ่านเพื่อความเข้าใจที่มีประสิทธิภาพที่ดีที่สุด

การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถามผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยโรงเรียนวัดนิคมธรรมวาราราม ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่านและการอ่านจับใจความ ความหมายของการอ่าน คำสำคัญของการอ่าน จุดมุ่งหมายของการอ่าน ความหมายของการอ่านจับใจความ ความสำคัญของการอ่านจับใจความ จุดมุ่งหมายของการอ่านจับใจความประเภทของการอ่านจับใจความ และหลักในการอ่านจับใจความ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ความหมายของเทคนิค SQ4R ขั้นตอนของเทคนิค SQ4R การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ประโยชน์ของวิธีสอนแบบ SQ4R อีกทั้งศึกษาเกี่ยวกับการใช้พลังคำถาม เข้ามาเสริมในเทคนิค SQ4R ด้วย และเพื่อให้เกิดความเข้าใจมากขึ้นผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R เป็นวิธีสอนอ่านเป็นระบบเป็นการอ่านคร่าว ๆ โดยใช้คำถามเป็นตัวกำหนดจุดมุ่งหมายในการอ่านลักษณะการสอนเป็นการสอนเพื่อการสื่อสาร เพราะขั้นตอนของการอ่านแบบ SQ4R ประกอบไปด้วย การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เป็นการอ่านเพื่อหาสาระ จับใจความสำคัญและวิเคราะห์จากการอ่านด้วยตนเอง ทำให้ผู้อ่านจับใจความสำคัญของเรื่องได้ดี เข้าใจแนวคิดของเรื่องที่อ่านได้รวดเร็ว และจดจำเรื่องที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทำให้นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความมากขึ้น และการใช้พลังคำถามเข้ามาเสริมใน SQ4R ยังช่วยทำให้นักเรียนมีความสามารถในการคิดมากขึ้นด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม เป็นการวิจัยเชิงทดลอง
(Experimental Research) แบบกลุ่มเดียว วัดผลการทดลองก่อนและหลังการทดลอง (One Group
Pretest-Posttest Design)

วิธีและขั้นตอนการวิจัย

มีขั้นตอนวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1	ขั้นเตรียมการวิจัย
ขั้นตอนที่ 2	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
ขั้นตอนที่ 3	ขั้นสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
ขั้นตอนที่ 4	ขั้นดำเนินการวิจัย
ขั้นตอนที่ 5	ขั้นวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล

โดยมีรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นตอนที่ 1 ขั้นเตรียมการวิจัย

1.1 การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการวิจัย

การศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการวิจัย ได้แก่

1. ศึกษาเอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระ
การเรียนรู้ภาษาไทย
2. ศึกษาเอกสารหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดนิยมธรรมวราราม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
3. ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความสำคัญ
4. ศึกษาเอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ด้วย
5. ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ การสร้าง
แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้
เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม และการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1

1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนวัดนิยมนิคมธรรมวาราราม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จำนวน 2 ห้องเรียน มีนักเรียนรวมทั้งสิ้น 61 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนวัดนิยมนิคมธรรมวาราราม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 30 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากจาก 2 ห้องเรียน โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยของการสุ่ม (Unit of Sampling)

1.3 ตัวแปร

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ 1) ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม และ 2) ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม

1.4 ระยะเวลา

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ใช้เวลาทดลอง 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 คาบ คาบละ 1 ชั่วโมง จำนวน 12 ชั่วโมง และรวมเวลาทดสอบก่อนเรียนและทดสอบหลังเรียนอีก 2 ชั่วโมง รวมทั้งหมด 14 ชั่วโมง

2. ขั้นตอนที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ ด้วยการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม จำนวน 6 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง
2. แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ใช้ทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้ (Pre-test) และหลังการจัดการเรียนรู้ (Post-test) แบบปรนัย 4 ตัวเลือกจำนวน 30 ข้อ
3. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม

3. ขั้นตอนที่ 3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ

แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

1. ศึกษาและวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 : การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน รวมทั้งศึกษาวิเคราะห์ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนวัดนิคมธรรมาราม

2. ศึกษาหนังสือ ตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านจับใจความสำคัญ

3. ศึกษาหนังสือ ตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม และการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

4 กำหนดเนื้อหาและระยะเวลาในการทดลอง เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ จำนวน 6 แผน รวม 12 ชั่วโมง ดังรายการของแผนการจัดการเรียนรู้ตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แผนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	เนื้อหา	เวลา (ชั่วโมง)
1	หลักการอ่านจับใจความสำคัญ	2
2	การอ่านจับใจความสำคัญนิทาน	2
3	การอ่านจับใจความสำคัญบทความ	2
4	การอ่านจับใจความสำคัญเรื่องสั้น	2
5	การอ่านจับใจความสำคัญสารคดี	2
6	การอ่านจับใจความสำคัญกวีนิพนธ์	2
รวม		12

แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม มีขั้นตอนดังนี้

กิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม

ขั้นนำ นำเข้าสู่บทเรียน โดยจัดกิจกรรมเพื่อเชื่อมโยงสู่เรื่องที่อ่านโดยใช้คำถาม รูปภาพ และเกมการศึกษาเพื่อเร้าความสนใจของนักเรียน

ขั้นเรียนรู้ของนักเรียนเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน
จับใจความสำคัญ ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม

ลำดับ	ขั้นตอน	ตัวอย่าง
1	นักเรียนสำรวจ (Survey) บทความและอ่านเนื้อ เรื่องคร่าว ๆ	อ่านอย่างรวดเร็ว
2	นักเรียนตั้งคำถาม (Question) จากบทความ เป็นการตั้งคำถามแบบพลังคำถาม	ตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และทำไม เช่น อะไรที่ทำให้เขา ประสบความสำเร็จ
3	นักเรียนอ่านจับใจความ (Read-R) จากบทความ	อ่านซ้ำอีกครั้งและค้นหาคำตอบ สำหรับคำถามที่ตั้งไว้
4	นักเรียนจดบันทึก (Record-R) ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้ จากการอ่าน	จดบันทึกในส่วนที่สำคัญ และจำเป็น โดยใช้ข้อความอย่าง รัดกุมหรือย่อ ๆ ตามความเข้าใจ
5	นักเรียนสรุปใจความสำคัญ (Recite-R) โดยใช้ ภาษาของตนเอง	เขียนสรุปใจความสำคัญโดยใช้ ภาษาของตนเองถ้ายังไม่แน่ใจ บทใดหรือตอนใดให้กลับไปอ่าน ซ้ำใหม่
6	นักเรียนแต่ละคนร่วมกันทบทวน (Reflect-R) วิเคราะห์บทความและแสดงความคิดเห็น	วิเคราะห์บทความที่ผู้เรียนได้อ่าน แล้วแสดงความคิดเห็นในประเด็น ที่ผู้เรียนมีความคิดเห็นว่าเป็นด้วย หรือไม่เห็นด้วย

ขั้นสรุป ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลการเรียนรู้ทั้งด้านเนื้อเรื่องและวิธีการอ่าน

5. เสนอแผนการจัดการเรียนรู้ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ
ความถูกต้องทางด้านเนื้อหา การใช้ถ้อยคำภาษา และปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

6. นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 1 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) แล้วนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ (Index of Item Objective Congruence : IOC) จากนั้นนำคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน มาคำนวณหาค่า IOC (Index of Item Objective Congruence) โดย IOC มีค่าเท่ากับ 1.00 แสดงว่ามีความเหมาะสมและสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

+1	หมายถึง	แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้
0	หมายถึง	ไม่แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้หรือไม่
-1	หมายถึง	แน่ใจว่าแผนการจัดการเรียนรู้ไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้

โดยคำนวณจากสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น

$\sum R$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

R หมายถึง คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์ เนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ค่าที่ยอมรับได้ ตั้งแต่ .50-1.00

7. นำแผนการจัดการเรียนรู้ไป Try out จำนวน 2 แผน กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อตรวจสอบดูระยะเวลาที่ใช้ในแต่ละขั้นตอนการจัดการเรียนรู้

8. ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำและนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2

สรุปการสร้างและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีขั้นตอนดังแสดงในแผนภูมิที่ 5

ภาพที่ 5 แผนภูมิการสร้างและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้

3.2 แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ เพื่อใช้ทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้ เป็นแบบทดสอบชุดเดียวกันแต่สลับข้อสอบสลับตัวเลือก โดยมีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพ ดังนี้

1. ศึกษาหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1: การอ่าน มาตรฐาน ท 1.1: ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน ศึกษาวิเคราะห์หัวข้อชีวิตสาระการเรียนรู้ แกนกลาง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียน วัดนิมิตธรรมวราราม พุทธศักราช 2551

2. ศึกษาทฤษฎี หลักการ และวิธีสร้างเครื่องมือ และวิธีวัดผลทางการศึกษา
3. วิเคราะห์เนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ที่มีสาระเกี่ยวกับการอ่านจับใจความสำคัญ
4. จัดทำตารางวิเคราะห์ข้อสอบ (Test Blueprint)

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์เนื้อหาของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิค SO4R ร่วมกับพลังคำถาม ตามแนวคิดด้านพุทธิพิสัยของบลูม

ประเภท	วัตถุประสงค์					
	ความจำ	ความเข้าใจ	วิเคราะห์	สังเคราะห์	ประเมินค่า	ข้อ
1.บทความ		2	3	1	-	6
2. นิทาน	-	3	2	-	1	6
3. เรื่องสั้น	3	-	5	-	-	8
4. สารคดี	-	-	3	-	2	5
5. กวีนิพนธ์	-	1	4	-	-	5
รวมจำนวนข้อ	3	6	17	1	3	30

5. สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ แบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ ให้ครอบคลุมตารางวิเคราะห์ข้อสอบ โดยแต่ละข้อให้มีตัวเลือกที่ถูกต้องที่สุดเพียง 1 ตัวเลือก กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน คือ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน และคัดเลือกข้อสอบที่มีคุณภาพจำนวน 30 ข้อ โดยคัดเลือกให้ครอบคลุมจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่กำหนดไว้เพื่อนำไปใช้ในการทดสอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ (ดูภาคผนวกตารางที่ 13)

6. เสนอแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อคำถาม การใช้ถ้อยคำภาษา และปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง

7. นำเสนอแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนกลุ่มสาระ การเรียนรู้ภาษาไทย 2 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 1 คน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหา แล้วนำความคิดของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างเนื้อหาของข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (Index of Item Objective Congruence: IOC) นำผลจากการวิเคราะห์ค่า IOC ของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน มาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง และคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 ขึ้นไป

8. นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดนิยมธรรมวราราม จำนวน 1 ห้อง ทั้งหมด 25 คน ที่เคยเรียนเรื่องนี้แล้ว และนำผลการทดสอบมาวิเคราะห์ทางสถิติรายข้อเพื่อหาประสิทธิภาพของแบบทดสอบให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ โดยพิจารณาจากค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.20 – 0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.20 – 1.00 และคัดเลือกข้อสอบไว้จำนวน 30 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67-1.00 มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.48 – 0.68 และค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.23 – 0.69

9. นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร KR20 ของคูเดอร์ และริชาร์ดสัน (Kuder and Richardson) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.89

10. นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ จำนวน 30 ข้อ ที่ได้ปรับปรุงเกณฑ์แล้วไปใช้ทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนวัดนิยมธรรมวราราม ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง

การสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ มีขั้นตอนการพัฒนา ดังแสดงใน แผนภูมิที่ 6

ภาพที่ 6 แผนภูมิการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ

3.3 แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม มีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพ ดังนี้

1. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นจากตำรา เอกสารเกี่ยวกับหลักการสร้างแบบสอบถาม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม เป็นแบบมาตราประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับของลิเคิร์ท (Likert) จำนวน 10 ข้อ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ ด้านประโยชน์ที่ได้รับ โดยกำหนดค่าความคิดเห็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

มาตราประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับของลิเคิร์ท (Likert)

คะแนน	ระดับคุณภาพ
5	มีคุณภาพมากที่สุด
4	มีคุณภาพมาก
3	มีคุณภาพปานกลาง
2	มีคุณภาพน้อย
1	มีคุณภาพน้อยที่สุด

เกณฑ์ในการพิจารณาค่าเฉลี่ย ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ยแล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยของกลุ่มดังนี้ (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558: 196) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
4.50–5.00	มีความคิดเห็นมากที่สุด
3.50–4.49	มีความคิดเห็นมาก
2.50–3.49	มีความคิดเห็นปานกลาง
1.50–2.49	มีความคิดเห็นน้อย
1.00–1.49	มีความคิดเห็นน้อยที่สุด

3. นำแบบสอบถามความคิดเห็นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง แล้วนำแบบสอบถามความคิดเห็นมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

4. นำแบบสอบถามความคิดเห็นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนวิชาภาษาไทย ผู้เชี่ยวชาญด้านวิธีสอน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม และหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Index of Item and Objective Con Gruence : IOC) โดยกำหนดเกณฑ์ว่า ถ้าได้ค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปแสดงว่าข้อคำถามนั้น มีความถูกต้อง เหมาะสม และสอดคล้องกับเนื้อหา ถือว่ามีความถูกต้อง เหมาะสม และสอดคล้องในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ซึ่งจากการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง 1.00

5. นำแบบสอบถามความคิดเห็นมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน จนถูกต้องสมบูรณ์

6. นำแบบสอบถามความคิดเห็นไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม สามารถสรุปได้ดังแผนภูมิได้ดังนี้

ภาพที่ 7 แผนภูมิแสดงขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม

4. ขั้นตอนที่ 4 ขั้นตอนการวิจัย

4.1 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัยแบบหนึ่งกลุ่ม สอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One Group Pre-test and Post-test Design) (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558: 144)

ทดสอบก่อนเรียน	ทดลอง	ทดสอบหลังเรียน
T1	X	T2

จากตารางข้างต้นสัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการวิจัย

- T1 หมายถึง การทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม
- X หมายถึง การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม
- T2 หมายถึง การทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความสำคัญด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม

4.2 การดำเนินการทดลอง

- ก่อนดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญก่อนการจัดการเรียนรู้ Pre-test จำนวน 30 ข้อ ใช้เวลา 60 นาที เพื่อวัดพื้นฐานทางด้านการอ่าน
- ตรวจให้คะแนนการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญก่อนเรียน จากนั้นจึงนำมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
- ผู้วิจัยดำเนินการสอนกลุ่มตัวอย่าง ตามแผนการจัดการเรียนรู้
- ระยะเวลาในการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โดยใช้เวลาในการทดลอง 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง รวมเป็น 12 ชั่วโมง
- นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ Post-test ด้วยแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกับทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้ แต่สลับข้อ สลับตัวเลือก
- ตรวจให้คะแนนการทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ หลังการจัดการเรียนรู้ จากนั้นจึงนำมาหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของคะแนนความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

7. นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม

8. หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม และแปลผลค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์

5. ขั้นตอนที่ 5 ชั้นวิเคราะห์และสรุปผลข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ประกอบด้วย

5.1 การวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

1. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือของแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม ด้วยการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)

2. การตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม

2.1 ตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)

2.2 การตรวจสอบค่าความยากง่าย (p) โดยใช้เกณฑ์ความยากง่ายระหว่าง 0.20 – 0.80 และค่าอำนาจจำแนก (r) โดยใช้เกณฑ์ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป การตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร KR20 (Kuder and Richardson20)

3. การตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถามตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC)

5.2 การทดสอบสมมติฐาน

1. วิเคราะห์ความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม วิเคราะห์โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) แบบ Dependent

2. วิเคราะห์ความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญหลังการจัดการเรียนรู้

โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม กับเกณฑ์ร้อยละ 80 วิเคราะห์โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) แบบ One Sample t-test

3. วิเคราะห์แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม โดยสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) คำนวณหาค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์การประเมินการแปลความหมายของระดับค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ของลิเคิร์ต (Likert, quoted in Best, 1986: 182) ดังนี้

5	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับมาก
3	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับน้อย
1	หมายถึง	นักเรียนเห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์ในการพิจารณาค่าเฉลี่ย ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ยแล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปล ความหมายค่าเฉลี่ยของกลุ่มดังนี้ (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558: 196) ดังนี้

ระดับคะแนน	ระดับความคิดเห็น
4.50-5.00	เห็นด้วยมากที่สุด
3.50-4.49	เห็นด้วยมาก
2.50-3.49	เห็นด้วยปานกลาง
1.50-2.49	เห็นด้วยน้อย
1.00-1.49	เห็นด้วยน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนวัดนิยมธรรมวราราม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 จำนวน 1 ห้องเรียนได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลากโดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยของการสุ่ม (Unit of Sampling) ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

- ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม
- ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถามกับเกณฑ์ที่กำหนด ร้อยละ 80
- ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม

1. ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม มีรายละเอียดดังนี้

- ตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	t	p
ทดสอบก่อนเรียน	30	30	17.43	2.51	-24.877	.000
ทดสอบหลังเรียน	30	30	25.03	1.96		

จากตารางที่ 7 พบว่าคะแนนความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถามหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{X} = 25.03$, $SD = 1.96$) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 17.43$, $SD = 2.51$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเมื่อนักเรียนได้เรียนด้วยการใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถามแล้ว นักเรียนมีความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญสูงขึ้นกว่าเดิม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า ความสามารถทางการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

เมื่อพิจารณาการทำแบบทดสอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามรายพฤติกรรม โดยเรียงลำดับตามร้อยละของคะแนนจากมากไปหาน้อย พบว่านักเรียนมีความสามารถในการทำแบบทดสอบตามแนวคิดด้านพุทธิพิสัยของบลูม พฤติกรรมระดับความจำได้มากที่สุดเป็นลำดับหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 94.44 ($\bar{X} = 2.83$, $SD = 0.38$) รองลงมาได้แก่ พฤติกรรมระดับความเข้าใจ คิดเป็นร้อยละ 87.22 ($\bar{X} = 5.23$, $SD = 0.73$) พฤติกรรมระดับการประเมินค่า คิดเป็นร้อยละ 84.44 ($\bar{X} = 2.53$, $SD = 0.51$) พฤติกรรมระดับการวิเคราะห์ คิดเป็นร้อยละ 80.59 ($\bar{X} = 13.70$, $SD = 0.92$) และพฤติกรรมระดับการสังเคราะห์ คิดเป็นร้อยละ 73.33 ($\bar{X} = 0.73$, $SD = 0.45$) ตามลำดับ ดังรายละเอียดตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม แยกตามแนวคิดด้านพุทธิพิสัยของบลูม

คนที่/ จำนวน ข้อสอบ	เนื้อหาแบบทดสอบ					รวม
	ความจำ	ความเข้าใจ	วิเคราะห์	สังเคราะห์	ประเมินค่า	
	3	6	17	1	3	30
1	3	4	13	0	2	22
2	3	5	13	1	2	24
3	3	5	15	1	2	26
4	2	5	13	0	3	23
5	3	6	14	0	3	25
6	2	5	14	1	2	24

คนที่/ จำนวน ข้อสอบ	เนื้อหาแบบทดสอบ					รวม
	ความจำ	ความ เข้าใจ	วิเคราะห์	สังเคราะห์	ประเมินค่า	
	3	6	17	1	3	
7	3	6	14	1	3	27
8	3	5	13	1	3	25
9	3	6	15	1	3	28
10	2	5	12	1	2	22
11	3	6	13	1	3	26
12	3	4	14	1	2	24
13	3	6	14	1	3	27
14	3	6	15	1	3	28
15	3	5	14	0	3	25
16	3	6	14	1	3	27
17	3	5	13	1	2	24
18	3	6	15	1	3	28
19	3	5	14	1	2	25
20	2	4	13	1	3	23
21	3	5	16	1	3	28
22	3	6	14	1	2	26
23	2	6	13	1	3	25
24	3	6	14	1	3	27
25	3	5	13	0	2	23
26	3	5	14	1	2	25
27	3	4	14	0	2	23
28	3	6	13	1	3	26
29	3	5	14	0	2	24
30	3	4	12	0	2	21
รวม	85	157	411	22	76	

คนที่/ จำนวน ข้อสอบ	เนื้อหาแบบทดสอบ					รวม
	ความจำ	ความ เข้าใจ	วิเคราะห์	สังเคราะห์	ประเมินค่า	
	3	6	17	1	3	30
$\bar{X}$	2.83	5.23	13.70	0.73	2.53	
SD	0.38	0.73	0.92	0.45	0.51	
ร้อยละ	94.33	87.17	80.59	73.00	84.33	

เมื่อพิจารณาการทำแบบทดสอบของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แยกตามเนื้อหาแบบทดสอบ ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ นิทาน บทความ สารคดี เรื่องสั้น และกวีนิพนธ์ โดยเรียงลำดับตามร้อยละของคะแนนจากมากไปหาน้อย พบว่านักเรียนมีความสามารถในการทำแบบทดสอบประเภทนิทานได้มากที่สุดเป็นลำดับหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 97.22 ($\bar{X} = 5.83$, $SD = 0.38$) รองลงมาได้แก่ ประเภทสารคดี คิดเป็นร้อยละ 91.33 ($\bar{X} = 4.57$, $SD = 0.68$) ประเภทบทความ คิดเป็นร้อยละ 89.44 ($\bar{X} = 5.37$, $SD = 0.61$) ประเภทเรื่องสั้นคิดเป็นร้อยละ 82.08 ($\bar{X} = 6.57$, $SD = 0.90$) และลำดับสุดท้ายคือ ประเภทกวีนิพนธ์ คิดเป็นร้อยละ 54.00 ($\bar{X} = 2.70$, $SD = 0.60$) ดังรายละเอียดตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม แยกตามเนื้อหาของแบบทดสอบ

คนที่/ จำนวน ข้อสอบ	เนื้อหาแบบทดสอบ					รวม
	นิทาน	บทความ	สารคดี	เรื่องสั้น	กวีนิพนธ์	
	6	6	5	8	5	30
1	6	5	3	6	2	22
2	6	6	4	6	2	24
3	6	6	5	7	2	26
4	6	5	3	6	3	23
5	5	6	5	6	3	25

คนที่/ จำนวน ข้อสอบ	เนื้อหาแบบทดสอบ					รวม
	นิทาน	บทความ	สารคดี	เรื่องสั้น	กวีนิพนธ์	
	6	6	5	8	5	
6	6	6	4	5	3	24
7	6	6	5	7	3	27
8	6	5	4	7	3	25
9	6	6	5	8	3	28
10	5	5	4	6	2	22
11	5	6	5	7	3	26
12	6	5	5	6	2	24
13	6	5	5	8	3	27
14	6	6	4	8	4	28
15	6	5	5	6	3	25
16	6	6	5	7	3	27
17	6	5	5	6	2	24
18	6	6	5	7	4	28
19	6	5	5	6	3	25
20	5	5	5	6	2	23
21	6	6	5	8	3	28
22	6	5	5	7	3	26
23	6	5	5	6	3	25
24	6	5	5	8	3	27
25	5	4	5	6	3	23
26	6	6	5	6	2	25
27	6	4	5	6	2	23
28	6	6	4	8	2	26
29	6	5	4	6	3	24
30	6	5	3	5	2	21

คนที่/ จำนวน ข้อสอบ	เนื้อหาแบบทดสอบ					รวม
	นิทาน	บทความ	สารคดี	เรื่องสั้น	กวีนิพนธ์	
	6	6	5	8	5	
รวม	175	161	137	197	81	
$\bar{X}$	5.83	5.37	4.57	6.57	2.70	
SD	0.38	0.61	0.68	0.90	0.60	
ร้อยละ	97.17	89.50	91.40	82.13	54.00	

2. ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถามกับเกณฑ์ที่กำหนด

ตารางที่ 10 ผลการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถามกับเกณฑ์ที่กำหนด ร้อยละ 80

กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับ การจัดการเรียนรู้โดย ใช้เทคนิค SQ4R	จำนวน นักเรียน	เกณฑ์ที่ กำหนด ร้อยละ	คะแนน เต็ม	$(\bar{X})$	(SD)	คะแนน เฉลี่ย ร้อยละ	t	p
ร่วมกับ พลังคำถาม	30	80	30	25.03	1.96	83.43	2.893	.007

จากตารางที่ 10 พบว่าคะแนนความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 30 คน หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถามแล้วมีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 25.03 คิดเป็นร้อยละ 83.43 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 1.96 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า ความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม เป็นไปตามเกณฑ์ร้อยละ 80

3. ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการ จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม

ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม จำนวน 30 คน ซึ่งจำแนกเป็นภาพรวมและรายด้าน จำนวน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ โดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และระดับความคิดเห็น ดังรายละเอียดตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับที่
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้				
1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นลำดับต่อเนื่อง ไม่สับสน	4.67	0.48	มากที่สุด	1
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ปฏิบัติตามขั้นตอน ไม่ยากเกินไป	4.30	0.60	มาก	4
3. การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ และแสดงความคิดเห็นในทุกขั้นตอน	4.50	0.57	มากที่สุด	3
4. การจัดการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนตั้งคำถาม และตอบคำถามในสิ่งที่อยากรู้	4.60	0.56	มากที่สุด	2
รวมด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.51	0.28	มากที่สุด	(2)
ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้				
5. นักเรียนสนุกสนานในการร่วมกิจกรรม การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับ พลังคำถาม	4.47	0.51	มาก	2
6. การจัดการเรียนรู้ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดี มีการช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม	4.50	0.51	มากที่สุด	1

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	ลำดับที่
7. นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ และความคิดเห็นระหว่างเพื่อน	4.47	0.63	มาก	3
รวมด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้	4.48	0.26	มาก	(3)
ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้				
8. นักเรียนได้พัฒนาความสามารถด้านการอ่าน จับใจความสำคัญและมีเป้าหมายในการอ่าน มากขึ้น	4.60	0.56	มากที่สุด	2
9. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน มากขึ้น	4.73	0.45	มากที่สุด	1
10. นักเรียนสามารถนำกระบวนการอ่านไปใช้ใน ชีวิตประจำวันและในวิชาอื่นได้	4.47	0.51	มาก	3
รวมด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้	4.60	0.28	มากที่สุด	(1)

จากตารางที่ 11 พบว่าความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นในระดับ เห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, $SD = 0.18$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่านักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม โดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุดเป็นลำดับหนึ่ง ($\bar{X} = 4.60$, $SD = 0.28$) รองลงมาได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, $SD = 0.28$) และด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากเป็นลำดับสุดท้าย ($\bar{X} = 4.48$, $SD = 0.26$) ตามลำดับซึ่งแต่ละด้านมีรายละเอียด ดังนี้

ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, $SD = 0.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยการเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนมากขึ้น ($\bar{X} = 4.73$, $SD = 0.45$) นักเรียนได้พัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญและมีเป้าหมายในการอ่านมากขึ้น ($\bar{X} = 4.60$, $SD = 0.56$) และนักเรียนสามารถนำกระบวนการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันและในวิชาอื่นได้ ($\bar{X} = 4.47$, $SD = 0.51$) ตามลำดับ

ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$, $SD = 0.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยการเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นลำดับต่อเนื่องไม่สับสน ($\bar{X} = 4.67$, $SD = 0.48$) การจัดการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนตั้งคำถามและตอบคำถามในสิ่งที่อยากรู้ ($\bar{X} = 4.60$, $SD = 0.56$) การจัดการกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนคิดวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นในทุกขั้นตอน ($\bar{X} = 4.50$, $SD = 0.57$) และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ปฏิบัติตามขั้นตอนไม่ยากเกินไป ($\bar{X} = 4.30$, $SD = 0.60$) ตามลำดับ

ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.48$, $SD = 0.26$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยการเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ การจัดการเรียนรู้ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดี มีการช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม ($\bar{X} = 4.50$, $SD = 0.51$) นักเรียนสนุกสนานในการร่วมกิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม ($\bar{X} = 4.47$, $SD = 0.51$) และนักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนการเรียนรู้และความคิดเห็นระหว่างเพื่อน ($\bar{X} = 4.47$, $SD = 0.63$) ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) แบบกลุ่มเดียว ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน (One Group Pretest-Posttest Design) โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถามกับเกณฑ์ที่กำหนด ร้อยละ 80 และ 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนวัดนิยมธรรมวราราม อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 1 จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 30 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการจับสลาก โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยของการสุ่ม (Unit of Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถามที่ผ่านการตรวจหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC เท่ากับ 1.00 2) แบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ ใช้ทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้ แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.67-1.00 มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.48-0.68 มีค่าอำนาจจำแนก (r) ระหว่าง 0.23-0.69 และมีค่าความเชื่อมั่น 0.89 3) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม ซึ่งแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ ประเมินในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC เท่ากับ 1.00

การวิเคราะห์ข้อมูลดำเนินการ โดยสถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความสามารถด้านการอ่าน จับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม ใช้การทดสอบค่าที่แบบไม่อิสระต่อกัน (t-test dependent) การศึกษาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถามกับเกณฑ์ที่กำหนด ร้อยละ 80 ใช้การทดสอบ One Sample t-test และการศึกษาแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถามที่เป็นฐานใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

1. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความสามารถทางการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
2. ความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05
3. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด

2. อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม สามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. ความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถามหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ความสามารถทางการเรียนเรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ทั้งนี้ เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีวิธีการอ่านจับใจความสำคัญที่เน้นการจัดกิจกรรมไปที่ละ

ขั้นตอน ทำให้ผู้เรียนมีจุดมุ่งหมาย สามารถจับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้อย่างถูกต้องโดยการใช้คำถามเพื่อเป็นแนวคิดในการหาคำตอบ ซึ่งมีขั้นตอนทั้งหมด 6 ขั้นตอน โดยเริ่มจาก 1) Survey-S นักเรียนอ่านสำรวจเนื้อเรื่องคร่าว ๆ 2) Question-Q นักเรียนตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่าน เป็นการตั้งคำถามแบบพลังคำถามที่ตอบสนองจุดประสงค์ในการอ่าน ซึ่งครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ตั้งคำถามตามความสนใจของนักเรียน ซึ่งอาจจะเป็นคำถามในเชิงวิเคราะห์ คิดวิจารณ์ ญาณ คิดสร้างสรรค์ อาจจะมีคำตอบในเรื่องหรือไม่มีก็ได้ ทำให้นักเรียนได้แนวคิดจากการถามคำถามได้ว่ามีใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และทำไม นอกจากนี้นี้นักเรียนจะพยายามหาคำตอบเมื่อครูผู้สอนถาม ดังนั้นการใช้คำถามในขั้นนี้ จึงเป็นแนวทางที่จะทำให้ผู้เรียนมีจุดมุ่งหมายในการอ่าน และอ่านอยู่ในขอบเขตที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับแนวคิดของ Maw & Maw (1964, อ้างถึงใน สมัย ลาสุวรรณ, 2559: 76) ที่กล่าวว่า ครูส่งเสริมให้นักเรียนมีโอกาสค้นคว้าสำรวจและทดลองความสามารถของตนโดยจัดประสบการณ์ที่ทำทลายความอยากรู้ อยากเห็น ยิ่งผู้เรียนมีความอยากรู้อยากเห็นมากเท่าใด แรงจูงใจในการค้นหาคำตอบก็ยิ่งเพิ่มขึ้น 3) Read-R นักเรียนจับใจความสำคัญของเรื่อง ในขั้นนี้นักเรียนจะกลับไปอ่านเรื่องอย่างละเอียดอีกครั้งเพื่อหาคำตอบของคำถามที่ตั้งไว้ นักเรียนจะกระตือรือร้นในการค้นหาคำตอบที่ตนเองตั้งไว้ นักเรียนจะไม่รู้สึกเบื่อหน่าย 4) Record-R นักเรียนจดบันทึกข้อมูลที่ได้จากการอ่าน ด้วยภาษาของตนเอง ซึ่งเป็นการทบทวนเรื่องที่อ่านให้เข้าใจยิ่งขึ้น 5) Recite-R นักเรียนสรุปใจความสำคัญโดยใช้ภาษาของตนเอง และ 6) Reflect-R นักเรียนทบทวนวิเคราะห์ และแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน โดยครูมีบทบาทในการให้คำแนะนำ เสนอแนะและกระตุ้นให้ผู้เรียนได้คิดและใช้ความสามารถของผู้เรียนในการอ่านจับใจความสำคัญ

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาคะแนนหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม โดยนักเรียนจำนวน 30 คน ทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ จำนวน 30 ข้อ พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการทำแบบทดสอบตามแนวคิดด้านพุทธิพิสัยของบลูม พฤติกรรมระดับความจำได้มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 2.83 คิดเป็นร้อยละ 94.44 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.38 ทั้งนี้ เพราะฉะนั้นนักเรียนได้อ่านเนื้อหาจากแบบทดสอบแล้วนักเรียนได้ลงมือปฏิบัติตามเทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม ทำให้นักเรียนสามารถจดจำเนื้อเรื่องที่อ่านได้ จึงสามารถตอบคำถามประเภทความจำได้มากที่สุด และเมื่อพิจารณาตามเนื้อหาของแบบทดสอบนักเรียนมีความสามารถในการทำแบบทดสอบประเภทนิทานได้มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 5.83 คิดเป็นร้อยละ 97.22 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.38 ทั้งนี้ เนื่องจากช่วงวัยของนักเรียนที่ยังมีความสนใจในการอ่านนิทานมากกว่าหนังสือประเภทอื่นจึงทำให้จดจำเกี่ยวกับเนื้อเรื่องของนิทานได้ดีกว่าการอ่านประเภทอื่น

ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามขั้นตอนดังกล่าว สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม สามารถพัฒนาความสามารถทางการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียน

ได้ดีขึ้น เนื่องจากมีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน เป็นระบบไม่ซับซ้อนทำให้ผู้อ่าน อ่านอย่างมีทิศทางสามารถปฏิบัติตามได้ด้วยตนเอง โดยเริ่มจากขั้นตอนที่ง่าย ๆ นักเรียนค่อย ๆ เรียนรู้ไปที่ละขั้นจนไปถึงขั้นตอนสุดท้าย การสอนโดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม มีความน่าสนใจและส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี เพราะมีขั้นตอน Question-Q ให้นักเรียนได้ตั้งคำถามตามความสนใจของนักเรียนเอง ทำให้มีจุดมุ่งหมาย ที่แน่นอนและช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนได้รู้จักการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ รู้จักการตั้งคำถามและพยายามค้นหาคำตอบ สอดคล้องกับความคิดเห็นของบรรจง อมรชิวิน (2556: 37) ที่กล่าวว่า เราไม่อาจที่จะมีทักษะในการคิดได้ดี หากเราไม่มีทักษะในการตั้งคำถามอันจะเป็นกุญแจสู่การคิดอย่างมีประสิทธิภาพ เกิดการเรียนรู้อย่างลึกซึ้ง

ทั้งนี้การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม ยังช่วยพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความสำคัญของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งนักเรียนยังได้ฝึกทักษะการทำงานเป็นทีมที่แต่ละกลุ่มจะต้องช่วยกันค้นหาคำตอบ วิเคราะห์ อภิปรายและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน สอดคล้องกับแนวคิดของสุคนธ์ สิ้นธพานนท์และคณะ (2554: 227) ที่กล่าวว่าเทคนิค SQ4R ทำให้ผู้เรียนได้ฝึกอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะมีจุดมุ่งหมายในการอ่าน โดยตั้งคำถามไว้ล่วงหน้าให้รู้ว่าหลังการอ่านแล้วต้องรู้อะไร สามารถสรุปใจความสำคัญและแสดงความคิดเห็นในเรื่องที่อ่านได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิดา บุษามสาย (2559: 78) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 14.72) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD = 4.16) และหลังเรียน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 25.25) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD = 2.94) โดยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของกานต์ธิดา แก้วกาม (2556: 84) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านจับใจความของนักเรียนของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R กับวิธีสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R สูงกว่าวิธีสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังพบว่าผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 80 นอกจากนี้ เมื่อรวมคะแนนทั้งหมด 30 คะแนนแล้ว พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 25.03 คิดเป็นร้อยละ 83.43 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 1.96 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 80 ทั้งนี้ เนื่องจากนักเรียนได้เรียนรู้หลักและวิธีการจับใจความสำคัญที่ถูกต้อง อีกทั้งเทคนิค SQ4R ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ยังเป็นเทคนิคที่มีขั้นตอนเป็นระบบปฏิบัติตามขั้นตอนไปที่ละขั้น เข้าใจง่าย

นักเรียนได้ฝึกและลงมือปฏิบัติได้ด้วยตนเอง เริ่มจากขั้นตอนที่ง่ายไปหายากที่มีกระบวนการอ่านทั้งหมด 6 ขั้นตอน โดยเริ่มจากการอ่านคร่าว ๆ หนึ่งรอบเพื่อจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน การตั้งคำถาม ซึ่งนำไปสู่การวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นในขั้นตอนสุดท้าย ทำให้นักเรียนสามารถพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญได้ดีขึ้น สอดคล้องกับสิริธร สุขเจริญ (2561: 60) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เทคนิค SQ4R เป็นเทคนิคที่มีขั้นตอนการเรียนรู้ที่ชัดเจนและเป็นระบบ ส่งผลให้นักเรียนได้พัฒนาความสามารถทางการอ่าน

ทั้งนี้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมไปตามลำดับขั้นตอนของเทคนิค SQ4R อย่างเป็นลำดับ ได้แก่ ขั้นที่ 1) Survey-S ครูผู้สอนให้นักเรียนอ่านเรื่องอย่างคร่าว ๆ โดยกำหนดเวลาอ่านไม่เกิน 5-10 นาที ตามความยาวของเรื่อง เพื่อที่นักเรียนจะได้พิจารณา ชื่อเรื่อง ประเภทของเรื่องที่อ่าน ผู้แต่ง 2) Question-Q นักเรียนตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่านตามความสนใจของนักเรียน ในขั้นตอนนี้ นักเรียนจะมีความพยายามคิดคำถามที่นักเรียนอยากรู้ เช่น บั๊งไฟพญานาค เกิดขึ้นได้อย่างไร เป็นต้น 3) Read-R นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องซ้ำอีกรอบ นักเรียนแต่ละกลุ่มจะช่วยกัน ค้นหาคำตอบ เพื่อให้ได้คำตอบของคำถามที่ตั้งไว้ หากยังหาไม่ได้หรือไม่เข้าใจนักเรียนก็จะสอบถามจากครูผู้สอน 4) Record-R นักเรียนจดบันทึกข้อมูลที่ได้จากการอ่าน ลงในแบบบันทึกการอ่าน ด้วยภาษาของตนเอง ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจเรื่องที่อ่านมากขึ้น 5) Recite-R นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญโดยใช้ภาษาของตนเอง ในขั้นตอนนี้ นักเรียนจะสามารถจับประเด็นของเรื่องได้แล้วว่าใจความสำคัญของเรื่องคืออะไร ส่วนใดคือใจความหลัก ส่วนใดคือใจความรอง และจุดมุ่งหมายของผู้เขียนคืออะไร 6) Reflect-R ในขั้นสุดท้ายนี้ นักเรียนจะได้วิเคราะห์ อภิปรายและแสดงความคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน โดยการออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน ทำให้นักเรียนกล้าแสดงออก และกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมมากขึ้น จึงส่งผลให้นักเรียนมีพัฒนาการทางด้านความคิดและการอ่านได้เป็นอย่างดี

จากที่ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนจนครบทั้ง 6 ขั้นตอนพบว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม เป็นขั้นตอนที่ช่วยทำให้การอ่านจับใจความสำคัญเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สามารถพัฒนาการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนได้เป็นอย่างดี นักเรียนสามารถอ่านได้รวดเร็วและตรงประเด็น จดจำบทเรื่องที่อ่านได้แม่นยำ อีกทั้งสามารถคาดเดาคำตอบได้ เพราะนักเรียนได้เริ่มเรียนรู้และฝึกปฏิบัติด้วยตนเองอย่างเป็นระบบจากขั้นตอนที่ทำได้ง่าย ๆ จนไปสู่ขั้นตอนของการวิเคราะห์ ซึ่งนักเรียนเข้าใจและสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับ จรรยา ศรีบัวหลวง (2559: 67) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R เป็นวิธีการเรียนรู้ที่มีกระบวนการเป็นระบบ ชัดเจน มีเป้าหมายในการอ่าน ช่วยในเรื่องการจดจำและความเข้าใจ ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นและมีความสุขในการเรียน

3. ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญ พบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่านักเรียนมีความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุดเป็นลำดับหนึ่ง ทั้งนี้เป็นเพราะการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีวิธีการอ่านจับใจความสำคัญที่เน้นการจัดกิจกรรมไปที่ละขั้นตอนง่ายต่อการปฏิบัติตาม นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนมากขึ้น ได้พัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีเป้าหมายในการอ่านมากขึ้น และนักเรียนสามารถนำกระบวนการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันและในวิชาอื่นได้อีกด้วย ดังนั้นผู้เรียนจึงเห็นว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถามนั้นให้ประโยชน์จากการเรียนรู้มากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของมยุรฉัตร ฉัตรพุดชัย (2559: 99) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ผลการใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังกราฟิกต่อผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสระกะเทียมวิทยาคม “สังวรเจษฎ์ประชาคมอุปถัมภ์” จังหวัดนครปฐม พบว่านักเรียนมีวิธีการอ่านอย่างมีขั้นตอนพร้อมทั้งทำให้นักเรียนมีความสามารถในการสรุปใจความสำคัญโดยใช้แผนผังกราฟิก มีความเข้าใจเนื้อหาสาระได้รวดเร็ว และง่ายขึ้น และสามารถจดจำได้นาน ดังที่ธิดา บุษามสาย (2559: 82) กล่าวว่าจัดการเรียนรู้การอ่านจับใจความด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R นักเรียนได้ฝึกทักษะการอ่านจับใจความ และนำความรู้จากการเรียนมาใช้ประโยชน์การอ่านจับใจความบทเรียน หนังสือทั่วไป เช่น ข่าว นิติยสาร วารสาร สอดคล้องกับ สุคนธ์ สินธพานนท์ และคณะ (2554: 227) กล่าวถึงประโยชน์ของการเรียนการสอนด้วยวิธี SQ4R ไว้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธี SQ4R นั้น มีประโยชน์ คือ ทำให้นักเรียนมีประสิทธิภาพในการอ่านดีกว่าการอ่านโดยไม่ตั้งคำถามเอาไว้ล่วงหน้า ทำให้การอ่านนั้นมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน การใช้คำถามจึงเป็นแนวทางทำให้นักเรียนอ่านอยู่ในขอบเขตที่ตั้งไว้ ทำให้เข้าใจเรื่องที่อ่านได้ดีขึ้น

สำหรับด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยนักเรียนมีความคิดเห็นว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่เป็นลำดับขั้นตอนต่อเนื่องไม่สับสน ส่งเสริมให้นักเรียนตั้งคำถามและตอบคำถามในสิ่งที่อยากรู้ นักเรียนได้คิดวิเคราะห์ และแสดงความคิดเห็นในทุกขั้นตอน และการเรียนรู้ปฏิบัติตามขั้นตอนไม่ยากจนเกินไป นักเรียนสามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้ด้วยตนเองและมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เป็นเพราะขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถามนั้น มีขั้นตอนให้ปฏิบัติไปที่ละขั้นตอน มีขั้นตอนการตั้งคำถามที่หลากหลายจากสิ่ง que นักเรียนได้อ่านสำรวจ กระตุ้นให้ผู้เรียนได้รู้จักการคิด

วิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อจะทำให้คำถามครอบคลุมเนื้อหาและหาคำตอบในสิ่งที่อยากรู้ได้ ทำให้การอ่านมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน และทำให้การอ่านจับใจความสำคัญมีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของกานต์ธิดา แก้วกาม (2556: 87-88) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R มีขั้นตอนให้นักเรียนได้ตั้งคำถาม เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิด ทำให้การอ่านมีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนและประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

ลำดับสุดท้ายด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม ช่วยส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงานเป็นกลุ่ม เพราะมีการช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม ทำให้นักเรียนสนุกสนานในการร่วมกิจกรรม ทำอีกทั้งนักเรียนได้แลกเปลี่ยนการเรียนรู้และความคิดเห็นระหว่างเพื่อน สอดคล้องกับงานวิจัยของธิดา บู่สามสาย (2559: 82) ที่พบว่า วิธีสอนแบบ SQ4R ช่วยให้นักเรียนเรียนด้วยความสนุกสนาน ทำให้นักเรียนได้ช่วยเหลือกันในกลุ่ม ทั้งนี้เนื่องจากว่ากระบวนการอ่านตามขั้นตอนวิธีการสอนแบบ SQ4R เป็นขั้นตอนที่เป็นขั้นตอนชัดเจน เน้นการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินค่า เพื่อหาคำตอบจากคำถาม ที่นักเรียนตั้งไว้ ทำให้นักเรียนได้ฝึกการคิดด้วยตนเอง และแบบกระบวนการกลุ่ม นักเรียนได้อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างเพื่อน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสิริพร รัตนมุง (2559: 66) ที่กล่าวว่า บรรยากาศการเรียนรู้เป็นบรรยากาศแห่งการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างเพื่อน นักเรียนได้ช่วยเหลือกันในกระบวนการกลุ่ม ฝึกการรู้จักเป็นผู้ฟังที่ดี ส่งเสริมให้นักเรียนมีบทบาทในการนำเสนอความคิดเห็น

3. ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ครูผู้สอนควรศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับพลังคำถามให้เข้าใจก่อนนำไปจัดการเรียนรู้
2. ครูผู้สอนต้องอธิบายขั้นตอนวิธีสอนแบบ SQ4R ทั้ง 6 ขั้นตอน ให้นักเรียนเข้าใจก่อนนำไปใช้ในการอ่านจับใจความสำคัญ พร้อมทั้งอธิบายหลักการตั้งคำถามแบบพลังคำถามพร้อมยกตัวอย่างให้นักเรียนเข้าใจมากยิ่งขึ้น และควรฝึกนักเรียนให้ตั้งคำถามในเชิงวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินค่า เช่น เพราะเหตุใดใบไม้จึงมีสีเขียว อะไรที่ทำให้เขาประสบผลสำเร็จ เป็นต้น เพื่อให้ นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิด

3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม ครูควรจัดเตรียมสื่อและอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำกิจกรรมให้พร้อม เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

4. เนื้อหาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม ควรมีเนื้อหาที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถของนักเรียน

5. ในชั้นแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วิจารณ์ ครูควรส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงออกและแสดงความคิดเห็นของตนเองออกมา โดยไม่ปิดกั้นความคิดของนักเรียน ครูเพียงแต่มีบทบาทให้คำแนะนำหรือเพิ่มเติมในส่วนที่ไม่สมบูรณ์

3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบการพัฒนาทักษะการเขียนโดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะด้านการเขียน

2. ควรนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม ไปทดลองใช้กับนักเรียนในระดับชั้นและรายวิชาอื่น ๆ เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการอ่าน และเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นไปอีก

3. จากผลการศึกษาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถามพบว่า นักเรียนมีความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถามเนื้อหาประเภทวินิพนธ์ ในลำดับสุดท้าย เนื่องจากนักเรียนยังไม่สามารถตีความเนื้อหาของบทวินิพนธ์ได้เท่าที่ควร ดังนั้น จึงควรมีการวิจัยเพื่อหารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยเทคนิคอื่น ๆ ที่สามารถส่งเสริมการอ่านจับใจความสำคัญประเภทวินิพนธ์ได้ดียิ่งขึ้น

ภาคผนวก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

.....

1. อาจารย์ ดร.กิงกาญจน์ บุรณสินวัฒนกุล

อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

- วุฒิการศึกษา**
- ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน) คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร
  - ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การสอนภาษาไทย) คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร
  - การศึกษามหาบัณฑิต (ภาษาไทย) คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พินดา วราสุนันท์

อาจารย์ประจำภาควิชาครุศึกษา คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

- วุฒิการศึกษา**
- ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (สาขาการวัดและประเมินผลการศึกษา)
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
  - ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาวิจัยการศึกษา) คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
  - ศึกษาศาสตรบัณฑิต (สาขาวิชาการสอนวิทยาศาสตร์)
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. อาจารย์ ดร.ฐิติพร สังข์รัตน์

อาจารย์ประจำสาขาวิชาศึกษาทั่วไป คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก

- วุฒิการศึกษา**
- ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน) คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร
  - ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาการสอนภาษาไทย) คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร
  - ครุศาสตรบัณฑิต (สาขาภาษาไทย) คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4	เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญเรื่องสั้น
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	รายวิชา ท21102 ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	เวลาเรียน 2 ชั่วโมง
ผู้สอน นางสาวจุฬารัตน์ อินทร์อุดม	โรงเรียนวัดนิคมธรรมวราราม

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

1.1 มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐานการเรียนรู้ ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ท 1.1 ม.1/2 จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

ม.1/4 ระบุและอธิบายคำเปรียบเทียบและคำที่มีหลายความหมายในบริบทต่าง ๆ จากการอ่าน

1.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกความหมายและลักษณะของเรื่องสั้นได้
2. จับใจความสำคัญและจัดลำดับเหตุการณ์ของเรื่องสั้นที่อ่านได้
3. นักเรียนสามารถบันทึกใจความสำคัญของเรื่องสั้นในแบบบันทึกการอ่านเรื่องสั้นตามขั้นตอน SQ4R ได้
4. อธิบายคำที่มีความหมายโดยนัยได้
5. นักเรียนบอกข้อคิดหรือประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านเรื่องสั้นได้

2. สาระสำคัญ

เรื่องสั้น เป็นงานเขียนประเภทร้อยแก้วเกี่ยวกับเรื่องราวที่สมมติขึ้น มีลักษณะคล้ายนวนิยาย เป็นงานเขียนที่มีโครงเรื่องไม่ซับซ้อนมีตัวละครสำคัญไม่มาก ดำเนินเรื่องรวดเร็วและให้แง่คิดเพียงแง่คิดเดียว

การอ่านจับใจความสำคัญเป็นทักษะการอ่านที่ควรฝึกฝน ที่จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องได้อย่างรวดเร็ว ในการอ่านจับใจความสำคัญเรื่องสั้น สามารถพิจารณาจากชื่อเรื่อง แก่นเรื่อง ภูมิหลังของเรื่อง น้ำเสียงและเก็บใจความประกอบของเรื่องไปพร้อม ๆ กัน

3. สารการเรียนรู้

ความรู้

1. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องสั้น
2. การอ่านจับใจความสำคัญเรื่องสั้น

ทักษะ/กระบวนการ

1. ทักษะการฟัง
2. ทักษะการอ่าน
3. ทักษะการคิดวิเคราะห์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน
3. มุ่งมั่นในการทำงาน
4. มีความรับผิดชอบ

4. ชิ้นงาน / ภาระงาน

ใบกิจกรรมการอ่านจับใจความสำคัญเรื่องสั้นตามขั้นตอนเทคนิค SQ4R

5. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัดและประเมินผล	วิธีการวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์
พฤติกรรมรายบุคคล	สังเกตพฤติกรรม นักเรียนเป็นรายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรม เป็นรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80
พฤติกรรมการทำงาน กลุ่ม	สังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80
ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับเรื่อง “เขียดขา คำ”	ประเมินแผนผังความคิด	แบบประเมินแผนผัง ความคิด	นักเรียน ร้อยละ 80 ได้คะแนน ระดับ ดี
การนำเสนอหน้าชั้น เรียน	ประเมินการนำเสนอ หน้าชั้นเรียน	แบบประเมินการนำเสนอ หน้าชั้นเรียน	ผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 80

6. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นเตรียมความพร้อม (5 นาที)

ครูให้ตัวแทนนักเรียนมาอ่านเรื่องสั้น เรื่อง รูปของพระเจ้าแผ่นดิน จากนั้นครูถามคำถามนักเรียนว่า เรื่องที่ได้ฟัง นักเรียนคิดว่าเป็นงานเขียนประเภทใด

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (10 นาที)

ครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการอ่านจับใจความสำคัญประเภทเรื่องสั้น ครูถามคำถามกระตุ้นความคิด นักเรียนคิดว่าเรื่องสั้นมีลักษณะอย่างไร และนักเรียนคิดว่าการอ่านจับใจความสำคัญประเภทเรื่องสั้นมีแนวทางในการอ่านอย่างไร

ขั้นเรียนรู้ (40 นาที)

1. นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง “การอ่านจับใจความเรื่องสั้น” หลังจากนั้นครูอธิบายเนื้อหาจากใบความรู้ให้นักเรียนฟัง นักเรียนซักถามข้อสงสัย
2. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 3-4 คน จากนั้นครูแจกเรื่องสั้น เรื่อง “เขียดขาห้า” และแบบบันทึกการอ่าน SQ4R ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม
3. นักเรียนปฏิบัติตามการอ่าน ตามขั้นตอน SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 Survey (S) ขั้นสำรวจ

ให้นักเรียนอ่านสำรวจเรื่องสั้นแบบคร่าว ๆ ตามเวลาที่กำหนด จับประเด็นสำคัญจากเนื้อหาเรื่องสั้น เรื่อง เขียดขาห้า แล้วบันทึกลงในใบกิจกรรมที่ 1 การอ่านสำรวจ

ขั้นที่ 2 Question (Q) ขั้นตั้งคำถาม

เมื่ออ่านสำรวจเรียบร้อยแล้วครูกระตุ้นให้นักเรียนตั้งคำถามที่นักเรียนสนใจจากเรื่องสั้น แล้วบันทึกคำถามลงในกิจกรรมที่ 2 การตั้งคำถาม เพื่อเป็นข้อมูลในการตอบคำถาม

ขั้นสรุป (5 นาที)

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับการอ่านจับใจความสำคัญเรื่องสั้น และขั้นตอนการอ่าน SQ4R ในขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2

ชั่วโมงที่ 2

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน (5 นาที)

ครูสุ่มนักเรียนออกมาสรุปเนื้อหาจากชั่วโมงที่ผ่านมา เพื่อประเมินว่าในชั่วโมงที่ผ่านมา นักเรียนได้เรียนรู้ได้มากน้อยเพียงใด จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับการทำกิจกรรมอ่านจับใจความสำคัญเรื่องสั้นตามขั้นตอน SQ4R ในชั่วโมงที่ผ่านมา

ขั้นเรียนรู้ (50 นาที)

1. ครูให้นักเรียนเข้ากลุ่มเดิมจากชั่วโมงที่ผ่านมา
2. ให้นักเรียนปฏิบัติกรอ่าน ตามขั้นตอน SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม (Power Question) ตามลำดับขั้นตอนดังนี้
  - ขั้นที่ 3 Read (R) ขั้นการอ่าน

เมื่อตั้งคำถามแล้ว นักเรียนอ่านเรื่องซ้ำอย่างละเอียดรอบคอบอีกครั้ง เพื่อค้นหาคำตอบที่ตั้งไว้ แล้วตอบคำถามลงในกิจกรรมที่ 3 การอ่านอย่างละเอียด
  - ขั้นที่ 4 Record (R) ขั้นบันทึก

นักเรียนจดบันทึกเนื้อหาและข้อความที่สำคัญจากเรื่องสั้นที่อ่าน โดยใช้ข้อความอย่างรัดกุม หรือย่อตามความเข้าใจของนักเรียน ลงในใบกิจกรรมที่ 4 การจัดบันทึก
  - ขั้นที่ 5 Recite (R) ขั้นสรุปใจความสำคัญ

นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านโดยใช้สำนวนการเขียนของตนเองในรูปแบบผังความคิดในใบกิจกรรมที่ 5 การเขียนสรุปใจความสำคัญ หากนักเรียนไม่เข้าใจตอนใดให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่อีกครั้ง
  - ขั้นที่ 6 Reflect (R) ขั้นวิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น

นักเรียนวิเคราะห์เรื่องสั้น “เขียดขาห้า” แล้วแสดงความคิดเห็น ข้อคิดที่ได้จากการอ่านเรื่องสั้นหรือการใช้ภาษาของเรื่องสั้น ในใบกิจกรรมที่ 6 การวิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น
4. ครูให้นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียนเกี่ยวกับเรื่องสั้นที่อ่าน โดยครูแจกกระดาษชาร์ทให้กับนักเรียนนำเสนอในรูปแบบแผนผังความคิด โดยครูเป็นผู้อธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่ไม่สมบูรณ์

ขั้นสรุป (5 นาที)

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับเรื่องสั้น เรื่อง “เขียดขาห้า” ว่าใจความสำคัญของเรื่องสั้นเรื่องนี้คืออะไร จุดประสงค์ของผู้เขียนเรื่องนี้คืออะไร และข้อคิดที่ได้จากเรื่องคืออะไร นักเรียนซักถามข้อสงสัย

7. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ใบความรู้เรื่อง “เรื่องสั้น”
2. เรื่องสั้น เรื่อง “เขียดขาห้า”
3. ใบกิจกรรมการอ่านจับใจความสำคัญเรื่องสั้นตามขั้นตอนเทคนิค SQ4R

8. กิจกรรมเสนอแนะ

.....

9. รายละเอียดเนื้อหาสาระ/ความรู้เพิ่มเติม

ความหมายของเรื่องสั้น

เรื่องสั้น หมายถึง งานเขียนประเภทร้อยแก้วเกี่ยวกับเรื่องราวที่สมมติขึ้น มีโครงเรื่องง่าย ๆ และมีความสัมพันธ์เกี่ยวโยงไปถึงจุดสุดยอดของเรื่องที่กำหนดไว้ ดำเนินเรื่องราวอย่างรวดเร็วภายในระยะเวลาสั้น ๆ ภายใต้แนวคิดสำคัญเพียงแนวคิดเดียว

ลักษณะของเรื่องสั้น

1. มีโครงเรื่อง หมายถึง กลวิธีในการแสดงพฤติกรรมในลักษณะขัดแย้งกันระหว่างตัวละคร ขัดแย้งกับตัวเอง ขัดแย้งกับสังคม หรือขัดแย้งกับธรรมชาติ เป็นจุดเริ่มต้นของความยุ่งยากให้ผู้อ่านฉงน อยากรู้ว่าอะไรจะเกิดมีอะไรต่อไป พยายามทำให้ผู้อ่านสนใจใคร่รู้ แล้วดำเนินเรื่องให้จบลงด้วยผลอย่างอย่างหนึ่ง
2. มีจุดมุ่งหมายของเรื่องอย่างเดียว และมีผลอย่างเดียว คือผู้เขียนจะต้องเสนอแนวคิดหรือแก่นเรื่องเพียงอย่างเดียว อาจจะเป็นทัศนคติหรือความคิดแง่ใดแง่หนึ่งของชีวิตเพียงอย่างเดียว เช่น ความไม่แน่นอนของชีวิตมนุษย์ ผู้เขียนจะต้องแสดงชะตาคนเพียงอย่างเดียว
3. มีตัวละครน้อย ตัวละครที่แสดงบทบาทสำคัญที่สุดควรมีตัวเดียวแล้วมีตัวประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวเอกเพื่อให้เรื่องดำเนินอย่างรวดเร็วรวบรัด โดยปกติไม่ควรมีตัวละครเกิน 5 ตัว ซึ่งจะต้องสนับสนุนตัวเอกให้เด่นชัดขึ้นเท่านั้น

4. ใช้เวลาน้อย ระยะเวลาในท้องเรื่องไม่ควรใช้เวลานานกว่าจะจบเรื่องอาจจะมียุทธศาสตร์หนึ่ง หากใช้เวลานาน อาจทำให้การติดต่อสืบเนื่องของเหตุการณ์ขาดตอน เรื่องไม่ชัดเจน ยิ่งใช้เวลาน้อยเท่าใด เรื่องยิ่งชัดเจน

5. มีขนาดสั้น การเขียนเรื่องสั้นจะพรรณนายืดยาดไม่ได้ ต้องใช้คำอย่างประหยัด ตรงไปตรงมา ความสั้นมักจะกำหนดเป็นคำ ขนาด 4,000 - 5,000 คำ เป็นเรื่องยาวพอเหมาะในเรื่องของจำนวนคำนี้ ไม่ได้จำกัดกันลงไปอย่างแน่นอน บางเรื่องอาจใช้ 15,000 คำ แต่บางเรื่องอาจใช้ 7,000 - 10,000 คำ จึงทำให้เกิดการเรียกชื่อเรื่องที่สั้นกว่าธรรมดาว่า “เรื่องสั้น”

ชนิดของเรื่องสั้น

1. เรื่องสั้นชนิดเน้นการผูกเรื่อง คือผู้เขียนมักสร้างปมขัดแย้งขึ้นมา ทำให้เกิดความซับซ้อนและมักจบลงด้วยการพลิกความคาดหมายของผู้อ่าน
2. เรื่องสั้นชนิดเน้นการสร้างตัวละคร คือ เรื่องสั้นที่เน้นพฤติกรรมของตัวละคร โดยใช้ตัวละครเป็นตัวดำเนินเรื่องเป็นส่วนใหญ่ โดยมักบรรยายเพื่อแสดงลักษณะของตัวละครอย่างใดอย่างหนึ่งให้เด่นชัด
3. เรื่องสั้นชนิดเน้นการสร้างบรรยากาศหรือฉากเป็นสำคัญ คือ เรื่องสั้นที่มุ่งเน้นและให้ความสำคัญของฉากและบรรยากาศ เพื่อให้ผู้อ่านคล้อยตาม
4. เรื่องสั้นชนิดเน้นแนวคิดหรือความคิดเห็น คือ เรื่องสั้นที่ผู้เขียนต้องการเสนอแนวคิดอย่างใดอย่างหนึ่งให้อ่าน ได้ไตร่ตรองไปพร้อมกับเรื่องในขณะที่อ่านโดยใช้สัญลักษณ์ กล่าวโดยนัยหรือมุ่งเน้นให้เห็นสัจธรรมของชีวิต

องค์ประกอบของเรื่องสั้น

1. แก่นของเรื่องหรือแนวคิดของเรื่อง (Theme)

แก่นของเรื่องคือ แนวคิดสำคัญหรือแนวคิดหลักที่ปรากฏตั้งแต่ต้นจนจบ เป็นตัวเชื่อมโยงเรื่องเข้าด้วยกัน ผู้เขียนสามารถเสนอได้หลายๆ ดังนี้

1.1 แก่นที่แสดงพฤติกรรม คือ เน้นที่จะเสนอพฤติกรรมของตัวละครให้เด่นชัดว่าพฤติกรรมดังกล่าวเป็นสาเหตุของการเกิดปัญหาเรื่อง ทั้งด้านดีและไม่ดี เพื่อให้ผู้อ่านควรยึดถือ

พฤติกรรมใดเป็นแบบอย่างหรือไม่ควรยึดพฤติกรรมใดเป็นแบบอย่าง เช่น ความอดทนของตัวละคร หรือการยึดมั่นในอุดมการณ์

1.2 แก่นที่แสดงอารมณ์ คือ เรื่องที่ผู้เขียนมุ่งเน้นที่จะแสดงอารมณ์ ความรู้สึกตัวละครเพื่อให้ผู้อ่านรับรู้ เช่น ความรัก ความเหงา ความเศร้า ความอิจฉา ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถ และประสบการณ์ ละเอียดละออของผู้เขียนด้วย

1.3 แก่นที่แสดงภาพและเหตุการณ์ คือ แก่นที่มุ่งเน้นแสดงให้เห็นภาพของชีวิต สังคมของตัวละคร

1.4 แก่นที่แสดงทัศนะ คือ เป็นที่มุ่งเน้นที่จะเสนอความคิดเห็นต่อสิ่งหนึ่ง เช่น ค่านิยมในสังคม ความซื่อสัตย์ รวมถึงสิ่งตรงกันข้ามโดยใช้ตัวละครเป็นสื่อกลาง

2. โครงเรื่อง (Plot)

โครงเรื่อง คือ เหตุการณ์เรื่องราวที่ผู้เขียนร่างขึ้นคร่าวๆ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินเรื่อง ให้น่าสนใจ ชวนติดตามสมเหตุสมผลเรื่อยๆจนถึงจุดสุดยอดของเรื่อง (Climax) และคลี่คลายจบลง ด้วยดี หรือคாதไม่ถึงก็ได้ โครงสร้างของเรื่องมี 3 ส่วนดังนี้

2.1 ส่วนเริ่มเรื่อง (Exposition) หรือ ส่วนต้นเรื่องเป็นการกำหนดสภาวะของ เหตุการณ์เพื่อปูทางดำเนินเรื่อง และเป็นการดึงดูดความสนใจไปด้วย โดยเปิดเรื่องด้วย การบรรยาย พฤติกรรมของตัวละครใช้บทสนทนา เป็นต้น

2.2 ส่วนดำเนินเรื่อง (Complication) เป็นส่วนที่เรื่องรวมกำลังดำเนินไป และมัก เกิดปัญหาหรือปมขัดแย้ง การเผชิญหน้าของตัวละครกับ เหตุการณ์ หรืออุปสรรค ความทุกข์ เพื่อเร้า ใจผู้อ่านซึ่งข้อสำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ ไม่ควรยึดเยื้อ เพราะมันจะทำให้หน้าเบื่อ ปม หรือปัญหาในเรื่อง ควรคลายทีละน้อยๆ เพื่อให้ผู้อ่านผ่อนคลายไปด้วย

2.3 ส่วนปิดเรื่องหรือการปิดจุดสุดยอดของเรื่อง (Climax) เมื่อดำเนินเรื่องมาจนถึง ตอนที่ตึงเครียดและเร้าใจที่สุดแล้วก็ค่อยๆคลายปมออกและจบลง ซึ่งตอนจบก็สามารถทำได้หลายวิธี เช่น จบเรื่องแบบมีความสุขสมหวัง จบแบบคாதไม่ถึง แบบทิ้งปัญหาให้ผู้อ่านได้จินตนาการต่อไป

3. ตัวละคร (Character)

ในเรื่องสั้นเรื่องหนึ่งนั้น ต้องมีตัวละคร ประมาณ 1-5 ตัวเท่านั้น หากมีมากเกินไปจะทำให้โครงเรื่อง ซ้ำซ้อน และสับสน ตัวละครควรมีตัวเอกเพียงตัวเดียว และควรกล่าวให้เด่นชัดที่สุด ส่วนตัวประกอบ นั้นอาจกล่าวให้เห็นบ้างไม่ควรเด่นชัดเกินไป คือให้เป็นลักษณะเดียวกันกับฉาก โดยอาจกล่าวเป็นหมู่

หรือคณะ ตัวละครอาจไม่จำเป็นต้องเป็นมนุษย์ อาจเป็นพืช สัตว์ สิ่งของ หากเป็นมนุษย์ต้องมีความสมจริงทางด้านพฤติกรรม และพูดจาที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมอย่างเหมาะสม

4. ฉาก (Setting)

ฉาก คือ สถานที่ เวลา และบรรยากาศในเรื่องที่ผู้แต่งสร้างขึ้นเพื่อบอกให้รู้ว่าเหตุการณ์นั้นๆเกิดขึ้นเมื่อไหร่ โดยส่วนมากเรื่องสั้นทั่วไปไม่นิยมบรรยายฉากมากเพียงแค่บรรยายอย่างคร่าวๆ กล่าวอย่างตรงไปตรงมาเน้นความกระชับ และฉากยังเป็นส่วนที่ทำให้ผู้อ่านทราบถึงบรรยากาศในท้องเรื่องอีกด้วย

5. บทสนทนา (Dialogue)

บทสนทนา คือ ถ้อยคำที่ตัวละครพูดโต้ตอบกันในเนื้อเรื่อง ซึ่งเขียนอยู่ในเครื่องหมายอัญประกาศ บทสนทนามีส่วนช่วยให้การดำเนินเรื่องและสร้างบรรยากาศให้เรื่องราวดูสมจริงมากขึ้น ทั้งยังทำให้ผู้อ่านรู้สึกเหมือนได้ฟังผู้อื่นพูดคุยสนทนากัน ลักษณะของบทสนทนาที่ดี

5.1 ใช้ภาษาได้สมจริงกับฐานะและบุคลิกภาพของตัวละคร

5.2 สามารถสื่อให้เห็นถึงลักษณะนิสัยของตัวละครได้อย่างชัดเจน

5.3 ชี้ให้เห็นสภาพ สังคม วัฒนธรรม ประเพณี การศึกษา และการปกครองในเนื้อเรื่องได้เป็นอย่างดี

5.4 เสนอแนวคิด ค่านิยมถึงผู้อ่านโดยไม่ทำให้ผู้อ่านรู้สึกเหมือนถูกสั่งสอน

5.5 ใช้ถ้อยคำที่หลากหลาย ไม่ซ้ำซาก เข้าใจง่ายและไม่นอกเรื่อง

อย่างไรก็ตาม บทสนทนาย่อมไม่ใช่องค์ประกอบสำคัญของเรื่องสั้นเสมอไปเพราะในเรื่องสั้นบางเรื่องนั้นไม่จำเป็นต้องใช้บทสนทนาย่อมก็สามารถดำเนินเรื่องไปได้

10. เอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้ (แนบท้ายแผน)

1. ใบความรู้เรื่อง “เรื่องสั้น”
2. เรื่องสั้น เรื่อง “เขียดขาห้า”
3. แบบบันทึกการอ่าน SQ4R
4. ใบกิจกรรมการอ่านจับใจความสำคัญเรื่องสั้นตามขั้นตอนเทคนิค SQ4R

11. สรุปผลการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

12. แนวทางการแก้ไขปัญหาและการพัฒนา

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวจุฬารัตน์ อินทร์อุดม)

วันที่...../...../.....

เกณฑ์การประเมินแบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	ดีมาก 4	ดี 3	พอใช้ 2	ปรับปรุง 1
ความมีวินัย	มีระเบียบวินัยในการทำงาน ปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ตั้งไว้อย่างดี	มีระเบียบวินัยในการทำงาน ปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ตั้งไว้เป็นส่วนใหญ่	ขาดความมีระเบียบวินัยในการทำงานเป็นบางครั้ง ปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ตั้งไว้เป็นบางครั้ง	ขาดความมีระเบียบวินัยในการทำงาน ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ตั้งไว้
ความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ เสียสละ	มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ ช่วยเหลือเพื่อนด้วยความเต็มใจ เป็นอย่างดี	มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ ช่วยเหลือเพื่อนเป็นอย่างดี	มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ ช่วยเหลือเพื่อนเป็นบางครั้ง	มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ ช่วยเหลือเพื่อนบ้าง
การแสดงความคิดเห็น	ร่วมแสดงความคิดเห็นเป็นอย่างดี	ร่วมแสดงความคิดเห็นเป็นส่วนใหญ่	ร่วมแสดงความคิดเห็นเป็นเป็นบางครั้ง	ร่วมแสดงความคิดเห็นบ้าง
การรับฟังความคิดเห็น	ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเป็นอย่างดี	ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเป็นบางครั้ง	ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นบ้าง
การตรงต่อเวลา	ทำงานเสร็จทันเวลาที่กำหนด	ทำงานเสร็จช้ากว่าเวลาที่กำหนดไม่เกิน 5 นาที	ทำงานเสร็จช้ากว่าเวลาที่กำหนดไม่เกิน 10 นาที	ทำงานไม่เสร็จตามเวลาที่กำหนด

เกณฑ์ระดับของคะแนน

คะแนนระหว่าง	17 – 20	คะแนน หมายถึง	ดีมาก
คะแนนระหว่าง	13 – 16	คะแนน หมายถึง	ดี
คะแนนระหว่าง	9 – 12	คะแนน หมายถึง	พอใช้
คะแนนต่ำกว่า	9	คะแนน หมายถึง	ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ชื่อกลุ่ม ..... ชั้น .....

คำชี้แจง : ครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การแบ่งหน้าที่กันอย่างเหมาะสม				
2	ความร่วมมือกันทำงาน				
3	การแสดงความคิดเห็น				
4	การรับฟังความคิดเห็น				
5	ความมีน้ำใจช่วยเหลือกัน				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน
...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินแบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	ดีมาก 4	ดี 3	พอใช้ 2	ปรับปรุง 1
ขั้นตอนการทำงาน	มีการกำหนดขั้นตอนการทำงานชัดเจนตั้งแต่เริ่มทำงานจนเห็นผลงานสมบูรณ์	มีการกำหนดขั้นตอนการทำงาน แต่ยังมีความสำเร็จของงานไม่ค่อยสมบูรณ์	มีการกำหนดขั้นตอนการทำงาน ไม่ค่อยชัดเจนและความสำเร็จของงานไม่ค่อยสมบูรณ์	มีการกำหนดขั้นตอนการทำงานไม่ชัดเจนทำให้ผลงานไม่สมบูรณ์
ความร่วมมือในการทำงาน	ให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่มอย่างดีเยี่ยม	ให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่มอย่างดี	ให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่มพอใช้	ไม่ให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม
การแสดงความคิดเห็น	ร่วมแสดงความคิดเห็นเป็นอย่างดี	ร่วมแสดงความคิดเห็นเป็นส่วนใหญ่	ร่วมแสดงความคิดเห็นเป็นบางครั้ง	ร่วมแสดงความคิดเห็นบ้าง
การรับฟังความคิดเห็น	ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเป็นอย่างดี	ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเป็นบางครั้ง	ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นบ้าง
ความมีน้ำใจช่วยเหลือกัน	มีน้ำใจช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่มด้วยความเต็มใจเป็นอย่างดี	มีน้ำใจช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่มเป็นอย่างดี	มีน้ำใจช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่มเป็นบางครั้ง	มีน้ำใจช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่มบ้าง

เกณฑ์ระดับของคะแนน

คะแนนระหว่าง	17 – 20	คะแนน หมายถึง	ดีมาก
คะแนนระหว่าง	13 – 16	คะแนน หมายถึง	ดี
คะแนนระหว่าง	9 – 12	คะแนน หมายถึง	พอใช้
คะแนนต่ำกว่า	9	คะแนน หมายถึง	ปรับปรุง

แบบประเมินการนำเสนอหน้าชั้นเรียน

ชื่อกลุ่ม ..... ชั้น .....

คำชี้แจง : ครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	นำเสนอเนื้อหาในผลงานได้ถูกต้อง				
2	การนำเสนอมีความน่าสนใจ				
3	ความเหมาะสมกับเวลา				
4	ความกล้าแสดงออก				
5	บุคลิกภาพ น้ำเสียงเหมาะสม				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติงานยังมีข้อบกพร่องเล็กน้อย	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ	
ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินการเขียนแผนผังความคิด

ประเด็น การประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
แผนผัง ความคิด วิเคราะห์ วิจารณ์ และ แสดงความ คิดเห็นจาก การเรื่องสั้น	เขียนแผนผัง ความคิดที่แสดง ความคิดรวบยอด หลักถูกต้อง ตรงประเด็น ขยาย ความคิดย่อยได้ ถูกต้องครบทุก ประเด็น เชื่อมโยง ความคิดรวบยอด หลัก ความคิดรอง ความคิดย่อยได้ ชัดเจน มีสีสวยงาม ประณีต แยก ประเด็นหลัก ประเด็นรอง ประเด็นย่อยได้ ชัดเจน	เขียนแผนผัง ความคิดที่แสดง ความคิดรวบยอด หลักถูกต้อง ขยายความคิดย่อย ได้ถูกต้องแต่ไม่ครบ ทุกประเด็น เชื่อมโยงความคิด รวบยอดหลัก ความคิดรอง ความคิดย่อยได้ มีสีสวยงาม แยกประเด็นหลัก ประเด็นรอง ประเด็นย่อยได้	เขียนแผนผัง ความคิดที่แสดง ความคิดรวบยอด หลักถูกต้อง ขยายความคิดย่อย ได้ถูกต้องแต่มี จำนวนประเด็นน้อย เชื่อมโยงความคิด รวบยอดหลัก ความคิดรอง ความคิดย่อย มีสีสวยงาม ไม่สามารถแยก ประเด็นหลัก ประเด็นรอง ประเด็นย่อยได้	เขียนแผนผัง ความคิดที่แสดง ความคิดรวบยอด หลักไม่ตรงประเด็น ขยายความคิดย่อย ได้ไม่ถูกต้อง ไม่เชื่อมโยงความคิด รวบยอดหลัก ความคิดรอง ความคิดย่อย สีไม่สวยงาม ไม่สามารถแยก ประเด็นหลัก ประเด็นรอง ประเด็นย่อยได้

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคะแนน	4	คะแนน	คุณภาพ	ดีมาก
ระดับคะแนน	3	คะแนน	คุณภาพ	ดี
ระดับคะแนน	2	คะแนน	คุณภาพ	พอใช้
ระดับคะแนน	1	คะแนน	คุณภาพ	ควรปรับปรุง

ใบความรู้ เรื่อง “เรื่องสั้น”

ความหมายของเรื่องสั้น

เรื่องสั้น หมายถึง งานเขียนประเภทร้อยแก้วเกี่ยวกับเรื่องราวที่สมมติขึ้น มีโครงเรื่องง่าย ๆ และมีความสัมพันธ์เกี่ยวโยงไปถึงจุดสุดยอดของเรื่องที่กำหนดไว้ ดำเนินเรื่องราวอย่างรวดเร็วภายในระยะเวลาสั้น ๆ ภายใต้แนวคิดสำคัญเพียงแนวคิดเดียว

ลักษณะของเรื่องสั้น

1. มีโครงเรื่อง หมายถึง กลวิธีในการแสดงพฤติกรรมในลักษณะขัดแย้งกันระหว่างตัวละครขัดแย้งกับตัวเอง ขัดแย้งกับสังคม หรือขัดแย้งกับธรรมชาติ เป็นจุดเริ่มต้นของความยุ่งยากให้ผู้อ่านฉงน อยากรู้ว่าจะมีอะไรต่อไป พยายามทำให้ผู้อ่านสนใจใคร่รู้ แล้วดำเนินเรื่องให้จบลงด้วยผลอย่างอย่างหนึ่ง
2. มีจุดมุ่งหมายของเรื่องอย่างเดียว และมีผลอย่างเดียว คือผู้เขียนจะต้องเสนอแนวคิดหรือแก่นเรื่องเพียงอย่างเดียว อาจจะเป็นทัศนคติหรือความคิดแง่ใดแง่หนึ่งของชีวิตเพียงอย่างเดียว เช่น ความไม่แน่นอนของชีวิตมนุษย์ ผู้เขียนจะต้องแสดงชะตาคนเพียงอย่างเดียว
3. มีตัวละครน้อย ตัวละครที่แสดงบทบาทสำคัญที่สุดควรมีตัวเดียวแล้วมีตัวประกอบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกันตัวเอกเพื่อให้เรื่องดำเนินอย่างรวดเร็วรวบรัด โดยปกติไม่ควรมีตัวละครเกิน 5 ตัว ซึ่งจะต้องสนับสนุนตัวเอกให้เด่นชัดขึ้นเท่านั้น
4. ใช้เวลาน้อย ระยะเวลาในท้องเรื่องไม่ควรใช้เวลานานกว่าจะจบเรื่องอาจจะมีระยะเวลาหนึ่ง หากใช้เวลานาน อาจทำให้การติดต่อสืบเนื่องของเหตุการณ์ขาดตอนเรื่องไม่ชัดเจน ยิ่งใช้เวลาน้อยเท่าใด เรื่องยิ่งชัดเจน
5. มีขนาดสั้น การเขียนเรื่องสั้นจะพรรณนายืดยาดไม่ได้ ต้องใช้คำอย่างประหยัดตรงไปตรงมา ความสั้นมักจะกำหนดเป็นคำ ขนาด 4,000 – 5,000 คำ เป็นเรื่องยาวพอเหมาะในเรื่องของจำนวนคำนี้ ไม่ได้จำกัดกันลงไปอย่างแน่นอน บางเรื่องอาจใช้ 15,000 คำ แต่บางเรื่องอาจใช้ 7,000 – 10,000 คำ จึงทำให้เกิดการเรียกชื่อเรื่องที่สั้นกว่าธรรมดาว่า “เรื่องสั้น”

ชนิดของเรื่องสั้น

1. เรื่องสั้นชนิดเน้นการผูกเรื่อง คือผู้เขียนมักสร้างปมขัดแย้งขึ้นมา ทำให้เกิดความซับซ้อน และมักจบลงด้วยการพลิกความคาดหมายของผู้อ่าน
2. เรื่องสั้นชนิดเน้นการสร้างตัวละคร คือ เรื่องสั้นที่เน้นพฤติกรรมของตัวละคร โดยใช้ตัวละครเป็นตัวดำเนินเรื่องเป็นส่วนใหญ่ โดยมักบรรยายเพื่อแสดงลักษณะของตัวละครอย่างใดอย่างหนึ่งให้เด่นชัด
3. เรื่องสั้นชนิดเน้นการสร้างบรรยากาศหรือฉากเป็นสำคัญ คือ เรื่องสั้นที่มุ่งเน้นและให้ความสำคัญของฉากและบรรยากาศ เพื่อให้ผู้อ่านคล้อยตาม
4. เรื่องสั้นชนิดเน้นแนวคิดหรือความคิดเห็น คือ เรื่องสั้นที่ผู้เขียนต้องการเสนอแนวคิดอย่างใดอย่างหนึ่งให้อ่าน ได้ไตร่ตรองไปพร้อมกับเรื่องในขณะที่อ่านโดยใช้สัญลักษณ์กล่าวโดยนัยหรือมุ่งเน้นให้เห็นสัจธรรมของชีวิต

องค์ประกอบของเรื่องสั้น

1. แก่นของเรื่องหรือแนวคิดของเรื่อง (Theme)

แก่นของเรื่องคือ แนวคิดสำคัญหรือแนวคิดหลักที่ปรากฏตั้งแต่ต้นจนจบ เป็นตัวเชื่อมโยงเรื่องเข้าด้วยกัน ผู้เขียนสามารถเสนอได้หลายๆ ดังนี้

1.1 แก่นที่แสดงพฤติกรรม คือ เน้นที่จะเสนอพฤติกรรมของตัวละครให้เด่นชัดว่าพฤติกรรมดังกล่าวเป็นสาเหตุของการเกิดปัญหาเรื่อง ทั้งด้านดีและไม่ดี เพื่อให้ผู้อ่านควรยึดถือพฤติกรรมใดเป็นแบบอย่างหรือไม่ควรยึดถือพฤติกรรมใดเป็นแบบอย่าง เช่น ความอดทนของตัวละคร หรือการยึดมั่นในอุดมการณ์

1.2 แก่นที่แสดงอารมณ์ คือ เรื่องที่ผู้เขียนมุ่งเน้นที่จะแสดงอารมณ์ ความรู้สึกตัวละครเพื่อให้ผู้อ่านรับรู้ เช่น ความรัก ความเหงา ความเศร้า ความอิจฉา ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถและประสบการณ์ และกลวิธีของผู้เขียนด้วย

1.3 แก่นที่แสดงภาพและเหตุการณ์ คือ แก่นที่มุ่งเน้นแสดงให้เห็นภาพของชีวิตสังคมของตัวละคร

1.4 แก่นที่แสดงทัศนะ คือ เป็นที่มุ่งเน้นที่จะเสนอความคิดเห็นต่อสิ่งหนึ่ง เช่น ค่านิยมในสังคม ความซื่อสัตย์ รวมถึงสิ่งตรงกันข้ามโดยใช้ตัวละครเป็นสื่อกลาง

2. โครงเรื่อง (Plot)

โครงเรื่อง คือ เหตุการณ์เรื่องราวที่ผู้เขียนร่างขึ้นคร่าวๆ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินเรื่องให้น่าสนใจ ชวนติดตามสมเหตุสมผลเรื่อยๆจนถึงจุดสุดยอดของเรื่อง (Climax) และคลี่คลายจบลงด้วยดี หรือคาคดไม่ถึงก็ได้ โครงสร้างของเรื่องมี 3 ส่วนดังนี้

2.1 ส่วนเริ่มเรื่อง (Exposition) หรือ ส่วนต้นเรื่องเป็นการกำหนดสถานะของเหตุการณ์เพื่อปูทางดำเนินเรื่อง และเป็นการดึงดูดความสนใจไปด้วย โดยเปิดเรื่องด้วยการบรรยาย พฤติกรรมของตัวละครใช้บทสนทนา เป็นต้น

2.2 ส่วนดำเนินเรื่อง (Complication) เป็นส่วนที่เรื่องรวมกำลังดำเนินไป และมักเกิดปัญหาหรือปมขัดแย้ง การเผชิญหน้าของตัวละครกับ เหตุการณ์ หรืออุปสรรคความทุกข์ เพื่อเร้าใจผู้อ่านซึ่งข้อสำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ ไม่ควรยืดเยื้อ เพราะมันจะทำให้หน้าเบื่อปมหรือปัญหาในเรื่องควรรคลายทีละน้อยๆ เพื่อให้ผู้อ่านผ่อนคลายไปด้วย

2.3 ส่วนปิดเรื่องหรือการปิดจุดสุดยอดของเรื่อง (Climax) เมื่อดำเนินเรื่องมาถึงตอนที่ตึงเครียดและเร้าใจที่สุดแล้วก็ค่อยๆคลายปมออกและจบลง ซึ่งตอนจบก็สามารถทำได้หลายวิธี เช่น จบเรื่องแบบมีความสุขสมหวัง จบแบบคาคดไม่ถึง แบบทิ้งปัญหาให้ผู้อ่านได้จินตนาการต่อไป

3. ตัวละคร (Character)

ในเรื่องสั้นเรื่องหนึ่งนั้น ต้องมีตัวละคร ประมาณ 1-5 ตัวเท่านั้น หากมีมากเกินไปจะทำให้โครงเรื่องซับซ้อน และสับสน ตัวละครควรมีตัวเอกเพียงตัวเดียว และควรกล่าวให้เด่นชัดที่สุด ส่วนตัวประกอบนั้นอาจกล่าวให้เห็นบ้างไม่ควรเด่นชัดเกินไป คือให้เป็นลักษณะเดียวกันกับฉาก โดยอาจกล่าวเป็นหมู่หรือคณะ ตัวละครอาจไม่จำเป็นต้องเป็นมนุษย์ อาจเป็นพืช สัตว์ สิ่งของ หากเป็นมนุษย์ต้องมีความสมจริงทางด้านพฤติกรรม และพูดจาที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมอย่างเหมาะสม

4. ฉาก (Setting)

ฉาก คือ สถานที่ เวลา และบรรยากาศในเรื่องที่ผู้แต่งสร้างขึ้นเพื่อบอกให้รู้ว่าเหตุการณ์นั้นๆเกิดขึ้นเมื่อไหร่ โดยส่วนมากเรื่องสั้นทั่วไปไม่นิยมบรรยายฉากมากเพียงแค่บรรยายอย่างคร่าวๆ กล่าวอย่างตรงไปตรงมาเน้นความกระชับ และฉากยังเป็นส่วนที่ทำให้ผู้อ่านทราบถึงบรรยากาศในท้องเรื่องอีกด้วย

5. บทสนทนา (Dialogue)

บทสนทนา คือ ถ้อยคำที่ตัวละครพูดโต้ตอบกันในเนื้อเรื่อง ซึ่งเขียนอยู่ในเครื่องหมายอัฒภาคบทสนทนามีส่วนช่วยให้การดำเนินเรื่องและสร้างบรรยากาศให้เรื่องราวดูสมจริงมากขึ้น ทั้งยังทำให้ผู้อ่านรู้สึกเหมือนได้ฟังผู้อื่นพูดคุยสนทนากัน ลักษณะของบทสนทนาที่ดี

5.1 ใช้ภาษาได้สมจริงกับฐานะและบุคลิกภาพของตัวละคร

5.2 สามารถสื่อให้เห็นถึงลักษณะนิสัยของตัวละครได้อย่างชัดเจน

5.3 ชี้ให้เห็นสภาพ สังคม วัฒนธรรม ประเพณี การศึกษา และการปกครองในเนื้อเรื่องได้เป็นอย่างดี

5.4 เสนอแนวคิด ค่านิยมถึงผู้อ่านโดยไม่ทำให้ผู้อ่านรู้สึกเหมือนถูกสั่งสอน

5.5 ใช้ถ้อยคำที่หลากหลาย ไม่ซ้ำซาก เข้าใจง่ายและไม่นอกเรื่อง

อย่างไรก็ตาม บทสนทนายังไม่ใช่องค์ประกอบสำคัญของเรื่องสั้นเสมอไปเพราะในเรื่องสั้นบางเรื่องนั้น ไม่จำเป็นต้องใช้บทสนทนายังสามารถดำเนินเรื่องไปได้

เชียดซา คำ

แดดกล้าแรงแรง เหมือนจงใจจะแผดเผาทุกชีวิตบนทุ่งหญ้ากว้างให้ไหม้หมดจนสิ้นซาก สะแบงหลวงกับพะยอมยืนโดดเด่น ทั้งใบแกสีเหลืองคล้ำร้อนลงดินเป็นครั้งคราว เขาหย่อนกายลงตรงโคนไม้ด้วยท่าทางที่เหนื่อยอ่อน เสื้อสีครามคล้ำเปียกขึ้นไปด้วยหยาดเหงื่อ รอบตัวมีแต่ความอ้างว้างแห้งแล้ง เขาเพ่งมองกลุ่มหญ้าหม่นและฟางฟอยที่ปลิวอ่อนหม่นเป็นลำสูงพุ่งขึ้นสู่ท้องฟ้า นอกจากหญ้าและฟาง มันยังหอบเอาดินสีน้ำตาลลอยฟุ้งจนมีดมัวไปหมด มันเป็นลมหัวกุดหรือที่บางคนเรียกลมหัวด้วน เขารู้สึกหวาดขึ้นมาทันทีเมื่อคิดได้ว่า ลมที่พัดตึง ๆ อยู่นั้น ผู้ใหญ่เคยบอกว่ามันเป็นเครื่องหมายของความแห้งแล้ง ความอดอยาก ความวิบัติและความตาย เมื่อคิดถึงตรงนี้เขารู้สึกกระวนกระวายอยากจะไปให้ถึงบ้านที่มองเห็นยอดไผ่เรียดินลึบๆ อยู่เบื้องหน้า แต่ก็ลังเลที่จะเดินต่อ เพราะเมื่อครุ่นเฝ้า ก่อนจะถึงร่มไม้ เขารู้สึกหือ้อ ตามัว ซึ่งเขารู้ว่ากำลังจะเมาแดดและเป็นลม เขามองดูฝ่าเท้าที่พองเพราะความร้อนไหม้ของพื้นทราย แล้วรู้สึกโกรธขึ้นมาอย่างบอกไม่ถูก โกรธดินฟ้าอากาศซึ่งช่างมีแต่ความทารุณไม่จบสิ้น เขานึกมันยังหนาวเหน็บจนถึงกระดูกแต่ขณะนี้กลับร้อน จนรู้สึกว่าจะแตกออกเป็นเสียง เมื่อคิดถึงความเยือกเย็นยามเช้าตรู่ก็ยิ่งคิดถึงลูกน้อยมากขึ้น

เขานึกเอง เขากับลูกเล็กสองคนพากันออกไปหาเชียด เพื่อหาอาหารมื้อเช้าที่ทุ่งนาข้างบ้าน อากาศ แสนหนาว ลูกน้อยทั้งสองคนคางสั้นกัก ๆ ขณะที่ก้มมองหาตาเชียด ซึ่งซ่อนอยู่ตามรอยแตกกระแหงของผืนนา ทุกครั้งที่มองเห็นตาใสในหลืบเล็ก ลูกน้อยจะเรียกเขาเสียงดัง

“ พ่อ นี้อีกตัว ”

“ พ่อ หลืบนี้มีสอง เชียดซา คำ เสียด้วย เร็วหนอยสิพ่อ ”

เขาจะกะโผลกกะเผลกไปตามเสียงเรียก ใช้จอบขุดรอยระแหง บางตัวเขาจับมันได้ทันที แต่มีบางตัวพอเริ่มงัดดินมันก็กระโดดแผ้วไป เป็นหน้าที่ของลูกที่จะไล่ตะครุบ บางตัวก็ทัน บางตัวก็กระโดดลงไปหลืบดินใหม่ ทำให้เขาต้องตามไปขุดรอยระแหงนั้นอีก บางครั้งถ้าโชคดี นอกจากจะได้เชียด ยังพบหอยกาบ หอยจับแฉงที่หมกตัวรอฝนซึ่งเขาก็เก็บมันไป แดดเริ่มอุ่นและได้เชียดมากพอสำหรับข้าวมื้อเช้าแล้ว เสียงผู้ใหญ่บ้านเคาะเกราะเรียกประชุมตั้งแคว่มาจากในบ้าน เมื่อคิดถึงตรงนี้เขารู้สึกโกรธตัวเองขึ้นมาอีกอย่างบอกไม่ถูก เพราะถ้าหากว่าเขากลับบ้านเสียแต่ตอนนั้น ลูกน้อยที่นำสงสารก็คงไม่เจ็บ มันเป็นหลืบสุดท้ายแท้ๆ ในทันทีที่เขาขุดดินแตกกระจาย เชียดซา คำโตเต็มที่ขนาดหัวแม่มือกระโดดแผ้วผ่านหน้าลูกชายคนกลางไป เด็กน้อยไล่ตามไปห้า-หกวา เชียดจึงกระโดดลงไปใรรอยเท้าควาย ลูกน้อยของเขาล้วงมือตามหมายจะจับ เท่านั้นเอง เขาก็ตะลึงแทบสิ้นสติ เมื่อได้ยินลูกน้อยร้องเสียงลั่น

“ พ่อ งู กัดมือ ! ” งูเห่าแม่แม่เปี้ยวฟูๆ ได้สติเขากระโจนใช้ด้ามจอบหวดเต็มแรงสามครั้ง งูร้ายก็ทางสั้นดิกๆ เขาหอบลูกน้อยพร้อมครูดเชียดกลับเข้าบ้าน และไม่ลืมบอกลูกอีกคนลากูไปด้วย

ลูกของเขาร้องไห้และครางเบาๆตลอดทาง มือของเด็กตบที่หน้าอกบอกว่าหายใจไม่ออก เมื่อถึงบ้านทุกสิ่งทุกอย่างหายไปหมด วิ่งหาหมอน้ำมันต์ หมอยากลางบ้านเท่าที่คิดซื้อได้

“ เอาเขี่ยตมาสับปิดที่แผล ” เพื่อนบ้านคนหนึ่งร้องบอก

“ ปิ้งต้บงูให้มันกิน ” อีกคนตะโกนเสียงดัง เขาวิ่งไปที่ซากรุงผ้าที่กองหาตบ ในขณะที่เมียของเขาเฝ้าแต่ร้องไห้ ยิ่งสายคนยิ่งมาก เพื่อนบ้านที่ประชุมอยู่บ้านผู้ใหญ่เมื่อทราบข่าวก็แตกฮือมาสมทบ และในขณะที่เดียวกัน เขาก็ตกใจแทบเป็นบ้า เมื่อเพื่อนบ้านบอกว่าเขาต้องไปอำเภอนี้ เพราะผู้ใหญ่บ้านชี้แจงว่า วันนี้เป็นวันที่ทางการจะจ่ายเงินให้กับคนมีลูกตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป และเขาก็เป็นหนึ่งในมีลูกครบห้าคนพอดี

“ จะไปได้ยังไง ลูกจะตายแหงบๆอยู่ไม่เห็นหรือ ? ” เขาพูดอย่างเจ็บแค้น

“ มันจะเป็นไรไปวะ มดหม้อออกมากมายน่าต่างก็เคยรักษากินบ้านกินเมืองมาแล้วทั้งนั้น ”

“ ไปซื้ออ้ายบ้า ตั้งสองร้อยบาทเหียวนะ เกิดมาพึ่งเคยมีรี เงินสองร้อยนะ ”

“ พุดมันเสียเถอะ ” อีกคนพูด “ ถ้ามันเกิดมีอันเป็นถึงล้มถึงตาย ก็เลยจะชวดเท่านั้น ”

“ ไม่ไป ไม่ไป ” เขาเอ็ดตะโร “ ลูกนอนหายใจหับๆอยู่ ยังจะมาบอกให้ไป วันอื่นมันทำไมไม่จ่าย จริง เงินสองร้อยบาทแต่เกิดมาก็ไม่เคยมี แต่กูไม่ไป ข้าไม่ไป ”

“ ตะราง ” อีกคนหนึ่งพูด “ ถ้าไม่ไปมันก็ตะรางเท่านั้นเอง มีหรือจะขัดเจ้าชัดนายเขาให้ต้องเอา ไม่เอาก็ตะราง ”

เขารู้สึกใจเสียเมื่อได้ยินคำว่าตะรางบ่อยๆ แต่ก็ยังแข็งใจพูด

“ ตะรางตะเรงที่ไหน ก็บอกไม่เอา ไม่เอา ลูกจะตายทั้งคนจะทิ้งไปได้ยังง่าย ! ” เขาขึ้นเสียง “ ไม่ไป ไม่ไป ” เขาย้ำอีก

“ ไปเสีย อย่าขัดทางการเขา เราเป็นราษฎร ” หันไปก็พบผู้ใหญ่บ้านยืนหน้าขริมอยู่ข้างๆ เสียงเขาแหบแห้งลงทันที

“ ถ้าไม่ไปโทษถึงตะรางจริงหรือ ? ” เขาถาม

“ แน่นนอน ” ผู้ใหญ่บ้านพูดขิงขัง “ บางทีถึงจำตลอดชีวิต ”

เท่านั้นเอง เขาก็ต้องชมซานไปอำเภอสวนคนบ้า ผากลูกน้อยกับหมอน้ำมันต์และเพื่อนบ้าน แล้วผลุงลงเรือนไป ถึงอำเภอมือจวนจะเพล พบกับเพื่อนบ้านที่มาเอาเงินเช่นเดียวกับเขานั่งเป็นกลุ่ม เพื่อนบ้านชี้ให้เขาไปที่โต๊ะปลัดอำเภอกันหนึ่ง จึงผลุนผลันเข้าไป

“ ผมนายนาค นางาม ครับ มาขอเอาเงินค่ามีลูกมาก ”

ปลัดอำเภองงหน้าทีอวบอูมขึ้นมองเขาซ้ำๆ จ้องอยู่ครู่หนึ่งแล้วพูดเสียงหนัก

“ อ้ายบ้า คนกำลังทำงานไม่มีตารี ไป ! ไปรอข้างนอก ”

“ เออ นาย ลูกผมกำลังจะตาย ” แต่แล้วเขาก็ชะงักโดยเร็วเมื่อคิดว่าเขาไม่ควรพูดคำนี้เพราะบางทีเจ้านายเกิดสงสัยว่าลูกเขาตายจะลำบาก ปลัดอำเภอนั้นก้มหน้าเขียนอะไรชยุกชุกต่อไปอีก

นาคเดินออกมาสมทบเพื่อนข้างนอกอย่างเงื่องหงอย เกิดเป็นราษฎรชวานานี้ข้างมีแต่กองทุกข์ เขาคิดอดอยากปากหมองก็สุดจะทุกข์อยู่แล้ว หันหน้าไปหาเจ้านายก็มีแต่คำขู่เชิญเขารอต่อไปจนเที่ยง แต่เจ้านายคนนั้นยังเขียนหนังสือต่อไป เหมือนไม่มีพวกเขา ชวานาทั้งหลายซึ่งนั่งรออยู่อย่างกระวนกระวาย สักครู่ปลัดจึงลุกขึ้นเดินอาดๆออกมาข้างนอก แต่ยังมีเมตตาหันมาบอกสองสามคำ

“ เที่ยงแล้ว หยุดพัก บ่ายโมงมาเอา ”

นาคกับเพื่อนนั่งรอจนบ่าย ปลัดหน้าตายคนนั้นจึงเข้ามาและเรียกพวกเขาให้เข้าไปหาทุกคนนั่งราบลงที่พื้น เขาเริ่มซักถามต่างๆว่าทำยังไงจึงมีลูกมากมายนัก เพื่อนบ้านก็ตอบไปงก ๆ เงิน ๆ เรียกเสียงหัวเราะอย่างชอบใจจากหมู่เจ้านายที่หันมาฟังคำตอบอันแสนจะน่าอดสูเหล่านั้น และแล้วก็ถึงเขาจนได้

“ คนไหน นายนาค นางาม ”

“ ผมครับ ” เขาตอบอ้อมแอ้ม

“ เราละ ทำยังไงจึงมีลูกมากมายนัก ” หลายคนหัวเราะคิกๆ

“ โอ๊ย ! มันยากมันจนเจ้านายเอ๊ย ” เขาโพล่งออกไปเพราะเหลืออด

“ ก็มันเกี่ยวอะไรกับยากๆจนๆเล่า ” ปลัดซักด้วยน้ำเสียงแสดงความผิดหวังในคำตอบ

“ มันจน มันจน ไม่มีเงินจะไปซื้อผ้าห่ม ถึงจะเหม็นสาบเหม็นคาวทั้งปีทั้งชาติก็ได้ใช้เมียนั้นแล้วต่างผ้าห่ม ลูกมันก็หลังไหลมา ” แทนเสียงหัวเราะ ทุกคนเงยบั้นไปครู่หนึ่ง เสียงปลัดหน้าตายคนนั้นจึงปรา่ ๆ ขึ้น

“ บ๊ะ อ้ายหมอนี่เอาเมียทำผ้าห่ม ”

ลมพัดมาอีกอู่อู่นึง สะแบงและพะยอมทิ้งใบแก่กราวใหญ่ ประกายแดดยังเด่นระยิบ ลมหัวกุดยังคงพัดอื้ออึงกลางทุ่งโล่งเบื้องหน้า นาคผลจากเงาไม้สูงฝาเปลวแดดร้อนยามบ่ายมุ่งตรงไปหมู่บ้าน ไม่นานเขาสวนทางกับเพื่อนบ้านหมู่หนึ่ง

“ เอ๊ยทิดนาค ” เสียงนั้นทักมาแต่ไกล ไม่ทันจะตอบอีกคนหนึ่งก็ชิงเล่า

“ เอ็งโชคดีเหลือเกิน ” คำเล่าทำให้เขาใจชื่นมากขึ้น ยิ้มเล็กน้อยก่อนถาม

“ โชคยังงัย โชคยังงัย ” เขาถามอย่างร้อนร่น

“ ก็เงินสองร้อยเอ็งได้รู้เปล่าเล่า ? ”

“ ได้ซี อยู่นี่ ” เขาตอบกระเป๋

“ โชคดีเหลือเกิน โชคเอ็งดีเหลือเกินนาคเอ๊ย ถ้าเอ็งเข้าไปอีกวันเดียวก็ขวดเงิน

สองร้อยบาท ”

รวมเรื่องสั้น ฟ้า บ่ กั้น

ลาว คำหอม

กิจกรรมที่ 1

S - Survey การอ่านสำรวจ

คำชี้แจง นักเรียนอ่านเรื่องสั้น เรื่อง เขียดขาคำ โดยสำรวจเนื้อหาอย่างรวดเร็วแล้วตอบคำถามต่อไป

ชื่อเรื่อง.....

ชื่อผู้แต่ง/ที่มา.....

สาระสำคัญ.....

.....

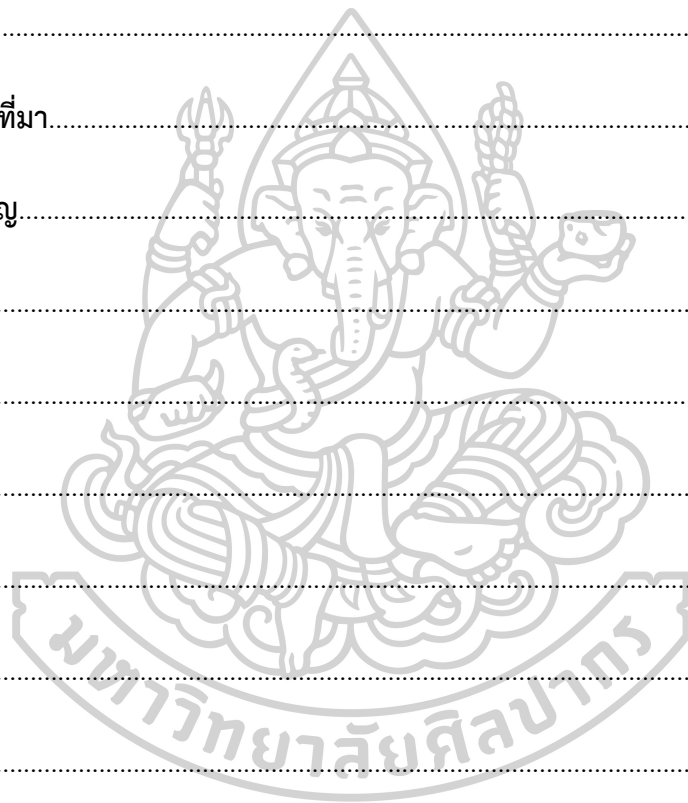
.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 2
Q - Question การตั้งคำถาม

คำชี้แจง นักเรียนอ่านเรื่องสั้น เรื่อง เขียดขาห้า แล้วตั้งคำถาม จำนวน 5 คำถาม ให้ครอบคลุมประเด็นต่อไปนี้

ใคร	ทำอะไร	ที่ไหน	เมื่อไหร่	อย่างไร	ทำไม
-----	--------	--------	-----------	---------	------

คำถามที่ 1

คำถามที่ 2

คำถามที่ 3

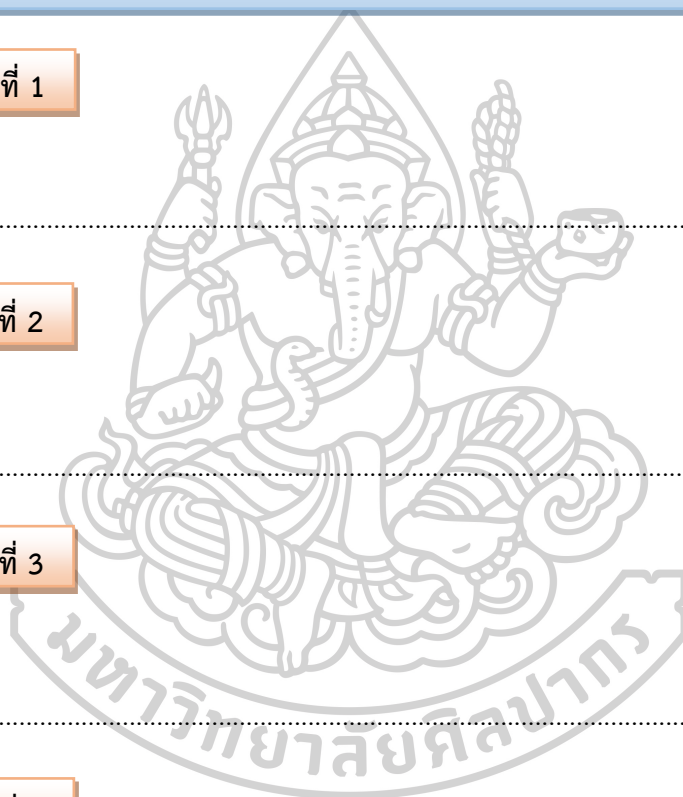

คำถามที่ 4

คำถามที่ 5

กิจกรรมที่ 3

R – Read การอ่านอย่างละเอียด

คำชี้แจง นักเรียนอ่านเรื่องสั้น เรื่อง เขียดขาห้า แล้วตอบคำถามจากกิจกรรมที่ 2

คำถามที่ 1

ตอบ.....

คำถามที่ 2

ตอบ.....

คำถามที่ 3

ตอบ.....

คำถามที่ 4

ตอบ.....

คำถามที่ 5

ตอบ.....

กิจกรรมที่ 5

R – Recite การเขียนสรุปใจความสำคัญ

คำชี้แจง นักเรียนอ่านเรื่องสั้น เรื่อง เขียดขาห้า แล้วสรุปใจความสำคัญเป็นแผนผังความคิด โดยใช้สำนวนภาษาของตนเอง

กิจกรรมที่ 6

R – Reflect การวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน

คำชี้แจง นักเรียนอ่านเรื่องสั้น เรื่อง เขียดขาห้า แล้ววิเคราะห์ และแสดงความคิดเห็น
จากการอ่านในประเด็นที่กำหนดให้

1. หลังจากอ่านเรื่องสั้น เรื่อง เขียดขาห้า แล้วนักเรียนรู้สึกอย่างไร

.....

.....

.....

2. เรื่องสั้นเรื่องเขียดขาห้าสะท้อนสภาพสังคมอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

3. ผู้เขียนเรื่องสั้น เรื่อง เขียดขาห้า มีจุดประสงค์อย่างไร

.....

.....

.....

4. ประเด็นสำคัญของเรื่องสั้นเรื่องนี้คืออะไร

.....

.....

.....

5. ข้อคิดที่ได้จากการอ่านเรื่องสั้น เรื่อง เขียดขาห้า

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6	เรื่อง การอ่านจับใจความสำคัญของกวีนิพนธ์
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย	รายวิชา ท21102 ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	เวลาเรียน 2 ชั่วโมง
ผู้สอน นางสาวจุฬารัตน์ อินทร์อุดม	โรงเรียนวัดนิยมธรรมวราราม

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

1.1 มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐานการเรียนรู้ ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด

ท 1.1 ม.1/2 จับใจความสำคัญจากเรื่องที่อ่าน

ม.1/4 ระบุและอธิบายคำเปรียบเทียบกับคำที่มีหลายความหมายในบริบทต่าง ๆ จากการอ่าน

1.2 จุดประสงค์การเรียนรู้

1. บอกความหมายและประเภทของกวีนิพนธ์ได้
2. จับใจความสำคัญของบทกวีนิพนธ์ที่อ่านได้
3. วิเคราะห์เนื้อหาของกวีนิพนธ์ที่อ่านได้
4. บอกจุดมุ่งหมายของผู้เขียนได้
5. บอกข้อคิดและคุณค่าของกวีนิพนธ์ที่อ่านได้
6. บอกวิธีการนำข้อคิดและคุณค่าของกวีนิพนธ์ที่อ่านไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

2. สาระสำคัญ

กวีนิพนธ์ เป็นคำประพันธ์ที่แต่งขึ้นอย่างมีศิลปะ และมีคุณสมบัติเป็นสื่อกลางของความเข้าใจระหว่างผู้แต่งกับผู้อ่าน คำประพันธ์ที่มีศิลปะในการแต่งจะต้องใช้ภาษาที่งดงาม มีเสียงจังหวะ ใช้ถ้อยคำที่เป็นสัญลักษณ์ ทำให้ผู้อ่านนึกเห็นภาพอย่างสวยงาม มีจินตนาการ มีความรู้สึกสะเทือนใจลึกซึ้งสื่อกลางของความเข้าใจระหว่างผู้แต่งกับผู้อ่าน ก็คือแนวคิด เนื้อหาที่ถ่ายทอดจากประสบการณ์ของผู้เขียนที่ตรงหรือสอดคล้องกับประสบการณ์ของผู้อ่าน

บทกวีนิพนธ์ สุโขทัย คือเรื่องราวเกี่ยวกับเมืองเก่าศรีสขนาลัย สุโขทัย เมื่อครั้งอดีต ที่เป็นเมืองสวยงาม เจริญรุ่งเรือง ทั้งด้านการเกษตรและการค้าขาย แต่ต่อมาได้แตกสลายกลายเป็นป่ารก้างเมื่อสิ้นพ่อขุนรามคำแหงปกครองเมือง

3. สารการเรียนรู้

ความรู้

1. ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับบทร้อยกรอง
2. การอ่านจับใจความสำคัญของบทร้อยกรอง
3. การวิเคราะห์เนื้อหาของบทร้อยกรองที่อ่าน

ทักษะ/กระบวนการ

1. ทักษะการฟัง
2. ทักษะการอ่าน
3. ทักษะการคิดวิเคราะห์

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน
3. มุ่งมั่นในการทำงาน
4. มีความรับผิดชอบ

4. ชิ้นงาน / ภาระงาน

1. แบบบันทึกการอ่าน SQ4R
2. ใบกิจกรรมการอ่านจับใจความสำคัญกวีนิพนธ์ตามขั้นตอนเทคนิค SQ4R

5. การวัดและประเมินผล

สิ่งที่วัดและประเมินผล	วิธีการวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์
พฤติกรรมรายบุคคล	สังเกตพฤติกรรม นักเรียนเป็น รายบุคคล	แบบสังเกตพฤติกรรม เป็นรายบุคคล	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80
พฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	สังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรม การทำงานกลุ่ม	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ เรื่อง “เสียดชาคำ	ประเมินแผนผัง ความคิด	แบบประเมินแผนผัง ความคิด	นักเรียนร้อยละ 80 ได้คะแนนระดับ ดี
การนำเสนอหน้าชั้นเรียน	ประเมินการ นำเสนอ หน้าชั้นเรียน	แบบประเมินการ นำเสนอหน้าชั้นเรียน	ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

6. กระบวนการจัดการเรียนรู้

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นเตรียมความพร้อม (5 นาที)

ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาทบทวนความรู้เดิมในชั่วโมงที่ผ่านมา

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน (10 นาที)

ครูนำบัตรย่อยกรอมาอ่านให้นักเรียนฟัง จากนั้นครูถามคำถามกระตุ้นความคิดนักเรียน ว่าบัตรย่อยกรอที่ครูนำมาอ่านให้ฟังนั้น เป็นบัตรย่อยกรอประเภทใด จากนั้นครูแจ้งจุดประสงค์การเรียนรู้ให้นักเรียนทราบ และเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน

ขั้นเรียนรู้ (40 นาที)

1. นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่อง “การอ่านจับใจความสำคัญกวีนิพนธ์” หลังจากนั้นครูอธิบายเนื้อหาจากใบความรู้ให้นักเรียนฟัง นักเรียนซักถามข้อสงสัย

2. ครูสุ่มถามนักเรียนเกี่ยวกับบัตรย่อยกรอที่นักเรียนชื่นชอบ พร้อมบอกเหตุผล

3. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คน จากนั้นครูแจกบทกวีนิพนธ์ เรื่อง “สุโขทัย” ของอังคาร กัลยาณพงศ์ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม

4. ให้นักเรียนปฏิบัติกรอตามหลักการอ่านจับใจความสำคัญบัตรย่อยกรอ โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 Survey (S) ขั้นสำรวจ

ให้นักเรียนอ่านสำรวจบทกวีนิพนธ์แบบคร่าว ๆ ตามเวลาที่กำหนด จับประเด็นสำคัญจากเนื้อหาบทกวีนิพนธ์ “สุโขทัย” จากนั้นนักเรียนทำงานในใบกิจกรรมที่ 1 การอ่านสำรวจ

ขั้นที่ 2 Question (Q) ขั้นตั้งคำถาม

เมื่ออ่านสำรวจเรียบร้อยแล้วครูกระตุ้นให้นักเรียนตั้งคำถามที่จากบทกวีนิพนธ์ที่อ่าน โดยสมาชิกในกลุ่มช่วยกันตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน โดยตั้งคำถามตามที่นักเรียนสนใจ จากนั้นเขียนคำถามลงในใบกิจกรรมที่ 2 การตั้งคำถาม หาคำตอบ

ขั้นสรุป (5 นาที)

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับการอ่านจับใจความสำคัญบัตรย่อยกรอ นักเรียนซักถามข้อสงสัย

ชั่วโมงที่ 2

ขั้นเตรียมความพร้อม (5 นาที)

ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาทบทวนความรู้เดิมในชั่วโมงที่ผ่านมา

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน (10 นาที)

ครูสุ่มนักเรียนออกมาสรุปเนื้อหาจากชั่วโมงที่ผ่านมา เพื่อประเมินว่าในชั่วโมงที่ผ่านมา นักเรียนได้เรียนรู้ได้มากน้อยเพียงใด ครูอธิบายเพิ่มเติมและชี้แนะในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์

ขั้นเรียนรู้ (40 นาที)

1. ครูให้นักเรียนเข้ากลุ่มเดิมจากชั่วโมงที่ผ่านมา
2. ให้นักเรียนปฏิบัติการอ่าน ตามขั้นตอน SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม (Power Question) ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 3 Read (R) ขั้นการอ่าน

เมื่อตั้งคำถามแล้ว นักเรียนอ่านเรื่องซ้ำอย่างละเอียดรอบคอบอีกครั้ง เพื่อค้นหาคำตอบที่ตั้งไว้ แล้วตอบคำถามในใบกิจกรรมที่ 3 การอ่านอย่างละเอียด

ขั้นที่ 4 Record (R) ขั้นบันทึก

นักเรียนจดบันทึกเนื้อหาและข้อความที่สำคัญจากบทกวีนิพนธ์ที่อ่าน โดยใช้ข้อความอย่างรัดกุม หรือย่อตามความเข้าใจของนักเรียน ลงในใบกิจกรรมที่ 4 การจดบันทึก

ขั้นที่ 5 Recite (R) ขั้นสรุปใจความสำคัญ

นักเรียนเขียนสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านโดยใช้สำนวนการเขียนของตนเองในรูปแบบผังความคิดในใบกิจกรรมที่ 5 การเขียนสรุปใจความสำคัญ หากนักเรียนไม่เข้าใจตอนใดให้กลับไปอ่านซ้ำใหม่อีกครั้ง

ขั้นที่ 6 Reflect (R) ขั้นวิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น

นักเรียนวิเคราะห์บทกวีนิพนธ์ “สุโขทัย” แล้วแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์การใช้ภาษาของบทกวีนิพนธ์ จุดประสงค์ของผู้เขียนและข้อคิดที่ได้จากการอ่านบทกวีนิพนธ์ในใบกิจกรรมที่ 6 การวิเคราะห์ แสดงความคิดเห็น

3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียนเกี่ยวกับบทกวีนิพนธ์ เรื่อง “สุโขทัย” ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร ใจความสำคัญของบทกวีนิพนธ์นี้คืออะไร และข้อคิดที่ได้จากการอ่าน โดยครูเป็นผู้อธิบายเพิ่มเติมในส่วนที่ไม่สมบูรณ์

ขั้นสรุป (5 นาที)

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความเกี่ยวกับบทกวีนิพนธ์ เรื่อง “สุโขทัย” ว่าใจความสำคัญของบทกวีนิพนธ์เรื่องนี้คืออะไร จุดประสงค์ของผู้เขียนเรื่องนี้คืออะไร และนักเรียนได้ประโยชน์อะไรจากการอ่านบทกวีนิพนธ์นี้

7. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

1. ใบความรู้เรื่อง “การอ่านจับใจความสำคัญกวีนิพนธ์”
2. ใบกิจกรรมการอ่านจับใจความสำคัญกวีนิพนธ์ตามขั้นตอนเทคนิค SQ4R
3. บทกวีนิพนธ์ “สุโขทัย” ของ อังคาร กัลยาณพงศ์

8. กิจกรรมเสนอแนะ

.....

9. รายละเอียดเนื้อหาสาระ/ความรู้เพิ่มเติม

ความหมายของกวีนิพนธ์

กวีนิพนธ์ หมายถึง คำประพันธ์ที่แต่งขึ้นอย่างมีศิลปะ และมีคุณสมบัติเป็นสื่อกลางของความเข้าใจระหว่างผู้แต่งกับผู้อ่าน คำประพันธ์ที่มีศิลปะในการแต่งจะต้องใช้ภาษาที่งดงาม มีเสียงจังหวะ ใช้ถ้อยคำที่เป็นสัญลักษณ์ ทำให้ผู้อ่านนึกเห็นภาพอย่างสวยงาม มีจินตนาการ มีความรู้สึกสะท้อนใจลึกซึ้งสื่อกลางของความเข้าใจระหว่างผู้แต่งกับผู้อ่าน ก็คือแนวคิด เนื้อหาที่ถ่ายทอดจากประสบการณ์ของผู้เขียนที่ตรงหรือสอดคล้องกับประสบการณ์ของผู้อ่าน

ลักษณะสำคัญของกวีนิพนธ์

1. ความมีศิลปะหรือความงามและการสื่อความหมาย
2. มีรูปฉันทลักษณ์ตามแบบแผนแต่เดิม หรือฉันทลักษณ์อิสระ เช่น กลอนเปล่า

และวรรณรูป

องค์ประกอบของกวีนิพนธ์

1. รูปแบบ หมายถึง รูปฉันทลักษณ์ เสียง จังหวะ คำและการเรียงคำ ภาพ โวหาร สัญลักษณ์
2. เนื้อหา กวีนิพนธ์มีได้บอกเนื้อหาออกมาตรง ๆ หากใช้ภาษาที่ซ่อนสารให้ผู้อ่านคิดจินตนาการเชื่อมโยงออกไป

ประเภทของกวีนิพนธ์

1. กวีนิพนธ์ที่มีรูปฉันทลักษณ์ตามแบบแผน ได้แก่ คำประพันธ์ประเภทกาพย์ กลอน โคลง
2. กวีนิพนธ์ที่มีรูปฉันทลักษณ์อิสระ เช่น กลอนเปล่า และวรรณรูป

การอ่านพิจารณาบทกวีนิพนธ์

1. จับใจความสำคัญของเรื่อง หาแนวคิดหรือแก่นสำคัญของเรื่องว่าผู้เขียนกำลังเสนอเนื้อหาหรือแนวคิดใด โดยใช้คำถามนำเบื้องต้นก่อนคือ ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร ผลเป็นอย่างไร หรืออีกกล่าวถึงสิ่งใด สิ่งนั้นเป็นอย่างไร

2. เข้าใจความหมายหลายนัย ผู้อ่านต้องใช้จินตนาการ ความรู้สึกนึกคิด เชื่อมโยงความตีความ โดยคำนึงถึงจุดประสงค์ในการเขียน สถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่สอดคล้อง

3. จับน้ำเสียงที่ปรากฏอยู่ในแนวคิดหรือแก่นเรื่องของกวีนิพนธ์ ว่าผู้เขียนแสดงอารมณ์อย่างไร เช่น เยาะเย้ย ประชดประชัน คร่ำครวญ เรียกร้อง ร่ำร้อง หรือ ชื่นชม เป็นต้น

4. ศึกษาความหมายของคำ

4.1 ความหมายโดยตรง (อรรถ) เช่น หมาป่า คือสุนัขชนิดหนึ่ง

4.2 ความหมายโดยนัย ความหมายที่ซ่อนอยู่ เช่น หมาป่า มีความหมายแทนคนเจ้าเล่ห์ หมู หมายถึงเหยื่อ ผู้อ่อนแอถูกหลอกง่าย

4.3 ความหมายตามนัยประหวัด เป็นความหมายที่ขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน

5. ฟังเสียงและจังหวะ หมายถึงเสียงในคำประพันธ์ คือระดับความสูงต่ำ ลีลา และน้ำหนักของการออกเสียงอ่าน ซึ่งทำให้เกิดความไพเราะ ความรู้สึก จินตนาการ ความหมายและภาพที่แจ่มชัด ส่วนจังหวะคือ ท่วงทำนองของกลุ่มคำที่จัดวางเป็นวรรคตอนตามรูปแบบของฉันทลักษณ์ เพื่อเอื้อต่อการออกเสียง ให้เกิดความไพเราะ ความรู้สึก จินตนาการ ความหมาย และภาพในจินตนาการที่แจ่มชัด

ตัวอย่าง การเล่นเสียง

แผ่ซอ้ออ้อเอียดเปียดออด

ลมลอดไล่เลี้ยวเร็วไวแผ่

ออดแอตแอตออดยออดไกว

แพใบไล่น้ำลำคลอง

(คำหยาด : เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์)

6. จินตนาการให้เห็นภาพ หรือจินตภาพ หมายถึงการเขียนอย่างแจ่มแจ้ง โดยใช้คำที่มีความหมาย อ่านแล้วมองเห็นภาพ โดยไม่มีการเปรียบเทียบ ผู้อ่านสามารถมองเห็น ได้ยิน ได้กลิ่น ได้รู้รส ได้สัมผัสทางกาย อันก่อให้เกิดอารมณ์สะเทือนใจ เช่น

เฝ้าร้องครวญร้องขอจนคอขาด

หัวก็ฟาดพื้นพลิกกระริกส่าย

ส่งเสียงแว่ววิงวอนก่อนจะวาย

ต่อน้ำลายหวานลิ้มร้อชิมเนื้อ

(คำร้องขอ : เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์)

7. ศึกษาภาพพจน์

7.1 อุปลักษณ์ คือการเปรียบเทียบโยงความคิดอย่างหนึ่งไปสู่ความคิดหนึ่ง โดยใช้คำว่า "คือ" "เป็น" อยู่ในประโยค เช่น

คือน้ำผึ้งคือน้ำตาคือยาพิษ คือหยาดน้ำอมฤตอันชื่นชุ่ม

คือเกสรดอกไม้คือไฟรัก คือความกลุ้มคือความฝัน.....นั่นแหละรัก

7.2 อุปมา คือการกล่าวเปรียบเทียบความเหมือนกันสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่ง โดยใช้คำเชื่อม ว่า ดุจ เหมือน เฉก ดัง เหมือนกับว่า รวากับ ประหนึ่ง คล้าย กล หนัด เพียง แม้ ย่อม เปรียบ อย่าง เช่น

ยิ้มไว้เถิดยิ้มไว้ใจเข้มขึ้น เมื่อพักตร์รื่นชนมนิยมเสมอ

ยิ้มงามเหมือนความฝันอันเลิศเลอ ดุจเสนอผู้อื่นให้ชื่นชม

7.3 คำกล่าวเกินจริง คือโวหารซึ่งกวีบรรยายออกมาแล้วจะนำเอาความจริงมาจับไม่ได้ เพราะเกินความจริง เป็นความรู้สึกที่วัยรุ่นปัจจุบันเรียกว่า เวอร์นั่นเอง เช่น

มาแต่แม่จะหาดวง วิเชียรช่วงเท่าศิริ

หาดวงสุรีย์ศรี ก็จะได้ดุจดั่งใจ

จะหาโฉมให้เหมือนนุช จนสุดฟ้าสุราลัย

ตายแล้วและเกิดใหม่ ไม่เหมือนเจ้านฤมล (กาพย์นางลอย)

7.4 สัญลักษณ์ คือ การนำคำหนึ่ง ๆ มาหมายความแทนอีกคำหนึ่ง โดยคำที่นำมาเป็น ที่รู้จักและเข้าใจกันทั่วไป เช่น สีทอง หมายถึง นิमितหมายที่ดี ฤกษ์ดี หรือสง่างาม สีชมพู หมายถึง ความรัก ความสุข ความปลาบปลื้ม ดอกหญ้า หมายถึง ความต่ำต้อย

กวีนิพนธ์เป็นการเรียนรู้การใช้ถ้อยคำให้มีความสละสลวยของบทกวีที่แต่งขึ้นมาจาก ความเป็นจริงแล้วใช้คำสัมผัสให้เห็นภาพพจน์

10. เอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้ (แนบท้ายแผน)

1. ใบความรู้เรื่อง “การอ่านจับใจความสำคัญกวีนิพนธ์”
2. ใบกิจกรรมการอ่านจับใจความสำคัญกวีนิพนธ์ตามขั้นตอนเทคนิค SQ4R
3. บทกวีนิพนธ์ “สุโขทัย” ของ อังคาร กัลยาณพงศ์

11. สรุปผลการจัดการเรียนรู้

.....

.....

12. แนวทางการแก้ไขปัญหาและการพัฒนา

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(นางสาวจุฬารัตน์ อินทร์อุดม)

วันที่...../...../.....

เกณฑ์การประเมินแบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล

ประเด็น การ ประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	ดีมาก 4	ดี 3	พอใช้ 2	ปรับปรุง 1
ความมีวินัย	มีระเบียบวินัยใน การทำงาน ปฏิบัติ ตามกฎระเบียบ ที่ตั้งไว้อย่างดี	มีระเบียบวินัย ในการทำงาน ปฏิบัติตาม กฎระเบียบที่ตั้ง ไว้เป็นส่วนใหญ่	ขาดความมีระเบียบ วินัยในการทำงาน เป็นบางครั้ง ปฏิบัติ ตามกฎระเบียบที่ตั้ง ไว้เป็นบางครั้ง	ขาดความมี ระเบียบวินัย ในการทำงาน ไม่ปฏิบัติตาม กฎระเบียบที่ตั้งไว้
ความมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ เสียสละ	มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ ช่วยเหลือเพื่อน ด้วยความเต็มใจ เป็นอย่างดี	มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ ช่วยเหลือเพื่อน เป็นอย่างดี	มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ ช่วยเหลือเพื่อนเป็น บางครั้ง	มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อ ช่วยเหลือเพื่อน บ้าง
การแสดง ความคิดเห็น	ร่วมแสดงความ คิดเห็นเป็นอย่างดี	ร่วมแสดงความ คิดเห็นเป็น ส่วนใหญ่	ร่วมแสดงความคิด เป็นเป็นบางครั้ง	ร่วมแสดงความ คิดเห็นบ้าง
การรับฟัง ความคิดเห็น	ยอมรับฟังความ คิดเห็นของผู้อื่น เป็นอย่างดี	ยอมรับฟังความ คิดเห็นของผู้อื่น	ยอมรับฟังความ คิดเห็นของผู้อื่นเป็น บางครั้ง	ยอมรับฟังความ คิดเห็นของผู้อื่น บ้าง
การตรงต่อ เวลา	ทำงานเสร็จ ทันเวลาที่กำหนด	ทำงานเสร็จช้า กว่าเวลาที่ กำหนดไม่เกิน 5 นาที	ทำงานเสร็จช้ากว่า เวลาที่กำหนดไม่เกิน 10 นาที	ทำงานไม่เสร็จ ตามเวลาที่กำหนด

เกณฑ์ระดับของคะแนน

คะแนนระหว่าง 17 – 20	คะแนน หมายถึง ดีมาก
คะแนนระหว่าง 13 – 16	คะแนน หมายถึง ดี
คะแนนระหว่าง 9 – 12	คะแนน หมายถึง พอใช้
คะแนนต่ำกว่า 9	คะแนน หมายถึง ปรับปรุง

แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ชื่อกลุ่ม ..... ชั้น .....

คำชี้แจง : ครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	การแบ่งหน้าที่กันอย่างเหมาะสม				
2	ความร่วมมือกันทำงาน				
3	การแสดงความคิดเห็น				
4	การรับฟังความคิดเห็น				
5	ความมีน้ำใจช่วยเหลือกัน				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมอย่างสม่ำเสมอ ให้ 4 คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบ่อยครั้ง ให้ 3 คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมบางครั้ง ให้ 2 คะแนน

ปฏิบัติหรือแสดงพฤติกรรมน้อยครั้ง ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินแบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

ประเด็น การ ประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน			
	ดีมาก 4	ดี 3	พอใช้ 2	ปรับปรุง 1
ขั้นตอนการทำงาน	มีการกำหนดขั้นตอนการทำงานชัดเจน ตั้งแต่เริ่มทำงานจนเห็นผลงานสมบูรณ์	มีการกำหนดขั้นตอนการทำงาน แต่ยังมีความสำเร็จของงานไม่ค่อยสมบูรณ์	มีการกำหนดขั้นตอนการทำงาน ไม่ค่อยชัดเจนและความสำเร็จของงานไม่ค่อยสมบูรณ์	มีการกำหนดขั้นตอนการทำงาน ไม่ชัดเจน ทำให้ผลงานไม่สมบูรณ์
ความร่วมมือกันทำงาน	ให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่มอย่างดีเยี่ยม	ให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่มอย่างดี	ให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่มพอใช้	ไม่ให้ความร่วมมือในการทำงานกลุ่ม
การแสดงความคิดเห็น	ร่วมแสดงความคิดเห็นเป็นอย่างดี	ร่วมแสดงความคิดเห็น เป็นส่วนใหญ่	ร่วมแสดงความคิดเห็น เป็นบางครั้ง	ร่วมแสดงความคิดเห็นบ้าง
การรับฟังความคิดเห็น	ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นเป็นอย่างดี	ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เป็นบางครั้ง	ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น บ้าง
ความมีน้ำใจช่วยเหลือกัน	มีน้ำใจช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่มด้วยความเต็มใจเป็นอย่างดี	มีน้ำใจช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่มเป็น อย่างดี	มีน้ำใจช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่มเป็น บางครั้ง	มีน้ำใจช่วยเหลือเพื่อนในกลุ่มบ้าง

เกณฑ์ระดับของคะแนน

คะแนนระหว่าง 17 – 20	คะแนน หมายถึง ดีมาก
คะแนนระหว่าง 13 – 16	คะแนน หมายถึง ดี
คะแนนระหว่าง 9 – 12	คะแนน หมายถึง พอใช้
คะแนนต่ำกว่า 9	คะแนน หมายถึง ปรับปรุง

แบบประเมินการนำเสนอหน้าชั้นเรียน

ชื่อกลุ่ม ..... ชั้น .....

คำชี้แจง : ครูสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับคะแนน

ลำดับที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน			
		4	3	2	1
1	นำเสนอเนื้อหาในผลงานได้ถูกต้อง				
2	การนำเสนอมีความน่าสนใจ				
3	ความเหมาะสมกับเวลา				
4	ความกล้าแสดงออก				
5	บุคลิกภาพ น้ำเสียงเหมาะสม				
รวม					

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

...../...../.....

เกณฑ์การให้คะแนน

ปฏิบัติสมบูรณ์ชัดเจน	ให้ 4 คะแนน
ปฏิบัติงานยังมีข้อบกพร่องเล็กน้อย	ให้ 3 คะแนน
ปฏิบัติงานมีข้อบกพร่องเป็นส่วนใหญ่	ให้ 2 คะแนน
ปฏิบัติมีข้อบกพร่องมาก	ให้ 1 คะแนน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
18 - 20	ดีมาก
14 - 17	ดี
10 - 13	พอใช้
ต่ำกว่า 10	ปรับปรุง

เกณฑ์การประเมินการเขียนแผนผังความคิด

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ			
	4 (ดีมาก)	3 (ดี)	2 (พอใช้)	1 (ปรับปรุง)
แผนผังความคิด	เขียนแผนผังความคิดที่แสดงวิเคราะห์	เขียนแผนผังความคิดที่แสดงวิเคราะห์	เขียนแผนผังความคิดที่แสดงวิเคราะห์	เขียนแผนผังความคิดที่แสดงวิเคราะห์
วิเคราะห์	ความคิดรวบยอด	ความคิดรวบยอด	ความคิดรวบยอด	ความคิดรวบยอด
วิจารณ์ และแสดงความคิดเห็นจากกรณีศึกษา	หลักถูกต้อง ตรงประเด็น ขยายความคิดย่อยได้	หลักถูกต้อง ขยายความคิดย่อยได้	หลักถูกต้อง ขยายความคิดย่อยได้	หลักไม่ตรงประเด็น ขยายความคิดย่อยได้
ความคิด	ถูกต้องครบทุกประเด็น เชื่อมโยงความคิดรวบยอดหลัก ความคิดรอง ความคิดย่อยได้	ถูกต้องแต่ไม่ครบทุกประเด็น เชื่อมโยงความคิดรวบยอดหลัก ความคิดรอง ความคิดย่อยได้	ถูกต้องแต่มีจำนวนประเด็น น้อย เชื่อมโยงความคิดรวบยอดหลัก ความคิดรอง ความคิดย่อย	ไม่ถูกต้อง ไม่เชื่อมโยงความคิดรวบยอดหลัก ความคิดรอง ความคิดย่อย
วิเคราะห์	ชัดเจน มีสีสวยงาม ประณีต แยกประเด็นหลัก ประเด็นรอง ประเด็นย่อยได้	ชัดเจน มีสีสวยงาม แยกประเด็นหลัก ประเด็นรอง ประเด็นย่อยได้	ชัดเจน มีสีสวยงาม ไม่สามารถแยกประเด็นหลัก ประเด็นรอง ประเด็นย่อยได้	ไม่ชัดเจน มีสีไม่สวยงาม ไม่สามารถแยกประเด็นหลัก ประเด็นรอง ประเด็นย่อยได้
วิจารณ์ และแสดงความคิดเห็นจากกรณีศึกษา	ชัดเจน มีสีสวยงาม ประณีต แยกประเด็นหลัก ประเด็นรอง ประเด็นย่อยได้	ชัดเจน มีสีสวยงาม แยกประเด็นหลัก ประเด็นรอง ประเด็นย่อยได้	ชัดเจน มีสีสวยงาม ไม่สามารถแยกประเด็นหลัก ประเด็นรอง ประเด็นย่อยได้	ไม่ชัดเจน มีสีไม่สวยงาม ไม่สามารถแยกประเด็นหลัก ประเด็นรอง ประเด็นย่อยได้

เกณฑ์การประเมิน

ระดับคะแนน	4	คะแนน	คุณภาพ	ดีมาก
ระดับคะแนน	3	คะแนน	คุณภาพ	ดี
ระดับคะแนน	2	คะแนน	คุณภาพ	พอใช้
ระดับคะแนน	1	คะแนน	คุณภาพ	ควรปรับปรุง

กวีนิพนธ์ หมายถึง คำประพันธ์ที่แต่งขึ้นอย่างมีศิลปะ และมีคุณสมบัติเป็นสื่อกลางของความเข้าใจระหว่างผู้แต่งกับผู้อ่าน คำประพันธ์ที่มีศิลปะในการแต่งจะต้องใช้ภาษาที่งดงาม มีเสียงจังหวะ ใช้ถ้อยคำที่เป็นสัญลักษณ์ ทำให้ผู้อ่านนึกเห็นภาพอย่างสวยงาม มีจินตนาการ มีความรู้สึกสะเทือนใจลึกซึ้งสื่อกลางของความเข้าใจระหว่างผู้แต่งกับผู้อ่าน ก็คือแนวคิด เนื้อหาที่ถ่ายทอดจากประสบการณ์ของผู้เขียนที่ตรงหรือสอดคล้องกับประสบการณ์ของผู้อ่าน

ลักษณะสำคัญของกวีนิพนธ์

1. ความมีศิลปะหรือความงามและการสื่อความหมาย
2. มีรูปฉันทลักษณ์ตามแบบแผนแต่เดิม หรือฉันทลักษณ์อิสระ เช่น กลอนเปล่าและวรรณรูป

องค์ประกอบของกวีนิพนธ์

1. รูปแบบ หมายถึง รูปฉันทลักษณ์ เสียง จังหวะ คำและการเรียงคำ ภาพโวหาร สัญลักษณ์
2. เนื้อหา กวีนิพนธ์มิได้บอกเนื้อหาออกมาตรง ๆ หากใช้ภาษาที่ซ่อนสาร ให้ผู้อ่านคิด

จินตนาการเชื่อมโยงออกไป

ประเภทของกวีนิพนธ์

1. กวีนิพนธ์ที่มีรูปฉันทลักษณ์ตามแบบแผน ได้แก่ คำประพันธ์ประเภทกาพย์ กลอน โคลง
2. กวีนิพนธ์ที่มีรูปฉันทลักษณ์อิสระ เช่น กลอนเปล่า และวรรณรูป

วิธีการอ่านจับใจความสำคัญของกวีนิพนธ์

1. จับใจความสำคัญของเรื่อง หาแนวคิดหรือแก่นสำคัญของเรื่องว่าผู้เขียนกำลังเสนอเนื้อหาหรือแนวคิดใด โดยใช้คำถามนำเบื้องต้นก่อนคือ ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อไร ผลเป็นอย่างไรหรือวกกลับถึงสิ่งใด สิ่งนั้นเป็นอย่างไร
  2. เข้าใจความหมายหลายนัย ผู้อ่านต้องใช้จินตนาการ ความรู้สึกนึกคิด เชื่อมโยงความตีความ โดยคำนึงถึงจุดประสงค์ในการเขียน สถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่สอดคล้อง
  3. จับน้ำเสียงที่ปรากฏอยู่ในแนวคิดหรือแก่นเรื่องของกวีนิพนธ์ ว่าผู้เขียนแสดงอารมณ์อย่างไร เช่น เยาะเย้ย ประชดประชัน คร่ำครวญ เรียกร้อง รำร้อง หรือ ชื่นชม เป็นต้น
    - 4.1 ความหมายโดยตรง (อรรถ) เช่น หมาป่า คือสุนัขชนิดหนึ่ง

4.2 ความหมายโดยนัย ความหมายที่ซ่อนอยู่ เช่น หมาป่า มีความหมายแทนคนเจ้าเล่ห์ หมู หมายถึงเหยื่อ ผู้อ่อนแอถูกหลอกง่าย

4.3 ความหมายตามนัยประหวัด เป็นความหมายที่ขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิมของผู้อ่าน

5. ฟังเสียงและจังหวะ หมายถึงเสียงในคำประพันธ์ คือระดับความสูงต่ำ ลีลา และน้ำหนักของการออกเสียงอ่านซึ่งทำให้เกิดความไพเราะ ความรู้สึก จินตนาการ ความหมายและภาพที่แจ่มชัด

ส่วนจังหวะคือ ท่วงทำนองของกลุ่มคำที่จัดวางเป็นวรรคตอนตามรูปแบบของฉันทลักษณ์ เพื่อเอื้อต่อการออกเสียง ให้เกิดความไพเราะ ความรู้สึก จินตนาการ ความหมาย และภาพในจินตนาการที่แจ่มชัด

ตัวอย่าง การเล่นเสียง

ไผ่ซ้ออ้อเอียดเปียตออด

ลมลอดไล่เลี้ยวเร็วไว

ออดแอดแอดออดยออดไกว

แพใบไล่น้ำลำคลอง

(คำหยาด : เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์)

6. จินตนาการให้เห็นภาพ หรือจินตภาพ หมายถึงการเขียนอย่างแจ่มแจ้ง โดยใช้คำที่มีความหมาย อ่านแล้วมองเห็นภาพ โดยไม่มีการเปรียบเทียบ ผู้อ่านสามารถมองเห็น ได้ยิน ได้กลิ่น ได้รสชาติ ได้สัมผัสทางกาย อันก่อให้เกิดอารมณ์สะเทือนใจ เช่น

เผ้าร้องครวญร้องขอจนคอขาด

หัวก็ฟาดพื้นพลีกระริกสาย

ส่งเสียงแว่ววิงวอนก่อนจะวาย

ต่อน้ำลายหวานลิ้มรอชิมเนื้อ

(คำร้องขอ : เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์)

7. ศึกษาภาพพจน์

7.1 อุปลักษณ์ คือการเปรียบเทียบโยงความคิดอย่างหนึ่งไปสู่ความคิดหนึ่ง โดยใช้คำว่า "คือ" "เป็น" อยู่ในประโยค เช่น

คือน้ำผึ้งคือน้ำตาคือยาพิษ

คือหยาดน้ำอมฤตอันชื่นชุ่ม

คือเกสรดอกไม้คือไฟรุ่ม

คือความกลุ้มคือความฝัน.....นั่นแหละรัก

7.2 อุปมา คือการกล่าวเปรียบเทียบความเหมือนกันสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่ง โดยใช้คำเชื่อมว่า ดุจ เหมือน เฉก ดัง เหมือนกับว่า รวากับ ประหนึ่ง คล้าย กล ถนัด เพียง แม้ ย่อม เปรียบ อย่าง เช่น

ยิ้มไว้เถิดยิ้มไว้ใจเข้มชื่น

เมื่อพักตร์รื่นชนชมนิยมเสมอ

ยิ้มงามเหมือนความฝันอันเลิศเลอ

ดุจเสนอผู้อื่นให้ชื่นชม

7.3 คำกล่าวเกินจริง คือโวหารซึ่งกวีบรรยายออกมาแล้วจะนำเอาความจริงมาจับไม่ได้

เพราะเกินความจริง เป็นความรู้สึกที่วัยรุ่นปัจจุบันเรียกว่า เวอร์นั่นเอง เช่น

มาดแม่จะหาดวง	วิเชียรช่วงเท่าคีรี
หาดวงสุริย์ศรี	ก็จะได้จุดตั้งใจ
จะหาโฉมให้เหมือนนุช	จนสุดฟ้าสุราลัย
ตายแล้วและเกิดใหม่	ไม่เหมือนเจ้านฤมล (ภาพยนตร์นางลอย)

7.4 สัญลักษณ์ คือ การนำคำหนึ่ง ๆ มาหมายความแทนอีกคำหนึ่ง โดยคำที่นำมานั้นเป็นที่รู้จักและเข้าใจกันทั่วไป เช่น สีทอง หมายถึง นิमितหมายที่ดี ฤกษ์ดี หรือสง่างาม สีชมพู หมายถึง ความรัก ความสุข ความปลาบปลื้ม ดอกหญ้า หมายถึง ความต่ำศักดิ์

สุโขทัย

ไอ้สุโขทัยเมืองแก้ว	ลุ่มแล้วรกร้างมโหฬาร
ปูนปาเข้าศิลปอัน	ฝังมิ่งขวัญบรรพบุรุษไทย ฯ
น้ำค้างพร่างออกอัฐฐารศ	ระทดทฤทัยฟ้าหวั่นไหว
ซากผวาโศกาลัย	เจ็บดวงใจสมัยกาลนาน ฯ
ข้างล่อมล่อมจมดิน	วิบัติสิ้นทุกเม็ดทรายสะท้าน
พระเชตุพนแหลกลาญ	มหาวิหารวินาศอนาถตาย ฯ
ธูลิทรายนี่พระร่วงเจ้า	อยู่เกล้าฯ เหยียบบรอยบาทไว้
ปู่ย่ามาราบไหว้	เมืองกว้างข้างหลายศักดิ์สิทธิ์ ฯ
สี่อิริยาบถพุทธเจ้า	เหลือถ่านเถ้าทำทศทิศ
มณฑปฟ้าณมิต	อนิจจังจมถมดิน ฯ
แล้งข้าวในนาขวัญ	ในน้ำนั้นแล้งปลาสิ้น
ขาดเสียงพาทย์เสียงพิณ	รินอัสสุชลทันวิญญูณ ฯ
ขโมยหมากการุณกิน	อมตศิลป์พระร่วงเจ้ามหาศาล
ใจเมืองแตกแหลกลาญ	อวสานสูญตระกูลไทย ฯ
ศรีชุมจะชุ่มชลเนตร	สังเวชอันจะจะตรัสโฉน
กาละเขี้ยวกล้าละลายไป	เวียงแก้วสุโขทัยวอดวาย ฯ
พระพายหลวงก็ล่องลับ	ตรีปรารงค์ย่อยยับแหลกลาญ
บ่อพระสยมฯ จมดินทราย	แล้งหอมหายกระแจะจันทน์ ฯ
พระศรีรัตนมหาธาตุ	อนาจอนาถปานสุสานสวรรค์
มหาวิหารทิพย์กนกวัลย์	ศรีศากยมุนีนั้นอาลัย ฯ
เวียงวังรัตนปราสาท	เป็นอากาศธาตุหวาดไหว
วิเวกทิพย์ลายศิลป์ไทย	ลายสือสือใจวิสุทธีจริง ฯ

พ่อขุนศรีอินทราทิตย์	กับมิตรขุนผาเมืองมิ่ง
ร่วมใจร่วมพลังชิง-	ชัยอิสรภาพปราบมาร ฯ
เลือดอาบเท้าข้างมา	ท่วยทะแกลั่วกล้าไกรหาญ
กู่ไทยพันภัยพาล	เกษมศานต์ไพร่ฟ้าข้าไท ฯ
ไอ้ซากังราวหนาว	ร้าวกำแพงเพชรรุ่งไหว
แม่ปิงรำพิริพีไร	เริ่มสมัยสุโขทัยรุ่งเรือง ฯ
ในน้ำมากมีปลา	ในนาข้าวกล้าฟูเฟื่อง
กระดิ่งขวัญสั่นใจเมือง	ลือเลื่องเกียรติยศไกลไกล ฯ
ตราบชั่วพขุนราม	ตำแหน่งมหाराชเป็นใหญ่
สร้างศาสตร์ศิลป์สุโขทัย	ศรีสัชชนาลัยเลิศแดนดิน ฯ
บัดนี้ตรีบูรสูญสลาย	ไร้พุทธรูปสถูปวิเศษศิลป์
แล้งป่าหมากพลูสิ้น	ถวิลพระร่วงพระลือนาน ฯ
เกลี้ยงเตาถ้วยโถโอชาม	งามเลอเลิศหล้ามหาฐาน
แล้งท่วยทรงศีลไอยทาน	ดงตาลไม้หอมเวียงอินทร์ ฯ
มหาวิหารสุดสุนทรีย์	ที่อรัญญิกอนาถวินาศสิ้น
ปูครูปู่จ้าวศิขรินทร์	มายลยินร่ำรำพัน ฯ
เสื่อเมืองทรงเมืองขพุงผี	เทพให้ธรณีสรวงสวรรค์
จะสังเวชผวาจาบัลย์	ไปรู้คืนวันวางวาย ฯ
ตระพังเงินตระพังทอง	หม่นหมองน้ำใจแล้งสลาย
พระสารีกราตุขจาย	เสด็จหายลับฐานวิมานทอง ฯ
ใครใครค้าโคกค้า	ไพร่ฟ้าหน้าใสไหม้หมอง
เตียมแต่น้ำตานอง	ดวงเต็มบ้านทุกมุมเมือง ฯ
ตราบมหาประลัยกัลป์	ลบพิภพขวัญอันลือเลื่อง
ลบสุโขทัยรุ่งเรือง	เรื่องชีวิตเสมอผืนนั้นเอย ฯ

กิจกรรมที่ 1

S - Survey การอ่านสำรวจ

คำชี้แจง นักเรียนอ่านบทกวีนิพนธ์ เรื่อง สุขุทัย โดยสำรวจเนื้อหาอย่างรวดเร็วแล้วตอบ
คำถามต่อไปนี้

ชื่อเรื่อง.....

ชื่อผู้แต่ง/ที่มา.....

สาระสำคัญ.....

.....

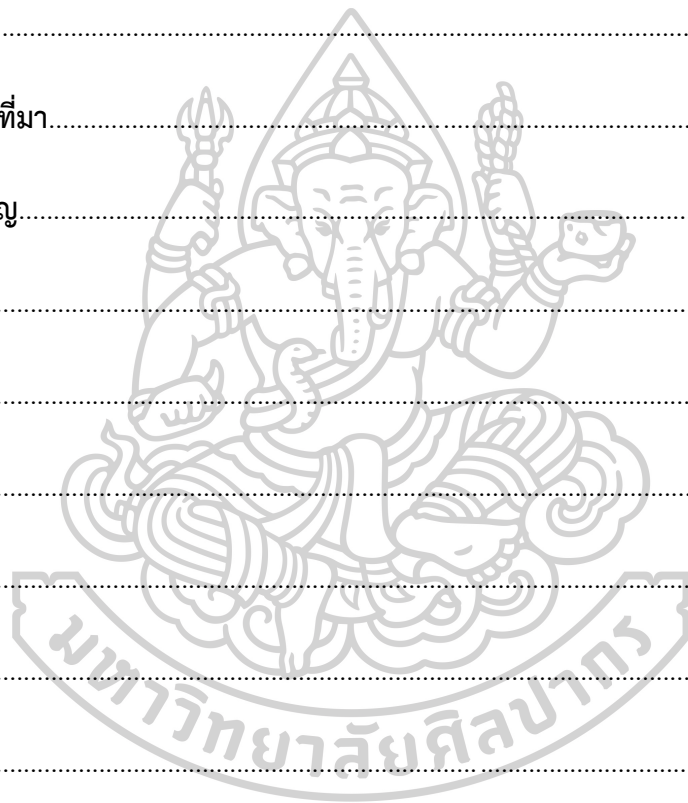
.....

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมที่ 2
Q - Question การตั้งคำถาม

คำชี้แจง นักเรียนอ่านบทกวีนิพนธ์ เรื่อง สุขุขทัยแล้วตั้งคำถาม จำนวน 5 คำถาม ให้ครอบคลุมประเด็นเนื้อเรื่อง

คำถามที่ 1

.....

คำถามที่ 2

.....

คำถามที่ 3

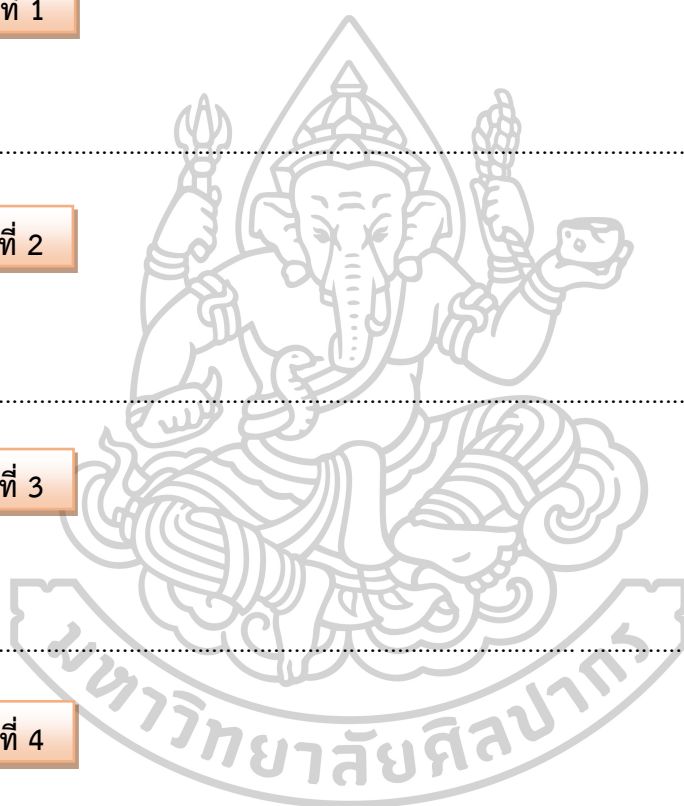
.....

คำถามที่ 4

.....

คำถามที่ 5

.....

กิจกรรมที่ 3

R – Read การอ่านอย่างละเอียด

คำชี้แจง นักเรียนอ่านบทกวีนิพนธ์ เรื่อง สุโขทัย แล้วตอบคำถามจากกิจกรรมที่ 2

คำถามที่ 1

ตอบ.....

คำถามที่ 2

ตอบ.....

คำถามที่ 3

ตอบ.....

คำถามที่ 4

ตอบ.....

คำถามที่ 5

ตอบ.....

กิจกรรมที่ 4

R – Record การจดบันทึก

คำชี้แจง นักเรียนอ่านบทกวีนิพนธ์ เรื่อง สุขุทัย แล้วจดบันทึกข้อความที่สำคัญอย่างย่อ ตามความเข้าใจของนักเรียน

บันทึกการอ่าน

กิจกรรมที่ 5

R – Recite การเขียนสรุปใจความสำคัญ

คำชี้แจง นักเรียนอ่านบทกวีนิพนธ์ เรื่อง สุขุทัย แล้วสรุปใจความสำคัญเป็นแผนผังความคิด โดยใช้สำนวนภาษาของตนเอง

กิจกรรมที่ 6

R – Reflect การวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน

คำชี้แจง นักเรียนอ่านบทกวีนิพนธ์ เรื่อง สุโขทัย แล้ววิเคราะห์ และแสดงความคิดเห็น
จากการอ่านในประเด็นที่กำหนดให้

1. หลังจากอ่านบทกวีนิพนธ์ เรื่อง สุโขทัย แล้วนักเรียนรู้สึกอย่างไร

.....

.....

.....

2. บทกวีนิพนธ์ “สุโขทัย” สะท้อนให้เห็นสภาพสังคม วัฒนธรรมอย่างไร

.....

.....

.....

3. ผู้เขียนบทกวีนิพนธ์ “สุโขทัย” มีจุดประสงค์อย่างไร

.....

.....

.....

4. ประเด็นสำคัญของบทกวีนิพนธ์ “สุโขทัย” คืออะไร

.....

.....

.....

5. ข้อคิดที่ได้จากการอ่านบทกวีนิพนธ์ “สุโขทัย”

.....

.....

.....

แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

คำอธิบาย

แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบทดสอบก่อนเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อใช้วัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีจำนวน 30 ข้อ ใช้เวลา 1 ชั่วโมง คะแนนเต็ม 30 คะแนน

คำถามแต่ละข้อจะมีข้อความให้อ่าน เมื่อนักเรียนอ่านจบแล้วให้ขีดเครื่องหมายกากบาท (X) ลงในกระดาษคำตอบในช่องที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

อ่านนิทานต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม

เด็กชายกับลูกเกาลัด

เด็กชายคนหนึ่งได้รับอนุญาตให้ล้วงมือลงไปในคนโทเพื่อหยิบลูกเกาลัดขึ้นมา แต่เขาหยิบขึ้นมาทำให้ใหญ่เกินไปจึงไม่อาจดึงมือออกมาได้ เขาจึงลุกขึ้นยืน ใจก็ตื้อตึงหาได้ยอมทิ้งลูกเกาลัดจากมือแม่เพียงลูกเดียว ในที่สุดเมื่อไม่ได้ลูกเกาลัดเต็มกำตามใจหมาย เขาก็เริ่มผิดหวัง วิตกกังวล และเริ่มร้องไห้

“ลูกเอ๋ย” แม่ของเขาเอ่ยขึ้น “จงพอใจกับเกาลัดเพียงครึ่งเดียวที่เจ้าหยิบ เจ้าถึงจะดึงมือของเจ้าออกมาได้อย่างง่ายดาย จากนั้นค่อยกลับมาเอาลูกเกาลัดเพิ่มทีหลังก็ได้”

นิทานอีสป

1. เพราะเหตุใดเด็กชายจึงไม่สามารถหยิบลูกเกาลัดขึ้นจากคนโทได้ (ความเข้าใจ)

- ก. เพราะไม่มีลูกเกาลัดอยู่ในคนโทนั้น
- ข. เพราะเด็กชายไม่มีแรงที่จะหยิบลูกเกาลัด
- ค. เพราะปากของคนโทมีลักษณะเล็กไม่สามารถล้วงมือลงไปได้
- ง. เพราะเด็กชายหยิบเกาลัดขึ้นมาทำให้ใหญ่เกินไปที่จะดึงมือออกมาได้

อ่านนิทานต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 2 - 3

ไม้มัดรวม

ชายคนหนึ่งเป็นบิดาของบุตรชายหลายคนซึ่งชอบทะเลาะเบาะแว้งกันอยู่เสมอ ไม่ว่าจะบอกอย่างไรก็ไม่เคยทำให้สถานการณ์ดีขึ้นเลย ดังนั้นเขาจึงครุ่นคิดหาทางยกตัวอย่างชัด ๆ ที่จะทำให้ลูก ๆ ตาสว่างว่าความแตกแยกมักนำมาซึ่งหายนะ

วันหนึ่งเมื่อการทะเลาะวิวาทรุนแรงกว่าทุกครั้งที่ผ่านมา บรรดาลูก ๆ ทั้งหลายต่างเข้ารวีกันด้วยความโกรธซึ่ง ผู้เป็นพ่อก็ขอให้ลูกชายคนหนึ่งไปหาไม้มาหนึ่งมัดจากนั้นก็ยื่นไม้มัดดังกล่าวให้ลูก ๆ ทีละคน โดยบอกให้พวกเขาพยายามหักมัน แต่ไม่ว่าลูก ๆ จะพยายามสักเพียงใด ก็ไม่มีใครทำได้เลย

ผู้เป็นพ่อจึงนำไม้มัดนั้นคืนมาแก้มัดออก และส่งให้ลูกชายลองหักดูทีละท่อน คราวนี้พวกเขาหักได้อย่างง่ายดาย

“ลูกเอ๋ย” ผู้เป็นพ่อเอ่ยขึ้น “พวกเจ้าไม่เห็นหรือว่า ถ้าพวกเจ้าเห็นพ้องต้องกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ก็ไม่มีทางที่ศัตรูจะทำอะไรพวกเจ้าได้ แต่หากพวกเจ้าแบ่งแยกแตกกัน พวกเจ้าก็ไม่ได้แข็งแกร่งไปกว่าไม้สักท่อนในมัดนั้นเลย”

นิทานอีสป

2. การกระทำของผู้เป็นพ่อแสดงให้เห็นว่าพ่อเป็นคนอย่างไร (ประเมินค่า)

- ก. มีสติปัญญา
- ข. มีความรอบคอบ
- ค. มีความอ่อนโยน
- ง. มีความเป็นลูกผู้ชาย

3. นิทานเรื่อง ไม้มัดรวมให้ข้อคิดอย่างไร (ความเข้าใจ)

- ก. สามัคคีคือพลัง
- ข. รวมกันเราอยู่ แยกหมู่เราตาย
- ค. การทะเลาะวิวาทนำมาซึ่งความหายนะ
- ง. ความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น

อ่านนิทานต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม

.....

นกกระสาเป็นนกชื่อ ๆ และเชื่อถือได้โดยธรรมชาติ มันได้รับคำเชิญไปให้ร่วมงานรื่นเริงกับพวกนกกระเรียนในทุ่งแห่งหนึ่งซึ่งมีต้นไม้เพิ่งปลูกใหม่ ๆ ทว่างานเลี้ยงจบลงด้วยหายนะ เมื่อนกทุกตัวติดตาข่ายของชาวนา

นกกระสาขอร้องให้ชาวนาปล่อยมันไป

“ได้โปรดปล่อยข้าไปเถิด” มันอ่อนวอน “ข้าเป็นตระกูลนกกระสาที่ท่านก็รู้ดีว่าเป็นนกที่ซื่อสัตย์และนิสัยดี อีกทั้งข้ายังไม่รู้ว่าพวกนกกระเรียนจะเป็นนกขี้โมย”

“เจ้าอาจจะเป็นนกที่ดีมาก” ชาวนาตอบ “แต่ข้าจับเจ้าได้พร้อมกับพวกนกกระเรียนขี้โมย และเจ้าจะต้องได้รับโทษเช่นเดียวกับพวกมัน”

นิทานอีสป

4. จากนิทานเรื่องที่ทำให้นักเรียนคิดว่าควรตั้งชื่ออย่างไร (วิเคราะห์)

- ก. นกกระสาผู้ซื่อสัตย์
- ข. ชาวนา กับ นกกระสา
- ค. นกกระเรียนขี้โมย
- ง. นกกระสา กับ นกกระเรียน

อ่านนิทานต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 5 - 6

วังนาคินทร์คำชะโนด

มีตำนานเล่าขานสืบกันมาว่า มีพญานาค อยู่สองตนได้ปกครองเมืองหนองกระแส โดยครึ่งหนึ่งเป็นของ สุทโธนาค (เจ้าพระยาศรีสุทโธ) ส่วนอีกครึ่งหนึ่งเป็นของ สุวรรณนาค พญานาคทั้งสองปกครองเมืองอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข แต่มีข้อตกลงกันว่า ถ้าหากมีฝ่ายใดออกไปหาอาหารอีกฝ่ายหนึ่งจะต้องไม่ออกไป เนื่องจากเกรงว่าจะมีเรื่องกัน และอาหารที่ทำมาได้นั้น ให้นำมาแบ่งกันอย่างละครึ่ง

เมื่อถึงคราวสุวรรณนาคออกไปล่าสัตว์ ได้เนื้อช้างมาจึงนำเนื้อช้างที่ได้แบ่งให้สุทโธนาค พร้อมทั้งนำขนของช้างไปยืนยันว่าเป็นเนื้อช้างจริง อีกครั้งที่สุวรรณนาคออกไปล่าสัตว์หาอาหารอีก ครั่งนี้ได้เม่นกลับมาเป็นอาหาร จึงได้นำเนื้อและขนของเม่นไปมอบให้แก่สุทโธนาคเหมือนเช่นเคย แต่สุทโธนาคกลับไม่พอใจ เพราะเมื่อดูจากขนของเม่นที่มีขนาดใหญ่กว่า

ชนของข้าง ปริมาณเนื้อที่ได้ ก็ควรมีมากกว่าเนื้อของข้าง แต่ปริมาณเนื้อนั้นก็กลับมีน้อยกว่ามากนัก จึงคิดว่าสุวรรณนาคไม่มีความซื่อสัตย์ ฝ่ายสุวรรณนาคพยายามที่จะอธิบายแต่ก็ไม่สำเร็จ จึงเกิดสงครามขึ้นมาระหว่างนาคทั้งสองพระอินทร์ทรงทราบเรื่องเข้า จึงหาวิธีที่จะทำให้อาณานิคมทั้งสองตนหยุดทำต่อสู้อัน โดยให้อาณานิคมทั้งสองสร้างแม่น้ำขึ้นคนละสาย หากใครสร้างถึงทะเลก่อนจะให้ปลาบึกไปอยู่ในแม่น้ำนั้น เมื่อได้ยินเช่นนั้น สุทโธนาคก็ได้สร้างแม่น้ำมุ่งไปทางทิศตะวันออกของหนองกระแสน และด้วยความที่สุทโธนาค มีนิสัยใจร้อน เมื่อพบเจอภูเขากั้นทางแม่น้ำก็จะทำการหลบหลีก ทำให้แม่น้ำโค้งไปโค้งมา จึงเกิดเป็นแม่น้ำโขง ส่วนทางฝ่ายสุวรรณนาคนั้น ได้ทำการสร้างแม่น้ำขึ้นทางทิศใต้ของหนองกระแสน สุวรรณนาคมีความละเอียด และใจเย็น แม่น้ำที่สร้างขึ้นจึงมีความตรงกว่าแม่น้ำทุกสาย ได้แก่ แม่น้ำน่าน สุทโธนาคเป็นผู้ที่สร้างแม่น้ำได้เสร็จก่อน จึงมีปลาบึกเข้ามาอยู่ในแม่น้ำโขงเพียงแห่งเดียวเท่านั้น และเมื่อเห็นเป็นเช่นนั้น สุทโธนาคก็ได้ขอทางขึ้น-ลงระหว่างเมืองบาดาลกับเมืองมนุษย์ไว้ 3 แห่งด้วยกัน หนึ่งในนั้นก็คือ คำชะโนด ซึ่งจะมีต้นชะโนดขึ้นอยู่ที่นั่น และให้สุทโธนาคพร้อมด้วยบริวารสามารถที่จะกลายร่างเป็นมนุษย์ได้ (พญาศรีสุทโธ) และตั้งบ้านเมืองปกครองอยู่ที่คำชะโนด เมื่อข้างขึ้น 15 วัน อีก 15 วันข้างแรม ให้กลายเป็นนาค อาศัยอยู่เมืองบาดาล (พญานาคราชศรีสุทโธ)

<http://www.nithan.in.th/>

5. จากเรื่องที่อ่านเหตุใดพระอินทร์จึงให้อาณานิคมสร้างแม่น้ำ (วิเคราะห์)

- ก. พระอินทร์ต้องการให้มีแม่น้ำ
- ข. สุวรรณนาคไม่มีความซื่อสัตย์ต่อสุทโธนาค
- ค. พระอินทร์ต้องการสั่งสอนสุทโธนาคและสุวรรณนาค
- ง. เกิดสงครามขึ้นระหว่างพญานาคสุวรรณนาคและสุทโธนาค

6. ใครเป็นผู้สร้างแม่น้ำน่าน (ความเข้าใจ)

ก. มนุษย์	ข. สุทโธนาค
ค. พระอินทร์	ง. สุวรรณนาค

อ่านบทความต่อไปนี้ แล้วตอบคำถาม 7 - 9

หลากหลายวิธี สร้างความสดชื่นให้ร่างกาย

การดำเนินชีวิตในปัจจุบันที่ต้องเผชิญกับภารกิจต่างๆ มากมาย ตั้งแต่ตื่นนอน เดินทางไปเรียนหรือไปทำงาน ความกดดันจากหน้าที่ที่รับผิดชอบ ความเครียดจากสังคม โดยรอบ และความอ่อนล้าจากการใช้ชีวิต สิ่งต่างๆ เหล่านี้ล้วนแต่บั่นทอนพลังชีวิตของเราให้อ่อนเปลี้ย เพลี้ยแรง ไม่สดใส เพื่อเรียกคืนความสดชื่นให้กลับคืนมา มีวิธีง่ายๆ แต่ได้ผลเป็นอย่างดี

เริ่มจากอาหาร ควรรับประทานอาหารเช้าผัก ผลไม้ และดื่มน้ำให้เพียงพอ เพราะในผักและผลไม้มีน้ำตาลฟรุกโตสที่ร่างกายสามารถนำไปใช้ได้ทันที ตลอดจนยังอุดมไปด้วยวิตามินและเกลือแร่ รวมทั้งสารต้านอนุมูลอิสระ รวมไปถึงการดื่มน้ำอย่างเพียงพอจะช่วยให้เซลล์และอวัยวะในร่างกายทำงานได้เป็นปกติ และช่วยในการขับของเสียได้อีกด้วย

จากนั้นคือการออกกำลังกาย การออกกำลังกายถือเป็นยาอายุวัฒนะที่ไม่เพียงแต่จะช่วยให้ร่างกายแข็งแรงเท่านั้น ทุก ๆ ครั้งที่ออกกำลังกาย ยังช่วยให้ร่างกายหลั่งสารแห่งความสุขออกมาอีกด้วย จึงไม่แปลกที่เวลาเหงื่อออกนิด ๆ จะรู้สึกสดชื่นขึ้นมาในทันที

การพักผ่อนอย่างเพียงพอ ก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่ทำให้ร่างกายสดชื่นได้ เพราะร่างกายได้รับการพักผ่อน ฟืนฟู และซ่อมแซมส่วนต่าง ๆ ของร่างกายโดยธรรมชาติอย่างเต็มที่ ผู้เชี่ยวชาญแนะนำว่า มนุษย์ควรได้นอนหลับพักผ่อนอย่างน้อย 6 - 8 ชั่วโมง

นอกจากนี้ การรู้จักปล่อยวาง มองโลกในแง่ดี ยิ้มรับกับทุกวิกฤติปัญหา ก็ถือเป็นวิธีการสร้างความสดชื่นอีกวิธีการหนึ่งได้เป็นอย่างดี ซึ่งวิธีการดังกล่าวไม่เพียงแต่จะช่วยให้เราสดชื่น สดใสเท่านั้น หากแต่ยังให้ผู้ที่พบเห็นพลอยสดชื่นตามเราไปด้วย

<http://www.bejame.com/>

7. สาระสำคัญของเรื่องนี้กล่าวถึงสิ่งใด (วิเคราะห์)

- ก. การออกกำลังกายที่เหมาะสม
- ข. การสร้างความสดชื่นให้กับร่างกาย
- ค. การเลือกรับประทานผักและผลไม้
- ง. การปล่อยวางเพื่อความสดชื่นของร่างกาย

8. ใจความสำคัญของบทความนี้คือข้อใด (การวิเคราะห์)
- ควรรู้จักปล่อยวาง มองโลกในแง่ดี
  - มนุษย์ควรนอนหลับพักผ่อนอย่างน้อย 6-8 ชั่วโมง
  - การออกกำลังกายเป็นยาอายุวัฒนะ ทำให้ร่างกายแข็งแรง
  - การรับประทานอาหาร การออกกำลังกาย การพักผ่อนและการปล่อยวางเป็นการสร้างความสดชื่นให้กับร่างกาย
9. จากบทความที่อ่านใครปฏิบัติตามวิธีสร้างความสดชื่นให้ร่างกายได้ถูกต้อง (สังเคราะห์)
- โดนัทที่ม้น้ำผลไม้วันละ 6-8 แก้ว
  - อาเล็กนอนเที่ยงคืนตื่นตีห้าเป็นประจำทุกวัน
  - ณเดชน์ออกกำลังกายอย่างหนักเพื่อให้เหงื่อออกมาก ๆ
  - ญาญ่าเลือกรับประทานอาหารจำพวกผัก และผลไม้และดื่มน้ำอย่างเพียงพอ

อ่านบทความต่อไปนี แล้วตอบคำถามข้อ

คาร์ดิโอ

การออกกำลังกายแบบคาร์ดิโอ (cardio แปลว่า หัวใจ) เป็นการออกกำลังกายแบบแอโรบิก โดยให้ร่างกายได้มีการขยับเขยื้อนอย่างสม่ำเสมอ เช่น วิ่ง ปั่นจักรยาน ว่ายน้ำ มวยไทย และการเต้น Zumba ซึ่งจะมีผลทำให้อัตราการเต้นหัวใจสูงขึ้น ช่วยให้ระบบหลอดเลือดหัวใจแข็งแรง จึงช่วยเผาผลาญไขมันส่วนเกินในร่างกายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หนังสือพิมพ์ ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 16 ตุลาคม 2560

10. สารสำคัญของบทความนี้คือข้อใด (การวิเคราะห์)
- การเต้นของหัวใจ
  - ประโยชน์ของการออกกำลังกาย
  - การออกกำลังกายแบบคาร์ดิโอ (cardio)
  - ประเภทของการออกกำลังกายแบบคาร์ดิโอ

อ่านบทความต่อไปนี แล้วตอบคำถามข้อ 11 – 12

10 ประโยชน์ของน้ำดื่ม

1. **บรรเทาความเมื่อยล้า** ความเมื่อยล้าจัดเป็นสัญญาณแรกของร่างกายขาดน้ำ เมื่อน้ำในร่างกาย ลดน้อยลง หัวใจจะทำงานหนักขึ้นในการปั๊มเลือดที่มีออกซิเจนเข้าไปในกระแสเลือด และยังทำให้อวัยวะต่าง ๆ ทำงานมีประสิทธิภาพลดน้อยลง ดังนั้นการดื่มน้ำให้เพียงพอจึงช่วยให้ร่างกายทำงาน ได้ดีขึ้นและลดความเมื่อยล้าลงได้
2. **ช่วยปรับปรุงอารมณ์** การขาดน้ำส่งผลต่ออารมณ์และความสามารถในการทำความเข้าใจ สีของปัสสาวะจะบอกได้ดีถึงระดับของน้ำในร่างกายยิ่งสีอ่อน ๆ ร่างกายก็ยิ่งมีความชุ่มชื้น แต่ในทางกลับกันหากสีเข้มก็แสดงว่าร่างกายอาจกำลังขาดน้ำ
3. **รักษาอาการปวดศีรษะและไม่เกรน** หากคุณมีอาการปวดศีรษะหรือปวดไมเกรน สิ่งแรกที่คุณควรทำเพื่อบรรเทาอาการก็คือควรมีน้ำให้มาก ๆ เพราะบ่อยครั้งอาการปวดหัวและไม่เกรนมากจะเกิดจากร่างกายขาดน้ำ จากการศึกษาซึ่งตีพิมพ์ในวารสารประสาทวิทยาในยุโรป พบว่า การดื่มน้ำให้มากขึ้นจะช่วยลดชั่วโมงและความรุนแรงของอาการปวดหัวในกลุ่มผู้เข้าร่วมการศึกษาได้
4. **ช่วยในการย่อยอาหารและอาการท้องผูก** น้ำช่วยเพิ่มการทำงานของระบบย่อยอาหารในร่างกาย ช่วยป้องกันอาการท้องผูก การดื่มน้ำที่เพียงพอช่วยกระตุ้นการเผาผลาญอาหารในร่างกาย และยังช่วยให้ร่างกายย่อยอาหารได้ดี ยิ่งหากดื่มเป็นน้ำอุ่นแล้วก็จะยิ่งดีต่อระบบย่อยอาหารในร่างกายมากกว่าดื่มน้ำเย็นเสียอีก
5. **ช่วยลดน้ำหนัก** การดื่มน้ำ 8 ออนซ์ จำนวน 2 แก้วก่อนมื้ออาหาร จะช่วยลดความอยากอาหารและช่วยให้การลดน้ำหนักได้ผล นอกจากนี้ยังช่วยเพิ่มอัตราการเผาผลาญไขมันในร่างกาย และช่วยในการสลายและกำจัดเซลล์ไขมันได้อีกด้วย
6. **ช่วยล้างสารพิษ** น้ำเป็นตัวช่วยกำจัดพิษ ช่วยให้ร่างกายขับถ่ายของเสียส่วนใหญ่ออกจากร่างกายผ่านทางเหงื่อและปัสสาวะ ช่วยส่งเสริมการทำงานของไต ลดปริมาณนิ่วในไตโดยเจือจางเกลือและแร่ธาตุต่าง ๆ ในปัสสาวะซึ่งเป็นสาเหตุของการเกิดโรคนิ่วในไต
7. **ควบคุมอุณหภูมิของร่างกาย** ปริมาณน้ำที่เพียงพอในร่างกายช่วยควบคุมอุณหภูมิในร่างกาย เพราะคุณสมบัติของน้ำจะช่วยให้ร่างกายได้ปลดปล่อยความร้อนในร่างกายออกมาผ่านทางเหงื่อที่ไหลออกจากผิว จึงช่วยรักษาอุณหภูมิในร่างกายได้
8. **ช่วยให้ผิวสุขภาพดี** น้ำช่วยให้ร่างกายมีความชุ่มชื้น และช่วยให้โลหิตไหลเวียนในเส้นเลือดฝอย ได้อย่างสะดวก ซึ่งช่วยให้ผิวแลดูสุขภาพดีและอ่อนกว่าวัย

9. บรรเทาอาการเมาค้าง เนื่องจากน้ำมีฤทธิ์ช่วยขับปัสสาวะ จึงช่วยขจัดแอลกอฮอล์ที่ดื่มเข้าไป ดังนั้นน้ำจึงช่วยร่างกายได้คืนสภาพและเร่งการฟื้นตัวให้เร็วขึ้น ผู้เชี่ยวชาญแนะนำให้ดื่มน้ำ 16 - 20 ออนซ์ก่อนที่จะเข้านอน ในคืนที่ดื่มแอลกอฮอล์มากเกินไป

10. ขจัดกลิ่นปาก การมีกลิ่นปากเป็นสัญญาณว่าคุณอาจดื่มน้ำไม่เพียงพอ เพราะน้ำช่วยให้ปากชุ่มชื้นและช่วยล้างเศษอาหารที่ตกค้างรวมถึงแบคทีเรียในปากได้ด้วย นอกจากนี้ยังช่วยเจือจางสารที่ทำให้เกิดกลิ่นเหม็นในปากซึ่งแบคทีเรียสร้างขึ้นมา

สรุปว่า มันเป็นเรื่องที่จำเป็นมากที่ต้องดื่มน้ำให้เพียงพอกับร่างกายในแต่ละวัน เพื่อให้ร่างกายได้รับประโยชน์จากน้ำอย่างเต็มที่ และให้แน่ใจว่าคุณดื่มน้ำที่ผ่านการกรองแล้ว รวมไปถึงควรทานผลไม้และผักฉ่ำน้ำต่างๆ ให้มากขึ้นด้วย

<https://www.health-th.com/>

11. จากบทความที่อ่านเหตุใดเมื่อมีอาการปวดศีรษะและไมเกรนจึงต้องดื่มน้ำมาก ๆ (ความเข้าใจ)
  - ก. เพราะช่วยให้เลือดไหลเวียนได้ดี
  - ข. เพราะช่วยให้กล้ามเนื้อคลายตัว
  - ค. เพราะช่วยรักษาอุณหภูมิในร่างกาย
  - ง. เพราะช่วยลดไข้และความรุนแรงของอาการปวดหัว
12. จากบทความที่อ่านใครปฏิบัติตนได้ถูกต้องเมื่อมีอาการอาหารไม่ย่อยและท้องผูก (ความเข้าใจ)
  - ก. การเกิดดื่มน้ำอุ่น
  - ข. เรื่องฤทธิ์ดื่มน้ำเย็น
  - ค. เจ้าขุนดื่มน้ำมะนาว
  - ง. จันทรวาดดื่มนมเปรี้ยว

อ่านสารคดีต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 13 - 17

สารคดีเรื่อง แมวน้ำ

บ่อยครั้งเลยทีเดียวที่เราเห็นแมวน้ำได้รับการฝึกกับคณะละครสัตว์ทั้งหลายและความน่ารักแบบธรรมชาติของเจ้าแมวน้ำนี่เอง ทำให้หลาย ๆ คนหลงใหลในเสน่ห์ที่แสนจะน่ารักของมัน

แมวน้ำเป็นสัตว์เลือดอุ่น ว่ากันว่า แมวน้ำนั้นสืบเชื้อสายมาจากสัตว์บกแล้วจึงค่อยๆ พัฒนาตัวเองให้กลายเป็นสัตว์น้ำในเวลาต่อมา

ลักษณะโดยธรรมชาติแล้วแมวน้ำเป็นสัตว์เมืองหนาวไม่สามารถอาศัยอยู่ในน้ำได้เป็นระยะเวลาสั้น ๆ เหมือนปลาฉลาม แมวน้ำจึงมีขาหน้าและขาหลังเป็นลักษณะพังผืดและมีครีบหน้าข้างตัว เพื่อช่วยในการเคลื่อนไหวไปมาขณะว่ายน้ำ เราจึงไม่ต้องแปลกใจเลยว่าทำไมแมวน้ำจึงว่ายน้ำได้เร็ว และอาหารอันแสนจะโอชะของมันคือ ปลาและบรรดาสัตว์เล็กสัตว์น้อยต่าง ๆ

ถึงธรรมชาติจะสร้างให้แมวน้ำเกิดมาอยู่ในน้ำบ้างเป็นบางโอกาส แต่มันก็จะชอบที่จะอยู่บนบกมากกว่า เพราะความเป็นสัตว์เมืองหนาว แสงแดดจึงเป็นสิ่งที่พวกมันชอบมาก เราจึงเห็นแมวน้ำนอนเกยกันอยู่ตามชายหาดเต็มไปหมด

แมวน้ำเป็นสัตว์ที่เชื่องมาก และมันก็ต้องตกเป็นเหยื่อของมนุษย์อยู่ตลอดเวลา ในช่วงฤดูผสมพันธุ์เพราะพวกมันชอบมาชุมนุมกันอยู่ตามชายหาด เหล่าบรรดาเอสกีโมทั้งหลายก็ชอบมาล่าเอาเนื้อของแมวน้ำไปทำอาหาร เอาหนังของมันทำเป็นเครื่องนุ่งห่มกันหนาว มีหน้าซำไขมันของมันยังนำไปประกอบอาหารและเป็นเชื้อเพลิงได้อีกด้วย

ถึงแม้เมืองไทยของเราจะไม่ใช่ที่อยู่อาศัยของแมวน้ำ แต่ไทยเราก็ยังมีสัตว์อื่น ๆ อีกมากมายที่เด็ก ๆ คงไม่คิดจะทำร้ายมันให้สูญพันธุ์ไปจากประเทศของเราอย่างแน่นอน

<https://sites.google.com/site/kp001th>

13. ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายให้ผู้อ่านเข้าใจเรื่องใดมากที่สุด (วิเคราะห์)

- ก. ลักษณะของแมวน้ำ
- ข. ธรรมชาติของแมวน้ำ
- ค. การดำรงชีวิตของแมวน้ำ
- ง. ประโยชน์ที่ได้จากแมวน้ำ

14. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง (วิเคราะห์)
- ก. แมวน้ำเป็นสัตว์เมืองหนาว
  - ข. แมวน้ำมีลักษณะคล้ายปลาวาฬ
  - ค. แมวน้ำสืบเชื้อสายมาจากสัตว์บก
  - ง. อาหารของแมวน้ำคือสัตว์เล็กสัตว์น้อย
15. แมวน้ำมีลักษณะอย่างไร (ประเมินค่า)
- ก. มีรูปร่างคล้ายปลาวาฬ
  - ข. ลำตัวสีน้ำตาลมีน้ำหนักมาก
  - ค. มีปากที่แหลมคมและครีบข้างลำตัว
  - ง. แมวน้ำมีขาหน้าและขาหลังมีครีบข้างลำตัว
16. เพราะเหตุใดแมวน้ำจึงตกเป็นเหยื่อของมนุษย์ (วิเคราะห์)
- ก. เพราะมีน้ำหนักมาก
  - ข. เพราะแมวน้ำเป็นสัตว์ที่เชื่องมาก
  - ค. เพราะเป็นที่ต้องการของชาวต่างชาติ
  - ง. เพราะแมวน้ำคืออาหารหลักของชาวบ้าน
17. ข้อใดไม่ได้ปรากฏข้อความในสารคดีเรื่องแมวน้ำ (ประเมินค่า)
- ก. แมวน้ำสืบเชื้อสายมาจากสัตว์บก
  - ข. แสงแดดจึงเป็นสิ่งที่พวกมันชอบมาก
  - ค. เอสกีโมชอบล่าเอาผิวหนังไปทำอาหาร
  - ง. เอาหนังของมันทำเป็นเครื่องนุ่งห่มกันหนาว

อ่านเรื่องสั้นต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 18 - 25

เรื่อง มอม

มอมเป็นสุนัขพันธุ์ทางที่เกิดจากความไม่ตั้งใจของเจ้าของ มอมเป็นลูกโตนเกิดใต้ถุนบ้านไม้สองชั้นหลังเล็ก ๆ แถวมักกะสัน มอมรู้ตัวว่าพ่อของมันเป็นหมาพันธุ์อัลเซเชียน อยู่ตึกใหญ่ถนนเพชรบุรี แต่แม่ของมันเป็นหมาไทยตลาดประตูน้ำ พอมอมจำความได้มันก็รู้ว่าคนมุดเข้าใต้ถุนบ้านนั้นบ่อย ๆ อีกคนหนึ่ง มันรู้สึกว่ามีคนนั้นมาอ้อมชูลูบลำมันเล่นเสมอ มอมมันกระดิกหางดีใจจนตัวสั่น เลียหน้า เลียปาก คน ๆ นั้นก็ไม่ว่าปล่อยตามใจมัน มอมมันจำกลิ่นไว้ได้กำหนดสัญญาไว้ว่าคน ๆ นั้นเป็นนายของมันแล้วมันก็รัก มันเติบโตขึ้นท่ามกลางความรัก ความเอาใจใส่จากนายของมันมันชื่อสัตย์ ฉลาดและเชื่อฟังนายของมันเป็นอย่างยิ่ง มอมมันโตเร็วผิดปกติธรรมดา เพราะมันเป็นพันธุ์พ่อมากกว่าพันธุ์แม่ ยิ่งโตมันก็ยังกินจุทุกวัน แต่นายกลับดีใจ คอยให้ข้าวมันกินอ้อมเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ยิ่งกว่านั้นเวลานายผู้หญิงทำครัว มอมมันก็แอบเข้าไปอยู่ด้วย มอมมันโตวันโตคืนจนกลายเป็นหนุ่มใหญ่ แม่หายไปจากโลกของมัน ซึ่งเดี๋ยวนี้เหลือแต่นาย มอมไม่ได้รักนายเท่าชีวิต แต่นายเป็นชีวิตของมอม เข้าขึ้นนายหายไปจากบ้าน มันก็รู้สึกชีวิตมันว่างเปล่า แต่มอมรู้ว่าตกบ่าก็ต้องกลับ ฉะนั้นตามปกติ มันก็ไม่เดือดร้อนเท่าไรนัก มอมใช้เวลาที่นายไม่อยู่หาอะไรกินบ้าง เล่นกับหนูบ้าง มอมเป็นหมาที่มีแต่หัวใจและหัวใจมันนั้นก็มอบให้นาย ฉะนั้นนายจะสั่งสอนให้ทำอะไรมอมก็ไม่ค่อยเอาใจใส่ เพราะเมื่อมันอยู่กับนาย มันมีแต่ความดีใจ ความสุข ไม่มีปัญหาจะไปจดจำอะไรได้ก็มากนัก แต่ถึงกระนั้น มันก็ยังอุตสาหะเรียนวิชาที่นายสอนให้ไว้ได้อย่างหนึ่ง เวลาเดินไปริมคลองหรือริมบ่อ นายจะหากิ่งไม้แห้ง ๆ ขว้างลงไปในน้ำ มอมมันก็จะกระโดดน้ำว่ายไปคาบเอากิ่งไม้กลับมาให้นาย แต่แล้ววันหนึ่งซึ่งเป็นวันสำคัญที่สุดในชีวิตของมอมวันนั้นเป็นวันหนึ่งในฤดูหนาว มอมมันคึกคักเป็นพิเศษจึงลอดร้อออกไปเที่ยวนอกบ้านตั้งแต่เช้าตรู่ ยิ่งเที่ยวไปมันก็ยิ่งเพลินไกลบ้านออกไป แต่พอสายเข้าหอยมอมก็เริ่มสังเกตว่า มีอะไรผิดปกติไปเสียแล้ว เพราะบนถนนสายใหญ่นั้นมีรถยนต์บรรทุกขนาดโตกว่าที่มันเคยเห็น วิ่งตามกันมาเป็นแถวยาวเหยียด แผ่นดินสะเทือนมาตั้งแต่ไกล บนรถนั้นมีคนอยู่เต็ม แต่งตัวอย่างที่มอมมันไม่เคยเห็นมาก่อน พุดจกกันด้วยลุ่มเสียงที่มอมไม่เคยได้ยินมาก่อนเลย คนเหล่านั้นรูปร่างเตี้ยล่ำผิวดำกับคนไทยที่มอมรู้จัก มอมมันยืนนิ่งตัวแข็งอยู่ข้างถนนชนคอซัน หูตั้ง ความรู้สึกเหมือนขโมยเข้าบ้าน มันสุดกลืนแรง ๆ คนที่อยู่บนรถนั้นผิวดำ เป็นแน่แล้ว เพราะมีกลิ่นสบกกลิ่นสาบอย่างที่มอมไม่เคยรู้จักแต่ก่อนเลย พอมอมมันรู้ว่าอะไรผิดปกติ ใจมันก็คิดถึงนายวาบขึ้นมาขึ้นมาทันที ป่านนี้นายจะอยู่ที่ไหน จะเป็นอย่างไร นายผู้หญิงจะเรียกเที่ยวตามหามันหรือเปล่า ใครจะทำอะไรหนู ซึ่งนายเคยสั่งให้มันเฝ้า

หรือไม่กี่ไม่รู้ และป่านนี้คนแปลกหน้าผัดกลืนจะเข้าไปในบ้านของมันบ้างแล้ว กระจก พอ หัวใจมอมมันทวนกลับไปบ้าน ตัวมันก็หันกลับ และขาทั้ง 4 ของมันก็พาตัวมันกลับบ้านทันที ตั้งแต่นั้นมานายก็เริ่มหายไปจากบ้าน หลายวันจึงกลับมาครั้งหนึ่ง มอมสังเกตเห็นนายแต่งตัวต่างจากก่อน ครั้งแรกที่มอมเห็นนายแต่งตัวอย่างนี้กลับบ้าน มันเกือบจำไม่ได้ แต่พอนายเดินเข้ามาใกล้ได้กลิ่นมันจึงรู้ มอมเห็นนายผู้หญิงเศร้ากว่าทุกครั้งที่เคยเห็นมา นายของมันถูกเกณฑ์ไปเป็นทหารในสงครามโลกครั้งที่ 2 ทิ้งมันให้อยู่กับลูกกับเมียของนาย และฝากให้มอมดูแลคนทั้ง 2 ด้วย การจากไปของนายของมันในครั้งนี้ทำให้ทั้ง 3 ชีวิตถึงจุดเปลี่ยนแปลง ครอบครัวที่เคย มีความสุขกลับอยู่แบบอดมื้อกินมื้อ มอมที่เคยอ้วนท้วนสมบูรณ์ก็กลับผอมโซอย่างเห็นได้ชัด ทั้ง 3 ชีวิตเฝ้ารอคอยการกลับมาของชายคนหนึ่งที่จากไป เพื่อช่วยชาติจากสงคราม ประทั่งชีวิตอยู่ด้วยการขายสมบัติเก่าที่สะสมไว้ที่ละชิ้นสองชิ้น เพื่อเอาเงินมาจุนเจือครอบครัว จนวันหนึ่งสงครามก็ได้คุกคามมาถึง 3 ชีวิตนี้ มีเครื่องบินทิ้งระเบิดมาตรงกลางหลังคาบ้านที่เคยหลับนอนจนฟังหลายเหลือแต่เก้าอี้ นายหญิงและลูกของนายจบชีวิตลงเพราะเหตุการณ์ครั้งนี้ ซึ่งมอมไม่สามารถช่วยอะไรได้ หลังจากเหตุการณ์นี้มอมก็เฝ้ารอการกลับมาของนาย แต่ด้วยความหิวมันจึงต้องออกเร่ร่อนหาอาหารตามถังขยะซึ่งมอมไม่เคยเป็นมาก่อน มอมเร่ร่อนไปเรื่อย หลังตามข้างถนนบ้างข้างต้นไม้บ้าง จนวันหนึ่งเมื่อมันตื่นขึ้นมา มันก็พบว่าตัวมันหลับอยู่หน้าตึกที่ใหญ่โตหรูหรา และเด็กผู้หญิงคนหนึ่งเก็บมันไปเลี้ยง ให้ความรักให้อาหารจนมันอ้วนท้วนสมบูรณ์เช่นเดิม มอมมีความสุขทางกายแต่ก็ยังคิดถึงนายเก่า อยากกลับไปอยู่กับนายเก่าเหมือนเดิม มอมอยู่กับคุณแต่ไม่นาน มันรู้ว่าเดี๋ยวนี้มันชื่อไอ้ตึก ถ้าคุณแมวเรียกมันด้วยชื่อนั้นมันก็เข้าไปหา แต่มอมไม่มีวันลืมว่าชื่อจริงของมันที่นายตั้งให้คือ “ไอ้มอม” มันอยู่กับคุณแต่มีอาหารการกินและคนเอาใจใส่บริบูรณ์ทุกอย่าง ถึงแม้ว่ามอมมันจะรักคุณแล้ว มันก็รักเพราะมือที่ให้ข้าวมันกิน คุณแต่ไม่ใช่ชีวิตของมอม จนวันหนึ่งครอบครัวของคุณแต่ก็ทิ้งให้มันเฝ้าบ้าน และในคืนนั้นเองก็มีขโมยมางัดบ้านซึ่งมอมก็ได้ยินเสียงจดังและออกไปดูเพื่อรู้ว่าเป็นขโมยหรือไม่และมันก็พบว่าแท้จริงแล้ว ขโมยคนนั้นก็คือนายเก่าของมันนั่นเอง มันดีใจมากที่ได้เจอนายเก่าของมันอีกครั้งและมันก็เลือกที่จะไปอยู่กับนายเก่าโดยจากบ้านหลังนั้นไปและไม่กลัวต่อความลำบากที่จะเกิดขึ้นในวันข้างหน้าอีกเลย

คืนหน้าร้อนวันนั้น ถ้าหากมีใครเดินมาตามถนนราชวิถีตอนตึกประมาณสี่ตีสองครึ่ง จะได้เห็นชายคนหนึ่งรูปร่างสูงผอม เสื้อผ้าขาดวิ่น เดินซำๆ อยู่ข้างถนนอย่างอ่อนระโหยโรยแรงซำๆ ตัวมีหมาตั้งผู้รูปร่างดำตึงหนึ่ง ปากคาบกิ่งไม้ คอตั้งหางเซตวิ้งตามเขาไปด้วยความเบิกบานสุดขีด

เรื่องสั้น มอม (ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช)

18. ฉากของเรื่องมอมได้แก่บริเวณใด (ความจำ)
- หัวลำโพง สามย่าน สวนลุมพินี คลองเตย
  - ถนนพัฒนาพงศ์ ถนนสาทร ประตูน้ำ พญาไท
  - ถนนเพชรบุรี ตลาดประตูน้ำ มักกะสัน ถนนราชวิถี
  - ตลาดสำราญราษฎร์ อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย ถนนราชดำเนิน พญาไท
19. เหตุการณ์ในเรื่อง “มอม” ตรงกับสมัยใดมากที่สุด (วิเคราะห์)
- เมืองไทยสมัยรัชกาลที่ 5
  - เมืองไทยสมัยสงครามโลกครั้งที่ 1
  - เมืองไทยสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2
  - เมืองไทยสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น
20. ทำไมมอมจึงโตเร็วผิดปกติธรรมดา (ความจำ)
- มอมมีพ่อเป็นหมาพันธุ์อัลเซเชียน
  - นายให้ข้าวมันกินจนอิม และเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ
  - นายให้อาหารที่เหลือกินทุกวัน วันละ 3 เวลา
  - แม่ให้นมกินอย่างเหลือเฟือ เพราะมอมเป็นลูกโทน
21. “แต่พอสายเข้าหน่อยมอมก็เริ่มสังเกตว่า มีอะไรผิดปกติไปเสียแล้ว...บนรถนั้นมีคนอยู่เต็ม แต่งตัวอย่างที่มีมอมมันไม่เคยเห็นมาก่อน คนเหล่านั้นรูปร่างเตี้ยล่ำผิวดำกับคนไทยที่มอมรู้จัก” คำที่ขีดเส้นใต้หมายถึงข้อใด (วิเคราะห์)
- พวก
  - ทหารเรือ
  - ทหารญี่ปุ่น
  - ทหารพันธมิตร
22. “มอมมันกระดิกหางดีใจจนตัวสั่น เลียหน้า เลียปาก คน ๆ นั้นก็ไม่ว่าปล่อยตามใจมัน มอมมันจ่ากลืนไว้ได้ กำหนดสัญญาไว้...” ข้อความข้างต้นแสดงว่าคนนั้นเป็นอย่างไร (วิเคราะห์)
- ใจดีมีเมตตา
  - รักและเอ็นดูมอม
  - ใจดีและตามใจมอม
  - อดทนและตามใจมอม

23. “ถึงแม้ว่ามอมมันจะรักคุณแต่ มันก็รักเพราะมือที่ให้ข้าวมันกิน คุณแต่ไม่ใช่ชีวิตของมอม”
คำที่ขีดเส้นใต้หมายความว่าอย่างไร (วิเคราะห์)
- ก. คุณแต่ไม่ใช่เป็นผู้เลี้ยงมันมาตั้งแต่เกิด
ข. ความเป็นอยู่ของคุณแต่ต่างจากของมอมมาก
ค. นอกจากอาหารแล้วคุณแต่ไม่ได้ให้สิ่งที่มอมปรารถนา
ง. มอมมีความผูกพันอยู่กับผู้อื่นลึกซึ้งกว่าที่รักคุณแต่่มาก
24. มอมควรได้รับการยกย่องในด้านใด (วิเคราะห์)
- ก. รักหน้าที่
ข. ความอดทน
ค. ความกล้าหาญ
ง. ความจงรักภักดี
25. เหตุการณ์ตอนสุดท้ายจะพบเห็นนายของมอมและมอมที่ใด (ความจำ)
- ก. สนามหลวง
ข. ถนนราชวิถี
ค. หัวลำโพง
ง. ถนนราชดำเนิน

อ่านกวีนิพนธ์ต่อไปนี้ แล้วตอบคำถามข้อ 26 - 28

“เด็กน้อยในเมืองใหญ่”

หากเด็กยังยิ้มใส	โลกย่อมได้รอยยิ้มสวย
ผู้ใหญ่ก็ยิ้มด้วย	เพราะเด็กช่วยเชื่อมสัมพันธ์
ยิ้มเด็กคือยิ้มโลก	บรรเทาโศกด้วยยิ้มฝัน
ฝันเด็กตั้งตะวัน	สาดแสงงามยามอรุณ
เรา่อมจะมีหวัง	ว่าโลกยังคงอบอุ่น
เมื่อยิ้มละไมละมุน	ยังสาดส่องจากผองเยาว์
แต่โลกของเรา	ก็มากมีเรื่องน่าเศร้า
มากเด็กของพวกเขา	ยังรวดราวในสังคม
สังคมแม่ร้างเรื่อง	เพื่อวงวัตถุสุขสม
แต่เสียงแห่งทุกข์ตรม	ยังระงมเป็นเพลงยาว

สังคมยังโหดร้าย	หากเด็กตายเพราะอดข้าว
สังคมยังคั่นขาว	หากเด็กเราต้องขอดทาน
สังคมยังว่าแห้ว	หากเด็กเร่ร้างไร้บ้าน
สังคมยังทรमान	หากเด็กถูกทารุณกรรม
หลายเด็กยังเซ็งใจ	หากผู้ใหญ่ได้เหยียบย่ำ
หวังผลเมตตาธรรม	กระทำเด็กพิการพิกล
ไยเด็กน่าสงสาร	นั่งขอดทานอยู่ริมถนน
นี่หรือสังคมคน	สังคมที่มีเมตตา
เมตตาค่าสูงล้ำ	หวังเด็กพ้นอนาถา
แต่คนต้อนเด็กมา	ซ่อนเมตตาไว้แห่งใด
หากเด็กยังโศกเศร้า	โลกของเราฤาสดใส
ช่วยคิดเถิดเพื่อนไทย	เข้าดวงใจให้เด็กยิ้ม

กวีนิพนธ์ ม้าก้านกล้วย โดย ไพวรินทร์ ขาวงาม

26. “เข้าดวงใจให้เด็กยิ้ม” ดีความดีว่าอย่างไร (ความเข้าใจ)
- หลอกล่อให้เด็กสนุกสนาน
  - เอาใจใส่เด็กให้ได้รับความสุข
  - หยอกล้อให้เด็ก ๆ ยิ้มและหัวเราะ
  - รู้จักยั่วเย้าให้เด็ก ๆ ได้ยิ้มอย่างมีความสุข
27. ข้อใดคือใจความสำคัญของบทกวีนิพนธ์นี้ (วิเคราะห์)
- เด็ก ๆ ในเมืองใหญ่ยังมีปัญหามากมาย
  - ถ้าเด็ก ๆ ยังโศกเศร้า โลกของเราก็อยู่ไม่ได้
  - ความเมตตาจากผู้ใหญ่ ย่อมมีค่าต่อเด็กเสมอ
  - ปัญหาเด็ก ๆ มีต่าง ๆ กันเช่น เด็กอดข้าว เด็กเร่รอน เด็กถูกทารุณ
28. ผู้แต่งมีเจตนาอย่างไรในการส่งสารเรื่องนี้ (วิเคราะห์)
- บอกให้รู้ถึงปมปัญหาของเด็กในเมือง
  - โน้มน้าวใจให้ทุกคนหันมาสนใจปัญหาเด็ก
  - จรรโลงใจผู้อ่านให้เห็นความงามของชีวิตวัยเด็ก
  - แสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์ถึงปัญหาเด็ก

อ่านกวีนิพนธ์ต่อไปนี่ แล้วต่อไปนี่แล้วตอบคำถามข้อ 29 - 30

ใบไม้ที่หายไป

“ในที่สุดฉันก็มาพบตัวเองอยู่ที่โคนต้นไม้ต้นนั้นอีก
 ภายใบบใบอ่อนสีเขียวละมุนเคลือบเข้ามาในหัวอย่างเศร้าสร้อย
 จากนั้นก็ค่อย ๆ กลายเป็นสีเขียวสดใส.....แล้วก็แดงระเรื่อ
 ในวูบนั้นเอง

ฉันรู้สึกถูกจุ่มด้วยความเจ็บปวดที่ลึกและเชือดเฉือนอย่างที่สุด
 อย่างไม่รู้ตัว.....

ฉันลุกขึ้นกอดต้นไม้ข้างหน้าไว้แน่น
 แล้วเกร็งสองมือจิกเล็บไปที่ลำต้นของมันอย่างทุรนทุราย
 หยาดน้ำสีขาวไหลรินมาตามรอยที่ถูกเล็บกรีด
 ฉันจ้องมองอย่างตะลึงงัน.....

เมื่อเหลือบมองเหนือขึ้นไปอีก

ฉันก็รู้สึกสะท้านไปทั้งร่าง

นั่น.....ไปไม่น้อยของฉัน ไม่ผิดแน่ ๆ.....

ช่างเหมือนกับที่ฉันพบในวันแรก

สีเขียวอ่อนละมุน

ฉันขย่งเท้าขึ้น

ค่อย ๆ บรรจงจูบแผ่วเบาที่ใบบใบนั้น

ครั้งนี้ริมฝีปากของฉันคงจะนุ่มนวลพอที่จะไม่ทำให้เกิดรอยซ้ำขึ้นอีก

หยาดน้ำใสหยาดหนึ่งหยดตกลงไปถึงไปมาอยู่บนผลิใบ.....

มันเป็นหยาดน้ำตาของฉันเอง

ฉันจะไม่เซ็ดมันอีก เพราะใบบใบน้อยต่างหากที่กำลังเป็นผู้เซ็ดน้ำตาให้กับฉัน

เมื่อลดเท้าลงฉันจึงรู้ว่า

ถึงจะงอกจากต้นเดิมและที่เดิม

แต่ใบบใบของฉันจะอยู่สูงกว่าเก่า

คงจะเป็นเพราะลำต้นนั้นสูงขึ้น

ฉันลูบรอยเล็บที่ตัวเองกรีดลงไปเมื่อสักครู่นี้เบา ๆ

เพิ่งรู้เดี๋ยวนี้เองว่าไม้ต้นนี้เป็นไม้ผลัดใบ

(เสกสรรค์ ประเสริฐกุล)

<http://www.praphansarn.com>

29. ใบไม้ ในกวีนิพนธ์คืออะไร (วิเคราะห์)

- ก. ใบไม้
- ข. ความหวัง
- ค. อุดมการณ์
- ง. ความใฝ่ฝัน

30. ผู้เขียนกวีนิพนธ์นี้มีเจตนาอย่างไร (วิเคราะห์)

- ก. ให้กำลังใจตนเอง
- ข. ปลอบใจผู้ผิดหวัง
- ค. แสดงความเสียใจต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น
- ง. บรรยายสิ่งที่ได้พบเห็นให้ผู้อ่านเห็นภาพ

แบบสอบถามความคิดเห็น

การอ่านจับใจความสำคัญที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม

คำชี้แจง ให้นักเรียนใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของนักเรียนมากที่สุด

คะแนน 5 หมายถึง ความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ความคิดเห็นในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง ความคิดเห็นในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ความคิดเห็นในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นลำดับต่อเนื่องไม่สับสน					
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ปฏิบัติตามขั้นตอน ไม่ยากเกินไป					
3. การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนคิดวิเคราะห์และแสดงความคิดเห็นในทุกขั้นตอน					
4. การจัดการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนตั้งคำถามและตอบคำถามในสิ่งที่อยากรู้					
ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้					
5. นักเรียนสนุกสนานในการร่วมกิจกรรมการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม					
6. การจัดการเรียนรู้ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดี มีการช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม					
7. นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนการเรียนรู้และความคิดเห็นระหว่างเพื่อน					
ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้					
8. นักเรียนได้พัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ และมีเป้าหมายในการอ่านมากขึ้น					
9. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนมากขึ้น					
10. นักเรียนสามารถนำกระบวนการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวันและในวิชาอื่นได้					

ภาคผนวก ค

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับคลังคำถาม
- ค่าดัชนีความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ
- ค่าดัชนีความสอดคล้องแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียน
- ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญ

ตารางที่ 12 ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม ทั้ง 6 แผน

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
	1	2	3		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1					
1.สาระสำคัญ					
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
1.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
2. จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
2.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
2.3 สอดคล้องกับการเรียนรู้และประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00
3. สาระการเรียนรู้					
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
3.2 สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
3.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
4.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
4.3 สอดคล้องกับการเรียนรู้และการประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00
5. สื่อการจัดการเรียนรู้					
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
5.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
6. การวัดและการประเมินผล					
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
6.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
6.3 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
รวม				1.00	

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
	1	2	3		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2					
1.สาระสำคัญ					
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
1.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
2. จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
2.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
2.3 สอดคล้องกับการเรียนรู้และประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00
3. สาระการเรียนรู้					
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
3.2 สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
3.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
4.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
4.3 สอดคล้องกับการเรียนรู้และการประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00
5. สื่อการจัดการเรียนรู้					
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
5.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
6. การวัดและการประเมินผล					
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
6.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
6.3 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
รวม				1.00	

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
	1	2	3		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3					
1. สาระสำคัญ					
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
1.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
2. จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
2.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
2.3 สอดคล้องกับการเรียนรู้และประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00
3. สาระการเรียนรู้					
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
3.2 สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
3.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
4.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
4.3 สอดคล้องกับการเรียนรู้และการประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00
5. สื่อการจัดการเรียนรู้					
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
5.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
6. การวัดและการประเมินผล					
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
6.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
6.3 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
รวม				1.00	

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
	1	2	3		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4					
1.สาระสำคัญ					
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
1.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
2. จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
2.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
2.3 สอดคล้องกับการเรียนรู้และประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00
3. สาระการเรียนรู้					
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
3.2 สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
3.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
4.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
4.3 สอดคล้องกับการเรียนรู้และการประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00
5. สื่อการจัดการเรียนรู้					
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
5.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
6. การวัดและการประเมินผล					
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
6.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
6.3 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
รวม				1.00	

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
	1	2	3		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5					
1. สาระสำคัญ					
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
1.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
2. จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
2.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
2.3 สอดคล้องกับการเรียนรู้และประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00
3. สาระการเรียนรู้					
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
3.2 สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
3.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
4.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
4.3 สอดคล้องกับการเรียนรู้และการประเมินผล	+1	+1	+1	3	1.00
5. สื่อการจัดการเรียนรู้					
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
5.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
6. การวัดและการประเมินผล					
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
6.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
6.3 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
รวม				1.00	

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
	1	2	3		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6					
1.สาระสำคัญ					
1.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1
1.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1
2. จุดประสงค์การเรียนรู้					
2.1 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1
2.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1
2.3 สอดคล้องกับการเรียนรู้และประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1
3. สาระการเรียนรู้					
3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1
3.2 สอดคล้องกับสาระและมาตรฐานการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1
3.3 สอดคล้องกับการวัดและประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1
4.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1
4.3 สอดคล้องกับการเรียนรู้และการประเมินผล	+1	+1	+1	+1	+1
5. สื่อการจัดการเรียนรู้					
5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1
5.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1
6. การวัดและการประเมินผล					
6.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1
6.2 สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1
6.3 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1
รวม				1.00	

ตารางที่ 13 ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ แบบทดสอบวัดความสามารถการอ่านจับใจความสำคัญโดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม

เนื้อหาสาระ	จุดประสงค์การเรียนรู้	ข้อความคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
			1	2	3		
นิทาน	1. นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของนิทานที่อ่านได้	1. เพราะเหตุใดเด็กชายจึงไม่สามารถหยิบลูกเกาลัดขึ้นจากคนโทได้ ก. เพราะไม่มีลูกเกาลัดอยู่ในคนโทนั้น ข. เพราะเด็กชายไม่มีแรงที่จะหยิบลูกเกาลัด ค. เพราะปากของคนโทมีลักษณะเล็กไม่สามารถล้วงมือลงไปได้ ง. เพราะเด็กชายหยิบเกาลัดขึ้นมากำใหญ่เกินไปที่จะดึงมือออกมาได้	+1	+1	+1	3	1.00
		2. การกระทำของผู้เป็นพ่อแสดงให้เห็นว่าพ่อเป็นคนอย่างไร ก. มีสติปัญญา ข. มีความรอบคอบ ค. มีความอ่อนโยน ง. มีความเป็นลูกผู้ชาย	+1	+1	+1	3	1.00
	4. นักเรียนบอกข้อคิดหรือประโยชน์ที่ได้รับจากการอ่านนิทานได้	3. นิทานเรื่อง ไ้ม้มิตรรวมให้ข้อคิดอย่างไร ก. สามัคคีคือพลัง ข. รวมกันเราอยู่ แยกหมู่เราตาย ค. การทะเลาะวิวาทนำมาซึ่งความหายนะ ง. ความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น	+1	+1	+1	3	1.00
	1. นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญของนิทานที่อ่านได้	4. จากนิทานเรื่องที่ทำให้นักเรียนคิดว่าควรตั้งชื่ออย่างไร ก. นกกระสาผู้ซื่อสัตย์ ข. ชาวนากับนกกระสา ค. นกกระเรียนซึ่มโอม ง. นกกระสากับนกกระเรียน	+1	+1	+1	3	1.00

เนื้อหา สาระ	จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อความถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
			1	2	3		
นิทาน	1. นักเรียน สามารถจับ ใจความ สำคัญของ นิทานที่อ่าน ได้	5. จากเรื่อง พ่อค้าฉุนโกรธลาหันกลับไป ยังชายอีกครั้ง แล้วนำอะไรวางไว้บน หลังลา ก. สีน้า ข. ก้อนหิน ค. พ่อนม ง. ฟองน้ำ	+1	+1	+1	3	1.00
		6. ทำไมเจ้าลาจึงจ้องจิ้งตัวลงในน้ำ ก. คิดสั้น ข. อยากเล่นน้ำ ค. อยากกำจัดภาระให้เบาลง ง. เกลือมีน้ำหนักมากเกินไป	+1	+1	+1	3	1.00
	4. นักเรียน บอกข้อคิด หรือ ประโยชน์ที่ ได้รับจาก การอ่าน นิทานได้	7. ผลของการที่เจ้าลาทิ้งตัวลงในน้ำครั้ง สุดท้ายเป็นอย่างไร ก. เจ้าลาได้แบกเกลือน้อยลง ข. เจ้าลาได้เล่นน้ำอย่างสบายใจ ค. เจ้าลามีภาระที่หนักกว่าเดิม ง. เจ้าลาไม่ต้องแบกภาระอีกต่อไป	+1	+1	+1	3	1.00
1. นักเรียน สามารถจับ ใจความ สำคัญของ นิทานที่อ่าน ได้	8. จากเรื่อง ที่อ่านเหตุใดพระอินทร์จึงให้ พญานาคสร้างแม่น้ำ ก. พระอินทร์ต้องการให้มีแม่น้ำ ข. สุวรรณาคไม่มีความซื่อสัตย์ต่อ สุทโธนาค ค. พระอินทร์ต้องการสั่งสอนสุทโธนาค และสุวรรณาค ง. เกิดสงครามขึ้นระหว่างพญานาค สุวรรณาคและสุทโธนาค	+1	+1	+1	3	1.00	

เนื้อหา สาระ	จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อความถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
			1	2	3		
		9. ข้อใดคือชื่อแม่น้ำที่สุทโธนาค สร้างขึ้น ก. แม่น้ำชี ข. แม่น้ำโขง ค. แม่น้ำมูล ง. แม่น้ำท่าจีน	+1	+1	+1	3	1.00
นิทาน	1. นักเรียน สามารถจับ ใจความ สำคัญของ นิทานที่อ่าน ได้	10. ใครเป็นผู้สร้างแม่น้ำน่าน ก. มนุษย์ ข. สุทโธนาค ค. พระอินทร์ ง. สุวรรณนาค	+1	+1	+1	3	1.00
		11. เพราะเหตุใดทองจิ้งฆ่าแม่ของตนเอง ก. โมโหหิว ข. ขอเงินแม่ไม่ได้ ค. แม่มาส่งข้าวช้า ง. แม่ทำอาหารไม่อร่อย	+1	+1	+1	3	1.00
		12. เรื่องกลองข้าวน้อยฆ่าแม่เกิดขึ้นใน จังหวัดใด ก. ยโสธร ข. บุรีรัมย์ ค. ศรีสะเกษ ง. อุบลราชธานี	0	+1	+1	2	0.67
บทความ	1. นักเรียน ระบุนใจความ สำคัญของ บทความได้	13. สาระสำคัญของเรื่องนี้กล่าวถึง สิ่งใด ก. การออกกำลังกายที่เหมาะสม ข. การสร้างความสดชื่นให้กับร่างกาย ค. การเลือกรับประทานผักและผลไม้ ง. การปล่อยวางเพื่อความสดชื่นของ ร่างกาย	+1	+1	+1	3	1.00

เนื้อหา สาระ	จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อความ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
			1	2	3		
		<p>14. ใจความสำคัญของบทความนี้คือข้อใด</p> <p>ก. ควรรู้จักปล่อยวาง มองโลกในแง่ดี</p> <p>ข. มนุษย์ควรนอนหลับพักผ่อนอย่างน้อย 6-8 ชั่วโมง</p> <p>ค. การออกกำลังกายเป็นยาอายุวัฒนะ ทำให้ร่างกายแข็งแรง</p> <p>ง. การรับประทานอาหาร การออกกำลังกาย การพักผ่อนและการปล่อยวางเป็นการสร้างความสดชื่นให้กับร่างกาย</p>	+1	+1	+1	3	1.00
<u>บทความ</u>	2. นักเรียนสามารถแยกข้อเท็จจริงกับข้อคิดเห็นจากการอ่านบทความได้	<p>15. จากบทความที่อ่านใครปฏิบัติตามวิธีสร้างความสดชื่นให้ร่างกายได้ถูกต้อง</p> <p>ก. โดนมัทดื่มน้ำผลไม้วันละ 6-8 แก้ว</p> <p>ข. อาบน้ำร้อนเพียงคืนตื่นตีห้าเป็นประจำทุกวัน</p> <p>ค. งดเข่นออกกำลังกายอย่างหนักเพื่อให้เหงื่อออกมาก ๆ</p> <p>ง. ญ่าเลือกรับประทานอาหารจำพวกผัก และผลไม้และดื่มน้ำอย่างเพียงพอ</p>	+1	+1	+1	3	1.00
	1. นักเรียนระบุใจความสำคัญของบทความได้	<p>16. ข้อใดเป็นใจความสำคัญของข้อความนี้</p> <p>ก. กล้วยดิบมีสารฝาดสมานชื่อ แทนนิน</p> <p>ข. แทนนินช่วยป้องกันไม่ให้พริกไปถูกผนังลำไส้</p> <p>ค. แทนนินช่วยยับยั้งการเจริญเติบโตของแบคทีเรีย</p> <p>ง. กล้วยดิบช่วยป้องกันผนังกระเพาะและลำไส้ไม่ให้ถูกทำลายได้</p>	+1	+1	+1	3	1.00

เนื้อหา สาระ	จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อความ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
			1	2	3		
	4. นักเรียน บอก ข้อคิดเห็น หรือ ประโยชน์ที่ ได้รับจาก การอ่าน บทความได้	17. หากนักเรียนต้องการกินกล้วยเพื่อ ป้องกันอาการตะคริวควรทำอย่างไร ก. กินกล้วยสุก ข. กินกล้วยอ่อน ค. กินกล้วยดิบที่มีสีเขียวเข้ม ง. กินกล้วยห่ามที่มีสีเขียวอ่อน	+1	+1	+1	3	1.00
	2. นักเรียน สามารถแยก ข้อเท็จจริง กับ ข้อคิดเห็น จากการอ่าน บทความได้	18. จากบทความที่อ่านกล้วย มีประโยชน์อย่างไร ก. กล้วยช่วยลดอาการตะคริว ข. กล้วยทำให้กินอาหารได้น้อยลง ค. กล้วยมีใยอาหารสูงทำให้อิ่มเร็ว ง. กล้วยช่วยในการควบคุมน้ำหนักสำหรับผู้ ลดความอ้วน	0	+1	+1	2	0.67
<u>บทความ</u>	2. นักเรียน สามารถแยก ข้อเท็จจริง กับ ข้อคิดเห็น จากการอ่าน บทความได้	19. ผู้มีอาการตะคริวเวลาใดที่ควรยืดเส้น สายและกินอาหารประเภทผักใบเขียวและ ธัญพืช ก. ตอนเช้า ข. ตอนกลางคืน ค. ตอนทำงานหนัก ง. ตอนออกกำลังกาย	0	+1	+1	2	0.67

เนื้อหา สาระ	จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อความ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
			1	2	3		
			1. นักเรียน ระบุนใจความ สำคัญของ บทความได้	20. สาระสำคัญของบทความนี้ คือข้อใด ก. การเต้นของหัวใจ ข. ประโยชน์ของการออกกำลังกาย ค. การออกกำลังกายแบบคาร์ดิโอ (cardio) ง. ประเภทของการออกกำลังกายแบบ คาร์ดิโอ	+1		
2. นักเรียน สามารถแยก ข้อเท็จจริง กับ ข้อคิดเห็น จากการอ่าน บทความได้	21. จากบทความที่อ่านหากนักเรียน ต้องการลดน้ำหนักควรดื่มน้ำเวลาใด ก. ก่อนนอน ข. ก่อนมื้ออาหาร ค. หลังมื้ออาหารทันที ง. ก่อนออกกำลังกาย	0	+1	+1	2	0.67	
	22. จากบทความที่อ่านเหตุใดเมื่อมีอาการ ปวดศีรษะและไมเกรนจึงต้องดื่มน้ำมาก ๆ ก. เพราะช่วยให้กล้ามเนื้อคลายตัว ข. เพราะช่วยให้เลือดไหลเวียนได้ดี ค. เพราะช่วยรักษาอุณหภูมิในร่างกาย ง. เพราะช่วยลดชั่วโมงและความรุนแรง ของอาการปวดหัว	0	+1	+1	2	0.67	

เนื้อหา สาระ	จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อความ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
			1	2	3		
บทความ	2. นักเรียน สามารถแยก ข้อเท็จจริง กับ ข้อคิดเห็น จากการอ่าน บทความได้	23. จากบทความที่อ่านใครปฏิบัติตนได้ ถูกต้องเมื่อมีอาหารอาหารไม่ย่อยและ ท้องผูก ก. การระกาดเลือกดื่มน้ำอุ่น ข. เรื่องฤทธิ์เลือกดื่มน้ำเย็น ค. เจ้าขุนเลือกดื่มน้ำมะนาว ง. จันทรวาดเลือกดื่มนมเปรี้ยว	0	+1	+1	2	0.67
		24. จากบทความที่อ่านหากมีอาการเมา ค้างควรดื่มน้ำในปริมาณเท่าใดเพื่อช่วยให้ ฟื้นตัวได้เร็วขึ้น ก. 10-15 ออนซ์ ข. 16-20 ออนซ์ ค. 20-25 ออนซ์ ง. 25-30 ออนซ์	0	+1	+1	2	0.67
สารคดี	3. นักเรียน บอก จุดมุ่งหมาย ของ ผู้เขียนได้	25. ผู้เขียนมีจุดมุ่งหมายให้ผู้อ่านเข้าใจ เรื่องใดมากที่สุด ก. ลักษณะของแมวน้ำ ข. ธรรมชาติของแมวน้ำ ค. การดำรงชีวิตของแมวน้ำ ง. ประโยชน์ที่ได้จากแมวน้ำ	+1	+1	+1	3	1.00
	2. ระบุเหตุ และผล และ ข้อเท็จจริง กับ ข้อคิดเห็น จากสารคดี	26. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้อง ก. แมวน้ำเป็นสัตว์เมืองหนาว ข. แมวน้ำมีลักษณะคล้ายปลาวาฬ ค. แมวน้ำสืบเชื้อสายมาจากสัตว์บก ง. อาหารของแมวน้ำคือสัตว์เล็ก สัตว์น้อย	0	+1	+1	2	0.67

เนื้อหา สาระ	จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อความถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
			1	2	3		
	ที่อ่านได้	27. แมวน้ำมีลักษณะอย่างไร ก. มีรูปร่างคล้ายปลาวาฬ ข. ลำตัวสีน้ำตาลมีน้ำหนักมาก ค. มีปากที่แหลมคมและครีบข้างลำตัว ง. แมวน้ำมีขาหน้าและขาหลังมีครีบ ข้างลำตัว	0	+1	+1	2	0.67
สารคดี	1. จับ ใจความ สำคัญจาก เนื้อหาของ สารคดี	28. เพราะเหตุใดแมวน้ำจึงตกเป็นเหยื่อ ของมนุษย์ ก. เพราะมีน้ำหนักมาก ข. เพราะแมวน้ำเป็นสัตว์ที่เชื่องมาก ค. เพราะเป็นที่ต้องการของชาวต่างชาติ ง. เพราะแมวน้ำคืออาหารหลักของ ชาวบ้าน	+1	+1	+1	3	1.00
		29. แมวน้ำชอบอาศัยอยู่บริเวณใด ก. บนบก ข. ในน้ำ ค. แม่น้ำ ง. บนบกและในน้ำ	+1	+1	+1	3	1.00
		30. ข้อใดไม่ได้ปรากฏข้อความในสารคดี เรื่องแมวน้ำ ก. แมวน้ำสืบเชื้อสายมาจากสัตว์บก ข. แสงแดดจึงเป็นสิ่งที่พวกมัน ชอบมาก ค. เอสกิโมชอบล่าเอาผิวหนังไปทำอาหาร ง. เอาหนังของมันทำเป็นเครื่องนุ่งห่มกัน หนาว	+1	+1	+1	3	1.00

เนื้อหา สาระ	จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อความ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
			1	2	3		
	3. นักเรียน บอก จุดมุ่งหมาย ของ ผู้เขียนได้	31.จุดมุ่งหมายของการเสนอเรื่องนี่คืออะไร ก. เพื่อให้ความรู้ ข. เพื่อโน้มน้าวใจ ค. เพื่อเตือนสติ ง. เพื่อให้เกิดความเพลิดเพลิน	+1	+1	+1	3	1.00
<u>สารคดี</u>	2. ระบุเหตุ และผล และ ข้อเท็จจริง กับ ข้อคิดเห็น จากสารคดี ที่อ่านได้	32.ข้อใดกล่าวถูกต้อง ก. ย่านลิเภา จัดเป็นผักพื้นบ้าน ข. ย่านลิเภา คือ กระเปาะ พัด พาน กำไล ค. กูดกิน ผักแว่น จัดเป็นเฟิร์น ชนิดหนึ่ง ง. ใบเฟิร์นจัดเป็นผักพื้นบ้านที่มีผู้นิยม บริโภคและมีขายตามตลาดสดทั่วไป	0	+1	+1	2	0.67
	1. จับ ใจความ สำคัญจาก เนื้อหาของ สารคดี	33. ใจความสำคัญของข้อความนี้คือข้อ ใด ก. ในอดีตมนุษย์บางกลุ่มตั้งถิ่นฐานในป่าที่ ใกล้แหล่งน้ำ ข. ในอดีตมนุษย์ส่วนใหญ่เลือกตั้งถิ่นฐาน บนพื้นที่กว้างขวาง ค. ในอดีตมนุษย์ทุกคนตั้งถิ่นฐานในพื้นที่ ป่า แม่น้ำ ภูเขา สลับสับเปลี่ยนกันไป ง. ในอดีตมนุษย์มักจะเลือกตั้งถิ่นฐานอยู่ บนพื้นที่ราบที่มีแหล่งน้ำและดินอุดม สมบูรณ์	+1	+1	+1	3	1.00

เนื้อหา สาระ	จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อความถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
			1	2	3		
	2. ระบุเหตุ และผล และ ข้อเท็จจริง กับ ข้อคิดเห็น จากสารคดี ที่อ่านได้	34. จากสารคดีที่อ่านจะมีปรากฏการณ์บั้ง ไฟพญานาคเมื่อใด ก. ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 10 ข. แรม 15 ค่ำ เดือน 10 ค. ขึ้น 15 ค่ำ เดือน 11 ง. แรม 15 ค่ำ เดือน 11	0	+1	+1	2	0.67
		35. จากสารคดีที่อ่านเหตุใดจึงเรียกว่า “บั้งไฟพญานาค” ก. มีลักษณะเป็นดวงไฟลอยอยู่บนฟ้า ข. มีลักษณะเป็นดวงไฟลอยขึ้นจากน้ำ ค. มีลักษณะเป็นหมอกควันลอยอยู่ บนฟ้า ง. มีลักษณะเป็นควันไฟลอยขึ้นมา จากน้ำ	+1	+1	+1	3	1.00
<u>สารคดี</u>	1. จับ ใจความ สำคัญจาก เนื้อหาของ สารคดี	36. จากเรื่องคนโบราณมีความเชื่อว่า “บั้ง ไฟพญานาค” เป็นการกระทำของใคร ก. มนุษย์ ข. เทวดา ค. พวกเงือก ง. พญานาค	+1	+1	+1	3	1.00
<u>เรื่องสั้น</u>	2. จับ ใจความ สำคัญและ จัดลำดับ เหตุการณ์	37. มอมเป็นสุนัขพันธุ์อะไร ก. พันธุ์หาง ข. พันธุ์ไทยแท้ ค. พันธุ์บางแก้ว ง. พันธุ์อัลเซเชียน	+1	+1	+1	3	1.00

เนื้อหา สาระ	จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อความถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
			1	2	3		
เรื่องสั้น	4. อธิบาย คำ เปรียบเทียบ และที่มี ความหมาย หลายนัยได้	42. “แต่พอสายเข้าหน่อยมอมก็เริ่มสังเกต ว่า มีอะไรผิดปกติไปเสียแล้ว...บนรถนั้นมี คนอยู่เต็ม แต่งตัวอย่างที่มีมอมมันไม่เคย เห็นมาก่อน คนเหล่านั้นรูปร่างเตี้ยล่ำผิวด กับคนไทยที่มีมอมรู้จัก” คำที่ขีดเส้นใต้ หมายถึงข้อใด ก. พวก ข. ทหารเรือ ค. ทหารญี่ปุ่น ง. ทหารพันธมิตร	+1	+1	+1	3	1.00
	2. จับ ใจความ สำคัญและ จัดลำดับ เหตุการณ์ ของเรื่องสั้น ที่อ่านได้	43. นายของมอมสอนวิชาอะไรให้กับมอม ก. ว่ายน้ำคาบกิ่งไม้ ข. ชูดคู้หาอาหาร ค. เฝ้าหอนเวลากลางคืน ง. ถูกทุกข้อ	+1	+1	+1	3	1.00
		44. “มอมมันกระดิกหางดีใจจนตัวสั่น เลียหน้า เลียปาก คน ๆ นั้นก็ไม่ว่าปล่อย ตามใจมัน มอมมันจำกลิ่นไว้ได้ กำหนด สัญญาไว้...” ข้อความข้างต้นแสดงว่าคนนั้นเป็น อย่างไร ก. ใจดีมีเมตตา ข. รักและเอ็นดูมอม ค. ใจดีและตามใจมอม ง. อดทนและตามใจมอม	+1	+1	+1	3	1.00

เนื้อหา สาระ	จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อความถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
			1	2	3		
		48. เหตุการณ์ตอนสุดท้ายจะพบเห็นนาย ของมอมและมอมที่ใด ก. สนามหลวง ข. ถนนราชวิถี ค. หัวลำโพง ง. ถนนราชดำเนิน	+1	+1	+1	3	1.00
กวี นิพนธ์	2. จับ ใจความ สำคัญของ บทกวีนิพนธ์ ที่อ่านได้	49. ข้อใดคือสาระสำคัญของเรื่องนี้ ก. เมตตาค่าสูงล้ำ หวังเด็กพันอนาถา ข. ยิ้มเด็กคือยิ้มโลก บรรเทาโศกด้วยยิ้มฝั้น ค. หากเด็กยังยิ้มใส โลกย่อมได้รอยยิ้มสวย ง. ช่วยคิดเถิดเพื่อนไทย อย่าดวงใจให้เด็กยิ้ม	+1	+1	+1	3	1.00
	3. วิเคราะห์ เนื้อหาของ กวีนิพนธ์ที่ อ่านได้	50. “ยิ้มเด็กคือยิ้มโลก” ยิ้มโลกตีความ ได้อย่างไร ก. คนทุกคนยิ้มให้กัน ข. โลกเต็มไปด้วยความสุข ค. ถ้าเด็กยิ้มโลกจะยิ้มด้วย ง. มนุษย์ควรยิ้มให้แก่กัน	+1	+1	+1	3	1.00

เนื้อหา สาระ	จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อความ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
			1	2	3		
		51. “เข้าดวงใจให้เด็กยิ้ม” ดีความดีว่า อย่างไร ก. หลอกล่อให้เด็กสนุกสนาน ข. เอาใจใส่เด็กให้ได้รับความสุข ค. หยอกล่อให้เด็กๆ ยิ้มและหัวเราะ ง. รู้จักยั่วเย้าให้เด็ก ๆ ได้ยิ้มอย่างมี ความสุข	+1	+1	+1	3	1.00
	2. จับ ใจความ สำคัญของ บทกวีนิพนธ์ ที่อ่านได้	52. ข้อใดคือใจความสำคัญของบทกวี นิพนธ์นี้ ก. เด็ก ๆ ในเมืองใหญ่ยังมีปัญหา มากมาย ข. ถ้าเด็ก ๆ ยังโศกเศร้า โลกของเราก็ อยู่ไม่ได้ ค. ความเมตตาจากผู้ใหญ่ ย่อมมีค่าต่อ เด็กเสมอ ง. ปัญหาเด็ก ๆ มีต่าง ๆ กัน เช่น เด็กอดข้าว เด็กเร่รอน เด็กถูกทารุณ	+1	+1	+1	3	1.00
<u>กวี นิพนธ์</u>	4. บอก จุดมุ่งหมาย ของผู้เขียน ได้	53. ผู้แต่งมีเจตนาอย่างไรในการส่งสาร เรื่องนี้ ก. บอกให้รู้ถึงปมปัญหาของเด็ก ในเมือง ข. โน้มน้าวใจให้ทุกคนหันมาสนใจปัญหา เด็ก ค. จรรโลงใจผู้อ่านให้เห็นความงามของ ชีวิตวัยเด็ก ง. แสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์ถึง ปัญหาเด็ก	+1	+1	+1	3	1.00

เนื้อหา สาระ	จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อความถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
			1	2	3		
	3. วิเคราะห์ เนื้อหาของ กวีนิพนธ์ที่ อ่านได้	54. จากกวีนิพนธ์ข้างต้น “ต้นไม้” หมายถึงอะไร ก. ต้นไม้ในป่า ข. สังคมมนุษย์ ค. กรุงเทพฯ ง. บ้านของ “ฉัน”	+1	+1	+1	3	1.00
		55. ใบไม้ในกวีนิพนธ์คืออะไร ก. ใบไม้ ข. ความหวัง ค. อุดมการณ์ ง. ความใฝ่ฝัน	+1	+1	+1	3	1.00
		56. ข้อความนี้หมายความว่าอย่างไร “ใบไม้ของฉันจะอยู่สูงกว่าเก่า คงจะ เป็นเพราะลำต้นนั้นสูงขึ้น” ก. อุดมการณ์ของเขาสูงกว่าเก่าเพราะเขา โตขึ้น ข. แม้อุปสรรคจะมากขึ้นแต่เขาไม่เคย ท้อถอย ค. อุดมการณ์ของเขารุนแรงกว่าเก่าเพราะ เขาแกร่งขึ้น ง. เป็นธรรมชาติของต้นไม้ที่ต้องการ แสงแดด จึงต้องถีบตัวให้สูงขึ้นอยู่เสมอ	+1	+1	+1	3	1.00
<u>กวี นิพนธ์</u>	3. วิเคราะห์ เนื้อหาของ กวีนิพนธ์ที่ อ่านได้	57. ใบไม้ที่หายไปคืออะไร ก. ความหวาดกลัว ข. ความตระหนงถือดี ค. อุดมการณ์ครั้งเก่าก่อน ง. ใบไม้แก่ที่ร่วงไปตามกาลเวลา	+1	+1	+1	3	1.00

เนื้อหา สาระ	จุดประสงค์ การเรียนรู้	ข้อความ	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
			1	2	3		
	4. บอก จุดมุ่งหมาย ของผู้เขียน ได้	58. ผู้เขียนกวีนิพนธ์นี้มีเจตนาอย่างไร ก. ให้กำลังใจตนเอง ข. ปลอบใจผู้ผิดหวัง ค. แสดงความเสียใจต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ง. บรรยายสิ่งที่ได้พบเห็น ให้ผู้อ่านเห็น ภาพ	+1	+1	+1	3	1.00
	2. จับ ใจความ สำคัญของ บทกวีนิพนธ์ ที่อ่านได้	59. จากกวีนิพนธ์ข้างต้นกล่าวถึงสถานที่ ใด ก. ละโว้ ข. สองแคว ค. อโยธยา ง. ศรีสัชชนาลัย	+1	+1	+1	3	1.00
		60. ปัจจุบันศรีสัชชนาลัยอยู่ในจังหวัดใด ก. อโยธยา ข. สุโขทัย ค. พิษณุโลก ง. ลพบุรี	+1	+1	+1	3	1.00
รวมทั้งฉบับ			0.93				

ตารางที่ 14 ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม

รายการประเมิน	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC
	1	2	3		
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นลำดับต่อเนื่องไม่สับสน	+1	+1	+1	3	1.00
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ปฏิบัติตามขั้นตอน ไม่ยากเกินไป	+1	+1	+1	3	1.00
3. การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนคิดวิเคราะห์และแสดง ความคิดเห็นในทุกขั้นตอน	+1	+1	+1	3	1.00
4. การจัดการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนตั้งคำถามและตอบ คำถามในสิ่งที่อยากรู้	+1	+1	+1	3	1.00
ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้					
5. นักเรียนสนุกสนานในการร่วมกิจกรรมการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	3	1.00
6. การจัดการเรียนรู้ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดี มีการช่วยเหลือ กันภายในกลุ่ม	+1	+1	+1	3	1.00
7. นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนการเรียนรู้และความคิดเห็น ระหว่างเพื่อน	+1	+1	+1	3	1.00
ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้					
8. นักเรียนได้พัฒนาความสามารถด้านการอ่านจับใจความ สำคัญและมีเป้าหมายในการอ่านมากขึ้น	+1	+1	+1	3	1.00
9. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียนมากขึ้น	+1	+1	+1	3	1.00
10. นักเรียนสามารถนำกระบวนการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวัน และในวิชาอื่นได้	+1	+1	+1	3	1.00

ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ
วัดความสามารถด้านการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	สรุปความหมาย
1	0.64	0.46	ใช้ได้
2	0.68	0.54	ใช้ได้
3	0.56	0.62	ใช้ได้
4	0.60	0.54	ใช้ได้
5	0.88*	0.31	ใช้ไม่ได้
6	0.72	0.62	ใช้ได้
7	0.72	0.46	ใช้ได้
8	0.56	0.46	ใช้ได้
9	0.76	0.54	ใช้ได้
10	0.56	0.46	ใช้ได้
11	0.76	0.54	ใช้ได้
12	0.84*	0.38	ใช้ไม่ได้
13	0.60	0.69	ใช้ได้
14	0.48	0.46	ใช้ได้
15	0.56	0.31	ใช้ได้
16	0.60	0.54	ใช้ได้
17	0.68	0.69	ใช้ได้
18	0.64	0.62	ใช้ได้
19	0.80	0.15*	ใช้ไม่ได้
20	0.48	0.62	ใช้ได้
21	0.64	0.62	ใช้ได้
22	0.60	0.54	ใช้ได้
23	0.68	0.69	ใช้ได้
24	0.88*	0.15*	ใช้ไม่ได้
25	0.52	0.54	ใช้ได้
26	0.56	0.31	ใช้ได้
27	0.60	0.54	ใช้ได้

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	สรุปความหมาย
28	0.64	0.46	ใช้ได้
29	0.84*	0.38	ใช้ไม่ได้
30	0.40	0.31	ใช้ได้
31	0.76	0.54	ใช้ได้
32	0.44	0.38	ใช้ได้
33	0.32	0.31	ใช้ได้
34	0.92*	0.23	ใช้ไม่ได้
35	0.40	0.46	ใช้ได้
36	0.56	0.46	ใช้ได้
37	0.72	0.62	ใช้ได้
38	0.56	0.46	ใช้ได้
39	0.48	0.46	ใช้ได้
40	0.52	0.54	ใช้ได้
41	0.84*	0.38	ใช้ไม่ได้
42	0.48	0.46	ใช้ได้
43	0.52	0.38	ใช้ได้
44	0.44	0.23	ใช้ได้
45	0.84*	0.38	ใช้ไม่ได้
46	0.36	0.54	ใช้ได้
47	0.56	0.46	ใช้ได้
48	0.44	0.38	ใช้ได้
49	0.40	0.46	ใช้ได้
50	0.52	0.38	ใช้ได้
51	0.56	0.46	ใช้ได้
52	0.52	0.54	ใช้ได้
53	0.48	0.46	ใช้ได้
54	0.44	0.54	ใช้ได้
55	0.52	0.54	ใช้ได้
56	0.56	0.46	ใช้ได้

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	สรุปความหมาย
57	0.52	0.54	ใช้ได้
58	0.48	0.46	ใช้ได้
59	0.84*	0.38	ใช้ไม่ได้
60	0.64	0.46	ใช้ได้

หมายเหตุ

1. ข้อสอบข้อที่ 5, 12, 24, 29, 34, 41, 45 และ 59 มีค่าความยากง่าย (p) มากกว่า 0.80 จัดเป็นข้อสอบที่ง่ายเกินไปจึงตัดออก

2. ข้อสอบข้อที่ 19 และ 24 มีค่าอำนาจจำแนก (r) น้อยกว่า 0.20 จัดเป็นข้อสอบที่ไม่สามารถจำแนกเด็กเก่งและเด็กอ่อนได้จึงตัดออก

3. เนื่องจากมีข้อสอบเกินจำนวนที่ต้องการ เพื่อให้ได้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญตามที่กำหนดไว้ จึงตัดออกแบบเจาะจง ได้แก่ ข้อสอบข้อที่ 6, 7, 9, 11, 16, 17, 18, 21, 31, 32, 33, 35, 36, 37, 43, 49, 50, 54, 56, 57 และ 60

4. รวมตัดข้อสอบออกทั้งหมด 30 ข้อ และคงเหลือข้อสอบ 30 ข้อ

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้หาค่าความเชื่อมั่น (Relivity) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการอ่านจับใจความสำคัญ ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder Richardson) ได้เท่ากับ 0.89

ตารางที่ 16 คะแนนแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังเรียนที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค SQ4R ร่วมกับพลังคำถาม

เลขที่	คะแนน ก่อนเรียน (30 คะแนน)	คะแนน หลังเรียน (30 คะแนน)	เลขที่	คะแนน ก่อนเรียน (30 คะแนน)	คะแนน หลังเรียน (30 คะแนน)
1	15	22	16	21	27
2	15	24	17	16	24
3	17	26	18	21	28
4	18	23	19	18	25
5	17	25	20	15	23
6	19	24	21	21	28
7	21	27	22	19	26
8	16	25	23	20	25
9	17	28	24	18	27
10	17	22	25	14	23
11	19	26	26	16	25
12	18	24	27	14	23
13	20	27	28	15	26
14	22	28	29	15	24
15	17	25	30	12	21
				$\bar{X} = 17.43$	$\bar{X} = 25.03$
				SD = 2.51	SD = 1.96

รายการอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____. (2551). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กอบกาญจน์ วงศ์วิสิทธิ์. (2551). **ทักษะภาษาเพื่อการสื่อสาร**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- กานต์ธิดา แก้วกาม. (2556). “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยวิธีสอนแบบ SQ4R กับวิธีสอนแบบปกติ.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เกศินี จุฑาวิจิตร (2552). **การเขียนสร้างสรรค์สิ่งพิมพ์: Idea ดี ๆ ไม่มีวันหมด**. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ขวัญดี อัตวาวุฒิชัย และคณะ. (2546). **การใช้ภาษาไทย1**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จรรยา ศรีบัวหลวง. (2559). “การศึกษาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังความคิด.” วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา.
- จิตต์นิภา ศรีไสย์. (2549). **ภาษาไทยเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต**. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- จิรวัดน์ เพชรรัตน์ และอัมพร ทองใบ. (2556). **การอ่านเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต**. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์.
- _____. (2555). **ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร**. กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์.
- จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาหยัน อิมสำราญ. (2552). **การใช้ภาษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ฉันทนา วิริยะเวชกุล. (2558). **เทคนิคการสอนสำหรับครู**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนาธิป พรกุล. (2543). **รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ชลธิชา หงษ์เหม. (2560). “การพัฒนาความสามารถในการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแผนที่ความคิด.” วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.
- ชลอ รอดลอย. (2551). **การเขียนสารคดี**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2553). **เทคนิคการใช้คำถาม พัฒนาการคิด**. นนทบุรี: สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์
พับลิชชิง.
- ดวงกมล สิ้นเพ็ง. (2553). **การพัฒนาผู้เรียนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บริษัท
วี.พรินท์ (1991) จำกัด.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2545). **สารคดีและการเขียนสารคดี**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ชารอักษร.
- _____. (2545). **เรื่องสั้นและการเขียนเรื่องสั้น**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ชารอักษร.
- ทัศนีย์ ศุภเมธี. (2542). **การสอนภาษาไทย**. ม.ป.ท.: สถาบันราชภัฏธนบุรี.
- ธิดา บุษามสาย. (2559). “การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ด้วยเทคนิคการเรียนรู้แบบ SQ4R โดย
ใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5.” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธนู ทดแทนคุณ และกุลวดี แพทย์พิทักษ์. (2548). **ภาษาไทย 1**. กรุงเทพฯ: โอ.เอส. พรินต์ติ้ง เฮ้าส์.
- นพดล สังข์ทอง. (2549). **แต่งเรื่องร้อยนิทานจากจินตนาการมาเป็นหนังสือ**. กรุงเทพฯ: สถาพรบุ๊คส์.
- นวภรณ์ อุ่นเรือน. (2560). **ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารในงานอาชีพ**. กรุงเทพฯ: ซีไอเดียเคชั่น.
- นิตยา แก้วคัลณา. (2557). **บทพรรณนาในกวีนิพนธ์ไทย: ลีลา ความคิด และการสืบสรรค**.
พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บรรจง อมรชีวิน. (2556). **Thinking classroom : เปลี่ยนห้องเรียนให้เป็นห้องคิดด้วยการสืบถาม
เชิงปรัชญา**. กรุงเทพฯ: หจก. ภาพพิมพ์.
- ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ. (2553). **การพัฒนาการคิด**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด 9119
เทคนิค พรินต์ติ้ง.
- เปลื้อง ณ นคร. (2542). **ศิลปะแห่งการอ่าน**. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- พรธณี ชูริรวงศ์. (2556). **คำถามฉุกคิด เปลี่ยนชีวิตทั้งคนถามและคนตอบ Power Question**.
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วีเลิร์น.
- พองจันทร์ สุขยิ่ง. (2551). **หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานภาษาไทย หลักภาษาและการใช้ภาษา**. พิมพ์
ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์ จำกัด.
- ภาทิพย์ ศรีสุทธิ์ (2558). **บทกวีนิพนธ์**. เข้าถึงเมื่อ 8 พฤษภาคม 2561 เข้าถึงได้จาก
http://www.st.ac.th/bhatips/thai_poetry.html

- มยุรฉัตร ฉัตรพุดมิชัย. (2559). “ผลการใช้วิธีการสอนแบบ SQ4R ร่วมกับแผนผังกราฟิกต่อผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสระกะเทียมวิทาศคม 'สังวรเจษฎ์' ประชาคมอุบลรัตน์' จังหวัดนครปฐม.” การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2558). **วิธีวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 9. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร นครปฐม.
- ยุวพาส์ ชัยศิลป์วัฒนา. (2559). **เรื่องสั้น : บทวิเคราะห์**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2542). **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวรรณคดี**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- รังษิมา สุริยารังสรรค์. (2555). “การพัฒนาแบบฝึกการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ข้อมูลท้องถิ่นจังหวัดเพชรบุรี.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วชิรณี วงศ์ศิริอำนวย. (2552). **การเขียนบทความ**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: พี เอส ดี การพิมพ์.
- วนิดา บำรุงไทย. (2545). **สารคดีกลวิธีการเขียนและแนววิจารณ์**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- วรวรรณ ศรียาภัย (255). **การเขียนเพื่อการสื่อสาร**. กรุงเทพฯ: บริษัท วี.พี.ริ้นท์ (1991) จำกัด.
- วรรณญา บุรินทร์รัตน์. (2559). “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านจับใจความ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้การสอนแบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD ร่วมกับเทคนิค KWL plus.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). **การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ: มูลนิธิกัมมาจล.
- วิวัฒน์ สงวนทรัพย์. (2559). “การพัฒนาความสามารถการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัชรรา เล่าเรียนดี. (2547). **เทคนิคการจัดการเรียนรู้สำหรับครูมืออาชีพ**. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วัฒนา แชม่วงษ์. (2556). **การเขียนบทความ**. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- แวมมยุรา เหมือนนิล. (2556). **การอ่านจับใจความ**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2543). **การอ่านจับใจความ**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2541). **การอ่านจับใจความหนังสือเสริมประสบการณ์วิชาภาษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

- ศรีวิไล พลมณี. (2545). **ภาษาและการสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 4. เชียงใหม่: ภาควิชามัธยมศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศศิธร ฉัญลักษณ์นันท์. (2542). **พฤติกรรมการสอนภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษา**. คณะมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏนครราชสีมา.
- ศิริพร ลิ้มตระกูล. (2541). **การอ่านภาษาไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ศิวกานท์ ปทุมสูติ. (2553). **คู่มือการอ่านคิดวิเคราะห์**. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดนวสาส์น
การพิมพ์.
- สถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2559). **รายงานผลการทดสอบทางการศึกษา
ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3**. เข้าถึงเมื่อ 9 กันยายน พ.ศ. 2560
เข้าถึงได้จาก <http://www.niets.or.th>
- สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีกาญจน์. (2550). **กลเม็ดอ่านให้เก่ง**. กรุงเทพฯ: สถาพรบุ๊คส์.
- สมบัติ ศิริจันดา. (2549). **ภาษาไทย 1**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
วิทยาเขตสุพรรณบุรี.
- สมพร มั่นตะสูตร แห่งพิพัฒน์. (2547). **ภาษาไทยเพื่อการสื่อสารและการสืบค้น**. กรุงเทพฯ:
โอเดียนสโตร์.
- สถิตาภรณ์ ศรีหิรัญ. (2559). **เทคนิคการอ่านเชิงวิชาการ**. พิษณุโลก: รัตนสุวรรณการพิมพ์ 3.
- สมัย ลาสุวรรณ. (2559). “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความ โดยใช้เทคนิค SQ4R ประกอบ
แบบฝึกทักษะ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.” วิทยานิพนธ์ปริญญา
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ราชภัฏมหาสารคาม.
- สอองค์ ดำเนินสวัสดิ์ และคณะ. (2546). **หนังสือเรียนสาระการเรียนรู้พื้นฐาน ภาษาไทย ม.4**.
กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.).
- สายใจ ทองเนียม. (2560). **ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร**. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- สิริพร รัตนมุง. (2559). “การพัฒนาความสามารถการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยวิธีสอนแบบ SQ4R.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สิริธร สุขเจริญ. (2561). “การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้เทคนิค SQ4R ร่วมกับวรรณกรรมท้องถิ่นอีสานใต้.” วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.

- สุคนธ์ สิ้นธนานนท์ และคณะ. (2554). **วิธีสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของเยาวชน**. กรุงเทพฯ: หจก.9119 เทคโนโลยีพรีนติ้ง.
- สุทธิ ตัดติยะ. (2552). **ศาสตร์การเขียน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: หจก.เปเปอร์เฮาส์.
- สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์. (2545). **หลักและวิธีการสอนอ่าน**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนานิซ จำกัด.
- สุปราณี พัดทอง. (2546). **การใช้ภาษาไทย1**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุมาลี ลิ้มประเสริฐ. (2547). **การอ่านบันทึกคดี**. นครปฐม: ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุมาลี ศิริกุล. (2554). “การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความโดยใช้แบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2.” วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2554). **หนังสือเรียนสาระความรู้พื้นฐาน รายวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย**. ม.ป.ท.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2560). **การประเมินเพื่อการเรียนรู้ : การตั้งคำถามและการให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สัมภาษณ์

- บุญรัมย์ภา ภูมิลลา อัจฉรา สังคนาคินทร์ และมนัสชยา ปลีทอง. (2560). **ครูผู้สอนรายวิชาภาษาไทย**. สัมภาษณ์, 25 กันยายน.

ภาษาต่างประเทศ

- Bernadowski, Cariance. (2010). **Research-Based**. California: Santa Barbara.
- Best, J.W. (1986). **Research for Education**. 5th ed. Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall, Inc.
- Bradshaw, G.J. (2002). **Text Reconstruction Or SQ3R?: An Investigation Into the Effectiveness of Two Teaching Methods for Developing Textbook Comprehension in College Students**: UMI.

- Bulut, A. (2017). **Improving 4th Grade Primary School Student' Reading Comprehension Skills**. *Universal Journal of Educational Research* 5, 1: 23-30.
- Casey E.W. (2005). **The impact of the sq4r, as a strategy for retelling expository text, on student comprehension**. [Online]. Available <http://src.truman.edu> (14 May 2008).
- Johnson, M.R. (1988). "Effects of Gloze Story Map Strategy on Reading Comprehension." *Dissertation Abstracts International*. 49, 9 (March 1988): 198-A.
- Fortes, M. (2001). **Reading Comprehensio of Strategies TWO Fifth-Grade Bilingual Latino Readers**. *Dissertation Abstracts Internationals*. 62(3): 883-A.
- Hasibuan, Azizah Khairiyah. (2010). **The effect of SQ4R and accelerated learned on students achievement in reading comprehension**. Retrieved May 8, 2019, from <http://digilib.unimed.ac.id/UNIMED-Master-1291/1291>
- Hennings Grant, Dorothy. (1982). **Teaching Communication and Reading Skills in the Content Areas**. America: United States.
- Miner, W. (2005). **The impact of SQ4R, as a strategy for retelling expository text, on student comprehension**. Available from <http://www.src.truman.edu>
- Pearman, Cathy J. (2004). **Effects of Electronic Text on the Independent Reading Comprehension of Second-ade Students**. *Dissertation Abstracts International*. 64(07): 2427-A.
- Perkins, P.G. (1982). **Decoding Skill and Vocabulary Knowledge in Reading Comprehension**. *Dissertation Abstracts International*. 43 (May 1982): 3802-A.
- Rumelhart, David E. (1981). **Schemata : The building blocks of cognition**. In *Comprehension and Teaching Research Review*, 4-12. New York: International Association.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	จุฬารัตน์ อินทร์อุดม
วัน เดือน ปี เกิด	20 กรกฎาคม 2524
สถานที่เกิด	อุดรธานี
วุฒิการศึกษา	ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
ที่อยู่ปัจจุบัน	39/93 หมู่ 1 ตำบลทุ่งกระพังโหม อำเภอคำแพงแสน จังหวัดนครปฐม

